

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγικά – Πνευματική Ιδιοκτησία – Νόμος 2121/93
Βιομηχανική Ιδιοκτησία – Νομοθεσία Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2018-2019

Υπό Ιωάννη-Ιάκωβου Παραδείση

Δικηγόρου Σύρου
Πτυχιούχου Πανεπιστημίου Paris II – Panthéon-Assas
DEA Δημοσίου Συγκριτικού Δικαίου Πανεπιστημίου Paris I -Panthéon-
Sorbonne
Διδάκτορας Νομικής Πανεπιστημίου City University London
Διδάσκοντα ΠΔ 407/80 με το βαθμό του Λέκτορα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

A) Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος

Στο μάθημα «ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ» (τέως Νομικά στο Design) διδάσκονται πρακτικά νομικά ζητήματα που σχετίζονται με το επάγγελμα του designer. Κυρίως εξετάζεται το δίκαιο πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας (πατέντες, copyright, χρήση ερευνητικών αποτελεσμάτων, κλπ), αλλά αναλύονται και ζητήματα που σχετίζονται με εργασιακές σχέσεις, θέματα συμβάσεων μεταξύ εταιριών, επαγγελματικά δικαιώματα των σχεδιαστών και γενικότερα των «δημιουργών», προστασία προσωπικών δεδομένων, νομοθεσία για την Ασφάλεια και την Υγεία στο Χώρο Εργασίας κ.α.

B) Χρησιμοποιούμενα εκπαιδευτικά βοηθήματα

1) Πλατφόρμα Εκπαίδευσης e-class

Στη ιστοσελίδα του μαθήματος στο e-class μπορείτε να βρείτε σε ηλεκτρονική μορφή όλα τα αρχεία που μοιράζονται κατά καιρούς στο μάθημα (συμπεριλαμβανομένων των παρόντων σημειώσεων), παλαιότερα θέματα εξετάσεων καθώς και ανακοινώσεις και πληροφορίες σχετικές με το μάθημα, τις εργασίες και τις εξετάσεις : <https://eclass.aegean.gr/courses/511142/index.php>

2) Βιβλία που θα διανεμηθούν

Το Πανεπιστήμιο θα μοιράσει δωρεάν στους εγγεγραμμένους στο μάθημα φοιτητές (κατ'επιλογήν τους) 1 από τα 4 παρακάτω συγγράμματα:

Δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας Βιομηχανική - Πνευματική

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 50661192

Συγγραφείς: Κοτσίρης Λάμπρος, Αντωνόπουλος Βασίλης, Γιοβαννόπουλος Ρήγας

Αριθμός Έκδοσης 1η

Έτος Τρέχ. Έκδοσης 2015

ISBN 9789605683146

Εκδόσεις Σάκκουλας Εκδόσεις Α.Ε.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59361151

Συγγραφείς: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΟΚΑΣ

Αριθμός Έκδοσης 3Η

Έτος Τρέχ. Έκδοσης 2016

ISBN 978-960-562-576-4

Διαθέτης (Εκδότης) ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 59373145

Συγγραφείς: Π. ΚΟΡΙΑΤΟΠΟΥΛΟΥ, Χ. ΤΣΙΓΚΟΥ, Α. ΜΑΝΘΟΣ

Αριθμός Έκδοσης 1η

Έτος Τρέχ. Έκδοσης 2015

ISBN 978-960-562-481-1

Εκδόσεις ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

Πνευματική Ιδιοκτησία

Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 68401265

Έκδοση: 8/2017

Συγγραφείς: ΚΟΥΜΑΝΤΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

ISBN: 978-960-596-121-3

Διαθέτης (Εκδότης): ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ

Υπενθυμίζεται ότι τα βιβλία είναι γραμμένα πρωτίστως για νομικούς και κάποιος χωρίς ιδιαίτερες νομικές γνώσεις και που δεν έχει παρακολουθήσει τα μαθήματα δεν θα μπορέσει να τα χρησιμοποιήσει. Συνεπώς, τα βιβλία σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να υποκαταστήσουν την παρακολούθηση των μαθημάτων.

3) Σχετική βιβλιογραφία

Στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου στη Σύρο, μπορείτε να βρείτε και τα παρακάτω νομικά βιβλία τα οποία θα σας φανούν χρήσιμα τόσο για την κατανόηση των μαθημάτων, όσο και για την εκπόνηση εργασίας.

- Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας και κοινοτικό κεκτημένο, 7η έκδ., 2017

Συγγραφέας: Λάμπρος Κοτσίρης, ISBN : 978-960-568-696-3, Έτος: 2017, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ ΑΕ

- «Δίκαιο Τεχνολογίας και Καινοτομίας» του Ιωάννη Βελέντζα, 2η έκδοση, Θεσσαλονίκη : Εκδόσεις Ius, 2008, ISBN: 978-960-7410-59-7

- Β. Αντωνόπουλος, «Βιομηχανική Ιδιοκτησία», Εκδ. Σάκκουλα 2005

- Λ. Κοτσίρης, «Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας», Εκδ. Σάκκουλα 2005

- Θ. Παπαχρίστου, «Αστική Νομοθεσία», Νομική Βιβλιοθήκη 2006

- Δ. Καλλινίκου, «Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα», Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2005

- Νικ. Ρόκας, «Βιομηχανική Ιδιοκτησία», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2004

- Γ. Κουμάντος, Κ. Πολυζωγόπουλος, Κ. Δεσποτίδου, Π. Κοριατοπούλου, Ε. Λιάσκος, Σ. Σταυρίδου, «Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η νέα Κοινοτική Οδηγία 2004/84», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2005

- Θ. Στίγκας, «Βιομηχανική Ιδιοκτησία», Νομική Βιβλιοθήκη 2002

- Π. Σελέκου, «Το δικαίωμα στο βιομηχανικό σχέδιο και υπόδειγμα», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 1999

4) Χρήσιμες ιστοσελίδες

- Οργανισμός Βιομηχανικής ιδιοκτησίας (OBI): <http://www.obι.gr/>

- Νομική Βάση δεδομένων Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας: <http://legis.obι.gr/>

- Οργανισμός πνευματικής ιδιοκτησίας:
http://www.yppo.gr/1/g1540.jsp?obj_id=811

- Ευρωπαϊκό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών: <http://www.epo.org/>

- Γραφείο Ευρεσιτεχνιών & Εμπορικών Σημάτων ΗΠΑ: <http://www.uspto.gov>

- Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Προστασίας: <http://www.wipo.int/>

- Γραφείο Εναρμόνισης Εσωτερικής Αγοράς (Κοινοτικά Σήματα, Σχέδια και Υποδείγματα) :
<http://oami.europa.eu/>

- Γαλλικός OBI: <http://www.inpi.fr>

- Αγγλικός OBI: <http://www.ipo.gov.uk/>

- Γερμανικός OBI: <http://www.dpma.de/>

- ΑΕΠΙ: <http://www.aepi.gr/>

- Λήμμα «Πνευματική Ιδιοκτησία» Βικιπαίδειας:

http://el.wikipedia.org/wiki/Πνευματική_ιδιοκτησία

- Τεχνική Νομοθεσία για Μηχανικούς Πληροφορικής:

http://el.wikibooks.org/wiki/Τεχνική_Νομοθεσία_Για_Μηχανικούς_Πληροφορικής

5) Επικοινωνία με διδάσκοντα

Για πληροφορίες σχετικά με το μάθημα, τις εργασίες, τις εξετάσεις κ.τ.ό. μπορείτε να τηλεφωνείτε στο 6938615069 ή να στέλνετε e-mail στο paradisis@syros.aegean.gr

Γ) Αξιολόγηση φοιτητών μαθήματος

Η βαθμολόγηση του μαθήματος γίνεται κατ'επιλογή, είτε με την σύνταξη και παράδοση απαλλακτικής εργασίας, είτε με τη συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Όσοι δεν αποστείλουν εμπρόθεσμα εργασία, θα πρέπει να γράψουν εξετάσεις για να περάσουν το μάθημα. Όσοι περάσουν την εργασία, δεν χρειάζεται να έρθουν στις εξετάσεις, έχουν όμως το δικαίωμα να ζητήσουν, εάν το επιθυμούν, να μην ληφθεί υπόψιν η εργασία τους ώστε να γράψουν στις εξετάσεις. Στην περίπτωση αυτή όμως, θα μετρήσει μόνο ο βαθμός των εξετάσεων, όποιος κι αν είναι αυτός. Οι δε βαθμοί της εργασίας θα ανακοινωθούν (ανεπίσημα) και πριν τις εξετάσεις.

1) Γραπτές εξετάσεις

Εξεταστέα ύλη είναι ΟΛΑ ΟΣΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ στις σημειώσεις που θα έχουν μοιραστεί στα μαθήματα. Οι σημειώσεις αυτές θα υπάρχουν και σε ηλεκτρονική μορφή στο e-class.

Στις εξετάσεις δεν θα επιτρέπονται οποιεσδήποτε σημειώσεις, συγγράμματα, φωτοτυπίες κ.τ.ό , πλην του Νόμου 2121/93 που υπάρχει και σε ηλεκτρονική μορφή στο e-class και τον οποίο μπορείτε να εκτυπώσετε και να φέρετε μαζί σας.

Τα θέματα των εξετάσεων θα είναι με τη μορφή πρακτικού θέματος ή/και θεωρητικού θέματος, σαν κι αυτά που δόθηκαν τα προηγούμενα έτη και υπάρχουν σε ηλεκτρονική μορφή στο e-class.

2) Εργασία

Στη διάρκεια του έτους θα δοθούν στο μάθημα διάφορα θέματα εργασιών σχετικά με την πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία και ο κάθε φοιτητής θα είναι ελεύθερος να επιλέξει όποιο θέλει, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης του θέματος από τον διδάσκοντα.

Προτείνεται η εργασία που θα παραδοθεί να έχει την εξής δομή: το κείμενο της εργασίας να υποδιαιρείται σε ενότητες που η κάθε μία θα φέρει κάποιον τίτλο ώστε η εργασία να έχει μια λογική συνέχεια, δηλαδή αρχή, μέση και τέλος (π.χ. χωρίζοντας την εργασία σε 3 ενότητες: εισαγωγή - κυρίως θέμα και επίλογος, με ξεχωριστούς υπότιτλους για κάθε ενότητα).

Το μέγεθος της εργασίας πρέπει να είναι 1500 λέξεις τουλάχιστον.

Πιθανές ιδέες για θέματα εργασιών υπάρχουν στην ιστοσελίδα:

http://docs.google.com/Doc?id=d3328x2_19dzbxmn

I) ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

A) Τι είναι δίκαιο – ορισμός της νομικής επιστήμης.

1) Ορισμός

(= δίκαιο είναι το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν με τρόπο υποχρεωτικό τη ζωή των ανθρώπων μέσα σε μια συγκεκριμένη κοινωνία)

2) Ισχύον δίκαιο και δικαιοσύνη

B) Βασικά χαρακτηριστικά του Δικαίου

1) Κανονιστικότητα

2) Ετερονομία

Γ) Διακρίσεις του Δικαίου

1) Διεθνές δίκαιο – Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δίκαιο

2) Εθνικό Δίκαιο

α) Δημόσιο

β) Ποινικό

γ) Ιδιωτικό

Δ) Πηγές του Δικαίου

1) Στο εθνικό Ελληνικό Δίκαιο

- Σύνταγμα (& νόμοι αυξημένης τυπικής ισχύος)
- Τυπικοί νόμοι (Ν)
- Προεδρικά Διατάγματα (ΠΔ)
- Υπουργικές Αποφάσεις (ΥΑ)
- Άλλες πράξεις εκδοθείσες κατ'εξουσιοδότηση
- [Έθιμο]

2) Στο Διεθνές Δίκαιο

- Διεθνείς συμβάσεις
- [Διεθνή έθιμα]
- Πράξεις Οργάνων Ευρωπαϊκής Ένωσης (κυρίως Οδηγίες & Κανονισμοί)

Ε) Φορείς απονομής δικαιοσύνης στο Ελληνικό Δίκαιο.

1) Αστικά Δικαστήρια

- Ειρηνοδικείο

- Μονομελές Πρωτοδικείο
- Πολυμελές Πρωτοδικείο

- Εφετείο (κατόπιν ασκήσεως Έφεσης) Μονομελές / Τριμελές Εφετείο

- Άρειος Πάγος (κατόπιν ασκήσεως Αναίρεσης)

2) Ποινικά Δικαστήρια

- Πταισματοδικείο (για πταίσματα)
- Μονομελές Πλημμελειοδικείο (για πλημμελήματα)
- Τριμελές Πλημμελειοδικείο
- Μεικτό Ορκωτό Δικαστήριο

- Τριμελές Εφετείο Πλημμελημάτων
- Μονομελές/Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων (για κακουργήματα)
- Πενταμελές Εφετείο Κακουργημάτων
- Μεικτό Ορκωτό Εφετείο

- Άρειος Πάγος

3) Διοικητικά Δικαστήρια

- Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο
- Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο

- Διοικητικό Εφετείο

- Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΤΕ)

II) ΕΝΟΧΙΚΕΣ ΑΞΙΩΣΕΙΣ – ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΔΙΚΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 287 Αστικού Κώδικα (ΑΚ): «Έννοια της ενοχής. Ενοχή είναι η σχέση, με την οποία ένα πρόσωπο έχει υποχρέωση προς ένα άλλο σε παροχή. Η παροχή μπορεί να συνίσταται και σε παράλειψη.»

A) Ευθύνη από αδικοπραξία

Έννοια αδικοπραξίας = ενοχή χωρίς σύμβαση μεταξύ οφειλέτη και δανειστή.

Άρθρο 914 Αστικού Κώδικα (ΑΚ): «Όποιος ζημιώσει άλλον παράνομα και υπαίτια έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει.»

Προϋποθέσεις ύπαρξης αδικοπραξίας & υποχρέωσης αποζημίωσης:

1) Ανθρώπινη συμπεριφορά.

α) πράξη

β) παράλειψη

(π.χ. Όταν υπάρχει υποχρέωση παράλειψης ενέργειας επιβαλλόμενης από την καλή πίστη σύμφωνα με τις κρατούσες κοινωνικές συνθήκες για την αποτροπή βλάβης αλλότριου πράγματος)

2) Παράνομο συμπεριφοράς.

α) προσβολή απόλυτου δικαιώματος παθόντος

(π.χ. δικαίωμα κυριότητας, δικαίωμα στην προσωπικότητα [υγεία, σωματική ακεραιότητα, τιμή, υπόληψη], δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας)

β) προσβολή εννόμου ιδιωτικού συμφέροντος παθόντος που προστατεύει ο νόμος.

(π.χ. παράβαση της γενικής ρήτρας που προκύπτει από το γενικό πνεύμα της νομοθεσίας (άρθρα, 281, 288 ΑΚ) κατά την οποία επιβάλλεται μια γενική υποχρέωση πρόνοιας, ασφάλειας και προστασίας των άλλων και των αγαθών τους.

γ) Λόγοι άρσης του παρανόμου.

1) Αυτοδικία

Άρθρο 282 ΑΚ: «Αυτοδικία. Η ικανοποίηση της αξίωσης από το δικαιούχο αυτοδύναμα και χωρίς τη βοήθεια της αρχής (αυτοδικία) επιτρέπεται μόνο όταν η βοήθεια της αρχής δεν μπορεί να φτάσει έγκαιρα και υπάρχει κίνδυνος από την αναβολή να ματαιωθεί ή να δυσκολευτεί σημαντικά η πραγμάτωση της αξίωσης.»

Άρθρο 283 ΑΚ: «Όποιος αυτοδικεί χωρίς να υπάρχουν οι προϋποθέσεις του νόμου, ή υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την αποτροπή του κινδύνου, έχει υποχρέωση αποζημίωσης. Την ίδια υποχρέωση έχει και αν νόμιζε από πλάνη ότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις του νόμου.»

2) Άμυνα

Άρθρο 284 ΑΚ: «Άμυνα. Δεν αποτελεί παράνομη πράξη η υπεράσπιση που επιβάλλεται σε κάποιον για να αποτρέψει παρούσα και άδικη επίθεση εναντίον του ίδιου ή τρίτου.»

3) Κατάσταση ανάγκης

Άρθρο 285 ΑΚ: «Κατάσταση ανάγκης. Δεν αποτελεί παράνομη πράξη η καταστροφή ξένου πράγματος, εφόσον είναι αναγκαία για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος που απειλεί δυσανάλογα μεγαλύτερη ζημία αυτού που επιχειρεί την καταστροφή ή άλλου.»

Άρθρο 286 ΑΚ: «Εκείνος που επιχειρήσε σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο την καταστροφή ευθύνεται σε αποζημίωση, αν είχε προκαλέσει υπαίτια τον κίνδυνο. Σε κάθε άλλη περίπτωση μπορεί κατά τις περιστάσεις να καταδικαστεί σε εύλογη αποζημίωση. Μετά την καταβολή έχει εναντίον εκείνου που ωφελήθηκε από την πράξη του αναγωγή, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη διοίκηση αλλοτρίων.»

4) Συναίνεση του ζημιωθέντος κ.α.

3) Υπαιτιότητα.

Άρθρο 330 ΑΚ: «Ευθύνη λόγω πταίσματος. Ο οφειλέτης ενέχεται, αν δεν ορίστηκε κάτι άλλο, για κάθε αθέτηση της υποχρέωσής του από δόλο ή αμέλεια, δική του ή των νόμιμων αντιπροσώπων του. Αμέλεια υπάρχει όταν δεν καταβάλλεται η επιμέλεια που απαιτείται στις συναλλαγές.»

α) Δόλος

1) άμεσος δόλος = ο δράστης θέλησε ευθέως να ζημιώσει

2) ενδεχόμενος δόλος = ο δράστης αποδέχτηκε την πιθανότητα ζημίας ως ενδεχόμενο

β) Αμέλεια – βαρεία αμέλεια

γ) Αντικειμενική ευθύνη: ευθύνη χωρίς υπαιτιότητα.

1) Ευθύνη νομικού προσώπου για πταίσματα των οργάνων τους

Άρθρο 71 ΑΚ: «Ευθύνη νομικού προσώπου. Το νομικό πρόσωπο ευθύνεται για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων που το αντιπροσωπεύουν, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης. Το υπαίτιο πρόσωπο ευθύνεται επιπλέον εις ολόκληρον.»

2) Ευθύνη προστήσαντος για πταίσμα του προστηθέντος.

Άρθρο 922 ΑΚ: «Ευθύνη του προστήσαντος. Ο κύριος ή ο προστήσας κάποιον άλλον σε μια υπηρεσία ευθύνεται για τη ζημία που ο υπηρέτης ή ο προστηθείς προξένησε σε τρίτον παράνομα κατά την υπηρεσία του.»

3) Ευθύνη κυρίου και κατόχου του ζημιογόνου αυτοκινήτου.

4) Ευθύνη κατόχου ζώου (άρ. 924 ΑΚ)

5) Ευθύνη εποπτεύοντος άλλον
(κυρίως ανήλικο)

δ) Λόγοι άρσης υπαιτιότητας.

1) Τυχερό – ανώτερη βία = γεγονός απρόβλεπτο κ' εξωτερικό

2) Ακαταλόγιστοι και ανήλικοι

Άρθρο 915 ΑΚ: «Περιπτώσεις μη καταλογισμού. Δεν ευθύνεται οποιος ζημίωσε άλλον χωρίς να έχει συνείδηση των πράξεών του ή ενώ βρισκόταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής του. Όποιος κατά την επαγωγή της ζημίας έφερε τον εαυτό του σε τέτοια κατάσταση με χρήση

οινοπνευματωδών ποτών ή άλλων παραπλήσιων μέσων, ευθύνεται για τη ζημία, εκτός αν περιήλθε στην κατάσταση αυτή χωρίς υπατιότητά του.

Άρθρο 917 ΑΚ: «Όποιος έχει συμπληρώσει το δέκατο, αλλά όχι το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του ευθύνεται για τη ζημία που προξένησε, εκτός αν ενέργησε χωρίς διάκριση. Το ίδιο ισχύει και για τους κωφαλάλους.»

4) Ζημία –αποζημίωση.

1) Υλική βλάβη (θετική ζημία – διαφυγόν κέρδος)

Άρθρο 298 ΑΚ: «Η αποζημίωση περιλαμβάνει τη μείωση της υπάρχουσας περιουσίας του δανειστή (θετική ζημία), καθώς και το διαφυγόν κέρδος. Τέτοιο κέρδος λογίζεται εκείνο που προσδοκά κανείς με πιθανότητα σύμφωνα με τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περιστάσεις και ιδίως τα προπαρασκευαστικά μέτρα που έχουν ληφθεί.»

2) Ηθική βλάβη

Άρθρο 932 ΑΚ: «Ικανοποίηση της ηθικής βλάβης. Σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως για εκείνον που έπαθε προσβολή της υγείας, της τιμής ή της αγνείας του ή στερήθηκε την ελευθερία του. Σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου η χρηματική αυτή ικανοποίηση μπορεί να επιδικαστεί στην οικογένεια του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης.»

3) Αποζημίωση σε είδος (αρ. 297 ΑΚ)

5) Αιτιώδης συνάφεια μεταξύ ζημίας και ζημιογόνου γεγονότος.

Υπάρχει όταν κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας η ζημιογόνος πράξη ή παράλειψη ήταν επαρκώς ικανή να επιφέρει το ζημιογόνο αποτέλεσμα και το επέφερε πράγματι.

B) Ενοχές από δικαιοπραξία.

- 1) **Έννοια δικαιοπραξίας:** η δήλωση βουλήσεως για να παραχθεί έννομο αποτέλεσμα.
- 2) **Είδη δικαιοπραξιών:**
 - **μονομερείς δικαιοπραξίες** (π.χ. διαθήκη, καταγγελία σύμβασης κλπ)
 - **διμερείς ή πολυμερείς δικαιοπραξίες:** **συμβάσεις** (δηλ. δικαιοπραξίες που καταρτίζονται με τη σύμπτωση της βούλησης δύο ή περισσότερων προσώπων) (π.χ. σύμβαση εργασίας, σύμβαση μίσθωσης κλπ)

Προϋποθέσεις για το έγκυρο των δικαιοπραξιών:

α) Ικανότητα προς δικαιοπραξία.

'Αρθρο 127 ΑΚ: «Ενήλικος. Όποιος έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του (ενήλικος) είναι ικανός για κάθε δικαιοπραξία.»

'Αρθρο 128ΑΚ : «Ανίκανοι για δικαιοπραξία. Ανίκανοι για δικαιοπραξία είναι: 1. όποιοι δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έτος 2. όποιοι βρίσκονται σε πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση.»

β) Δήλωση βουλήσεως. (ρητή ή σιωπηρή)

'Αρθρο 167 ΑΚ: «Δήλωση που απευθύνεται σε άλλον. Η δήλωση της βούλησης έχει νομική ενέργεια μόνο αφότου περιέλθει στο πρόσωπο στο οποίο απαιτείται να απευθυνθεί.»

γ) Συμφωνία δηλώσεως και βουλήσεως (πλάνη – απάτη - απειλή)

'Αρθρο 140 ΑΚ: «Δήλωση από **πλάνη**. Αν κάποιος καταρτίζει δικαιοπραξία και η δήλωσή του δεν συμφωνεί, από ουσιώδη πλάνη, με τη βούλησή του, έχει δικαίωμα να ζητήσει την ακύρωση της δικαιοπραξίας.

'Αρθρο 141 ΑΚ: «Πλάνη ουσιώδης. Η πλάνη είναι ουσιώδης όταν αναφέρεται σε σημείο τόσο σπουδαίο για την όλη δικαιοπραξία, ώστε, αν το πρόσωπο γνώριζε την πραγματική κατάσταση, δεν θα επιχειρούσε τη δικαιοπραξία.»

'Αρθρο 143 ΑΚ: «Πλάνη ως προς τα παραγωγικά αίτια. Εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, πλάνη που αναφέρεται αποκλειστικά στα παραγωγικά αίτια της βούλησης δεν είναι ουσιώδης.»

'Αρθρο 147 ΑΚ: «Δήλωση ως συνέπεια **απάτης**. Όποιος παρασύρθηκε με απάτη σε δήλωση βούλησης έχει δικαίωμα να ζητήσει να ακυρωθεί η δικαιοπραξία. Αν η δήλωση απευθύνεται σε άλλον και η απάτη έγινε από τρίτον, η ακύρωση μπορεί να ζητηθεί μόνο εφόσον εκείνος προς τον οποίο απευθύνεται η δήλωση ή τρίτος που απέκτησε αμέσως δικαίωμα από αυτήν γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την απάτη.»

'Αρθρο 150 ΑΚ: «Δήλωση ως συνέπεια **απειλής**. Όποιος εξαναγκάστηκε σε δήλωση βούλησης με απειλή που ασκήθηκε παράνομα ή αντίθετα προς τα χρηστά ήθη από τον άλλο ή από τρίτο έχει δικαίωμα να ζητήσει να ακυρωθεί η δικαιοπραξία.»

'Αρθρο 151 ΑΚ: Η απειλή πρέπει στις συγκεκριμένες συνθήκες, να προξενεί φόβο σε γνωστικό άνθρωπο και να εκθέτει σε σπουδαίο και άμεσο κίνδυνο τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα, την ελευθερία, την τιμή, την περιουσία αυτού που απειλήθηκε ή των προσώπων που συνδέονται μαζί του στενότερα.»

δ) Δήλωση περιβεβλημένη τον απαιτούμενο τύπο

(κατά κανόνα οι δικαιοπραξίες είναι άτυπες π.χ. προφορικές. Κατ'εξαιρέση είναι τυπικές δηλ. χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο)

ε) Περιεχόμενο σύμφωνο με το νόμο και τα χρηστά ήθη.

'Αρθρο 174 ΑΚ: «Δικαιοπραξία απαγορευμένη. Δικαιοπραξία που αντιβαίνει σε απαγορευτική διάταξη του νόμου, αν δεν συνάγεται κάτι άλλο, είναι άκυρη.»

'Αρθρο 178 ΑΚ: «Δικαιοπραξία αντίθετη προς τα χρηστά ήθη. Δικαιοπραξία που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη είναι άκυρη.»

Άρθρο 179 ΑΚ: «Άκυρη ως αντίθετη προς τα χρηστά ήθη είναι ιδίως η δικαιοπραξία με την οποία δεσμεύεται υπερβολικά η ελευθερία του προσώπου ή η δικαιοπραξία με την οποία εκμεταλλεύεται κάποιος την ανάγκη, την κουφότητα ή την απειρία του άλλου και πετυχαίνει έτσι να συνομολογήσει ή να πάρει για τον εαυτό του ή τρίτο, για κάποια παροχή, περιουσιακά ωφελήματα, που, κατά τις περιστάσεις, βρίσκονται σε φανερή δυσαναλογία προς την παροχή.»

Συνέπειες από την έλλειψη των παραπάνω προϋποθέσεων:

- 1) Άκυρη δικαιοπραξία
- 2) Ακυρώσιμη δικαιοπραξία (λόγω πλάνης, απάτης, απειλής)

Γ) Ενοχές από αδικαιολόγητο πλουτισμό.

Άρθρο 904 ΑΚ: «Έννοια. Όποιος έγινε πλουσιότερος χωρίς νόμιμη αιτία από την περιουσία ή με ζημία άλλου έχει υποχρέωση να αποδώσει την ωφέλεια. Η υποχρέωση αυτή γεννιέται ιδίως σε περίπτωση παροχής αχρεώστητης ή παροχής για αιτία που δεν επακολούθησε ή έληξε ή αιτία παράνομη ή ανήθικη. Με παροχή εξομοιώνεται και η συμβατική αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει χρέος.»

Άρθρο 905 ΑΚ: «Απαίτηση αχρεωστήτου. Η απαίτηση αχρεωστήτου αποκλείεται, αν ο λήπτης της παροχής αποδείξει ότι αυτός που κατέβαλε γνώριζε ότι δεν υπήρχε το χρέος. Το χρέος που καταβλήθηκε πριν από τη λήξη του δεν αναζητείται. Επίσης δεν αναζητούνται οι καρποί του ενδιάμεσου χρόνου.

Άρθρο 906 ΑΚ: Η απαίτηση αχρεωστήτου αποκλείεται για ό,τι καταβλήθηκε από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον ή από λόγους ευπρέπειας.

Άρθρο 907 ΑΚ: Απαίτηση παροχής από αισχρή αιτία. Παροχή που έγινε για ανήθικη αιτία δεν αναζητείται, αν η ανήθικη αιτία αφορά και το δότη. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει αν η παροχή αυτή συνίσταται σε συνομολόγηση υποχρέωσης. Ό,τι όμως δόθηκε για να εκπληρωθεί αυτή η υποχρέωση δεν αναζητείται.

Άρθρο 908 ΑΚ: Έκταση της ευθύνης του λήπτη. Ο λήπτης οφείλει να αποδώσει το πράγμα που έλαβε ή το αντάλλαγμα που τυχόν έλαβε απ' αυτό. Οφείλει επίσης να αποδώσει και τους καρπούς που συνέλεξε καθώς και ο,τιδήποτε απέκτησε από το πράγμα.

Άρθρο 909 ΑΚ: Η υποχρέωση για απόδοση κατά το προηγούμενο άρθρο αποσβήνεται, εφόσον ο λήπτης δεν είναι πια πλουσιότερος κατά το χρόνο της επίδοσης της αγωγής.»

II) ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Βιβλιογραφία:

Wiese, "Justification of copyright in the digital age", [2002] *European Intellectual Property Review* 387.

A) Η έννοια των προϊόντων της διάνοιας (άυλα αγαθά) – διαφορές από το εμπράγματο δίκαιο (κινητά & ακίνητα αγαθά).

- Στον Αστικό Κώδικα, το εμπράγματο δίκαιο προστατεύει την ιδιοκτησία κινητών και ακινήτων.
- Ομοιότητες εμπράγματων δικαιωμάτων κ' δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας: ο αποκλειστικός χαρακτήρας τους.
- Διαφορές: 1) η περιορισμένη διάρκεια των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, 2) ο θεσμός της χρησικτησίας που συναντάται μόνο επί εμπραγμάτων δικαιωμάτων.

B) Η προστασία των διανοητικών δημιουργημάτων

1) Προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας (intellectual property)

- Προστατεύονται ορισμένα πολιτιστικά δημιουργήματα: η προστασία εκτείνεται στα **άυλα έργα** και **όχι στον υλικό φορέα** του έργου (ο οποίος προστατεύεται διαμέσου του εμπράγματου δικαίου κ' του ποινικού δικαίου [π.χ. προστασία από κλοπή]).

- Νόμος 2121/1993 (ΦΕΚ τ. Α 1993/25) «Πνευματική ιδιοκ/σία, συγγενικά δικαιώματα κλπ»:

Αρ. 1: «1. Οι πνευματικοί δημιουργοί με τη δημιουργία του έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (**περιουσιακό δικαίωμα**) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (**ηθικό δικαίωμα**).»

Αρ. 2: «1. Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως ...»

- ΔΣ Βέρνης 1886, - ΔΣ Ρώμης 1961, - TRIPS, - WCT, - WIPPT
- Οδηγίες Ε.Ε.

2) Προστασία των ευρεσιτεχνιών

- Νόμος 1733/1987 = προστασία μέχρι 20 έτη, κατόπιν απονομής **διπλώματος ευρεσιτεχνίας** από τον ΟΒΙ.

Αρ. 5 Νόμου 1733/1987: «Διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται για επινοήματα νέα που εμπεριέχουν εφευρετική δραστηριότητα και είναι επιδεκτικά βιομηχανικής εφαρμογής. Η εφεύρεση μπορεί να αναφέρεται σε προϊόν, μέθοδο ή βιομηχανική εφαρμογή.»

Εφεύρεση = σύνολο οδηγιών του ανθρώπινου πνεύματος για τη λύση τεχνικού κανόνα με εφαρμογή φυσικών νόμων, όπου η λύση υπερβαίνει για το μέσο ειδικό τη σχετική και γνωστή στάθμη της τεχνικής.

- ΔΣ Μονάχου 1973: Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας
- ΔΣ Λουξεμβούργου 1975: Κοινοτικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας
- ΔΣ Ουάσιγκτον 1970
- ΔΣ Παρισίων για τη Βιομηχανική Ιδιοκτησία

3) Προστασία υποδειγμάτων χρησιμότητας

- Νόμος 1733/1987= προστασία μέχρι 7 έτη, κατόπιν απονομής Π.Υ.Χ. από τον ΟΒΙ

Νόμος 1733/1987 Αρ. 19: «1. Το πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας (ΠΥΧ) χορηγείται για κάθε τρισδιάστατο αντικείμενο με καθορισμένο σχήμα και μορφή, όπως εργαλείο, όργανο, συσκευή, σκεύος ή και εξάρτημά τους, που προτείνεται ως νέο, βιομηχανικά εφαρμόσιμο και με δυνατότητα να δώσει λύση σε τεχνικό πρόβλημα.»

4) Προστασία σημάτων (trademarks)

Νόμος 2239/1994 "ΝΕΟΣ ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΣΗΜΑΤΩΝ"

Αρ. 1 «1. Θεωρείται σήμα κάθε σημείο επιδεκτικό γραφικής παραστάσεως, ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μίας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων. Μπορούν να αποτελέσουν σήμα ιδίως οι λέξεις, τα ονόματα φυσικών ή νομικών προσώπων, τα ψευδώνυμα, οι απεικονίσεις, τα σχέδια, τα γράμματα, οι αριθμοί, οι ήχοι, συμπεριλαμβανομένων των μουσικών φράσεων, το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του.»

Το σήμα αποκτάται μόνο μετά την καταχώρησή του, δηλ. αν αναγνωριστεί με αμετάκλητη απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, και διακρίνει τα προϊόντα που μια επιχείρηση παράγει (**βιομηχανικό** σήμα) ή εμπορεύεται (**εμπορικό** σήμα) ή τις υπηρεσίες που προσφέρει (σήμα **υπηρεσιών**) από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων.

Τα σήματα είναι **λεκτικά, εικαστικά, ηχητικά** ή κάποιος **συνδυασμός** αυτών.

5) Προστασία διακριτικών γνωρισμάτων

Ν. 146/1914 «Περί αθεμίτου ανταγωνισμού»

Αρ. 13: «Όστις κατά τας συναλλαγάς ποιείται χρήσιν ονόματος τινός, εμπορικής επωνυμίας, ή ιδιαίτερου διακριτικού γνωρίσματος καταστήματος ή βιομηχανικής επιχειρήσεως, ή εντύπου τινός κατά τρόπον δυνάμενον να προκαλέση σύγχυσιν με το όνομα, την εμπορικήν επωνυμίαν ή το ιδιαίτερον διακριτικόν γνώρισμα, άτινα έτερος νομίμως μεταχειρίζεται, δύναται να υποχρεωθή υπό του τελευταίου εις παράλειψιν της χρήσεως. Υποχρεούται δε προς τούτοις απέναντι του ζημιωθέντος εις ανόρθωσιν της προσγενομένης ζημίας, εάν εγνώριζεν ή ώφειλε να γνωρίζη ότι διά της καταχρήσεως ταύτης ηδύνατο να προκληθή σύγχυσις. Προς το ιδιαίτερον διακριτικόν γνώρισμα εξομοιούνται και εκείνα εν γένει εκ των σημείων καταστήματος η επιχειρήσεως τινός, τα οποία θεωρούνται εις τους σχετικούς κύκλους των συναλλαγών ως ιδιαίτερα διακριτικά αυτών. Ως ιδιαίτερον διακριτικόν γνώρισμα θεωρείται και ο ιδιαίτερος διασηματισμός ή η ιδιαίτερα διακόσμησις των εμπορευμάτων, της συσκευής ή του περικαλύμματος αυτών, εφόσον είναι γνωστά εις τους σχετικούς κύκλους των συναλλαγών ως διακριτικά σημεία των ομοίων εμπορευμάτων άλλου τινός.»

Ορισμός διακριτικών γνωρισμάτων = ενδείξεις που εξατομικεύουν και διακρίνουν στο πλαίσιο των συναλλαγών το πρόσωπο αναπτύσσει οικονομική δραστηριότητα και τα μέσα που αυτό χρησιμοποιεί. Π.χ. 1) σε επιχείρηση: όνομα, επωνυμία, διακριτικά γνωρίσματα καταστήματος, διακριτικός τίτλος. 2) σε προϊόντα/υπηρεσίες: σήματα, μη καταχωρηθέντα σήματα, τίτλος εντύπου, 3) όνομα/επώνυμο επιχειρηματία.

6) Προστασία βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων

- ΠΔ 259/1997

Ορισμός βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων = η δισδιάστατη (σχέδιο) ή τρισδιάστατη (υπόδειγμα) διάπλαση μορφής που έχει πρακτικό (επαγγελματικό) προορισμό, που λόγω του αισθητικού τους αποτελέσματος αποτελεί πνευματικό δημιούργημα αλλά δεν υιοθετεί την απαιτούμενη πρωτοτυπία για να προστατευτεί από το Ν. 2121/1993. (καταχωρείται στον ΟΒΙ)

- ΔΣ Χάγης (Διεθνές Γραφείο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας [στη Γενεύη])
- Κανονισμός ΕΕ 6/2002, 245/2002: Κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα

7) Προστασία προγραμμάτων Η/Υ & Βάσεων δεδομένων

- Οδηγία ΕΕ 91/250: προστασία μέσω της πνευματικής ιδιοκτησίας

Ορισμός προγράμματος Η/Υ = σύνολο οδηγιών ή εντολών προορισμένες να ενσωματωθούν σε Η/Υ για να παράγουν ορισμένο αποτέλεσμα.

8) Προστασία τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών

- Οδηγία ΕΕ 87/54 -> ΠΔ 44/1991

Ορισμός = σχέδια ημιαγωγών που μαζί με το ημιαγωγικό υλικό απαιτούνται για την παραγωγή ολοκληρωμένων κυκλωμάτων (chips). Πρόκειται για συναφείς εικόνες που αναπαριστούν τη διάταξη των στρωμάτων υλικών ημιαγωγών.

Γ) Δικαιολογητικοί λόγοι της προστασίας των δημιουργημάτων της διάνοιας.

1) Επιχείρημα υπέρ της προστασίας της προσωπικότητας του ατόμου

Επειδή το έργο αποδίδει την προσωπικότητα του δημιουργού του, διαμέσου της προστασίας του έργου προστατεύεται και η προσωπικότητα του δημιουργού του.

Αντίλογος: Όμως, κάποιο θεσμοί της βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας δεν συνδέονται στενά με την προσωπικότητα π.χ. τα διακριτικά γνωρίσματα.

2) Επιχείρημα υπέρ της δίκαιης οικονομικής ανταμοιβής

Επειδή για πολλά σύγχρονα έργα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας χρειάζονται επενδύσεις (σε αντίθεση με την αντιγραφή που έχει χαμηλό κόστος), προστατεύοντας το έργο προστατεύονται οι επενδύσεις και αυτό αποτελεί κίνητρο για τη δημιουργία νέων ιδεών και για τη διάχυσή τους, προς όφελος του γενικού συμφέροντος.

3) Επιχείρημα υπέρ της παροχής κινήτρων για την ενίσχυση της πολιτιστικής δραστηριότητας

Η προστασία της βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας ενθαρρύνει τη δημιουργία πολιτιστικών έργων λόγω της αποκλειστικότητας που παρέχει.

4) Επιχείρημα από την οικονομική ανάλυση του δικαίου (economic analysis of law)

Η προστασία της βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας έχει ως σκοπό την παραγωγή κινήτρων για να αυξηθούν τα κέρδη από τη δημιουργία νέων έργων, ώστε αυτά να υπερβαίνουν τις μακροοικονομικές απώλειες που προκύπτουν από τον περιορισμό χρήσεως και από τη διαχείριση των σχετικών δικαιωμάτων.

5) Επιχείρημα υπέρ της ανάπτυξης μέσω της ανταλλαγής ιδεών και τεχνολογίας (κοινωνικό επιχείρημα)

Η προστασία της βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας προάγει την ανάπτυξη, διαμέσου:

- της δυνατότητας εισαγωγής ξένης τεχνολογίας,
- της υγιούς ανάπτυξης των επιχειρήσεων μέσω του θεμιτού ανταγωνισμού,
- των χρονικών περιορισμών των δικαιωμάτων, που επιτρέπουν την κοινωνικοποίηση των αγαθών πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας μετά το πέρας της περιόδου προστασίας,
- των περιορισμών που θέτει το ίδιο το δίκαιο προστασίας πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας (λ.χ. η μη κατοχύρωση των εφευρέσεων με κοινωνικό ενδιαφέρον),
- της ανταλλαγής τεχνολογίας από κράτος σε κράτος.

III) ΔΙΚΑΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

A) Έννοια και σημασία

1) Ορισμός δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας

= κανόνες με τους οποίους προστατεύονται δημιουργοί έργων τέχνης, λόγου και επιστήμης.

2) Σημασία δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας:

- Συμβιβάζει τα ιδιωτικά συμφέροντα του δημιουργού με το γενικό συμφέρον (και ιδίως το συμφέρον της πολιτιστικής κοινότητας στην οποία διαδίδονται τα έργα του).
- Είναι ένας μηχανισμός οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

B) Τα συστήματα διαμόρφωσης του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας

1) Ευρωπαϊκό σύστημα

Καθιερώνει το απόλυτο δικαίωμα του δημιουργού (droit d'auteur) από το οποίο πηγάζει η προστασία του. (ατομοκεντρικό σύστημα)

2) Αγγλοαμερικανικό σύστημα

Καθιερώνει το αρνητικό δικαίωμα του δημιουργού να εμποδίζει την αντιγραφή του έργου του (copyright)

3) Η επίδραση του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO)

Ιδρύθηκε το 1967 με έδρα τη Γενεύη με τη Διεθνή Σύμβαση της Στοκχόλμης. Προσπάθεια συμβιβασμού των δύο συστημάτων

Γ) Βασικές Αρχές του Ελληνικού Δικαίου της Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Αρχές εμπνευσμένες από το ατομοκεντρικό σύστημα:

- 1) Αρχικός δικαιούχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ο δημιουργός (δηλαδή το άτομο – φυσικό πρόσωπο).
- 2) Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας γεννιέται και άρα προστατεύεται με τη δημιουργία του έργου χωρίς άλλες τυπικές προϋποθέσεις (δηλαδή χωρίς να χρειάζεται κατάθεση του έργου σε κάποιον οργανισμό).
- 3) Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας είναι 1 και ενιαίο και περιλαμβάνει 2 δευτερογενή δικαιώματα:
 - το ηθικό δικαίωμα: δικαίωμα προστασίας προσωπικού δεσμού του έργου με το δημιουργό
 - το περιουσιακό δικαίωμα: δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου
- 4) Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και το δικαίωμα κυριότητας του υλικού φορέα διαφέρουν ως προς το αντικείμενο του δικαιώματος.
- 5) Το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, σε αντίθεση με το δικαίωμα ιδιοκτησίας, είναι χρονικά περιορισμένης διάρκειας (διαρκεί για 70 χρόνια μετά το θάνατο του δημιουργού).
- 6) Δημιουργία του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) στην Αθήνα με σκοπό: την παρακολούθηση εφαρμογής του Ν.2121/93, την εκπροσώπηση της Ελλάδος στους Διεθνείς οργανισμούς Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Δεν είναι όμως οργανισμός συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Δ) Το προστατευόμενο έργο.

Αρ. 2 Ν. 2121/1993: «1. Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως ...»

1) Πνευματικό Δημιούργημα

Το Έργο πρέπει να είναι αποτέλεσμα ανθρώπινης δημιουργικής πράξης. Δεν αποτελεί πνευματικό δημιούργημα κάποιο προϋπάρχον αντικείμενο στο οποίο δεν έχει επενεργήσει δημιουργικά το ανθρώπινο πνεύμα (πχ τα έργα της φύσης, ή η αντιγραφή τέτοιου έργου).

2) Οποιασδήποτε μορφής

Προστατεύονται τα έργα λόγου, τέχνης, τα εικαστικά και γενικά όλα όσα γίνονται αντιληπτά με την ακοή, την όραση, την αφή, αλλά ΟΧΙ την όσφρηση.

Δεν προστατεύονται οι ιδέες (πχ. Ο κυβισμός, το κολάζ ως τεχνοτροπία, η χρήση γυαλιού στην εξωτερική αρχιτεκτονική και λοιπές τεχνικές)

3) Πρωτοτυπία

- Το έργο πρέπει να είναι προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού του (υποκειμενική θεωρία)

- Επίσης, πρέπει να πρόκειται για «νέο έργο» (αντικειμενική θεωρία), δηλαδή να διαφέρει από τα προϋπάρχοντα, να είναι αποτέλεσμα ταλέντου, αίσθησης, παρατήρησης, σύγκρισης, μέτρου υπολογισμού, στοχασμού, κρίσης, και γενικά το έργο πρέπει να αποτελεί έκφρασης τέχνης.

4) Κατηγορίες έργων

- I. Έργα λόγου (=παράγονται με τη γλώσσα, την ομιλία), **Τέχνης** (=το αισθητικά ωραίο), **Επιστήμης** (=η επιστημονική παραγωγή αλλά όχι η ίδια η επιστημονική ανακάλυψη)
- II. Γραπτά κείμενα
- III. Προφορικά κείμενα
- IV. Μουσικές συνθέσεις με ή χωρίς λόγια (εάν δε προστεθούν λόγια, αυτά προστατεύονται αυτοτελώς όπως και η μουσική)
- V. Θεατρικά έργα
- VI. Χορογραφικά έργα και παντομίμες
- VII. Οπτικοακουστικά έργα (= ταινίες, βίντεο, animation κλπ)
- VIII. Έργα εικαστικών τεχνών (δισδιάστατα ή τρισδιάστατα)
- IX. Αρχιτεκτονικά έργα (μόνο εάν είναι πρωτότυπα)
- X. Φωτογραφίες
- XI. Έργα εφαρμοσμένων τεχνών (πχ μόδα, αντικείμενα, διαφημιστικά κτο., χρειάζεται όμως πρωτοτυπία)
- XII. Εικονογραφήσεις, γεωγραφικοί χάρτες, σχέδια, σκίτσα και πλαστικά έργα (εφόσον έχουν ατομικότητα διαμόρφωσης)
- XIII. Έργα Η/Υ (εντάσσονται από το Ευρωπαϊκό Δίκαιο [Οδηγία 91/250/ΕΟΚ] στα έργα του λόγου. ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν προστατεύονται οι σχετικές ιδέες: πχ. Χρήση «παραθύρων»)
- XIV. Οι τίτλοι των έργων (Προστατεύονται μόνο εάν αποτελούν αυτοτελές έργο με πρωτοτυπία. Πχ προστατεύονται οι τίτλοι «Το Ριφιφι», «Τα Ψάρια και οι Άνθρωποι», αλλά όχι «Η έκτη Ήπειρος».)

- XV. Τα «μικρά κέρματα» / «ψιλά» της πνευματικής ιδιοκτησίας (Πρόκειται για καθημερινής χρήσεως γλωσσικές δηλώσεις, οριακές περιπτώσεις προστασίας και προστατεύονται ΜΟΝΟ εάν υπάρχει πρωτοτυπία: πχ. Συνταγές φαγητών, οδηγίες χρήσεως.)
- XVI. Έργα αποκλειόμενα της προστασίας
- έργα δημοσίων οργάνων (νόμοι, δικαστικές αποφάσεις, κτό)
 - έργα παλαιά των οποίων η προστασία έχει λήξει
 - Εκφράσεις λαϊκής παράδοσης
 - Ειδήσεις
- XVII. Έργα παράγωγα, επεξεργασίας, συλλεκτικά και συλλογές (μεταφράσεις, διασκευές, βάσεις δεδομένων)
- Για παράγωγα έργα, δηλαδή έργα που δανείζονται από άλλα έργα η συναίνεση του πρωτότυπου δημιουργού είναι απαραίτητη.
 - Η προστασία κάθε παραγώγου έργου ΔΕΝ εξαρτάται από τη νόμιμη ή όχι χρήση του πρωτότυπου έργου, αφού έναντι των τρίτων κάθε έργο προστατεύεται ξεχωριστά.
 - Προστατεύονται εφόσον υπάρχει πρωτοτυπία στη συλλογή (ή στη βάση δεδομένων) χωρίς να χρειάζεται να υπάρχει απαραίτητα πρωτοτυπία στο περιεχόμενο.

E) Οι δικαιούχοι προστασίας

1) Ο δημιουργός – αρχικός δικαιούχος

Είναι αποκλειστικά άτομο – φυσικό πρόσωπο, ακόμη και άτομα ανήλικα ή ανίκανα. Κατά κανόνα, προστατεύονται και τα έργα δημιουργηθέντα με τη βοήθεια μηχανών – Η/Υ [computer-aided work], αλλά όχι τα αυτομάτως δημιουργηθέντα έργα [computer-produced work].

2) Δημιουργία έργου από περισσότερα πρόσωπα

I) Συνδημιουργοί (έργα συνεργασίας)

- Στα έργα συνεργασίας η συμβολή του καθενός δεν μπορεί να διαιρεθεί από αυτή των άλλων, διότι ενσωματώνεται στο συνολικό έργο. Οι συνδημιουργοί μοιράζονται τα δικαιώματα κατ'ίσα μέρη. Δεν είναι συνδημιουργός όποιος απλώς παρέχει συμβουλές, Ν. ιδέες, εμπνεύσεις.

II) Συλλογικό έργο

- Είναι το έργο που δημιουργείται με αυτοτελείς συμβολές υπό τη διεύθυνση ενός φυσικού προσώπου (πχ σκηνοθέτη, δ/νη εγκυκλοπαίδειας κτό).

III) Σύνθετο έργο

- Είναι το έργο που προκύπτει από την απλή συνένωση αυτοτελών έργων, και κάθε μέρος αποτελεί αντικείμενο χωριστής εκμετάλλευσης (πχ. Εικόνες, λόγος κτό. Πχ. μπαλέτο= χορογραφία + μουσική)

3) Τα οπτικοακουστικά έργα

- Πρόκειται για συλλογικά έργα, και τεκμαίρεται (δηλαδή επιτρέπεται η ανταπόδειξη) ο σκηνοθέτης ως ο κατεξοχήν δημιουργός, συντονιστής και οδηγός του έργου (άρ. 9 Ν.2121/93).
- Αυτόματα μεταβιβάζονται στον παραγωγό μόνο οι εξουσίες απαραίτητες για την εκμετάλλευση του έργου (δηλαδή το δικαίωμα διανομής, ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, μεταγλώττισης κτό, αλλά όχι διασκευής/προσαρμογής, merchandising κτό).

4) Ο εξαρτημένος δημιουργός - εργαζόμενος/υπάλληλος

- Αρ. 8 Ν. 2121/93: αρχικός δικαιούχος δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ο εργαζόμενος δημιουργός (σχεδιαστής, γραφίστας, αρχιτέκτονας, φωτογράφος κλπ)
- Αυτόματη μεταβίβαση των περιουσιακών δικαιωμάτων που είναι απαραίτητων για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης μεταξύ εργοδότη – εργαζόμενου. Μεταβιβάζονται μόνο τα περιουσιακά δικαιώματα πάνω σε έργα που δημιουργήθηκαν για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης, και ΟΧΙ πάνω σε όλα τα έργα που γίνονται στον χρόνο εργασίας.
- Τα ηθικά δικαιώματα είναι αμεταβίβαστα, αλλά ο εργοδότης μπορεί να τα περιορίσει αν είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης (πχ απαγόρευση μνείας ονόματος συγγραφέα διαφημιστικής καταχώρησης).
- Στα προγράμματα Η/Υ μεταβιβάζονται αυτόματα ΟΛΑ τα δικαιώματα (αρ. 40 Ν.2121/93)

5) Εκπόνηση έργου από δημόσιο υπάλληλο

- Μεταβιβάζονται αυτόματα ΟΛΑ τα δικαιώματα (αρ. 8γ Ν.2121/93)

6) Το τεκμήριο του δημιουργού.

- Τεκμαίρεται (δηλαδή επιτρέπεται απόδειξη του αντιθέτου) ότι δημιουργός του έργου είναι αυτός που το όνομα αναγράφεται σε αυτό (άρ. 10 Ν.2121/93).

ΣΤ) ΟΙ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ

Ι) ΤΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

Α) Ορισμός του νόμου – Έννοια της Δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης, εκτέλεσης και παρουσίασης του έργου.

Άρθρο 3 Ν. 2121/1993: Το περιουσιακό Δικαίωμα

1. Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στους δημιουργούς ιδίως την εξουσία (δικαίωμα) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

α) Την εγγραφή και την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των έργων τους με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει.

β) Τη μετάφραση των έργων τους.

γ) Τη διασκευή, την προσαρμογή ή άλλες μετατροπές των έργων τους.

δ) Όσον αφορά το πρωτότυπο ή τα αντίτυπα (αντίγραφα) των έργων τους, τη διανομή τους στο κοινό με οποιαδήποτε μορφή μέσω πώλησης ή με άλλους τρόπους. Το δικαίωμα διανομής εντός της Κοινότητας αναλώνεται μόνο εάν η πρώτη πώληση ή η με οποιοδήποτε άλλο τρόπο πρώτη μεταβίβαση της κυριότητας του πρωτοτύπου ή των αντιτύπων εντός της Κοινότητας πραγματοποιείται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

ε) Την εκμίσθωση και το δημόσιο δανεισμό, όσον αφορά το πρωτότυπο ή τα αντίτυπα των έργων τους. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται από οποιαδήποτε πώληση ή άλλη πράξη διανομής του πρωτοτύπου ή των αντιτύπων. Τα δικαιώματα αυτά δεν εφαρμόζονται σε σχέση με τα έργα αρχιτεκτονικής και τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών. Η εκμίσθωση και ο δημόσιος δανεισμός νοούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην οδηγία 92/100 του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 1992 (ΕΕΕΚ αριθμ. L 346/61 27.11.1992).

στ) Τη δημόσια εκτέλεση των έργων τους.

ζ) Τη μετάδοση ή αναμετάδοση των έργων τους στο κοινό με τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, παραλλήλως προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων.

η) Την παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενουρμιάτως ή ασουρμιάτως ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στα έργα αυτά, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται με οποιαδήποτε πράξη παρουσίασης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης.

θ) Την εισαγωγή αντιτύπων των έργων τους που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού ή, εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αν το δικαίωμα της εισαγωγής αντιτύπων στην Ελλάδα είχε συμβατικά διατηρηθεί από τον δημιουργό. (άρθρα 2, 3 παρ. 1 και 3, 4 Οδηγίας 2001/29 ΕΕΕΚ αριθμ. L.167/10 22.6.2001)."

2. Δημόσια θεωρείται κάθε χρήση ή εκτέλεση ή παρουσίαση του έργου, που κάνει το έργο προσιτό σε κύκλο προσώπων ευρύτερο από το στενό κύκλο της οικογένειας και το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, ανεξαρτήτως από το

αν τα πρόσωπα αυτού του ευρύτερου κύκλου βρίσκονται στον ίδιο ή σε διαφορετικούς χώρους.

3. Ο δημιουργός βάσης δεδομένων έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει ή να απαγορεύει: α) την προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή της βάσης δεδομένων με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, β) τη μετάφραση, προσαρμογή, διευθέτηση και οποιαδήποτε άλλη μετατροπή της βάσης δεδομένων, γ) οποιαδήποτε μορφή διανομής της βάσης δεδομένων ή αντιγράφων της στο κοινό.

Η πρώτη πώληση αντιγράφου της βάσης δεδομένων στην Κοινότητα από το δικαιούχο, ή με τη συγκατάθεσή του, συνεπάγεται ανάκληση του δικαιώματος μεταπώλησης του εν λόγω αντιγράφου στην Κοινότητα, δ) οποιαδήποτε ανακοίνωση, επίδειξη ή παρουσίαση της βάσης δεδομένων στο κοινό, ε) οποιαδήποτε αναπαραγωγή, διανομή, ανακοίνωση, επίδειξη ή παρουσίαση στο κοινό των αποτελεσμάτων των πράξεων που αναφέρονται στο στοιχείο β', ο νόμιμος χρήστης βάσης δεδομένων ή αντιγράφων της μπορεί να εκτελέσει χωρίς άδεια του δημιουργού, οποιαδήποτε από τις παραπάνω πράξεις οι οποίες είναι αναγκαίες για την πρόσβαση στο περιεχόμενο της βάσης δεδομένων και την κανονική χρησιμοποίησή της. Στο μέτρο που ο νόμιμος χρήστης δικαιούται να χρησιμοποιεί τμήμα μόνο της βάσης δεδομένων, η προηγούμενη διάταξη εφαρμόζεται μόνο για το τμήμα αυτό. Συμφωνίες αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των δύο αμέσως προηγούμενων εδαφίων είναι άκυρες." (άρθρα 5. 6 παρ. 1 και 15 οδηγίας 96/9)

4. Αναπαραγωγή ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για ιδιωτικούς σκοπούς δεν επιτρέπεται

- Το περιουσιακό δικαίωμα είναι απόλυτο και αποκλειστικό αποτελεί γενικό δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου με οποιονδήποτε τρόπο. Οι τρόποι εκμετάλλευσης που απαριθμεί το άρ. 3 είναι ενδεικτικοί ώστε να συμπεριλαμβάνονται και τυχόν νέοι τρόποι εκμετάλλευσης που θα προκύψουν από την τεχνολογική πρόοδο.

- Δεν αποτελεί προσβολή η κατά προορισμό χρήση του έργου (πχ εκτέλεση μουσικής, ανάγνωση κειμένου κτδ).
- Προσβολή υπάρχει χωρίς απαραίτητα ο τρίτος που προσβάλλει το περιουσιακό δικαίωμα να έχει κάποια περιουσιακή ωφέλεια από την προσβολή.

Β) Δικαίωμα εγγραφής και αναπαραγωγής

- Δικαίωμα εγγραφής = δικαίωμα πρώτης υλικής ενσωμάτωσης του έργου σε υλικό φορέα που αποτελεί τη «μήτρα» για περισσότερα αντίτυπα.
- Δικαίωμα αναπαραγωγής = δικαίωμα παραγωγής αντιτύπων του έργου (πχ downloads)

Γ) Δικαίωμα μετάφρασης

- Το δικαίωμα μετάφρασης περιλαμβάνει όλες τις εξουσίες για οικονομική εκμετάλλευση του έργου μεταφράζοντάς το σε άλλη γλώσσα.
- ΠΡΟΣΟΧΗ: και ο μεταφραστής του έργου έχει δικό του αυτοτελές δικαίωμα περαιτέρω μετάφρασης της δικής του μετάφρασης σε άλλη γλώσσα.

Δ) Δικαίωμα διασκευής (για οικονομική εκμετάλλευση)

- Δικαίωμα για μετατροπή του έργου για λόγους οικονομικής εκμετάλλευσης (πχ διασκευή βιβλίου σε θεατρικό έργο)
- ΠΡΟΣΟΧΗ: η διασκευή ενός έργου για προσωπική χρήση είναι ελεύθερη.

Ε) Δικαίωμα θέσης του έργου σε κυκλοφορία και της επιβολής περιοριστικών όρων

- Η θέση του έργου σε κυκλοφορία γίνεται μόνο με τη διάδοση και διανομή ενσωμάτων αντικειμένων και όχι με άυλους τρόπους (πχ ραδιόφωνο κλπ).
- Κυκλοφορία ενός έργου είναι οι ενέργειες με τις οποίες το έργο γίνεται προσιτό στο κοινό. (Δηλαδή δεν αποτελούν κυκλοφορία η ιδιωτική μεταβίβαση απλό φίλο σε φίλο).

1) Μεταβίβαση της κυριότητας

Δηλαδή δικαίωμα πώλησης του έργου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: η μεταβίβαση της κυριότητας υλικού φορέα ΔΕΝ μεταβιβάζει και το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας. (άρ. 17 Ν.2121/93)

2) Εκμίσθωση – Δημόσιος δανεισμός

Κυκλοφορία αποτελεί και η εκμίσθωση σε τρίτους και ο δημόσιος δανεισμός, δηλαδή ο δανεισμός προσιτός στο κοινό (βάσει της οδηγίας 92/100/ΕΟΚ).

3) Επιβολή περιοριστικών όρων

Δικαίωμα του δημιουργού ανάμεσα στην εξουσία να επιτρέπει ή να απαγορεύει την άσκηση των περιουσιακών δικαιωμάτων. Είναι απόλυτο δικαίωμα, δηλαδή ενεργεί έναντι όλων. (πχ περιορισμός μη έκδοσης βιβλίου σε σχήμα τσέπης κτό)

ΣΤ) Δικαίωμα για παρουσίαση του έργου στο κοινό & δικαίωμα δημόσιας εκτέλεσης

- Δικαίωμα παρουσίασης του έργου στο κοινό είναι η παρουσίαση με όλους τους δυνατούς τρόπους του έργου πλην της αναπαραγωγής αντιτύπων.
- Δημόσια εκτέλεση είναι το δικαίωμα για μετάδοση που καθιστά το έργο αντιληπτό σε αόριστο αριθμό ατόμων που δεν συνδέονται μεταξύ τους με προσωπικές σχέσεις (πχ συναυλία)

Ζ) Δικαίωμα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης στο κοινό

- με οποιοδήποτε μέσον (μέσω δορυφόρου, καλωδιακής τηλεόρασης, ιντερνέτ).

Η) Δικαίωμα απαγόρευσης εισαγωγής αντιτύπων

- Η απαγόρευση είναι επιτρεπτή μόνο εφόσον τα αντίτυπα προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Θ) Δικαίωμα παρακολούθησης του έργου (droit de suite)

- Ο δημιουργός έργου συμμετέχει κατά ποσοστό 5% στα κέρδη από τις μεταπωλήσεις του έργου του. (άρ. 5 Ν. 2121/93)
- Εφαρμόζεται μόνο για πρωτότυπα έργα εικαστικών τεχνών (γλυπτική, ζωγραφική, χαρακτική)
- Εφαρμόζεται σε κάθε μεταπώληση (μετά την πρώτη μεταβίβαση από το δημιουργό) εφόσον η μεταπώληση γίνεται μέσω δημόσιου πλειστηριασμού, ή εμπόρου τέχνης.
- Η οδηγία 2001/84/ΕΚ θέσπισε ανώτατα όρια ποσοστού του δικαιώματος αυτού για όλη την ΕΕ, έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο των πλειστηριασμών τέχνης στο Λονδίνο, όπου μέχρι πρόσφατα δεν υπήρχε το δικαίωμα παρακολούθησης.

Ι) Δικαίωμα εύλογης αμοιβής λόγω ιδιωτικής αναπαραγωγής του έργου

- Ο δημιουργός εισπράττει ποσοστό αμοιβής σε κάθε αναπαραγωγή έργου ήχου, εικόνας, κειμένου, σχεδίου. (άρ. 18 Ν. 2121/93). Το ποσοστό εισπράττεται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης και αναδιανέμεται στους δημιουργούς.
- για ψηφιακή αντιγραφή ποσοστό 6% επί της τιμής από άδειες ταινίες, δίσκους, CD, κτό. που καταβάλλεται από εισαγωγείς ή παραγωγούς των κενών μέσων αποθήκευσης.
- Για φωτοτυπίες ποσοστό 4% επί της τιμής του χαρτιού, των σκάνερ, των φωτοτυπικών μηχανημάτων, των δίσκων-δισκετών αποθήκευσης κάτω από 200MB. των

ΙΑ) Δικαίωμα εύλογης αμοιβής λόγω εκμίσθωσης του υλικού φορέα οπτικοακουστικού έργου ή φορέα ήχου

- προβλέπεται από το άρ, 34 Ν. 2121/93.

II) ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Α) Θεμελιωτικοί λόγοι περιορισμών

- Η πνευματική δημιουργία απευθύνεται και στην ολότητα, ως έργα προσιτά στο κοινό. Οι περιορισμοί υπάρχουν υπέρ του γενικού συμφέροντος, για να εξασφαλιστεί η κοινωνική λειτουργία των έργων.

Β) Περιορισμός υπέρ συμφερόντων ιδιωτών: αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση

- Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση έργων νομίμως δημοσιευθέντων (άρ, 18 Ν, 2121/93).
- Απαραίτητη προϋπόθεση, να μην εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου. Π.χ. Δεν επιτρέπεται η αναπαραγωγή αρχιτεκτονικών σχεδίων κτιρίων, η αναπαραγωγή παρτιτούρων μουσικής.

Γ) Περιορισμός υπέρ της ενημέρωσης: χρήση για λόγους ενημέρωσης

- Επιτρεπτή από τα ΜΜΕ, εφόσον συνοδεύεται από ένδειξη πηγής (εάν είναι αυτό δυνατόν). Άρ. 25 Ν. 2121/93.

Δ) Περιορισμοί για εκπαιδευτικούς λόγους

1) Αναπαραγωγή σε σχολικά βιβλία ή ανθολογίες

- Επιτρεπτή εφόσον συνοδεύεται από ένδειξη πηγής και δεν εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου. Άρ. 20 Ν. 2121/93.

2) Αναπαραγωγή για διδασκαλία σε εκπαιδευτικά ιδρύματα

- Επιτρεπτή εφόσον συνοδεύεται από ένδειξη πηγής και δεν εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου. Άρ. 21 Ν. 2121/93.

Ε) Περιορισμοί για τη διατήρηση του πολιτιστικού πλούτου

1) Αναπαραγωγή από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες και αρχεία

- Άρ. 22 Ν. 2121/93.

2) Αναπαραγωγή κινηματογραφικών έργων για το Εθνικό Κινηματογραφικό Αρχείο

- Άρ. 23 Ν. 2121/93.

ΣΤ) Περιορισμοί υπέρ της χρήσης των έργων σε συγκεκριμένες περιστάσεις κοινωνικής φύσης

1) Αναπαραγωγή για σκοπούς δικαστικών, διοικητικών

- Άρ. 26 Ν. 2121/93.

2) Δημόσια παράσταση σε ειδικές περιστάσεις

- Άρ. 27 Ν. 2121/93. Σε σχολικές γιορτές κτό.

3) Έκθεση και αναπαραγωγή εικαστικών έργων

- Άρ. 28 Ν. 2121/93. Σε μουσεία, εκθέσεις κλπ.

Ζ) Περιορισμός υπέρ της επιστημονικής προόδου: ελεύθερη παράθεση αποσπασμάτων

- Άρ. 19 Ν. 2121/93: Προϋποθέσεις για άνευ αδείας παράθεση αποσπασμάτων:
 1. τα παρατιθέμενα πρέπει να είναι από νομίμως δημοσιευμένα έργα
 2. η παράθεση πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά ήθη

3. η έκταση της παράθεσης πρέπει να δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό
4. πρέπει να γίνεται μνεία της πηγής / του εκδότη.

Η) Χρονικοί περιορισμοί περιουσιακού δικαιώματος

- ΛΗΞΗ δικαιώματος: την 1η Ιανουαρίου μετά από 70 έτη από το θάνατο δημιουργού.
- Για έργα συνεργασίας: το χρονικό διάστημα αρχίζει από το θάνατο τελευταίου επιζώντος
- Για ψευδώνυμα έργα: το χρονικό διάστημα αρχίζει από τότε που το έργο κατέστη προσιτό στο κοινό.
- Για οπτικοακουστικά έργα: το χρονικό διάστημα αρχίζει 70 χρόνια μετά το θάνατο του τελευταίου επιζώντος μεταξύ του κύριου σκηνοθέτη, του σεναριογράφου, του συγγραφέα διαλόγων και του συνθέτη μουσικής εάν η μουσική γράφτηκε ειδικά για το έργο.
- Άρ. 29 Ν. 2121/93: μετά τη λήξη του δικαιώματος, το δικαίωμα αναγνώρισης της πατρότητας & το δικαίωμα ακεραιότητας ασκούνται από το δημόσιο.

III) ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

Άρθρο 4 ν. 2121/1993: Το ηθικό Δικαίωμα

1. Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως τις εξουσίες: α) της απόφασης για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό (δημοσίευση) β) της αναγνώρισης της πατρότητάς του πάνω στο έργο και ειδικότερα την εξουσία να απαιτεί, στο μέτρο του δυνατού, τη μνεία του ονόματός του στα αντίτυπα του έργου του και σε κάθε δημόσια χρήση του έργου του ή, αντίθετα, να κρατάει την ανωνυμία του ή να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο γ) της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης, περικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου του, καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό δ) της προσπέλασης στο έργο του, έστω και αν το περιουσιακό δικαίωμα στο έργο ή η κυριότητα στον υλικό φορέα του έργου ανήκει σε άλλον, οπότε η προσπέλαση πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο που προκαλεί τη μικρότερη δυνατή ενόχληση στο δικαιούχο ε) προκειμένου περί έργων λόγου ή επιστήμης, της υπαναχώρησης από συμβάσεις μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή εκμετάλλευσής του ή άδειας εκμετάλλευσής του εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία της προσωπικότητάς του εξαιτίας μεταβολής στις πεποιθήσεις του ή στις περιστάσεις και με καταβολή αποζημίωσης στον αντισυμβαλλόμενο για τη θετική του ζημία.

2. Στην τελευταία περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, η υπαναχώρηση ενεργεί μετά την καταβολή της αποζημίωσης. Αν μετά την υπαναχώρηση, ο δημιουργός αποφασίσει και πάλι να προβεί σε μεταβίβαση ή εκμετάλλευση του έργου ή έργου παραπλήσιου, οφείλει κατά προτεραιότητα να προσφέρει στον παλαιό αντισυμβαλλόμενο του τη δυνατότητα να ανακαταρτίσει την παλαιά σύμβαση με όρους όμοιους ή ανάλογους προς εκείνους που ίσχυαν κατά το χρόνο της υπαναχώρησης.

3. Το ηθικό δικαίωμα είναι ανεξάρτητο από το περιουσιακό δικαίωμα και παραμένει στο δημιουργό ακόμα και μετά τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος.

Α) Χαρακτηριστικά ηθικών δικαιωμάτων

1) Αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων (άρ. 12§1 Ν.2121/93)

2) Κληρονομητό (άρ. 12§2 Ν.2121/93)

πχ με διαθήκη, αλλά ασκείται σύμφωνα με τη βούληση του κληρονομούμενου

3) Ανεξάρτητο από το περιουσιακό δικαίωμα

4) Επιτρέπονται συμβατικοί περιορισμοί στο μέτρο που απαιτείται για την πραγμάτωση του σκοπού της σύμβασης οικονομικής εκμετάλλευσης. (άρ. 14 & 16 Ν.2121/93)

5) Η άσκηση πράξεων ή παραλείψεων που θα αποτελούσαν προσβολή του ηθικού δικαιώματος επιτρέπεται μόνο με τη συναίνεση του δημιουργού. (άρ. 16 Ν.2121/93)

Β) Δικαίωμα δημοσίευσης

- Δικαίωμα για λήψη απόφασης ή όχι παρουσίασης στο κοινό και αναδημοσίευσης.

Γ) Δικαίωμα αναγνώρισης της πατρότητας του έργου

- Δικαίωμα για λήψη απόφασης ή όχι για μνεία του ονόματος του δημιουργού (πχ δικαίωμα για χρήση ψευδώνυμου).
- Το δικαίωμα περιορίζεται στο μέτρο του δυνατού βάσει των συνηθειών του κλάδου και το είδος του υλικού (πχ δεν συνηθίζεται να αναγράφεται το όνομα δημιουργού σε πιάτα, πορσελάνες, έπιπλα, χαλιά κτό). Δεν μπορεί όμως να περιοριστεί και είναι υποχρεωτική η αναγνώριση της πατρότητας : 1) στα αποσπάσματα, 2) στις φωτογραφίες, 3) στις μεταφράσεις.

Δ) Δικαίωμα σεβασμού της ακεραιότητας του έργου

- Πρόκειται για δικαίωμα απαγόρευσης τροποποιήσεων, μετατροπών και περιορισμών του έργου από τρίτους.
- Επίσης, εμπεριέχει και το δικαίωμα απαγόρευσης προσβολών του έργου που θίγει το δημιουργό (π.χ. υποβάθμιση του έργου ενσωματώνοντας μουσική σε μη ανεκτό έργο)
- Ο ιδιοκτήτης ενός υλικού φορέα έργου έχει πάντοτε το δικαίωμα καταστροφής του φορέα. Εξαιρέση αποτελούν τα έργα καλών τεχνών μοναδικής ενσωμάτωσης, όπου ο δημιουργός έχει δικαίωμα μη καταστροφής/μεταβολής του έργου πλην εργασιών συντήρησης/αποκατάστασης.

Ε) Δικαίωμα προσπέλασης

- Πρόκειται για δικαίωμα επικοινωνίας με το έργο, δηλαδή δικαίωμα επίσκεψης του τόπου όπου βρίσκεται το έργο, αλλά μόνο με την επίκληση κάποιας ανάγκης, αλλιώς ασκείται καταχρηστικά.

ΣΤ) Δικαίωμα μετάνοιας και υπαναχώρηση

- Είναι δικαίωμα απόσυρσης του έργου από τη δημόσια κυκλοφορία.
- Υπάρχει μόνο για έργα λόγου και επιστήμης, και όταν έχουν συναφθεί συμβάσεις οικονομικής εκμετάλλευσης για αυτά.
- Το δικαίωμα ασκείται σε περιπτώσεις που ο δημιουργός μεταβάλλει τις πεποιθήσεις του και εάν γενικά αλλάξουν οι περιστάσεις, αλλά απαραίτητη προϋπόθεση είναι η καταβολή αποζημίωσης της υλικής βλάβης του αντισυμβαλλόμενου διανομέα που θίγεται οικονομικά.
- Σε περίπτωση που αργότερα ο δημιουργός αλλάξει πάλι γνώμη, οφείλει να του το επαναπροσφέρει προς διανομή.

IV) ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

- Συγγενικά δικαιώματα είναι κατηγορία δικαιωμάτων συναφών με την πνευματική ιδιοκτησία, τα οποία δεν αποτελούν μεν πλήρη πνευματικά δικαιώματα, αφορούν όμως δραστηριότητες σε άμεση συνάφεια με την πνευματική δημιουργία, και συγκεκριμένα με την παρουσίαση έργων και την οικονομική επένδυση στην πνευματική δημιουργία.
- Τα συγγενικά δικαιώματα αφήνουν ακέραια και δεν επηρεάζουν κατά κανένα τρόπο την προστασία των περιουσιακών και ηθικών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, με τα οποία μπορεί και να συνυπάρχουν.
- Τα συγγενικά δικαιώματα διαρκούν για 50 έτη από τη γενεσιουργό αιτία τους (είτε την 1η ερμηνεία του έργου, είτε την 1η μετάδοση στο κοινό κτό).
- Ισχύουν γι'αυτά οι ίδιοι περιορισμοί όπως στα περιουσιακά δικαιώματα.

Α) Άδεια από ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες (ηθοποιούς, μουσικούς, χορευτές κλπ)

- Άρ. 46 Ν. 2121/1993: Το συγγενικό τους δικαίωμα στην εκτέλεση ή ερμηνεία τους τους δίνει το δικαίωμα για παροχή άδειας για την εγγραφή της ερμηνείας τους σε υλικό φορέα (ηχογράφηση, μαγνητοσκόπηση) και για την αναπαραγωγή και εκμετάλλευση της εγγραφής αυτής, ενοικίαση, δημόσιο δανεισμό, τη ραδιοηλεκτρονική μετάδοση ζωντανής παράστασης κλπ.
- ΠΡΟΣΟΧΗ: η άδεια για τις πράξεις αυτές τεκμαίρεται ότι παρέχεται με την σύναψη σύμβασης εργασίας με σκοπό τις πράξεις αυτές. Πάντοτε όμως υπάρχει δικαίωμα εύλογης αμοιβής και μη παραμόρφωσης της ερμηνείας/εκτέλεσης.
- Το δικαίωμα για παροχή άδειας ασκείται στο σύνολό του από το διευθυντή του έργου (πχ σκηνοθέτη, μάστορο ορχήστρας κλπ).

Β) Άδεια από παραγωγούς υλικών φορέων εικόνας/ήχου

- Άρ. 47 Ν. 2121/1993: Ο παραγωγός οπτικοακουστικών έργων (υλικών φορέων ήχου/εικόνας) έχει το δικαίωμα να απαγορεύει την αναπαραγωγή του φορέα, τη διανομή στο κοινό, την εκμίσθωση ή δημόσιο δανεισμό του, τη ραδιοηλεκτρονική μετάδοση, και την εισαγωγή του από χώρες εκτός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (=ΕΕ + Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν).

Γ) Άδεια από ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς

- Άρ. 48 Ν. 2121/1993: Δικαίωμα ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών να παρέχουν άδεια για την αναμετάδοση των εκπομπών τους, την εγγραφή των εκπομπών τους σε υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας, την αναπαραγωγή των εκπομπών τους και τη διάθεσή τους στο κοινό με οποιονδήποτε τρόπο (συμπεριλαμβανομένης και της εκμίσθωσης/δημόσιου δανεισμού). Επίσης, το συγγενικό δικαίωμα αυτό παρέχει στους ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς και το αποκλειστικό δικαίωμα πώλησης αποκωδικοποιητών απαραίτητων για την προβολή των εκπομπών τους.

Δ) Δικαίωμα εύλογης αμοιβής για ραδιοηλεκτρονική αναμετάδοση

- Άρ. 49 Ν. 2121/1993: Σε κάθε ραδιοηλεκτρονική αναμετάδοση ενός έργου με οποιονδήποτε τρόπο (ερτζιανά κύματα, μέσω δορυφόρου, καλωδιακά, μέσω ιντερνέτ κλπ), καταβάλλεται από τον αναμεταδίδοντα εύλογη αμοιβή εξ ημισείας στον παραγωγό του υλικού φορέα και στους ερμηνευτές/καλλιτέχνες.
- Το δικαίωμα αυτό υποχρεωτικά εκχωρείται και ασκείται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων.

Ε) Δικαίωμα εκδοτών (γραμμικό δικαίωμα)

- Άρ. 51 Ν. 2121/1993: Ο εκδότης εντύπου έχει το δικαίωμά να απαγορεύει την αναπαραγωγή της σελιδοποίησης και της στοιχειοθεσίας του έργου που έχει εκδώσει (δηλαδή της εικόνας που δημιουργεί στο χαρτί το έργο, και όχι του περιεχομένου) όταν η αναπαραγωγή γίνεται για εμπορικό σκοπό.
- Σκοπός του δικαιώματος αυτού είναι η προστασία της εκδοτικής επένδυσης, που γίνεται ακόμη κι όταν το έργο που εκδίδεται είναι ελεύθερο πνευματικών δικαιωμάτων.

ΣΤ) Δικαιούχοι πρότερων αδημοσίευτων έργων (μεταθανάτιων)

- Άρ. 51Α Ν. 2121/1993: Κάθε πρόσωπο που μετά τη λήξη της προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, για πρώτη φορά δημοσιεύει νομίμως ή παρουσιάζει νομίμως στο κοινό έργο προηγουμένως αδημοσίευτο, δικαιούται προστασίας ανάλογης με το περιουσιακό δικαίωμα του δημιουργού (δηλαδή δικαίωμα εύλογης αμοιβής για εκτέλεση κλπ, δικαίωμα απαγόρευσης αναπαραγωγής κλπ), για 25 έτη από την πρώτη κυκλοφορία.

Z) Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Βάσει των άρθρων 12 – 17 Ν. 2121/93, υπάρχουν 2 δυνατότητες για τον δημιουργό: 1) την μεταβίβαση του περιουσιακών του δικαιωμάτων σε τρίτους, 2) τη σύναψη σύμβαση εκμετάλλευσης του έργου με τρίτους.

Ν. 2121/1993: Άρθρο 12 Μεταβίβαση

1. Το περιουσιακό δικαίωμα μπορεί να μεταβιβασθεί μεταξύ ζώντων ή αιτία θανάτου.
2. Το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων. Μετά το θάνατο του δημιουργού, το ηθικό δικαίωμα περιέρχεται στους κληρονόμους του, που οφείλουν να το ασκούν σύμφωνα με τη θέληση του δημιουργού, εφόσον τέτοια θέληση έχει ρητά εκφραστεί.

Άρθρο 13 Συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης

1. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να καταρτίζει συμβάσεις, με τις οποίες αναθέτει στον αντισυμβαλλόμενο και αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει εξουσίες, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα (συμβάσεις εκμετάλλευσης).
2. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να επιτρέπει σε κάποιον άλλον την άσκηση εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό του δικαίωμα (άδειες εκμετάλλευσης).
3. Οι συμβάσεις και οι άδειες εκμετάλλευσης μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές. Οι αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια κατ' αποκλεισμό οποιουδήποτε τρίτου. Οι μη αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες, στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια παράλληλα προς το δημιουργό και άλλους αντισυμβαλλόμενους. Όταν υπάρχει σύμβαση ή άδεια εκμετάλλευσης ο αντισυμβαλλόμενος νομιμοποιείται, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία να ζηρεί, στο δικό του όνομα, τη δικαστική προστασία των εξουσιών, που ασκεί από παράνομες προσβολές τρίτων.
4. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης θεωρούνται μη αποκλειστικές.
5. Η σύμβαση ή η άδεια δεν μπορεί ποτέ να περιλαμβάνει το σύνολο των μελλοντικών έργων του δημιουργού και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αναφέρεται και σε τρόπους εκμετάλλευσης που δεν ήταν γνωστοί κατά το χρόνο της κατάρτισης των σχετικών δικαιωμάτων.
6. Τα δικαιώματα εκείνου που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση ή που αποκτά τη δυνατότητα εκμετάλλευσης δεν μπορούν να μεταβιβασθούν μεταξύ ζώντων χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού.

Άρθρο 14: Τύπος των δικαιωμάτων

Δικαιωμάτων που αφορούν τη μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, την ανάθεση ή την άδεια εκμετάλλευσης και την άσκηση του ηθικού δικαιώματος είναι άκυρες αν δεν καταρτισθούν εγγράφως. Την ακυρότητα μπορεί να επικαλεσθεί μόνο ο πνευματικός δημιουργός.

Άρθρο 15 Έκταση της μεταβίβασης και των συμβάσεων και αδειών εκμετάλλευσης

1. Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος και οι συμβάσεις εκμετάλλευσης ή άδειες εκμετάλλευσης του δικαιώματος αυτού μπορούν να είναι περιορισμένες από την άποψη των εξουσιών, του σκοπού, της διάρκειας, της τοπικής ισχύος και της έκτασης ή των μέσων εκμετάλλευσης.
2. Αν δεν καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης και αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη, η διάρκεια αυτή θεωρείται ότι περιορίζεται σε πέντε χρόνια.
3. Αν δεν καθορίζεται η τοπική ισχύς της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές ισχύουν στη χώρα όπου καταρτίστηκαν.
4. Αν δεν καθορίζεται η έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης για τα οποία γίνεται η μεταβίβαση ή συμφωνείται η εκμετάλλευση ή η άδεια εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές αφορούν την έκταση και τα μέσα, που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης ή της άδειας.
5. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή παροχής αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης, εκείνος που αποκτά το δικαίωμα ή την άδεια είναι υποχρεωμένος, μέσα σε εύλογο χρόνο, να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης.

Άρθρο 16 Συναίνεση του δημιουργού ως άσκηση του ηθικού δικαιώματος

Η συναίνεση του δημιουργού για πράξεις ή παραλείψεις, που αλλιώς θα αποτελούσαν προσβολή του ηθικού δικαιώματος, αποτελεί τρόπο άσκησης του δικαιώματος αυτού και δεσμεύει το δημιουργό.

Άρθρο 17 Μεταβίβαση του υλικού φορέα

Η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, σε πρωτότυπο ή αντίγραφο ή αντίτυπο, δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν παρέχει στο νέο κτήτορα εξουσίες εκμετάλλευσης του έργου, εκτός αν εγγράφως έχει συμφωνηθεί το αντίθετο ήδη με τον αρχικό δικαιούχο του περιουσιακού δικαιώματος.

I) Βασικές αρχές εκμετάλλευσης του έργου **ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ:**

- Η μεταβίβαση του υλικού φορέα του έργου μοναδικής ενσωμάτωσης είναι ελεύθερη. Δεν αποτελεί μεταβίβαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας τα οποία παραμένουν στο δημιουργό. Π.χ. Ο καλλιτέχνης που πωλεί/δωρίζει ένα τρισδιάστατο μοναδικό έργο του, διακρατεί όλα τα δικαιώματα επί του έργου αυτού.
- Το ηθικό κ' το περιουσιακό δικαίωμα είναι **κληρονομητά**. Όμως οι κληρονόμοι δεσμεύονται από τη θέληση του δημιουργού.
- Το περιουσιακό δικαίωμα είναι ελεύθερα μεταβιβάστο εν ζωή του δημιουργού (με πώληση ή δωρεά).
- Το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο εν ζωή, επιτρέπονται όμως οι συμβατικοί περιορισμοί του.
- Ο δημιουργός συμμετέχει όμως στους καρπούς (=κέρδη) κάθε είδους εκμετάλλευσης.

II) Σύμβαση εκμετάλλευσης έργου

- Στις συμβάσεις εκμετάλλευσης έργου ο αντισυμβαλλόμενος αναλαμβάνει την **υποχρέωση** να ασκήσει εξουσίες που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα.
- Είναι δυνατοί η πρόβλεψη στη σύμβαση περιορισμών χωρικών ή χρονικών (πχ της διάρκειας ή του τόπου εκμετάλλευσης).
- Οι συμβάσεις δύναται να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές.

III) Άδεια εκμετάλλευσης έργου

- Με την Άδεια εκμετάλλευσης έργου, ο δικαιούχος **επιτρέπεται** την άσκηση εξουσιών χωρίς να αποκλείεται σε άλλον (π.χ. άδεια ραδιοτηλεοπτικής αναμετάδοσης)

IV) Βασικές αρχές συμβάσεων εκμετάλλευσης έργου – θεωρία σκοπού της μεταβίβασης

1. Σε περίπτωση αμφιβολίας (=δηλαδή όταν δεν είναι συμφωνημένο με βεβαιότητα), οι συμβάσεις εκμετάλλευσης έργου θεωρούνται μη αποκλειστικές.
2. Απαγορεύεται η σύναψη σύμβασης για το σύνολο των μελλοντικών έργων.
3. Άρ. 15 § 4 Ν. 2121/93: **ΘΕΩΡΙΑ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ**: Αν δεν καθορίζεται η έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης για τα οποία γίνεται η μεταβίβαση ή συμφωνείται η εκμετάλλευση ή η άδεια εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές αφορούν την έκταση και τα μέσα, που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης ή της άδειας. (πχ. Σε σύμβαση ραδιοτηλεοπτικής αναμετάδοσης αν δεν αναφέρεται ότι επιτρέπεται και η αναμετάδοση μέσω ιντερνέτ, θεωρείται ότι δεν περιλαμβάνεται αυτό, εφόσον δεν είναι απαραίτητο για την αναμετάδοση)
4. Πρέπει απαραίτητα να είναι έγγραφε (ΓΡΑΠΤΟΣ ΤΥΠΟΣ) αλλιώς είναι άκυρες. Την ακυρότητα αυτή μπορεί να την επικαλεστεί μόνο ο δημιουργός, διότι η διάταξη αυτή έχει σκοπό να τον προστατέψει.

V) Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων

- Συλλογική διαχείριση είναι η άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μέσω Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης οι οποίοι δρουν εκ μέρους, για λογαριασμό και προς το συμφέρον των ιδιοκτητών των πνευματικών δικαιωμάτων. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας αναλαμβάνουν τη διαχείριση και την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των μελών τους. (π.χ. ΟΣΔΕΛ: εκπροσωπεί κυρίως συγγραφείς και εκδότες, – ΑΕΠΙ: εκπροσωπεί κυρίως τα έργα μουσικής, - ΦΟΙΒΟΣ: εκπροσωπεί τους δημιουργούς έργων φωτογραφίας).
- Η διαχείριση των δικαιωμάτων γίνεται με την είσπραξη δικαιωμάτων από τους χρήστες και την ανάληψη δικαστικών αγώνων ενάντια σε παραβάτες.

- Μόνο οι Οργανισμοί αυτοί μπορούν να εισπράττουν τα συλλογικά δικαιώματα, ιδίως το δικαίωμα εύλογης αμοιβής δηλαδή το ποσοστό που έχει ορίσει ο νομοθέτης ως αποζημίωση για την ελεύθερη ιδιωτική αναπαραγωγή των έργων των δημιουργών αποκλειστικά για ιδιωτική χρήση (αφού δεν είναι πρακτικά δυνατόν να καταβληθεί αμοιβή σε κάθε δικαιούχο-δημιουργό από όλους τους ιδιώτες).
- Η διαχείριση γίνεται έναντι αμοιβής από τον δημιουργό.
- Υποχρεωτικά, οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης εγκρίνονται από το Υπουργείο Πολιτισμού πριν μπορέσουν να λειτουργήσουν.

H) Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

I) Βασικές μορφές προσβολής

1. Πιστή αντιγραφή, με ή χωρίς επουσιώδεις αλλαγές
 2. Τροποποίηση / διασκευή / προσαρμογή, ώστε να υπάρχει ομοιότητα.
- Η προσβολή υφίσταται ανεξάρτητα από το εάν υπάρχει και νέο έργο.
 - ΠΡΟΣΟΧΗ: δεν προστατεύονται τα έργα, αλλά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

II) Μέτρα πρόληψης προσβολής

- Μέτρα διοικητικής φύσης
- Μέτρα αστυνομικής φύσης
- Ασφαλιστικά Μέτρα

Άρθρο 64 Ασφαλιστικά μέτρα και συντηρητική απόδειξη

1. Εφόσον πιθανολογείται προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 ή του δικαιώματος ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου και αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Αντί για συντηρητική κατάσχεση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απογραφή των αντικειμένων αυτών περιλαμβανομένης και της φωτογράφησής τους. [...]

III) Αστικές κυρώσεις

Στα αστικά Δικαστήρια, μπορεί να ζητηθεί:

1. Η **αναγνώριση** ύπαρξης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας
2. Η καταδίκη στη πληρωμή **αποζημίωσης** υλικής βλάβης (θετική & αποθετική ζημία) κ' ηθικής βλάβης.
3. Η **παράλειψη** για το μέλλον, υπό την απειλή χρηματικής ποινής ή/και προσωποκράτησης.

Άρθρο 65 Αστικές κυρώσεις

1. Σε κάθε περίπτωση προσβολής ή επαπειλούμενης προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή του συγγενικού δικαιώματος ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει κατά περίπτωση την αναγνώριση του δικαιώματός του, την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον. Η άρση της προσβολής μπορεί να περιλαμβάνει κατ' αίτηση του ενάγοντος ενδεικτικά: α) την απόσυρση από το εμπόριο των εμπορευμάτων που κριθike ότι προσβάλλουν δικαίωμα του παρόντος νόμου και, εφόσον απαιτείται, των υλικών που κυρίως χρησιμοποιούνται στη δημιουργία ή την κατασκευή των εν λόγω εμπορευμάτων, β) την οριστική απομάκρυνση αυτών από το εμπόριο ή γ) την καταστροφή αυτών. Τα δικαιώματα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής έχουν οι δικαιούχοι και κατά διαμεσολαβητή, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή δικαιωμάτων του παρόντος νόμου". *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρ.2 παρ.5 Ν.3524/2007, ΦΕΚ Α 15/26.1.2007 (ενάρμοση προς τις Οδηγίες 2001/84/ΕΚ και 2004/48/ΕΚ).

2. Όποιος υπαίτιως προσέβαλε την πνευματική ιδιοκτησία ή τα συγγενικά δικαιώματα άλλου υποχρεούται σε αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης. Η αποζημίωση δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως ή κατά νόμο καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έκανε χωρίς την άδεια ο υπόχρεος. [...]

IV) Ποινικές κυρώσεις

- Ποινές **φυλάκισης** ή/και **χρηματικής ποινής**

Άρθρο 66 Ποινικές κυρώσεις

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από 2.900 έως 15.000 ευρώ όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο πολυμερών διεθνών συμβάσεων για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφει έργα ή αντίτυπα, αναπαράγει αυτά άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα, με οποιαδήποτε μορφή, εν όλω ή εν μέρει, μεταφράζει, διασκευάζει, προσαρμόζει ή μετατρέπει αυτά, προβαίνει σε διανομή αυτών στο κοινό με πώληση ή με άλλους τρόπους ή κατέχει με σκοπό διανομής, εκμισθώνει, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει ραδιοηλεκτρονικά κατά οποιονδήποτε τρόπο, παρουσιάζει στο κοινό έργα ή αντίτυπα με οποιονδήποτε τρόπο, εισάγει αντίτυπα του έργου που παράχθηκαν παράνομα στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού και γενικά εκμεταλλεύεται έργα, αντίγραφα ή αντίτυπα που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή προσβάλλει το ηθικό δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για τη δημοσίευση του έργου στο κοινό, καθώς και να παρουσιάζει αυτό αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές. (άρθρο 8 παρ. 1 Οδηγίας 2001/29)."

3. Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημία που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή 2 έως 10 εκατομμυρίων δραχμών. Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι 10 ετών και χρηματική ποινή 5 έως 20 εκατομμυρίων δραχμών, καθώς και αφαίρεση της

άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη. Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ'επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για αδικήματα του παρόντος άρθρου ή για παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας που ίσχυαν πριν απ'αυτό με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητική της ελευθερίας. "Η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων σε μορφή κακουργήματος εκδικάζεται από το αρμόδιο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων."

V) Διοικητικές κυρώσεις

- Διοικητικά πρόστιμα, που επιβάλλονται από διοικητικά όργανα (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), Αστυνομικές και Τελωνειακές Αρχές), και όχι από Δικαστικές Αρχές.
- Οι διοικητικές κυρώσεις υφίστανται παράλληλα και σωρευτικά με τις αστικές και τις ποινικές κυρώσεις.
- Τα διοικητικά πρόστιμα προσβάλλονται ενώπιον των διοικητικών Δικαστηρίων.

Άρθρο 65Α [Προστέθηκε με το Ν.3524/2007]

Διοικητικές κυρώσεις

1. Οποίος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου αναπαράγει, πωλεί ή κατ' άλλον τρόπο διανέμει στο κοινό ή κατέχει με σκοπό διανομής πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, ανεξαρτήτως άλλων κυρώσεων, υπόκειται σε διοικητικό πρόστιμο ίσο με χίλια (1.000) ευρώ για κάθε παράνομο αντίτυπο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

2. Πλανόδιος ή στάσιμος (εκτός καταστήματος) που καταλαμβάνεται να διανέμει στο κοινό με πώληση ή με άλλους τρόπους ή να κατέχει με σκοπό διανομής υλικούς φορείς ήχου, στους οποίους έχει εγγραφεί έργο που αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, υπόκειται σε διοικητικό πρόστιμο ίσο με το γινόμενο των τεμαχίων των παράνομων υλικών φορέων που αποτελούν αντικείμενο της προσβολής επί είκοσι (20) ευρώ ανά τεμάχιο υλικού φορέα ήχου κατά την έκθεση κατάσχεσης που συντάσσεται κατά τη σύλληψη του δράστη. Το ελάχιστο ποσό του διοικητικού προστίμου ορίζεται σε χίλια (1.000) ευρώ.

[...]

IV) ΔΙΚΑΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

A) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΩΝ

1) Δικαιολογητικοί λόγοι προστασίας των εφευρέσεων

- Οι εφευρέσεις προστατεύονται μέσω: 1ου) της απαγόρευσης της ανάληψης / απομίμησης της εφεύρεσης, και 2ου) της εξασφάλισης της αποκλειστικής εκμετάλλευσης της εφεύρεσης από τον εφευρέτη.
- Οι εφευρέσεις προστατεύονται με σκοπό τη διασφάλιση της τεχνολογικής, οικονομικής και κοινωνικής προόδου.

2) Ο Νόμος 1733/1987 – Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΟΒΙ)

- Οι εφευρέσεις κατοχυρώνονται με την έκδοση δίπλωματος ευρεσιτεχνίας από τον ΟΒΙ.
- Όμως, το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δεν πρέπει να συγχέεται με το δικαίωμα στην εφεύρεση καθόσον ο εφευρέτης μπορεί να διαφέρει από το δικαιούχο της εφεύρεσης.

3) Προϋποθέσεις προστασίας

Άρθρο 5 Ν. 1733/1987

1. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται για επινοήματα νέα που εμπεριέχουν εφευρετική δραστηριότητα και είναι επιδεκτικά βιομηχανικής εφαρμογής. Η εφεύρεση μπορεί να αναφέρεται σε προϊόν, μέθοδο ή βιομηχανική εφαρμογή.
2. Δεν θεωρούνται εφευρέσεις κατά την έννοια της παραγράφου 1:
 - α. Οι ανακαλύψεις, οι επιστημονικές θεωρίες και οι μαθηματικές μέθοδοι.
 - β. Οι αισθητικές δημιουργίες.
 - γ. Τα σχέδια, οι κανόνες και οι μέθοδοι για την άσκηση πνευματικών δραστηριοτήτων, για παιχνίδια και για την άσκηση οιονομικών δραστηριοτήτων καθώς και τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών.
 - δ. Η παρουσίαση πληροφοριών.
3. Μια εφεύρεση κρίνεται νέα, αν δεν ανήκει στη στάθμη της τεχνικής. Ως στάθμη της τεχνικής νοείται κάθε τι που είναι γνωστό οπουδήποτε στον κόσμο από γραπτή ή προφορική περιγραφή ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για χορήγηση δίπλωματος ευρεσιτεχνίας ή την ημερομηνία προτεραιότητας.
4. Μια εφεύρεση εμπεριέχει εφευρετική δραστηριότητα αν, κατά την κρίση ειδικού, δεν προκύπτει με προφανή τρόπο από την υπάρχουσα στάθμη της τεχνικής.
5. Μια εφεύρεση θεωρείται επιδεκτική βιομηχανικής εφαρμογής αν το αντικείμενό της μπορεί να παραχθεί ή να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε τομέα παραγωγικής δραστηριότητας.
6. Δεν θεωρούνται εφευρέσεις επιδεκτικές βιομηχανικής εφαρμογής κατά την έννοια της παρ. 5:
 - α. Οι μέθοδοι χειρουργικής και θεραπευτικής αγωγής του ανθρώπινου σώματος ή του σώματος ζώων.
 - β. Οι διαγνωστικές μέθοδοι που εφαρμόζονται στο ανθρώπινο σώμα ή στο σώμα των ζώων.
7. Οι εξαιρέσεις της παραγράφου 6 δεν ισχύουν για προϊόντα και ιδίως για ουσίες ή συνθέσεις που χρησιμοποιούνται κατά την εφαρμογή των παραπάνω μεθόδων.
8. Δεν χορηγούνται διπλώματα ευρεσιτεχνίας στις εξής περιπτώσεις:
 - α. Για εφευρέσεις των οποίων η δημοσίευση ή η εφαρμογή αντίκεινται στη δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη.
 - β. Για ποικιλίες φυτών ή ειδών ζώων ή βιολογικές μεθόδους παραγωγής φυτών ή ζώων, εκτός από μικροβιολογικές μεθόδους και προϊόντα που παράγονται με αυτές τις μεθόδους.

α) Πρέπει να πρόκειται για εφεύρεση

- ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΦΕΥΡΕΣΗΣ: η τεκμηριωμένη και πρακτικά εφαρμόσιμη υπόδειξη (διδασκαλία, κανόνας) τρόπου επίλυσης άλυτου μέχρι σήμερα τεχνικού προβλήματος, ή η υπόδειξη επίλυσής του κατά τρόπο άγνωστο μέχρι σήμερα με την εφαρμογή των φυσικών νόμων.
- Αντικείμενο της εφεύρεσης είναι η ερευνητική ιδέα, και όχι το ενσώματο αντικείμενο που εφευρέθηκε.
- Η εφεύρεση αναφέρεται μόνο στον τομέα της τεχνικής και στην εκμετάλλευση των δυνάμεων της φύσης. Π.χ. Στην παραγωγή προϊόντος, στην υπόδειξη μεθόδων παραγωγής, στη βιομηχανική εφαρμογή.
- Η ιδέα που είναι αντικείμενο της εφεύρεσης πρέπει να είναι εφαρμόσιμη.
- Αποκλείονται από την κατοχύρωση [στην Ελλάδα] τα προγράμματα Η/Υ καθώς και οι εφευρέσεις που αντίκεινται στην δημόσια τάξη ή στα χρηστά ήθη.

β) Η εφεύρεση πρέπει να είναι νέα

- Νέα είναι η εφεύρεση που δεν ανήκει στη στάθμη της τεχνικής, δηλαδή δεν ανήκει στις ήδη προσβάσιμες γνώσεις ανά τον κόσμο.

γ) Η εφεύρεση πρέπει να εμπεριέχει εφευρετική δραστηριότητα

- Εφευρετική δραστηριότητα εμπεριέχει η εφεύρεση που αποτελεί βήμα προόδου (inventive step).
- Αντίθετα, τα υποδείγματα χρησιμότητα, δεν απαιτείται να εμπεριέχουν εφευρετική δραστηριότητα.

δ) Η εφεύρεση πρέπει να είναι επιδεικτική βιομηχανικής εφαρμογής

- Επιδεικτική βιομηχανικής εφαρμογής είναι η εφεύρεση που μπορεί και να αποτελέσει καθεαυτή αντικείμενο οικονομικής εκμετάλλευσης. Π.χ. Δεν είναι βιομηχανικά εφαρμόσιμες οι χειρουργικές μέθοδοι, όμως είναι τα φαρμακευτικά/χειρουργικά προϊόντα.

4) Δικαιούχοι του διπλώματος ευρεσιτεχνίας

Άρθρο 6: Δικαίωμα απόκτησης διπλώματος - Εφεύρεση μισθωτού - Διεκδίκηση

1. Δικαίωμα για την απόκτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας έχουν ο εφευρέτης ή ο δικαιούχος σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6 και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του. Αυτός που ζητεί τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας θεωρείται εφευρέτης.
2. Αν περισσότεροι πραγματοποιήσαν την εφεύρεση από κοινού και εφόσον δεν υπάρχει διαφορετική συμφωνία, το δικαίωμα ανήκει σε όλους εξ' αμοιβαίου. Κάθε συνδικαιούχος μπορεί να μεταβιβάσει ελεύθερα τη μερίδα του και να επιμελείται την προστασία του κοινού διπλώματος.
3. Αν περισσότεροι πραγματοποιήσαν την εφεύρεση ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο, το δικαίωμα ανήκει σ' εκείνον που κατέθεσε πρώτος την αίτηση για τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή σ' εκείνον που έχει δικαίωμα προτεραιότητας έναντι των λοιπών σύμφωνα με το άρθρο 9.
4. Εφεύρεση που πραγματοποιείται από εργαζόμενο ανήκει σ' αυτόν (ελεύθερη εφεύρεση), εκτός αν πρόκειται είτε για υπηρεσιακή εφεύρεση, οπότε ανήκει εξ' ολοκλήρου, στον εργοδότη, είτε για εξαρτημένη εφεύρεση, οπότε ανήκει κατά 40% στον εργοδότη και κατά 60% στον εργαζόμενο.
5. Υπηρεσιακή εφεύρεση είναι το προϊόν συμβατικής σχέσης εργαζομένου με εργοδότη για την ανάπτυξη εφευρετικής δράσης. Σε περίπτωση πραγματοποίησης υπηρεσιακής εφεύρεσης, ο εργαζόμενος δικαιούται πρόσθετη εύλογη αμοιβή, αν η εφεύρεση είναι ιδιαίτερα επιτυχημένη για τον εργοδότη.
6. Εξαρτημένη εφεύρεση είναι η εφεύρεση που πραγματοποιείται από εργαζόμενο με τη χρήση υλικών, μέσων ή πληροφοριών της επιχείρησης στην οποία εργάζεται. Ο εργοδότης δικαιούται να εκμεταλλευτεί την εξαρτημένη εφεύρεση κατά προτεραιότητα έναντι αμοιβής προς τον εφευρέτη, ανάλογης προς την οικονομική αξία της εφεύρεσης και τα κέρδη που αποφέρει. Ο εφευρέτης εξαρτημένης εφεύρεσης γνωστοποιεί αμελλητί εγγράφως στον εργοδότη την πραγματοποίηση της εφεύρεσης και παρέχει τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή από κοινού αίτησης χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Αν ο εργοδότης δεν δηλώσει εγγράφως στον εργαζόμενο μέσα σε τέσσερις μήνες από την παραπάνω γνωστοποίηση ότι ενδιαφέρεται να συνυποβάλει την αίτηση, αυτή υποβάλλεται μόνον από τον εργαζόμενο, οπότε η εφεύρεση ανήκει εξ' ολοκλήρου στον εργαζόμενο.
7. Κάθε συμφωνία που περιορίζει τα πιο πάνω δικαιώματα του εργαζομένου είναι άκυρη.
8. Σε κάθε περίπτωση, το όνομα του εφευρέτη, αναφέρεται στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και δικαιούται να απαιτήσει από τον αιτούντα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τον κάτοχο του διπλώματος την αναγνώρισή του ως εφευρέτη.
9. Ο δικαιούχος εφεύρεσης μπορεί, εφ' όσον τρίτος κατέθεσε χωρίς τη συγκατάθεσή του αίτηση για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας που αφορά εφεύρεσή του ή ουσιώδη στοιχεία της να απαιτήσει με αγωγή του κατά του τρίτου την αναγνώρισή σ' αυτόν των δικαιωμάτων που απορρέουν από την αίτηση ή, αν έχει χορηγηθεί δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, των δικαιωμάτων που απορρέουν από το δίπλωμα.
10. Η παραπάνω αγωγή ασκείται μέσα σε δύο χρόνια από τη δημοσίευση της περίπτωσης του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στο Ειδικό Δελτίο Βιομηχανίας Ιδιοκτησίας. Η προθεσμία αυτή δεν ισχύει, αν ο κάτοχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας γνώριζε κατά το χρόνο της χορήγησης ή της μεταβίβασης του διπλώματος το δικαίωμα του διεκδικούντος.

α) Η αρχή του πραγματικού εφευρέτη – Η αγωγή διεκδίκησης ευρεσιτεχνίας

β) Εφεύρεση από περισσότερους κοινή εφεύρεση

- Στην περίπτωση εφεύρεσης από περισσότερους και κατάθεση από όλους τους συν-εφευρέτες, υπάρχει κοινωνία δικαιώματος στην εφεύρεση, δηλαδή ο καθένας έχει εξ αδιαιρέτου ποσοστό επί του δικαιώματος.

γ) Παράλληλη εφεύρεση

- Σε περίπτωση που δύο ή περισσότερα άτομα δημιούργησαν την ίδια εφεύρεση ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλο, τότε προστατεύεται μόνο ο 1ος χρονικά καταθέτης αυτής.

δ) Εφευρέσεις εργαζομένων

- **Ελεύθερη εφεύρεση:** είναι κάθε εφεύρεση που δεν πραγματοποιήθηκε με μέσα του εργοδότη και ανήκει εξ ολοκλήρου στον εργαζόμενο.
- **Εξαρτημένη εφεύρεση:** είναι η εφεύρεση που πραγματοποιήθηκε από τον εργαζόμενο με μέσα του εργοδότη και ανήκει κατά 60% εξ αδιαιρέτου στον εργαζόμενο και 40% στον εργοδότη.
- **Υπηρεσιακή εφεύρεση:** είναι η εφεύρεση που πραγματοποιήθηκε από τον εργαζόμενο σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας με σκοπό την ανάπτυξη της εφεύρεσης,, και ανήκει εξ ολοκλήρου στον εργοδότη. Στον εργαζόμενο ανήκει μόνο το «ηθικό δικαίωμα» αναφοράς του ονόματός του ως εφευρέτη.

5) Η διαδικασία χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας

Άρθρο 7: Κατάθεση αίτησης - Παραδεκτό - Δημοσίευση

1. Για τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας απαιτείται η κατάθεση αίτησης στον ΟΒΙ, η οποία περιέχει:
 - α) Το πλήρες όνομα ή την επωνυμία, την εθνικότητα, την κατοικία ή την έδρα και τη διεύθυνση του καταθέτη.
 - β) Περιγραφή της εφευρέσεως και προσδιορισμό μιάς ή περισσότερων αξιώσεων. Ο ΟΒΙ μπορεί να ζητήσει συμπλήρωση ή επαναδιατύπωση της περιγραφής ή των αξιώσεων, ώστε να είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις του νόμου αυτού. Ως αξίωση στο νόμο αυτόν νοείται η έκταση και το περιεχόμενο της αιτούμενης προστασίας.
 - γ) Αίτημα χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας.
2. Στην αίτηση επισυνάπτονται τα σχέδια στα οποία αναφέρονται οι αξιώσεις ή η περιγραφή, η περίληψη της εφεύρεσης, οι επεξηγήσεις για την κατανόηση της περιγραφής και τα έγγραφα νομοποίησης του καταθέτη σε περίπτωση νομικού προσώπου ή σε περίπτωση φυσικού προσώπου, εάν δεν είναι ο εφευρέτης. Επίσης επισυνάπτονται οι αποδείξεις είσπραξης των τελών κατάθεσης και πρώτου έτους προστασίας.
3. Οι αξιώσεις της εφεύρεσης στηρίζονται στην περιγραφή.
4. Η περιγραφή της εφεύρεσης πρέπει να συντάσσεται έτσι ώστε να είναι δυνατή η πρακτική εφαρμογή της εφεύρεσης από τον ειδικό.
5. Η περίληψη της εφεύρεσης χρησιμεύει μόνον για τεχνική πληροφόρηση.
6. Η αίτηση μπορεί να αναφέρεται είτε σε μια μόνο εφεύρεση είτε σε περισσότερες, που συνδέονται όμως μεταξύ τους, ώστε να αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο. Αν η αίτηση αφορά περισσότερες εφευρέσεις (σύνθετη αίτηση), ο καταθέτης μπορεί μέχρι την έκδοση διπλώματος ευρεσιτεχνίας να χωρίσει την αίτηση σε περισσότερες τμηματικές αιτήσεις, διατηρώντας ως ημερομηνία κατάθεσης κάθε τμηματικής αίτησης την ημερομηνία της αρχικής αίτησης.
7. Ο καταθέτης της αίτησης για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορεί να δηλώσει κατά την κατάθεση ότι επιθυμεί η αίτησή του να ισχύσει ως αίτηση για χορήγηση του κατά το άρθρο 19 πιστοποιητικού υποδείγματος χρησιμότητας, εάν απορριφθεί ως αίτηση για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας.
8. Η αίτηση γίνεται δεκτή για κατάθεση, εφ' όσον πληροί τους όρους της παραγράφου 1 και εφ' όσον επισυνάπτονται οι αποδείξεις των τελών κατάθεσης και πρώτου έτους προστασίας. Σ' αυτήν την περίπτωση η κατάθεση της αίτησης θεωρείται κανονική, αλλά όχι πλήρης.
9. Μέσα σε τέσσερις μήνες από την κατάθεση, ο καταθέτης οφείλει να υποβάλει τα τυχόν ελλείποντα σχέδια και άλλα δικαιολογητικά, να συμπληρώσει τυχόν ελλείψεις και να διορθώσει τυχόν λάθη στη σύνταξη των εγγράφων και λοιπών δικαιολογητικών σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4 και 5. Σ' αυτήν την περίπτωση η κατάθεση της αίτησης θεωρείται πλήρης.
10. Ως ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης θεωρείται η κατά την παράγραφο 8 ημερομηνία κανονικής κατάθεσης της αίτησης.
11. Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου του ΟΒΙ καθορίζεται ο τρόπος σύνταξης και κατάθεσης της αίτησης για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας και των επισυναπτόμενων σ' αυτή στοιχείων καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη διαδικασία χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας.
12. Η κατά την παράγραφο 1 αίτηση για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας καθώς και τα κατά την παράγραφο 2 επισυναπτόμενα δίνονται στη δημοσιότητα δεκαοκτώ μήνες μετά την ημερομηνία κατάθεσης ή την ημερομηνία προτεραιότητας, εκτός εάν έχει ήδη εκδοθεί το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας οπότε δίνονται στη δημοσιότητα από την ημερομηνία της έκδοσης του διπλώματος.
13. Από την ημερομηνία δημοσίωσης της αίτησης, οι τρίτοι μπορούν

να ζητήσουν πληροφορίες και αντίγραφα της αίτησης, της περιγραφής, των σχεδίων και κάθε άλλου σχετικού στοιχείου.

14. Στοιχεία της αίτησης δημοσιεύονται στο Ειδικό Δελτίο Βιομηχανίας Ιδιοκτησίας.

α) Το δηλωτικό σύστημα του ΟΒΙ

- Ο ΟΒΙ δεν διενεργεί ουσιαστικό έλεγχο, αλλά μόνο τυπικό, εάν δηλαδή πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις του νόμου, εφαρμόζοντας το δηλωτικό σύστημα, δηλαδή ότι όσα δηλωθούν τεκμαίρονται ως νόμιμα. Αντίθετα σε άλλες χώρες ισχύει το εξεταστικό σύστημα, όπου γίνεται ενδελεχής εξέταση της εφεύρεσης.

β) Κατάθεση αίτησης, παραδεκτό, δημοσιότητα

- Η αίτηση πρέπει να περιέχει όσα στοιχεία ορίζει το άρ. 7 του Ν. 1733/1987, και ιδίως περιγραφή της εφεύρεσης, έτσι ώστε να είναι δυνατή η εφαρμογή της εφεύρεσης και από μη ειδικό. Με δεδομένο λοιπόν ότι 18 μήνες μετά την κατάθεση τα στοιχεία της αίτησης είναι δημοσίως προσβάσιμα, αυτό συντελεί στη διάδοση της γνώσης και των επιστημονικών ανακαλύψεων.

γ) Προτεραιότητα

- Αν έχει κατατεθεί κανονικά αίτηση χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας στο εξωτερικό και δεν έχει ακόμη κατατεθεί στην Ελλάδα, ο εφευρέτης έχει δικαίωμα προτεραιότητας στην εφεύρεση ακόμη κι αν κάποιος άλλος κατέθεσε στο εντωμεταξύ την ίδια εφεύρεση στην Ελλάδα, εφ' όσον μέσα σε δώδεκα μήνες από την 1η κατάθεση καταθέσει αίτηση για την ίδια εφεύρεση στην Ελλάδα.

6) Η χορήγηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας – το Ε.Δ.Β.Ι.

- Στοιχεία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που έχουν χορηγηθεί δημοσιεύονται στο Ειδικό Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, που είναι ελεύθερα προσβάσιμο στην ιστοσελίδα του ΟΒΙ.

7) Κατηγορίες διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας

α) Δίπλωμα προϊόντος

β) Δίπλωμα μεθόδου

γ) Δίπλωμα βιομηχανικής εφαρμογής

δ) Δίπλωμα τροποποίησης

ε) Εξαρτημένο δίπλωμα

Άρθρο 13 παρ. 4

4. Ο κάτοχος διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορεί να ζητήσει από το κατά την παράγραφο 10 αρμόδιο δικαστήριο την παροχή μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εφόσον η εφεύρεσή του σχετίζεται με την εφεύρεση του προγενέστερου διπλώματος δεν είναι δυνατή η παραγωγική εκμετάλλευση αυτής της εφεύρεσης χωρίς να θιγούν τα δικαιώματα των κατόχων του προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και η εφεύρεσή του αποτελεί σημαντική πρόοδο σε σχέση με την εφεύρεση του προγενέστερου διπλώματος. Όταν παραχωρηθεί η παραπάνω μη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης, ο κάτοχος του προγενέστερου διπλώματος μπορεί να ζητήσει την παροχή μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης για τη μεταγενέστερη εφεύρεση.

8) Οι εξουσίες που απορρέουν από το δικαίωμα ευρεσιτεχνίας

- α) Το αποκλειστικό δικαίωμα του δικαιούχου να εκμεταλλευτεί παραγωγικά την εφεύρεσή του

Ν. 1733/87 Άρθρο 10: Περιεχόμενο δικαιώματος

1. Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας παρέχει στον κάτοχό του, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το αποκλειστικό και χρονικά περιορισμένο, κατά το άρθρο 11, δικαίωμα να εκμεταλλεύεται παραγωγικά την εφεύρεση και ιδίως:
 - α. Να παράγει, προσφέρει ή διαθέτει στην αγορά, να χρησιμοποιεί και να κατέχει για τον ίδιο σκοπό τα προϊόντα που προστατεύονται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.
 - β. Να εφαρμόζει, προσφέρει ή διαθέτει στην αγορά την προστατευόμενη από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μέθοδο.
 - γ. Να παράγει, προσφέρει ή διαθέτει στην αγορά, να χρησιμοποιεί και να κατέχει για τον ίδιο σκοπό το προϊόν που η παραγωγή του είναι το αποτέλεσμα της προστατευόμενης από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μεθόδου.
 - δ. Να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να εκμεταλλεύεται παραγωγικά, κατά την έννοια των προηγούμενων εδαφίων, την εφεύρεση ή να εισάγει, χωρίς τη συναίνεσή του, τα προϊόντα που προστατεύονται από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

β) Τα όρια του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας (υπέρ του κοινωνικού συνόλου)

Άρθρο 10:

2. Δεν μπορούν να απαγορευτούν κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, από τον κάτοχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας οι εξής δραστηριότητες:
 - α. Η χρήση της εφεύρεσης για σκοπούς επαγγελματικών ή ερευνητικών.
 - β. Η χρήση της εφεύρεσης ενσωματωμένης σε όχημα, σιδηρόδρομο, σκάφος ή αεροσκάφος που εισέρχεται προσωρινά στην Ελλάδα.
 - γ. Με την επιφύλαξη του άρθρου 25 παρ. 3 του νόμου αυτού, η παρασκευή φαρμάκου σε φαρμακείο για συγκεκριμένο άτομο με ιατρική συνταγή, καθώς και η διάθεση και η χρήση του φαρμάκου αυτού.
3. Αυτός που εκμεταλλεύεται το επινόημά του ή έχει προβεί στις αναγκαίες προετοιμασίες για την εκμετάλλευσή του, κατά το χρόνο της κατάθεσης αίτησης για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας από τρίτο ή κατά την ημερομηνία προτεραιότητας, δικαιούται να συνεχίσει να χρησιμοποιεί το επινόημά του για την επιχείρησή του και τις ανάγκες της. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να μεταβιβάζεται μόνο μαζί με την επιχείρηση.

9) Η αξιοποίηση του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας

α) Η μεταβίβαση του δικαιώματος

Άρθρο 12: Μεταβίβαση - Διαδοχή - Συμβατική άδεια

1. Το δικαίωμα για την χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας και το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μπορούν να μεταβιβαστούν με έγγραφη συμφωνία ή να κληρονομηθούν. Η μεταβίβαση συντελείται από την καταχώρηση της συμφωνίας ή του κληρονομητηρίου στο μητρώο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και δημοσιεύεται στο Ειδικό Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.
2. Οι από κοινού κάτοχοι διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορούν, ο καθένας ξεχωριστά να μεταβιβάσουν με έγγραφη συμφωνία το μερίδιό του στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Το ίδιο ισχύει για το από κοινού δικαίωμα χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

β) Άδειες εκμετάλλευσης (η σύμβαση παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης δικαιώματος ευρεσιτεχνίας)

Άρθρο 13: Μη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης

1. Το κατά την παράγραφο 10 αυτού του άρθρου αρμόδιο δικαστήριο μπορεί να παρέχει σε τρίτους, χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου, άδεια εκμετάλλευσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εφ' όσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:
 - α. Έχει παρέλθει τριετία από τη χορήγηση του διπλώματος ή τετραετία από την κατάθεση της αίτησης για χορήγηση του διπλώματος.
 - β. Η σχετική εφεύρεση δεν υπήρξε αντικείμενο παραγωγικής εκμετάλλευσης στην Ελλάδα ή, εφ' όσον υπήρξε, η παραγωγή των προϊόντων δεν αρκεί για την κάλυψη της εγχώριας ζήτησης.
 - γ. Ο τρίτος μπορεί να εκμεταλλευτεί παραγωγικά την προστατευόμενη από το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εφεύρεση.
 - δ. Ο τρίτος γνωστοποίησε στο δικαιούχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ένα μήνα πριν από την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας, την πρόθεσή του να ζητήσει μη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης.
2. Η μη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης δεν παρέχεται στην περίπτωση που ο δικαιούχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας δικαιολογήσει τη μη εκμετάλλευση ή τη μη επαρκή εκμετάλλευση στη χώρα. Η εισαγωγή των προϊόντων δεν αποτελεί δικαιολογία επίκλησης και εφαρμογής της παρούσας διάταξης. "Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται για τις εισαγωγές προϊόντων από τα Κράτη - Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα Κράτη - Μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου".
- [...] 5. Η μη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης παρέχεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου στο κατά την παράγραφο 10 αρμόδιο δικαστήριο. Στην αίτηση επισυνάπτεται γνωμοδότηση του ΟΒΙ για τη συνδρομή των προϋποθέσεων παροχής της μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, για το ύψος και τους όρους αποζημίωσης του κατόχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας και για την αποκλειστικότητα ή μη της παραχωρούμενης εκμετάλλευσης. Ο ΟΒΙ γνωμοδοτεί ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου για την εκμετάλλευση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Η γνωμοδότηση του ΟΒΙ χορηγείται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή του σχετικού αιτήματος και δεν είναι δεσμευτική για το αρμόδιο δικαστήριο. Αντίγραφο της αίτησης για χορήγηση μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης μαζί με τη σχετική γνωμοδότηση του ΟΒΙ και τη σημείωση προσδιορισμού της δικασίμου κοινοποιείται στον κάτοχο του

διπλώματος ευρεσιτεχνίας και στους δικαιούχους άλλων συμβατικών ή μη αδειών εκμετάλλευσης.

6. Αν η αίτηση γίνει αποδεκτή, το αρμόδιο δικαστήριο παρέχει μη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης. Η άδεια περιέχει την έκταση του δικαιώματος εκμετάλλευσης της εφεύρεσης, τη διάρκεια ισχύος της, την προθεσμία έναρξης της παραγωγικής εκμετάλλευσης της εφεύρεσης στην Ελλάδα και το ύψος και τους όρους αποζημίωσης του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας από το δικαιούχο της άδειας. Το ύψος και οι όροι της αποζημίωσης καθορίζονται ανάλογα με την έκταση της βιομηχανικής εκμετάλλευσης της προστατευομένης εφεύρεσης.

γ) Υποχρεωτικές άδειες

Άρθρο 14: Άδεια εκμετάλλευσης στο Δημόσιο

1. Για επιτακτικούς λόγους εξυπηρέτησης της δημόσιας υγείας και της εθνικής άμυνας της χώρας είναι δυνατό με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών να παρέχεται άδεια εκμετάλλευσης μιας εφεύρεσης σε φορείς του δημόσιου τομέα που μπορούν να εκμεταλλευτούν την εφεύρεση στην Ελλάδα, εφ' όσον η σχετική εφεύρεση δεν υπήρξε αντικείμενο παραγωγικής εκμετάλλευσης στην Ελλάδα ή η παραγωγή των προϊόντων δεν αρκεί για την κάλυψη της εγχώριας ζήτησης.

10) Απώλεια του δικαιώματος

α) Χρονικοί περιορισμοί δικαιώματος (απόσβεση)

Άρθρο 11: Διάρκεια ισχύος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας

1. Η διάρκεια ισχύος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας είναι είκοσι έτη και αρχίζει από την επομένη της ημέρας κανονικής κατάθεσης της αίτησης για τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

2. Αν γίνεται επίκληση προτεραιότητας με βάση κατάθεση στην αλλοδαπή, η διάρκεια ισχύος του διπλώματος υπολογίζεται από την επομένη της κατάθεσης στην ημεδαπή.

β) Έκπτωση λόγω παραίτησης ή μη καταβολής των τελών προστασίας στον ΟΒΙ

γ) Ακυρότητα κατόπιν αγωγής

Άρθρο 15: Ακυρότητα

1. Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας κηρύσσεται άκυρο με δικαστική απόφαση αν:

α. Ο κάτοχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας δεν είναι ο εφευρέτης ή ο εκδοχέας του ή ο δικαιούχος του σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφοι 4, 5 και 6.

β. Η εφεύρεση δεν είναι επιδεκτική διπλώματος ευρεσιτεχνίας σύμφωνα με το άρθρο 5.

γ. Η περιγραφή που επισυνάπτεται στο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας δεν αρκεί για την εφαρμογή της εφεύρεσης από ειδικό.

δ. Το αντικείμενο του χορηγηθέντος διπλώματος ευρεσιτεχνίας επεκτείνεται πέρα από το περιεχόμενο της προστασίας έτσι όπως ζητήθηκε με την αίτηση.

11) Προστασία δικαιώματος ευρεσιτεχνίας

α) Δικαιούχοι προστασίας

Άρθρο 17: Αγωγές κατόχου διπλώματος - Ψευδής δήλωση

1. Σε περίπτωση προσβολής, παρούσης ή απειλούμενης, του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ο κάτοχος του δικαιούται να απαιτήσει την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον.

β) Αξίωση για άρση προσβολής

γ) Αξίωση για παράλειψη στο μέλλον

δ) Αξίωση αποζημίωσης

2. Σε περίπτωση υπαίτιας προσβολής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ο ζημιωθείς κάτοχος του δικαιούται να απαιτήσει την αποκατάσταση της ζημίας ή την απόδοση της ωφελείας από την αθέμιτη εκμετάλλευση της ευρεσιτεχνίας ή την πληρωμή του ποσού ανάλογου προς το τίμημα άδειας εκμετάλλευσης.

3. Τα ίδια δικαιώματα παρέχονται στον δικαιούχο αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης, σε όποιον έχει δικαίωμα στην ευρεσιτεχνία και σ' εκείνον που έχει καταθέσει αίτηση χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Στην τελευταία περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει την εκδίκαση της υπόθεσης έως ότου χορηγηθεί το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

4. Οι πιο πάνω απαιτήσεις παραγράφονται ύστερα από πέντε έτη αφότου ο κάτοχος του διπλώματος έλαβε γνώση είτε της προσβολής είτε της ζημίας και του προς αποζημίωση υποχρέου και οπωσδήποτε ύστερα από τρία έτη από την παρούσα απόφαση.

5. Σε περίπτωση καταδίκης του εναγομένου, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την καταστροφή των προϊόντων που κατασκευάστηκαν κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου αυτού. Το δικαστήριο μπορεί επίσης αντί της καταστροφής να διατάξει την απόδοση των προϊόντων, ή μέρους αυτών, στον ενάγοντα για ολική ή μερική αποζημίωσή του, εάν αυτός το

ζητήσει.

6. Αν η εφεύρεση αφορά μέθοδο κατασκευής προϊόντος, κάθε προϊόν της ίδιας φύσης τεκμαίρεται ότι κατασκευάστηκε με βάση την προστατευόμενη μέθοδο.

ε) Ποινική προστασία

7. Οποιοι επιθέτει σε προϊόντα ή στα περικαλύμματά τους, ή στα κάθε είδους εμπορικά έγγραφα που προορίζονται για το κοινό ή άλλα ανάλογα μέσα δημοσίωσης και διαφήμισης, ψευδή δήλωση, ότι τα σχετικά αντικείμενα προστατεύονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ένα έτος ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων δραχμών ή και με τις δύο ποινές.

B) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ – ΟΙ «ΜΙΚΡΟΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ»

1) Το πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας - προϋποθέσεις

Άρθρο 19: Έννοια - Διαδικασία χορήγησης

1. Το πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας (ΠΥΧ) χορηγείται για **κάθε τρισδιάστατο αντικείμενο με καθορισμένο σχήμα και μορφή**, όπως εργαλείο, όργανο, συσκευή, σκεύος ή και εξάρτημά τους, **που προτείνεται ως νέο, βιομηχανικά εφαρμόσιμο και με δυνατότητα να δώσει λύση σε τεχνικό πρόβλημα.**

2. Οποιοι ζητεί δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μπορεί να ζητήσει μέχρι την έκδοση του διπλώματος τη μετατροπή της αίτησής του σε αίτηση για χορήγηση πιστοποιητικού υποδείγματος χρησιμότητας.

3. Η διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού χρησιμότητας είναι επτά χρόνια από την επομένη της ημέρας κατάθεσης της αίτησης για χορήγηση πιστοποιητικού υποδείγματος χρησιμότητας ή για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας σε περίπτωση μετατροπής σύμφωνα με την παράγραφο 2.

4. Η αίτηση για τη χορήγηση πιστοποιητικού υποδείγματος χρησιμότητας υποβάλλεται στον ΟΒΙ. Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την κατάθεση της αίτησης, τα σχετικά δικαιολογητικά και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

5. Αν η αίτηση χορήγησης πιστοποιητικού υποδείγματος χρησιμότητας αφορά τρισδιάστατο αντικείμενο και πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4, ο ΟΒΙ χορηγεί πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας χωρίς προηγούμενο έλεγχο του νέου και του βιομηχανικά εφαρμόσιμου χαρακτήρα του υποδείγματος χρησιμότητας με ευθύνη του καταθέτη.

6. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του νόμου αυτού για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

2) Διαδικασία χορήγησης

Γ) ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 20: Τεχνικός νεωτερισμός - Επιχορήγησης - Βραβεία

1. Για μια νέα λύση σε ένα συγκεκριμένο τεχνικό πρόβλημα (τεχνικός νεωτερισμός), που προτείνεται από έναν ή περισσότερους εργαζόμενους σε μια επιχείρηση και έχει σχέση με τις δραστηριότητές της, μπορεί να χορηγείται βεβαίωση τεχνικού νεωτερισμού. Η βεβαίωση τεχνικού νεωτερισμού αποτελεί βράβευση του ή των εργαζομένων για δημιουργική συνεισφορά τους στην επιχείρηση.

Δ) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ – ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 21: Έννοια - Ακυρότητα όρων της σύμβασης

1. Με την σύμβαση μεταφοράς τεχνολογίας ο δότης τεχνολογίας υποχρεούται να παρέχει στο δέκτη τεχνολογίας και ο δέκτης να καταβάλει το συμφωνημένο τίμημα. Ως παροχή τεχνολογίας για την εφαρμογή του άρθρου αυτού νοούνται ιδίως τα εξής:

α. Η άδεια εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και πιστοποιητικών υποδείγματος χρησιμότητας.

β. Η μεταβίβαση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και πιστοποιητικών υποδείγματος χρησιμότητας.

γ. Η παροχή τεχνικών κατασκευαστικών οδηγιών, σχεδίων ή υπηρεσιών.

δ. Η παροχή υπηρεσιών οργάνωσης και διοίκησης, καθώς και εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών ή υπηρεσιών παρακολούθησης και ελέγχου.

ε. Η ανακοίνωση βιομηχανικών απορρητών με σχέδια, διαγράμματα, υποδείγματα, πρότυπα, οδηγίες, αναλογίες, συνθήκες, διαδικασίες, προδιαγραφές και τρόπους παραγωγής προϊόντων που αναφέρονται στην παραγωγική εκμετάλλευση. Τέτοια βιομηχανικά απορρήτα αποτελούν κυρίως οι τεχνικές πληροφορίες, στοιχεία ή γνώσεις που αφορούν μεθόδους, εμπειρίες ή δεξιότητες, που έχουν πρακτική εφαρμογή ιδιαίτερα στην παραγωγή αγαθών και παροχή υπηρεσιών, εφ' όσον δεν έχουν γίνει ευρύτερα γνωστά.

στ. Η από κοινού έρευνα ή ανάπτυξη νέας τεχνολογίας, επιδεικτικών ή πειραματικών προγραμμάτων ή έργων.

ζ. Η παροχή τεχνικής βοήθειας με τη μορφή ενημέρωσης, καθοδήγησης και κατάρτισης προσωπικού.

Ε) ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΗΜΙΑΓΩΓΩΝ

ΣΤ) ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ

Ζ) ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

- 1) Η αρχή της εδαφικότητας
- 2) Η διεθνής σύμβαση του Μονάχου & το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας [<http://www.epo.org/>].
- 3) Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (European Patent Office)
- 4) Η αρχή της συνύπαρξης
- 5) Βασικές αρχές του Ευρωπαϊκού Διπλώματος Ευρεσιτεχνίας

Η) ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

Σχετική **Πρόταση** για τη δημιουργία ενός νέου ευρωπαϊκού καθεστώτος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για τα κράτη μέλη της Ε.Ε.:
http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/businesses/intellectual_property/l24120b_el.htm

ΠΡΟΣΟΧΗ: να μην συγχέεται με το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας για την προστασία μιας εφεύρεσης σε οποιαδήποτε από τα 38 κράτη-μέλη της Σύμβασης του Μονάχου. Είναι διαφορετικοί μηχανισμοί.

Θ) Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ PATENT COOPERATION TREATY

Είναι επίσης δυνατή η διεθνής κατάθεση διπλώματος ευρεσιτεχνίας με βάση τη Συνθήκη Διεθνούς Συνεργασίας (Patent Cooperation Treaty - PCT) όπου με την κατάθεση μιας κοινής αίτησης ο καταθέτης μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας σε οποιοσδήποτε από τις 148 χώρες-μέλη της συνθήκης PCT.

Περισσότερες λεπτομέρειες: <http://www.wipo.int/pct/en/>

H) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

1) Δικαιολογητικοί λόγοι προστασίας των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων

2) Σωρευτική προστασία και ως δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Άρθρο 30 ΠΔ 259/1997 Κατάθεση βιομηχαν. σχεδίων, εθνικός τίτλος προστασίας

Το σχέδιο ή υπόδειγμα που έχει καταχωρηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι επίσης δεκτικό προστασίας βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα από τον χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε ή αποτυπώθηκε με οποιαδήποτε μορφή.

3) Ορισμός βιομηχανικών σχεδίων & υποδειγμάτων - Προϋποθέσεις προστασίας

Άρθρο 3 Ν. 2417/1996 Ορισμός σχεδίου ή υποδείγματος

1. Για την εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας νοούνται ως:
 - α. "Σχέδιο ή υπόδειγμα", η εξωτερικά ορατή εικόνα του συνόλου ή μέρους ενός προϊόντος, η οποία προκύπτει από τά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχει, ιδίως, η γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, η μορφή και/ή τα υλικά του ίδιου του προϊόντος και/ή της διακόσμησης που φέρει.
 - β. "Προϊόν", κάθε βιομηχανικό ή βιοτεχνικό προϊόν, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα συστατικά που προορίζονται για συναρμολόγηση σε ένα σύνθετο προϊόν, η συσκευασία, η παρουσίαση, τα γραφικά σύνολα και τα τυπογραφικά στοιχεία, αλλά αποκλείονται τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών.
2. Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα προστατεύεται, εφόσον είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα.
3. Δεν υφίσταται δικαίωμα σε σχέδιο ή υπόδειγμα το οποίο είναι αντίθετο προς τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη.

α) Εξωτερικές δισδιάστατες ή τρισδιάστατες διαμορφώσεις

β) Δυνατότητα βιομηχανικής ή βιοτεχνικής αξιοποίησης

γ) Αισθητικός χαρακτήρας

δ) Το στοιχείο του νέου

Άρθρο 12 ΠΔ 259/1997

1. Το κατ' άρθρο 2 παρ. 1α του παρόντος προεδρικού διατάγματος σχέδιο ή υπόδειγμα προστατεύεται υπό την προϋπόθεση ότι είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα.
2. Η προστασία του σχεδίου ή υποδείγματος αρχίζει από την ημερομηνία καταχώρισής του.
3. Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται νέο εάν, μέχρι το χρόνο της κατάθεσης της αίτησης για καταχώριση ή, εφόσον διεκδικείται προτεραιότητα, μέχρι την ημερομηνία προτεραιότητας, δεν έχει διατεθεί στο κοινό κανένα πανομοιότυπο σχέδιο ή υπόδειγμα Πανομοιότυπα θεωρούνται τα σχέδια ή υποδείγματα των οποίων τα χαρακτηριστικά διαφέρουν μόνον ως προς εποχιακές λεπτομέρειες.

ε) Ατομικός χαρακτήρας

Άρθρο 12 ΠΔ 259/1997

4. Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα έχει ατομικό χαρακτήρα αν η όλη εντύπωση που προκαλεί στον ενημερωμένο χρήστη διαφέρει από εκείνη που προκαλείται στον ίδιο χρήστη από οποιοδήποτε άλλο σχέδιο ή υπόδειγμα το οποίο έχει καταστεί προσίτο στο κοινό πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για καταχώριση ή, εφόσον διεκδικείται προτεραιότητα, πριν από την ημερομηνία της προτεραιότητας.
5. Κατά την εκτίμηση της ατομικότητας λαμβάνεται υπόψη και ο βαθμός της ελευθερίας του δημιουργού του σχεδίου ή υποδείγματος "κατά την εκπόνηση του σχεδίου ή υποδείγματος".

στ) Συστατικά σύνθετων προϊόντων

Άρθρο 12 ΠΔ 259/1997

6. Το σχέδιο ή υπόδειγμα, ενός προϊόντος το οποίο αποτελεί συστατικό ενός σύνθετου προϊόντος θεωρείται ότι είναι νέο και ότι έχει ατομικό χαρακτήρα μόνο εάν:
 - α. το συστατικό, όταν ενσωματωθεί στο σύνθετο προϊόν, παραμένει ορατό κατά τη συνήθη χρήση του προϊόντος, και
 - β. τα ορατά χαρακτηριστικά του συστατικού πληρούν αυτά καθαυτά τις προϋποθέσεις ως προς το νέο και ατομικό χαρακτήρα.
7. "Ως συνήθης χρήση κατά την έννοια της παραπάνω παραγράφου 6, νοείται κάθε χρήση εκ μέρους του τελικού καταναλωτή, εκτός από τη συντήρηση ή την επισκευή ή άλλες παρόμοιες υπηρεσίες".

4) Εξαιρέσεις από την προστασία

Άρθρο 15 ΠΔ 259/1997 Εξαιρέσεις από την προστασία.

1. Δεν υφίσταται δικαίωμα σε σχέδιο ή υπόδειγμα όταν:
 - α. είναι αντίθετο προς τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη.
 - β. τα χαρακτηριστικά της μορφής του προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική του λειτουργία.
 - γ. τα χαρακτηριστικά της εμφάνισης του προϊόντος πρέπει κατ' ανάγκη να αναπαραχθούν με την ακριβή μορφή και τις διαστάσεις τους, ώστε το προϊόν στο οποίο ενσωματώνεται ή εφαρμόζεται το σχέδιο ή υπόδειγμα να μπορεί να συνδεθεί μηχανικά με άλλο προϊόν ή να τοποθετηθεί μέσα, γύρω ή επάνω σε ένα άλλο προϊόν, ώστε κάθε ένα από αυτά να επιτελεί τη λειτουργία του.
2. Κατά παρέκκλιση από την παραπάνω παράγραφο 1 β και γ, ένα σχέδιο ή υπόδειγμα προστατεύεται όταν τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 12, το σχέδιο αυτό ή υπόδειγμα καθιστά δυνατή την πολλαπλή συναρμολόγηση ή σύνδεση εναλλασόμενων μεταξύ τους προϊόντων σε ένα σύστημα αρθρωτών στοιχείων.

5) Ο δικαιούχος προστασίας

6) Η διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού

7) Το δικαίωμα στο σχέδιο ή υπόδειγμα

α) Δικαίωμα στο άυλο αγαθό

β) Εξουσίες του δημιουργού

Άρθρο 26 ΠΔ 259/97 Περιεχόμενο δικαιώματος.

1. Με την καταχώριση ο δικαιούχος σχεδίου ή υποδείγματος αποκτά το αποκλειστικό δικαίωμα να το χρησιμοποιεί και να απαγορεύει σε οποιοδήποτε τρίτο τη χρήση του χωρίς τη συγκατάθεσή του.
2. Η παραπάνω χρήση καλύπτει, ιδίως την κατασκευή, προσφορά, διάθεση στην αγορά, εισαγωγή, εισαγωγή ή χρήση του προϊόντος στο οποίο έχει ενσωματωθεί ή εφαρμοστεί το εν λόγω σχέδιο ή υπόδειγμα καθώς και την αποθήκευση προϊόντος για τους σκοπούς αυτούς.

- Δικαίωμα αναπαραγωγής & διάθεσης προϊόντων
- Δικαίωμα αποκλεισμού τρίτων από τη χρήση
- Προστασία από πιστή αντιγραφή και παραλλαγές

Περιορισμένο ηθικό δικαίωμα: εξουσία απόκρυψης ή δημοσιοποίησης ή εκμετάλλευσης δικαιώματος

γ) Εξαιρέσεις από την προστασία

Άρθρο 26 ΠΔ 259/97 Περιεχόμενο δικαιώματος.

3. Τα δικαιώματα που παρέχει η καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος δεν εκτείνονται:
 - α. σε ιδιωτικές ενέργειες που γίνονται για μη εμπορικούς σκοπούς,
 - β. σε πράξεις που γίνονται για πειραματικούς ή ερευνητικούς σκοπούς,
 - γ. σε πράξεις αναπαραγωγής του σχεδίου ή υποδείγματος για την παράθεση παραδειγμάτων ή στο πλαίσιο διδασκαλίας, εφόσον αυτές οι πράξεις δεν αντίκεινται στα συναλλακτικά ήθη, δεν βλάπτουν αδικαιολόγητα τη συνήθη εκμετάλλευση του σχεδίου ή υποδείγματος και μνημονεύεται η πηγή,
 - δ. στον εξοπλισμό πλοίων και αεροσκαφών που έχουν καταχωρηθεί σε άλλη χώρα, όταν εισέρχονται προσωρινά στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας,
 - ε. στην εισαγωγή, στην Ελλάδα, ανταλλακτικών και εξαρτημάτων για την επισκευή αυτών των πλοίων και αεροσκαφών και
 - στ. στις επισκευές αυτών των πλοίων και αεροσκαφών.
4. Κατά παρέκκλιση από την παραπάνω παράγραφο 1 τα δικαιώματα που παρέχει η καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος επιτρέπεται να ασκούνται και από τρίτους, μετά από εύλογη και δίκαιη αποζημίωση του δικαιούχου καθοριζόμενη με συμφωνία των δύο μερών και σε περίπτωση διαφωνίας από το δια του παρόντος προεδρικού διατάγματος προβλεπόμενο αρμόδιο δικαστήριο, μετά παρέλευση πενταετίας από την πρώτη κυκλοφορία στην αγορά του προϊόντος στο οποίο εφαρμόστηκε το σχέδιο ή υπόδειγμα, υπό τους κατωτέρω όρους:
 - α. το προϊόν αποτελεί ανταλλακτικό μηχανοκίνητου οχήματος στο

- οποίο ενσωματώνεται το σχέδιο ή υπόδειγμα, και
β. η χρήση αυτή έχει σκοπό να επιτρέψει την επισκευή ενός μηχανοκίνητου οχήματος και
γ. το κοινό ενημερώνεται σχετικά με την προέλευση του προϊόντος που χρησιμοποιείται για την επισκευή, με σχετική ανεξίτηλη επισήμανση, όπως η επίθεση εμπορικού σήματος ή εμπορικής επωνυμίας ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.
5. Οποιοσ χρησιμοποιεί ένα σχέδιο ή υπόδειγμα, ή έχει προβεί στις αναγκαίες προετοιμασίες για την χρήση του κατά τον χρόνο καταχώρισης αίτησης σχεδίου ή υποδείγματος από τρίτο ή κατά την ημερομηνία προτεραιότητας, δικαιούται να συνεχίσει να το χρησιμοποιεί για την επιχείρησή του και τις ανάγκες της. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να μεταβιβάζεται μόνο μαζί με την επιχείρηση.

8) Αξιώσεις σε περιπτώσεις προσβολής

Άρθρο 28 Δικαστική προστασία - Αγωγές

1. Σε περίπτωση προσβολής, παρούσας ή απειλουμένης, του καταχωρημένου σχεδίου ή υποδείγματος ο κάτοχός του δικαιούται να απαιτήσει την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον.
2. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 5, 6 και 7 του άρθρου 17 του Νόμου 1733/1987 εφαρμόζονται ανάλογα.

9) Μεταβίβαση – Άδειες Εκμετάλλευσης

10) Απώλεια του δικαιώματος

α) Χρονικοί περιορισμοί δικαιώματος (απόσβεση)

Άρθρο 29 Διάρκεια ισχύος του καταχωρημένου σχεδίου ή υποδείγματος

1. Η διάρκεια ισχύος του καταχωρημένου σχεδίου ή υποδείγματος είναι πέντε έτη από την ημερομηνία κανονικής κατάθεσης της αίτησης στον Ο.Β.Ι. με δυνατότητα ανανέωσης ανά πενταετία και συνολικά μέχρι είκοσιπέντε (25) έτη κατ' ανώτατο όριο από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για καταχώριση του σχεδίου ή υποδείγματος.

β) Έκπτωση λόγω παραίτησης ή μη καταβολής των τελών ανανέωσης στον ΟΒΙ

γ) Ακυρότητα κατόπιν αγωγής

Άρθρο 16: Ακυρότητα

1. Το καταχωρημένο σχέδιο ή υπόδειγμα κηρύσσεται άκυρο με δικαστική απόφαση εφόσον:
 - α. ο κάτοχος του καταχωρημένου σχεδίου ή υποδείγματος δεν είναι ο δημιουργός ή ο διάδοχός του ή ο δικαιούχος του σύμφωνα με το άρθρο 17 του παρόντος προεδρικού διατάγματος
 - β. το προστατευόμενο σχέδιο ή υπόδειγμα δεν πληρεί τις προϋποθέσεις των άρθρων 12 και 13 του παρόντος προεδρικού διατάγματος
 - γ. τα χαρακτηριστικά της μορφής του προϊόντος ή τα χαρακτηριστικά διασύνδεσής του δεν αποτελούν αντικείμενο προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 1, β και γ του παρόντος προεδρικού διατάγματος
 - δ. η εκμετάλλευση ή η δημοσίευσή του αντίκειται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη.
 - ε. δεν πρόκειται για σχέδιο ή υπόδειγμα κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 εδ. α"
- "στ. εάν το σχέδιο ή υπόδειγμα συγκρούεται με προηγούμενο σχέδιο ή υπόδειγμα το οποίο έχει διατεθεί στο κοινό μετά την κατάθεση της αίτησης καταχώρισης ή, εάν διεκδικείται προτεραιότητα, μετά την προτεραιότητα, και το οποίο προστατεύεται ήδη πριν από την εν λόγω ημερομηνία με καταχωρισμένο κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα ή αίτηση για καταχώριση κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος ή με καταχώριση σχεδίου ή υποδείγματος στο οικείο κράτος μέλος, ή με αίτηση για καταχώριση των σχετικών δικαιωμάτων".
2. "Το λόγο ακυρότητας που προβλέπεται στην παρ. 1 εδ. στ μπορεί να επικαλεστεί μόνο ο υποβάλλων την αίτηση ή ο κάτοχος του ανταγωνιστικού δικαιώματος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του Ν. 1733/1987".

11) Κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1512069507652&uri=LEGISSUM:I26033>

- ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
<https://euipo.europa.eu/ohimportal/el/intellectual-property>

"Η ιδέα που κρύβεται πίσω από τη διανοητική ιδιοκτησία είναι απλή και η ύπαρξή της χρονολογείται από την αρχαιότητα. Όπου και να πάμε, παντού γύρω μας υπάρχει διανοητική ιδιοκτησία. Δεν αρκούν απλώς οι σκέψεις και ιδέες. Η διανοητική ιδιοκτησία είναι αυτή που προσδιορίζει και προστατεύει τις καινοτομίες και τα δημιουργήματα των ανθρώπων.

- Τα σήματα δηλώνουν στους καταναλωτές την προέλευση των προϊόντων.
- Τα σχέδια και τα υποδείγματα καθορίζουν την εμφάνιση των προϊόντων.
- Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας καλύπτουν τις καλλιτεχνικές δημιουργίες, όπως βιβλία, μουσική, έργα ζωγραφικής και γλυπτικής και ταινίες
- Οι ευρεσιτεχνίες προστατεύουν τις τεχνικές εφευρέσεις σε όλους τους τομείς της τεχνολογίας

Η διανοητική ιδιοκτησία επιβραβεύει όσους καινοτομούν και επιτρέπει στον καθένα μας να επωφεληθεί από τα επιτεύγματά του.

Στο θέμα της προστασίας, η ευθύνη είναι αποκλειστικά δική σας. Συχνά αφήνουμε τη διανοητική ιδιοκτησία μας να γίνει κοινό κτήμα. Κάποιες φορές όμως μας προκύπτει μια φαινή ιδέα. Είναι η στιγμή που αναφωνούμε το δικό μας «εύρηκα!». Όσες περισσότερες τέτοιες φαινές ιδέες προκύψουν και μπορείτε να προστατεύσετε, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η προστιθέμενη αξία για την επιχείρησή σας.

Στιγμές «εύρηκα!»

Αρχιμήδης ο Συρακούσιος

«Αρχιμήδης», *Dominigo Fetti 1620*

Ο Αρχιμήδης είναι αυτός που αναφώνησε το πρώτο «εύρηκα!» στην Ιστορία ενώ έκανε μπάνιο, τον 3ο π.Χ. αιώνα. Όμως, η αρχή ότι κάθε σώμα που βυθίζεται μέσα σε ένα υγρό εκτοπίζει τόσο βάρος υγρού όσο και το βάρος του, όπως και όλες οι επιστημονικές ή μαθηματικές θεωρίες, δεν μπορεί να κατοχυρωθεί ως ευρεσιτεχνία.

Με ευρεσιτεχνίες προστατεύονται μόνο νέες εφευρέσεις που έχουν πρακτική χρήση.

Τα πρώτα σήματα

Μινωικός ψευδόστομος αμφορέας με σήμα το χταπόδι από την Κύπρο, 1300-1200 π.Χ.
Η ύπαρξη σημάτων χρονολογείται από την αρχαιότητα. ”

Θ) ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ

1) Συστατικά σημεία του σήματος

Νόμος 2239/1994 «ΝΕΟΣ ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΣΗΜΑΤΩΝ», Άρθρο 1: Σημεία συστατικά του σήματος

1. Θεωρείται σήμα κάθε σημείο επιδεκτικό γραφικής παραστάσεως, ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μίας επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων.

Μπορούν να αποτελέσουν σήμα ιδίως οι λέξεις, τα ονόματα φυσικών ή νομικών προσώπων, τα ψευδώνυμα, οι απεικονίσεις, τα σχέδια, τα γράμματα, οι αριθμοί, οι ήχοι, συμπεριλαμβανομένων των μουσικών φράσεων, το σχήμα του προϊόντος ή της συσκευασίας του.

2. Ως σήμα θεωρείται και ο τίτλος εφημερίδας ή περιοδικού.

2) Κτήση δικαιώματος

Άρθρο 2: Κτήση δικαιώματος

Το δικαίωμα για αποκλειστική χρήση του σήματος κτάται μόνο με την καταχώριση αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3) Λόγοι απαραδέκτου

α) Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου

Άρθρο 3: Λόγοι απαραδέκτου

1. Δεν καταχωρούνται ως σήματα σημεία τα οποία:
 - α) δεν μπορούν να αποτελέσουν σήμα σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου αυτού,
 - β) στερούνται διακριτικού χαρακτήρα,
 - γ) συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν στις συναλλαγές για τη δήλωση του είδους, της ποιότητας, των ιδιοτήτων, της ποσότητας, του προσορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προελεύσεως ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας,
 - δ) συνίστανται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις, τα οποία έχουν καταστεί συνήθη στην καθομιλουμένη ή στη θεμιτή και πάγια πρακτική συναλλαγών,
 - ε) συνίστανται αποκλειστικά από το σήμα που επιβάλλεται από τη φύση του προϊόντος ή είναι απαραίτητο για την επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος ή προσδίδει ουσιαστική αξία στο προϊόν,
 - στ) αντίκειται στη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη,
 - ζ) μπορούν να παραπλανήσουν το κοινό, ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος ή της υπηρεσίας.
2. Δεν καταχωρούνται επίσης ως σήματα:
 - α) η σημαία, τα εμβλήματα, τα σύμβολα, οι θυρεοί, τα σημεία και τα επισήματα του ελληνικού κράτους και των λοιπών κρατών, που αναφέρονται στο άρθρο 6 τρις της Συμβάσεως των Παρισίων για την προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ν. 213/1975) και με τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, καθώς και τα σημεία μεγάλης συμβολικής σημασίας και ιδίως θρησκευτικά σύμβολα, παραστάσεις και λέξεις,
 - β) τα σημεία των οποίων η κατάθεση αντίκειται στην καλή πίστη ή είναι κακόπιστα.
3. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των εδαφίων β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, σημείο γίνεται δεκτό για καταχώριση, εφόσον μέχρι την τελευταία συζήτηση για την παροδοχή του απέκτησε διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσεώς του.

β) Σχετικοί λόγοι απαραδέκτου

Άρθρο 4

1. Σημείο δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση:
 - α) εάν ταυτίζεται με προγενέστερο σήμα και τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες, για τα οποία το σήμα έχει δηλωθεί, ταυτίζονται με εκείνα για τα οποία προστατεύεται το προγενέστερο σήμα,
 - β) εάν, λόγω της ταυτότητας με το προγενέστερο σήμα και της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και της ταυτότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών ή της ομοιότητας με το προγενέστερο σήμα και της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών, υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού, ο οποίος περιλαμβάνει και τον κίνδυνο συσχέτισής του με το προγενέστερο σήμα,
 - γ) εάν ταυτίζεται ή ομοιάζει με προγενέστερο σήμα και προορίζεται να διακρίνει προϊόντα ή υπηρεσίες, που δεν ομοιάζουν με εκείνα για τα οποία έχει καταχωρηθεί το προγενέστερο σήμα, εφόσον τούτο έχει αποκτήσει φήμη και η χρησιμοποίησή του μεταγενέστερου σήματος θα προσπόριζε σε αυτό, χωρίς εύλογη αιτία, αθέμιτο όφελος από το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του προγενέστερου σήματος ή θα έβλαπτε το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη αυτού.
2. Ως "προγενέστερα σήματα" κατά τον παρόντα νόμο νοούνται:
 - α) τα σήματα, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτικών, τα οποία έχουν καταχωρηθεί πριν από την ημερομηνία καταθέσεως της δηλώσεως του σήματος, αφού ληφθούν υπόψη τα τυχόν δικαιώματα προτεραιότητας αυτών που προβλήθηκαν,
 - β) οι προγενέστερες δηλώσεις σημάτων, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτικών, με την επιφύλαξη της καταχώρισής τους,
 - γ) τα σήματα τα οποία, κατά την ημερομηνία καταθέσεως της δηλώσεως του σήματος ή ενδεχομένως κατά την ημερομηνία προτεραιότητας που προβάλλεται προς υποστήριξη αυτής, είναι παγκοίως γνωστά κατά την έννοια του άρθρου 6 δις της Συμβάσεως των Παρισίων.
 - δ) τα κοινοτικά σήματα των οποίων εγκύρωσ προβάλλεται η αρχαιότητα

στην ελληνική επικράτεια, έναντι εθνικού σήματος, σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κανονισμού 40/94/Ε.Κ. της 20ης Δεκεμβρίου 1993 του Συμβουλίου "για το κοινοτικό σήμα", ακόμα και αν έχει προηγηθεί παραίτηση ή μη ανανέωση της προστασίας του εθνικού σήματος, στο οποίο στηρίχθηκε η αρχαιότητα του κοινοτικού σήματος.

3. Σημείο δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση:

α) εάν προσκρούει σε δικαίωμα μη καταχωρημένου σήματος ή άλλου διακριτικού σημείου ή γνωρίσματος, που χρησιμοποιούνται στις συναλλαγές, τα οποία παρέχουν στο δικαιούχο το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος και με την προϋπόθεση ότι τα δικαιώματα αυτά έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία καταθέσεως του εν λόγω σημείου, αφού ληφθούν υπόψη τα τυχόν προβαλλόμενα δικαιώματα προτεραιότητας,

β) εάν προσκρούει σε προγενέστερο δικαίωμα της προσωπικότητας τρίτου ή σε προγενέστερο δικαίωμα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας πέραν αυτών που ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο,

γ) εάν ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση με σήμα που έχει καταχωρηθεί και χρησιμοποιείται στο εξωτερικό κατά τη στιγμή της καταθέσεως της δηλώσεως, αν αυτή έγινε κακόπιστα από τον αιτούντα.

4. Εγγραφή συναίνεση του δικαιούχου προγενέστερου σήματος που περιέχει και τυχόν όρους και η οποία κατατίθεται στην υπηρεσία σημάτων, αίρει το κώλυμα καταχωρίσεως σήματος που ομοιάζει αλλά δεν ταυτίζεται με το προγενέστερο, εκτός εάν κατά την κρίση της Επιτροπής η συναίνεση αντίκειται στο δημόσιο συμφέρον ή δημιουργούνται σοβαροί κίνδυνοι από το ενδεχόμενο παραπλάνησης του κοινού.

Άρθρο 5

Εάν το σήμα αποτελείται από το ίδιο το όνομα του καταθέτη, το αυτό δε όνομα έχει ήδη κατατεθεί από άλλον ως σήμα για να διακρίνει ταυτόσημα ή ομοειδή προϊόντα, πρέπει να προστεθεί κάποιο διακριτικό σημείο για τη σαφή διάκρισή του από το προηγούμενο.

4) Διαδικασία καταχώρισης σήματος

Άρθρο 6

1. Για την καταχώριση σήματος κατατίθεται δήλωση στο αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου Εμπορίου. [...]

5) Χρόνος έναρξης ισχύος καταχώρισης

Άρθρο 15: Χρόνος έναρξης ισχύος καταχωρίσεως

Σήμα που έγινε αμετάκλητα δεκτό θεωρείται ότι καταχωρήθηκε από την ημέρα που υποβλήθηκε η δήλωση.

6) Διοικητική επιτροπή σημάτων

α) Η διαδικασία ενώπιον της επιτροπής

Άρθρο 8: Διοικητική Επιτροπή Σημάτων

1. Για την παραδοχή της δηλώσεως καταχωρίσεως σήματος αποφασίζει η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων.

2. Η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων αποφασίζει, επίσης για κάθε αμφισβήτηση, που ανακύπτει μεταξύ της αρμόδιας υπηρεσίας και των καταθετών ή δικαιούχων σήματος κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

β) Τριτανακοπή – Παρέμβαση - Προσφυγή

7) Διαγραφή του σήματος

Άρθρο 17: Διαγραφή

1. Το σήμα διαγράφεται, εν όλω ή εν μέρει, με απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή των αρμόδιων δικαστηρίων στις εξής περιπτώσεις:

α) εάν, εντός χρονικού διαστήματος πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της πράξεως καταχωρίσεως του σήματος, ο δικαιούχος δεν κάνει ουσιαστική χρήση αυτού για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωρηθεί ή αν διακόψει τη χρήση του σήματος για πέντε (5) συνεχή έτη,

β) εάν η επιχείρηση, για τα προϊόντα της οποίας έχει καταχωρηθεί το σήμα, έπαυσε να λειτουργεί από πενταετίας,

γ) εάν, συνεπεία της συμπεριφοράς ή αδράνειας του δικαιούχου, το σήμα έχει καταστεί κοινόχρηστο ή συνήθους εμπορική ονομασία του προϊόντος ή της υπηρεσίας για το οποίο έχει καταχωρηθεί,

δ) εάν, λόγω της χρήσεως του σήματος από το δικαιούχο ή με τη συνκατάθεση αυτού για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τα οποία τούτο έχει καταχωρηθεί, ενδέχεται να παραπλανηθεί το κοινό, ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών,

ε) εάν καταχωρήθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 του παρόντος νόμου.

2. Το σήμα δεν διαγράφεται:

α) εάν, παρά την ύπαρξη προγενέστερου αντιπθέμενου σήματος, συντρέχουν λόγοι διαγραφής του προγενέστερου λόγω μη χρήσεως του σήματος, ή παύσεως λειτουργίας της επιχείρησής, κατά τα εδάφια α' και β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου,

β) εάν ο δικαιούχος προγενέστερου σήματος ή άλλου δικαιώματος που παρέχουν στο δικαιούχο του το δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση μεταγενέστερου σήματος, ανέχθηκε εν γνώσει του τη χρήση μεταγενέστερου σήματος για περίοδο πέντε (5) συνεχών ετών, εκτός αν η κατάθεση του μεταγενέστερου σήματος έγινε με κακή πίστη.

3. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των εδαφίων α' και β' της παραγράφου

1 του παρόντος άρθρου, το σήμα δεν διαγράφεται:

- α) εάν ο δικαιούχος του σήματος αποδείξει ότι η μη χρήση αυτού ή η παύση της λειτουργίας της επιχειρήσεως οφείλεται σε εύλογη αιτία,
 - β) εάν ο δικαιούχος του σήματος, στο διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της λήξεως της πενταετίας μη χρήσεως αυτού και της υποβολής της αιτήσεως διαγραφής, προέβη σε έναρξη ή επανάληψη της ουσιαστικής χρήσεως αυτού. Πάντως, η έναρξη ή επανάληψη της χρήσεως εντός περιόδου τριών (3) μηνών πριν από την υποβολή της αιτήσεως διαγραφής, η οποία δεν αρχίζει να τρέχει νωρίτερα από τη συμπλήρωση της συνεχούς πενταετίας μη χρήσεως, δεν λαμβάνεται υπόψη, εάν οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για την έναρξη ή την επανάληψη της χρήσεως έλαβαν χώρα, αφού ο δικαιούχος έλαβε γνώση του γεγονότος ότι είναι πιθανή η υποβολή αιτήσεως διαγραφής.
4. Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, ως χρήση του σήματος νοείται και κάθε ενέργεια που αναφέρεται στο άρθρο 18 παρ. 2 του παρόντος νόμου.
- " 4α. Σε περίπτωση που η αρχαιότητα κοινοτικού σήματος στηρίζεται επί προγενεστέρου εθνικού σήματος, σύμφωνα με τα άρθρα 34 και 35 του Κανονισμού 40/94/Ε.Κ. της 20ης Δεκεμβρίου 1993 του Συμβουλίου, μπορεί να υποβληθεί αίτηση διαγραφής του προγενεστέρου αυτού εθνικού σήματος, ακόμη και αν έχει προηγηθεί παραίτηση από το προγενέστερο αυτό εθνικό σήμα ή μη ανανέωση της προστασίας του".
5. Η αίτηση διαγραφής υποβάλλεται από κάθε πρόσωπο που δικαιολογεί έννομο συμφέρον. Τα επιμελητήρια μπορούν να υποβάλλουν αίτηση διαγραφής μόνον στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.
6. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 εδάφ. ε' του παρόντος άρθρου η αίτηση διαγραφής υποβάλλεται στη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων εντός προθεσμίας πέντε (5) ετών, που αρχίζει από την καταχώριση του σήματος, εκτός αν έχει κατατεθεί κακόπιστο. Στην περίπτωση του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, η αίτηση διαγραφής δεν μπορεί να υποβληθεί πριν από την πάροδο εικοσαετίας από την κατάθεση του σήματος.
7. Στην περίπτωση διαγραφής λόγω μη χρήσεως, η Διοικητική Επιτροπή Σημάτων ή τα αρμόδια δικαστήρια μπορούν να αντιστρέψουν το βάρος αποδείξεως.
8. Τα αποτελέσματα της αποφάσεως για διαγραφή του σήματος αρχίζουν όταν αυτή καταστεί αμετάκλητη. Για τον πριν από αυτή χρόνο δεν χωρεί ούτε αγωγή για αποζημίωση, ούτε έγκληση.
9. Όταν διαταχθεί η διαγραφή του σήματος, σημειώνεται η διαγραφή και ο αριθμός της αποφάσεως στο ειδικό βιβλίο σημάτων.
10. Το σήμα επίσης διαγράφεται, εν όλω ή εν μέρει, οποτεδήποτε, με απλή δήλωση του δικαιούχου, που κατατίθεται στην αρμόδια υπηρεσία και καταχωρείται στα βιβλία σημάτων.

8) Διάρκεια προστασίας του σήματος

Άρθρο 21: Διάρκεια της προστασίας

1. Η προστασία του σήματος διαρκεί για μια δεκαετία που αρχίζει από την ετομμένη της καταθέσεως.
2. Η διάρκεια της προστασίας μπορεί εκάστοτε να παρατείνεται για μια δεκαετία, με αίτηση του δικαιούχου και με την εμπρόθεσμη υποβολή στο Υπουργείο Εμπορίου του κατά νόμο αποδεικτικού καταβολής των υπέρ του Δημοσίου τελών.
3. Η υποβολή του κατά νόμο αποδεικτικού καταβολής των υπέρ του Δημοσίου τελών γίνεται εντός του τελευταίου έτους της προστασίας. Η υποβολή της αίτησης και του κατά νόμο αποδεικτικού καταβολής των τελών, δύναται επίσης να γίνει εντός πρόσθετης προθεσμίας έξι (6) μηνών μετά τη λήξη της δεκαετίας, υπό τον όρο της υποβολής αποδεικτικού καταβολής των τελών αυξημένων κατά το ήμισυ.
4. Εάν προσκομισθεί εμπρόθεσμα το κατά νόμο αποδεικτικό καταβολής των τελών, σημειώνεται αυτό στο περιθώριο της αρχικής καταθέσεως.
5. Εάν δεν προσκομισθεί το κατά νόμο αποδεικτικό καταβολής των τελών εντός της υπό της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού οριζόμενης προθεσμίας, το σήμα διαγράφεται, αφού συνταχθεί πράξη.
6. Κάθε αμφισβήτηση μεταξύ του αιτούντος την παράταση της προστασίας και της υπηρεσίας, ως και κάθε αντίρρηση ως προς την κατά την παράγραφο (5) διαγραφή, λύεται από τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων με αίτηση του ενδιαφερομένου.

9) Δικαιώματα που παρέχει το σήμα - Ίδια και άλλα προϊόντα

Άρθρο 18: Δικαιώματα που παρέχει το σήμα

1. Η καταχώριση του σήματος παρέχει στο δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ίδιως παρέχει το δικαίωμα της χρήσεως αυτού, το δικαίωμα να επιθέτει αυτό στα προϊόντα ή εμπορεύματα τα οποία προορίζεται να διακρίνει, να χαρακτηρίζει τις παρεχόμενες υπηρεσίες, να επιθέτει αυτό στα περικαλύμματα και στις συσκευασίες των εμπορευμάτων στο χαρτί αλληλογραφίας, στα τιμολόγια, στους τιμοκαταλόγους, στις αγγελίες, στις κάθε είδους διαφημίσεις, ως και σε άλλο έντυπο υλικό και να το χρησιμοποιεί σε ηλεκτρονικά ή οπτικοακουστικά μέσα.
2. Ως χρήση του σήματος θεωρείται επίσης:
 - α) η χρήση του σήματος που γίνεται υπό μορφή που διαφέρει ως προς τα στοιχεία του, τα οποία όμως δεν μεταβάλλουν το διακριτικό χαρακτήρα αυτού,
 - β) η επίθεση του σήματος σε προϊόντα ή στη συσκευασία τους στην Ελλάδα με προορισμό αποκλειστικά την εξαγωγή,
 - γ) η χρήση του σήματος με τη συγκατάθεση του δικαιούχου, καθώς και η χρήση συλλογικού σήματος από δικαιούμενα προς τούτο πρόσωπα.
3. Ο δικαιούχος του σήματος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές σημεία, τα οποία αποτελούν παραποίηση ή απομίμηση του σήματός του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 19: Ίδια και αλλότρια προϊόντα

1. Το σήματος επιτρέπεται να γίνεται χρήση μόνο στα ίδια προϊόντα

και στις υπηρεσίες του δικαιούχου, πλην των εξαιρέσεων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

2. Ως ίδια θεωρούνται και τα προϊόντα, τα οποία κατά τό κύριο μέρος αυτών κατασκευάζονται ή παρασκευάζονται από το δικαιούχο του σήματος, απλώς δε συναρμολογούνται ή συμπληρώνονται από άλλον.

3. Ο μη παραγωγός του αυτού ή όμοιου προϊόντος δύναται να κάνει χρήση του δικού του σήματος στα πωλούμενα αλλότρια προϊόντα, υπό τον όρο ότι θα διατηρείται άθικτο το τυχόν υπάρχον σήμα του παραγωγού αυτών.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται αναλόγως και στα σήματα υπηρεσιών.

4. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ούτε και με τη συναίνεση του δικαιούχου επιτρέπεται να γίνεται χρήση του σήματος σε αλλότρια προϊόντα, εμπορεύματα, ή υπηρεσίες ή κατ' άλλον τρόπο, πλην των εξαιρέσεων που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

10) Περιορισμός της προστασίας του σήματος

Άρθρο 20: Περιορισμός προστασίας

1. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα στο δικαιούχο του δεν παρεμποδίζει τρίτους να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνσή τους, ως και ενδείξεις σχετικές με το είδος, την ποιότητα, τον προορισμό, την αξία, τη γεωγραφική προέλευση, το χρόνο παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλα χαρακτηριστικά τους, καθώς και το ίδιο το σήμα, αν τούτο είναι αναγκαίο προκειμένου να δηλωθεί ο προορισμός προϊόντος ή υπηρεσίας, ιδίως δε όταν πρόκειται για εξαρτήματα ή ανταλλακτικά.

Η χρήση αυτή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία ή στο εμπόριο και πάντως όχι εν είδει σήματος.

2. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν παρεμποδίζει τρίτους να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές ένα προγενέστερο δικαίωμα τοπικής ισχύος, αν το δικαίωμα αυτό ασκείται στα εδαφικά όρια, στα οποία αναγνωρίζεται.

3. Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στο δικαιούχο του να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί με το σήμα αυτό στο εμπόριο, μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, από τον ίδιο το δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται, αν ο δικαιούχος έχει εύλογη αιτία να αντισταθεί στη μεταγενέστερη εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων, ιδίως όταν η κατάσταση των προϊόντων μεταβάλλεται ή αλλοιώνεται μετά τη διάθεσή τους στο εμπόριο.

11) Μεταβίβαση του δικαιώματος πάνω στο σήμα

Άρθρο 22: Μεταβίβαση

1. Το επί του σήματος δικαίωμα είναι μεταβιβάσιμο εν ζωή ή αιτία θανάτου, ανεξάρτητα από τη μεταβίβαση της επιχείρησής τους.

2. Η μεταβίβαση χωρεί και αν το σήμα αποτελείται από όνομα φυσικών ή νομικών προσώπων.

3. Η μεταβίβαση έχει ισχύ έναντι των τρίτων μόνο μετά την καταχώριση αυτής στο βιβλίο σημάτων. Για την καταχώριση αυτή απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής συμβάσεως και του κατά νόμο αποδεικτικού καταβολής των υπέρ του Δημοσίου τελών.

4. Επί μεταβίβσεως σήματος κατά το χρονικό διάστημα που η υπόθεση είναι εκκρεμής ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων ή των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων ή του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο ειδικός ή ο οιονεί καθολικός διάδοχος δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση. Η άσκηση παρεμβάσεως καθιστά αυτόν κύριο διάδικο, που δύναται να ασκήσει όλα τα δικαιώματα του δικαιοπαρόχου του, ο οποίος αποβάλλεται από τη δίκη.

12) Κατάσχεση και εκποίηση σήματος

Άρθρο 24

1. Η αναγκαστική κατάσχεση και εκποίηση του σήματος επιτρέπεται.
2. Επί κατασχέσεως, η απόφαση που την επιτρέπει κοινοποιείται στην αρμόδια υπηρεσία και καταχωρείται στο οικείο βιβλίο.
3. Επί πτωχεύσεως του δικαιούχου του σήματος μπορεί αυτό να εκποιηθεί και αυτοτελώς.
4. Όταν το σήμα αποτελείται από το όνομα του δικαιούχου, δεν χωρεί κατάσχεση ούτε εκποίηση εν πτωχεύσει.

13) Συλλογικά σήματα

Άρθρο 25: Συλλογικά σήματα

1. Συνεταιρισμοί, ενώσεις ή σύλλογοι που επιδιώκουν επαγγελματικούς σκοπούς και έχουν νομική προσωπικότητα, και αν ακόμα δεν έχουν δική τους επιχείρηση, μπορούν να καταθέτουν σήματα για να διακρίνουν προϊόντα, εμπορεύματα ή υπηρεσίες που παράγονται, πωλούνται ή παρέχονται από τα μέλη αυτών (συλλογικά σήματα). Προς τα παραπάνω νομικά πρόσωπα εξομοιώνονται και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

2. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο άρθρο 3 του παρόντος, το συλλογικό σήμα μπορεί να αποτελείται από ενδείξεις, που δύναται να χρησιμοποιούνται στο εμπόριο για τον προσδιορισμό της γεωγραφικής προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

Συλλογικό σήμα που αποτελείται από τέτοιες ενδείξεις δεν δίνει στο δικαιούχο το δικαίωμα να απαγορεύει σε τρίτους την εμπορική χρήση τέτοιων σημείων ή ενδείξεων, ιδίως δε σε τρίτους που επιτρέπεται να χρησιμοποιούν γεωγραφική ονομασία, με την προϋπόθεση ότι οι τρίτοι αυτοί τα χρησιμοποιούν σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη.

3. Η δήλωση για κατάθεση συλλογικού σήματος πρέπει να συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση, η οποία περιέχει τον τίτλο, την έδρα, το σκοπό, το ονοματεπώνυμο των νόμιμων εκπροσώπων, ονομαστικό κατάλογο των μελών που δικαιούνται τη χρήση, καθώς και τους όρους και κανονισμούς που αφορούν τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών για τη χρήση του σήματος από αυτά. Ομοια δήλωση απαιτείται και για κάθε τυχόν μεταβολή των στοιχείων αυτών.

4. Το επί του συλλογικού σήματος δικαίωμα δεν μπορεί να μεταβιβασθεί ως τέτοιο προς τρίτον.
5. Η άσκηση των δικαιωμάτων που απορρέουν από την καταχώριση του συλλογικού σήματος ανήκει σε κάθε περίπτωση μόνο στο νομικό πρόσωπο του δικαιούχου του συλλογικού σήματος συνεταιρισμού, ενώσεως ή συλλόγου.
6. Για τα συλλογικά σήματα τηρείται ειδικό βιβλίο, τα δε δικαιώματα καταθέσεως και παρατάσεως της διάρκειας αυτών ορίζονται στο πενταπλάσιο των δικαιωμάτων που ισχύουν κάθε φορά για τα υπόλοιπα σήματα.
7. Διαγραφή του συλλογικού σήματος χωρεί για όλες τις περιπτώσεις του άρθρου 17, που εφαρμόζονται ανάλογα, όπως και όταν ο δικαιούχος ανέχεται τη χρήση του σήματος κατά τρόπο που αντίκειται στους σκοπούς του συνεταιρισμού, ενώσεως, συλλόγου κ.λπ., στους όρους και κανονισμούς που δηλώθηκαν υπεύθυνα κατά την κατάθεση ή επιφέρει πλάνη στις συναλλαγές.
8. Αλλοδαποί συνεταιρισμοί, ενώσεις, σύλλογοι ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που ιδρύθηκαν κατά τις διατάξεις του ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου της χώρας όπου εδρεύουν, δύνανται να καταθέτουν συλλογικά σήματα, αν στη χώρα αυτών κατατίθενται και προστατεύονται ελληνικά συλλογικά σήματα.
9. Η χρήση του συλλογικού σήματος γίνεται απαραίτητα με την ένδειξη "συλλογικό σήμα".
10. Στα συλλογικά σήματα ισχύουν όλες οι διατάξεις του παρόντος, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του άρθρου αυτού.

14) Σήματα αλλοδαπών

Άρθρο 33: Σήματα αλλοδαπών

1. Ελληνες ή αλλοδαποί, που έχουν εκτός της Ελλάδας την επαγγελματική τους εγκατάσταση, δύνανται να προστατευτούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, αν στην πολιτεία όπου είναι επαγγελματικά εγκατεστημένοι προστατεύονται τα σήματα αυτών και υπάρχει σε αυτήν αμοιβαιότητα για την προστασία των ελληνικών σημάτων, που έχει καθιερωθεί με διεθνή σύμβαση ή με ανταλλαγή κυβερνητικής δηλώσεως μεταξύ της Ελλάδας και της αλλοδαπής πολιτείας.
2. Για την προστασία στην Ελλάδα, απαιτείται η σύμφωνη με τις διατάξεις του παρόντος νόμου κατάθεση του σήματος, για την οποία, εκτός από τα προβλεπόμενα από το άρθρο 6 του παρόντος νόμου στοιχεία, απαιτούνται και:
 - α) Απόδειξη της αρμόδιας αλλοδαπής αρχής, ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία της αλλοδαπής πολιτείας, όπου βρίσκεται η επαγγελματική εγκατάσταση του αιτούντος, είναι κατατεθειμένο και προστατεύεται το σήμα, του οποίου η κατάθεση ζητείται στην Ελλάδα. Η απόδειξη αυτή δεν απαιτείται, εφόσον τα ελληνικά σήματα κατατίθενται στην αλλοδαπή πολιτεία χωρίς την προσαγωγή αυτής.Παραλλαγές εποσειδών μερών του σήματος που δεν μεταβάλλουν τη συνολική εντύπωσή του, δεν αποτελούν λόγο απαραδέκτου.
Προκειμένου περί σημάτων που κατατίθενται με διεκδίκηση προτεραιότητας εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της πρώτης δηλώσεως στην αλλοδαπή πολιτεία, η ως άνω απόδειξη μπορεί να υποβάλλεται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της δηλώσεως του σήματος στην ημεδαπή.
 - β) Ειδικό πληρεξούσιο έγγραφο με απλή υπογραφή του καταθέτου που περιέχει και δήλωση για υπαγωγή στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων της Αθήνας. Η δήλωση αυτή δύναται να αναπληρωθεί και με έγγραφο δήλωση του πληρεξουσίου του αιτούντος στην αρμόδια περί σημάτων υπηρεσία.
3. Τα ξενόγλωσσα έγγραφα που προσκομίζονται κατά την κατάθεση σήματος πρέπει να συνοδεύονται και με ελληνική μετάφραση από πρόσωπο που έχει το δικαίωμα μεταφράσεως σύμφωνα με το νόμο.
4. Αλλοδαπό σήμα καταχωρημένο νόμιμα στην Ελλάδα καθίσταται ανεξάρτητο από το σήμα της πολιτείας όπου βρίσκεται η επαγγελματική εγκατάσταση του δικαιούχου του.

15) Προστασία σήματος

α) Αγωγή για παράλειψη και αποζημίωση

Άρθρο 26: Αγωγή επί παραλείψεως και αποζημιώσεως

1. Οποίος χρησιμοποιεί ή παραποιεί ή απομιμείται σήμα που ανήκει σε άλλον μπορεί να εναχθεί επί παραλείψεως ή αποζημιώσεως ή και για αμφότερα. Το αυτό ισχύει και για εκείνον ο οποίος χρησιμοποιεί σημείο που ταυτίζεται μεν ή ομοιάζει με σήμα, αλλά δεν διακρίνει συναφή προϊόντα ή υπηρεσίες με τα διακρινόμενα από το σήμα, εφόσον τούτο έχει αποκτήσει φήμη στην Ελλάδα και η χρησιμοποίησή του σημείου θα προσπόριζε στον χρησιμοποιούντα χωρίς εύλογη αιτία όφελος από το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος ή θα εβλάπτε το διακριτικό χαρακτήρα ή τη φήμη του σήματος.
2. Η αγωγή εγείρεται ενώπιον του αρμοδίου μονομελούς πρωτοδικείου, ανεξαρτήτως ποσού, και δικάζεται κατά την τακτική διαδικασία. Η αξίωση για αποζημίωση παραγράφεται μετά τριετία από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε το πρώτον η παράνομη χρησιμοποίηση, παραποίηση ή απομίμηση. Επί διακοπής της παραγραφής νέα παραγραφή αρχίζει από τη λήξη του έτους στο οποίο συνέπεσε το πέρας της διακοπής.
3. Οι διαφορές της πρώτης παραγράφου, αν ενωθούν με διαφορές εκ του ν. 146/1914 ή των άρθρων 914 επ. του Αστικού Κώδικα, μπορεί να εισάγονται και στα αρμόδια πολυμελή πρωτοδικεία.
4. Προκειμένου για πανομοιότυπο σήμα, καθώς και για σήμα που διαφέρει ως προς τα στοιχεία που δεν μεταβάλλουν το διακριτικό του χαρακτήρα, για την πλήρη απόδειξη χρήσεως ή παραποιήσεως αρκεί μόνο η προσκόμιση του πιστοποιητικού καταχωρίσεως του παραποιούμενου σήματος.

β) Ασφαλιστικά μέτρα

Άρθρο 27: Ασφαλιστικά μέτρα

1. Οποιος έχει αξίωση επί παραλείψει πράξεως, που αντίκειται στον παρόντα νόμο, μπορεί να ζητήσει και τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων.
2. Όταν η αίτηση στρέφεται κατά τρίτου, καλείται πάντοτε και ο κύριος της επιχειρήσεως, της οποίας τα προϊόντα ή υπηρεσίες φέρουν το προσβαλλόμενο σήμα, εάν από αυτά προκύπτει ποιος είναι ο κύριος.
3. Η δήλωση καταθέσεως σήματος από το πρόσωπο, κατά του οποίου στρέφεται η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, δεν κωλύει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατ' αυτού.
4. Αρμόδιο για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων είναι το πρωτοδικείο τόσο της περιφέρειας στην οποία ευρίσκονται τα προϊόντα ή παρέχονται οι υπηρεσίες, όσο και της περιφέρειας που εδρεύει η επιχείρηση, της οποίας τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες φέρουν το προσβαλλόμενο σήμα.

γ) Ποινικές διατάξεις

Άρθρο 28: Ποινικές διατάξεις

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών ή με μια από τις ποινές αυτές: α) όποιος παραποιεί σήμα ή κάνει εν γνώσει χρήση παραποιημένου σήματος, β) όποιος θέτει σε προϊόντα της επιχειρήσεώς του ή σε αντικείμενα του εμπορίου του εν γνώσει αλλότριο σήμα, γ) όποιος χωρίς παραποίηση απομιμείται εν όλω ή εν μέρει προς παραπλάνηση των αγοραστών αλλότριο σήμα ή κάνει χρήση εν γνώσει τέτοιου σήματος, δ) όποιος εν γνώσει πωλεί ή εκθέτει προς πώληση ή κυκλοφορία προϊόντα ή "εμπορεύματα" που φέρουν σήμα που αποτελεί παραποίηση ή απομίμηση αλλότριου σήματος, ε) όποιος κάνει χρήση σήματος κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 19, στ) όποιος χρησιμοποιεί εν είδει σήματος τα εμβλήματα και τα σύμβολα του ελληνικού κράτους και πάσης αρχής, ως και τα θρησκευτικά σύμβολα.
2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 1 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στα σήματα υπηρεσιών.

δ) Αφαίρεση κατασχεθέντων σημάτων και καταστροφή προϊόντων

Άρθρο 31 Αφαίρεση κατασχεθέντων σημάτων και καταστροφή προϊόντων

1. Το πολιτικό ή ποινικό δικαστήριο διατάσσει επί μεν παραποιήσεως την καταστροφή των προϊόντων ή εμπορευμάτων, που φέρουν τα παραποιημένα σήματα, επί δε απομιμήσεως την αφαίρεση και την καταστροφή των σημάτων ή την καταστροφή των προϊόντων.
2. Την αφαίρεση ή καταστροφή αυτών δύναται να διατάξει το δικαστήριο και σε περίπτωση αθώωσεως του κατηγορουμένου, αν κρίνει ότι υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως.

Ι) ΤΟ ΣΗΜΑ της ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (Κοινοτικό Σήμα)

Το σημαντικότερο ενδιαφέρον που παρουσιάζει το σύστημα του κοινοτικού σήματος είναι το ότι επιτρέπει στις επιχειρήσεις να χαρακτηρίζουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες κατά τρόπο ταυτόσημο σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Το κοινοτικό σήμα τους επιτρέπει, μέσω, μιας ενιαίας διαδικασίας ενώπιον στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), την καταχώρηση ενός σήματος που θα επωφελείται ενιαίας προστασίας και θα παράγει τα αποτελέσματά του σε ολόκληρη την κοινοτική επικράτεια.

Για το κοινοτικό σήμα δείτε την ιστοσελίδα:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1512069507652&uri=LEGISSUM:mi0025>

ΣΥΝΟΨΗ ΤΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ:

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 207/2009 για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΥΝΟΨΗ

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ;

- Θεσπίζει κανόνες και προϋποθέσεις σε επίπεδο ΕΕ για τη χορήγηση του σήματος της ΕΕ.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

Σήμα της ΕΕ

- Κάθε πρόσωπο ή εταιρεία, συμπεριλαμβανομένων των οντοτήτων δημοσίου δικαίου, δύναται να αποκτήσει σήμα της ΕΕ μέσω καταχώρισης.
- Το εν λόγω σήμα δύναται να αποτελείται από οποιοδήποτε σημείο, ιδίως λέξεις (όπως ονόματα προσώπων), σχέδια, γράμματα, αριθμούς και το σχήμα προϊόντος ή της συσκευασίας του, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά είναι ικανά:
 - από τη φύση τους να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας άλλης, και
 - να εκπροσωπούνται στο μητρώο σημάτων κατά τέτοιο τρόπο ώστε το κοινό και οι αρχές να γνωρίζουν ακριβώς το αντικείμενο που προστατεύεται.

Δικαιώματα δικαιούχου

Χορηγεί αποκλειστικά δικαιώματα στον δικαιούχο, τα οποία απαγορεύουν σε τρίτους να χρησιμοποιούν οποιοδήποτε από τα ακόλουθα για εμπορικούς σκοπούς:

- κάθε σημείο που ταυτίζεται με το σήμα της ΕΕ για προϊόντα ή υπηρεσίες που ταυτίζονται με εκείνες για τις οποίες το σήμα της ΕΕ έχει καταχωρισθεί·
- κάθε σημείο για το οποίο υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης με άλλο σήμα·
- κάθε σημείο που ταυτίζεται ή ομοιάζει με το σήμα της ΕΕ, για προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν ομοιάζουν με εκείνες για τις οποίες έχει καταχωρισθεί το σήμα της ΕΕ, εφόσον η χρησιμοποίηση του σημείου θα προσπόριζε όφελος από τη φήμη και τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος της ΕΕ.

Ωστόσο, ο κάτοχος του σήματος της ΕΕ δεν δύναται να απαγορεύει σε τρίτους να χρησιμοποιούν τα ακόλουθα για εμπορικούς σκοπούς:

- το όνομα ή τη διεύθυνσή του,
- ενδείξεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών όπως το είδος, η ποιότητα ή η ποσότητα,
- το σήμα, εάν είναι αναγκαίο, για να δηλωθεί ο προορισμός προϊόντος ή υπηρεσίας, όταν πρόκειται για εξαρτήματα ή ανταλλακτικά.

Κατάθεση αίτησης

Οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση σήματος της ΕΕ στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO).

Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- αίτημα καταχώρισης του σήματος της ΕΕ,
- τα στοιχεία ταυτότητας του καταθέτη,
- τον κατάλογο των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες ζητείται η καταχώριση,

- ανατύπωση του σήματος.

Οι καταθέτες πρέπει να καταβάλουν επίσης ένα τέλος κατάθεσης. Το τέλος κατάθεσης πρέπει να καταβάλλεται εντός ενός μηνός από την ημερομηνία κατάθεσης —ημερομηνία κατά την οποία τα έγγραφα κατατίθενται στο Γραφείο.

Καταχώριση

- Μετά την κατάθεση της αίτησης, το EUIPO θα εξετάζει κατά πόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του σήματος της ΕΕ.
- Η δημοσίευση της αίτησης θα δίνει τη δυνατότητα σε τρίτους να ασκήσουν ανακοπή στη χορήγηση του σήματος, βάσει προγενέστερων δικαιωμάτων, στο πλαίσιο διαδικασιών ανακοπής.
- Εάν η αίτηση πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια και δεν έχει ασκηθεί ή γίνει δεκτή οποιαδήποτε ανακοπή, τότε η καταχώριση του σήματος δημοσιεύεται.

Διάρκεια και ανανέωση

- Η καταχώριση του σήματος της ΕΕ διαρκεί επί 10 έτη από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης.
- Η καταχώριση μπορεί να ανανεωθεί για πρόσθετες περιόδους 10 ετών. Η αίτηση ανανέωσης πρέπει να κατατεθεί έξι μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος της καταχώρισης.

Παραίτηση, έκπτωση και ακυρότητα

Το σήμα της ΕΕ μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο παραίτησης για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή των υπηρεσιών για τις οποίες έχει καταχωρισθεί. Επίσης, ο δικαιούχος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος των δικαιωμάτων του εάν:

- δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος στην ΕΕ για διάστημα πέντε ετών·
- το σήμα έχει καταστεί συνήθης εμπορική ονομασία προϊόντος ή υπηρεσίας·
- το σήμα ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό, ιδίως ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

Ο κανονισμός θεσπίζει επίσης λόγους ακυρότητας του σήματος. Οι λόγοι αυτοί περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, περιπτώσεις όπου ο καταθέτης ενήργησε κακόπιστα κατά την κατάθεση της αίτησης σήματος.

Συλλογικά σήματα της ΕΕ

Κατά την υποβολή αίτησης καταχώρισης, καθίσταται δυνατός ο χαρακτηρισμός ενός σήματος της ΕΕ ως συλλογικού. Οι κατωτέρω αναφερόμενοι εξουσιοδοτούνται να καταθέτουν συλλογικά σήματα της ΕΕ. Οργανώσεις:

- κατασκευαστών
- παραγωγών
- παρεχόντων υπηρεσίες
- εμπόρων
- νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Σήματα πιστοποίησης της ΕΕ

Ένα σήμα της ΕΕ μπορεί επίσης να χαρακτηριστεί ως σήμα πιστοποίησης. Ο κάτοχος ενός τέτοιου σήματος πιστοποιεί το υλικό, τον τρόπο κατασκευής των προϊόντων ή παροχής των υπηρεσιών, την ποιότητα, την ακρίβεια ή άλλα χαρακτηριστικά (εκτός από τη γεωγραφική προέλευση) των πιστοποιημένων προϊόντων και υπηρεσιών.

Προσφυγή στη δικαιοσύνη

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 εφαρμόζεται στις διαδικασίες που αφορούν τα σήματα της ΕΕ και τις αιτήσεις σημάτων της ΕΕ καθώς και σε ταυτόχρονες ή διαδοχικές αγωγές που ασκούνται με βάση σήματα της ΕΕ και εθνικά σήματα.

Οι χώρες της ΕΕ πρέπει να ορίσουν «δικαστήρια σημάτων της ΕΕ». Τα δικαστήρια αυτά έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία σε όλες τις δίκες που αφορούν σε θέματα παραποίησης/απομίμησης και εγκυρότητας σημάτων της ΕΕ.

ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ;

Ο κανονισμός εφαρμόζεται από τη 13η Απριλίου 2009.

ΠΛΑΙΣΙΟ

Το EUIPO αντικαθιστά το Γραφείο Εναρμόνισης στο Πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) από τις 23 Μαρτίου 2016 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/2424 που τροποποίησε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 207/2009.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε [EUIPO — εμπορικά σήματα](#)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΘΕΜΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Η εδρεύουσα στην Αθήνα «Διεθνής Ένωση Σχεδιαστών» αποφάσισε να διοργανώσει διεθνή διαγωνισμό για την ανάδειξη του καλύτερου ευρωπαϊού πανεπιστημιακού διδάσκοντα στα πανεπιστημιακά τμήματα σχεδίασης προϊόντων και συστημάτων (best design teacher of the year award). Το διοικητικό συμβούλιο του παραπάνω νομικού προσώπου, αναθέτει στην παγκόσμια φήμης σχεδιάστρια Βούλα Στάρκ, να σχεδιάσει το πρώτο βραβείο που θα απονεμηθεί.

Η Βούλα συμφωνεί προφορικά με το νόμιμο εκπρόσωπο του παραπάνω σωματείου ότι: 1) θα σχεδιάσει το βραβείο το οποίο θα είναι αντικείμενο από γυαλί υψηλής τεχνοτροπίας και εντελώς πρωτότυπο και ξεχωριστό και έργο μοναδικό, 2) η Βούλα θα παραδώσει στο σωματείο τα σχέδια του αντικειμένου - βραβείου το οποίο θα κατασκευαστεί με φροντίδα του σωματείου σε ένα μόνο μοναδικό πρωτότυπο, 3) η αμοιβή της Βούλας θα είναι 10.000€, 4) το βραβείο θα φέρει με μικρά γράμματα το όνομα της σχεδιάστριας στη βάση του.

Μετά από λίγες εβδομάδες επίπονης εργασίας, η Βούλα ολοκληρώνει το σχέδιό της, όμως τη μέρα που πρόκειται να το παραδώσει στο σωματείο για να πληρωθεί, συνειδητοποιεί ότι η Λουκία Ομορφίδου, μαθητευόμενη στα εργαστήριά της, έχει κατασκευάσει με βάση τα σχέδιά της, όμοιο κατά 95% με το βραβείο, διακοσμητικό αντικείμενο και έχει έρθει σε επαφές με Σουηδική εταιρεία πώλησης αντικειμένων για οικιακούς χώρους, προσπαθώντας να τους πωλήσει «ένα εντελώς πρωτοποριακό αντικείμενο για τη διακόσμηση του σπιτιού». Η Βούλα διαμαρτύρεται έντονα για την κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας της στη Λουκία, η οποία όμως της απαντά ότι: 1^ο) τα αρχικά σχέδια της Βούλας δεν προστατεύονται από το νόμο περί προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας γιατί έχει επιφέρει μεταβολές και έχει σβήσει το όνομα της αρχικής δημιουργού βάζοντας το δικό της, 2^ο) δεν υπάρχει καμία παραβίαση εφόσον δεν θα πωλήσει τα ίδια τα σχέδια της Βούλας ή έστω πανομοιότυπα, αλλά κάποιο αντικείμενο δικής της κατασκευής, 3^ο) δεν υπάρχει καμία παραβίαση εφόσον η Βούλα της είχε πει ότι μπορεί να εμπνευστεί από τα έργα της ίδιας για να δημιουργήσει κάτι δικό της, και 4^ο) εκείνη, σε κάθε περίπτωση, θα προχωρήσει σε λίγες μέρες στην πώληση του αντικειμένου στη Σουηδία γιατί έχει επείγουσα ανάγκη χρημάτων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1^η: Προστατεύονται τα σχέδια της Βούλας από το νόμο περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, και αν ναι, γιατί;

ΕΡΩΤΗΣΗ 2^η: Έχει δικαίωμα η Λουκία να κατασκευάσει το παραπάνω αντικείμενο και να το πωλήσει σε τρίτους;

ΕΡΩΤΗΣΗ 3^η: Είναι νομικά βάσιμη η άποψη της Λουκίας ότι δεν υπάρχει καμία παραβίαση εφόσον δεν θα πωλήσει τα ίδια τα σχέδια της Βούλας ή έστω πανομοιότυπα, αλλά κάποιο αντικείμενο δικής της κατασκευής;

ΕΡΩΤΗΣΗ 4^η: Είναι νομικά βάσιμη η άποψη της Λουκίας ότι δεν υπάρχει καμία παραβίαση εφόσον η Βούλα της είχε πει ότι μπορεί να εμπνευστεί από τα έργα της τελευταίας;

ΕΡΩΤΗΣΗ 5^η: Πώς μπορεί να προστατευτεί η Βούλα από τις απειλές της Λουκίας ότι σε λίγες μέρες το εν λόγω αντικείμενο θα πωληθεί σε κάθε περίπτωση;

Τελικά, το πρόβλημα λύνεται εξώδικα με την πρόσληψη της Λουκίας σε θέση σχεδιάστριας με σύμβαση αορίστου χρόνου, και η απονομή του βραβείου γίνεται χωρίς προβλήματα.

Ο καθηγητής Ονούφριος, νικητής του βραβείου, θεωρεί ότι αυτό δεν ταιριάζει με τη μοντέρνα διακόσμηση της γκαρσονιέρας του, και μέσω ενός εμπόρου τέχνης, καταφέρνει να το πωλήσει σε έναν Αμερικανό τουρίστα προς 30.000€, αφού τον πείθει ότι πρόκειται για έργο τέχνης μεγάλης αξίας. Ο Αμερικανός που το αγόρασε, μετά από λίγους μήνες συνειδητοποιεί ότι το αντικείμενο αυτό δεν αξίζει και πολλά, και κατασκευάζει στην Κίνα φτηνές κόπιες του βραβείου για να τις πουλήσει σαν φτηνά διακοσμητικά αντικείμενα - μπιμπελό, αφαιρώντας και το όνομα της Βούλας από τις κόπιες. Ως διακοσμητικό αντικείμενο, το έργο της Βούλας γίνεται ανάρπαστο και ο Αμερικανός καταφέρνει να πωλήσει σε 2 μήνες 500.000 κομμάτια σε όλο τον κόσμο. Η Βούλα το μαθαίνει και πιστεύει ότι πρόκειται για μεγάλη αδικία να θησαυρίζει άλλος με το έργο της.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6^η: Με βάση ποιες διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί η Βούλα, να απαγορεύσει την περαιτέρω κατασκευή και μεταπώληση του έργου της;

ΕΡΩΤΗΣΗ 7^η: Έχει δικαίωμα η Βούλα να εισπράξει ποσοστά επί των πωλήσεων του αντικειμένου που κατασκεύασε ο Αμερικανός, και γιατί;

ΕΡΩΤΗΣΗ 8^η: Έχει δικαίωμα η Βούλα να εισπράξει ποσοστά επί του τιμήματος των 30.000€ που εισέπραξε ο Ονούφριος αρχικά;

ΕΡΩΤΗΣΗ 9^η: Έχει δικαίωμα η Βούλα να απαιτήσει την αναγραφή του ονόματός της στα αντίγραφα του έργου της;

Επίσης, η Βούλα, θέλοντας να εμπνευστεί από το έργο της, επιθυμεί να δει με τα ίδια της τα μάτια το πρωτότυπο του δημιουργήματός της που βρίσκεται στο ράντσο του Αμερικανού στη Γαλλία. Όμως ο τελευταίος δεν θέλει να τη δεχτεί, με τη δικαιολογία ότι «τον ενοχλούν οι επισκέψεις και το έργο δεν μπορεί να μεταφερθεί γιατί είναι εύθραυστο».

ΕΡΩΤΗΣΗ 10^η: Έχει δικαίωμα η Βούλα να απαιτήσει να έρθει σε προσωπική επαφή με το πρωτότυπο του έργου της;

Εξετάσεις Σεπτεμβρίου 2006 - Νομικά στο Design

Έχει υποστηριχτεί και η άποψη ότι η προστασία των δημιουργημάτων της διάνοιας, με την θέσπιση από την πολιτεία νομικών διατάξεων σχετικά με την πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία, είναι **απαραίτητη** για να υπάρξει ανάπτυξη και δημιουργία νέων ιδεών και εφευρέσεων, όπως νέων μηχανημάτων, φαρμάκων, προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, βιβλίων, μουσικής, λογοτεχνίας και ταινιών.

Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την άποψη αυτή, και γιατί;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2006-7

Εξεταστική 6ης Οκτωβρίου 2007

Απαντήστε κατ'επιλογή σε ένα από τα δύο θέματα:

ΘΕΜΑ (Α)

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έχει επισήμως διατυπώσει την γνώμη ότι:

«Πρέπει να ενισχυθούν η προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (ΔΠΙ) και άλλοι μηχανισμοί προστασίας μέσω της θέσπισης της εκκρεμούσας νομοθεσίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι εταιρείες να επενδύσουν στην έρευνα και ανάπτυξη και στην καινοτομία. [...]

Για να επενδύσουν οι επιχειρήσεις περισσότερο στην καινοτομία και στην έρευνα και ανάπτυξη, πρέπει να διασφαλιστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η δέουσα προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας [...]»

Αφού αναλύσετε για ποιους λόγους σήμερα η ελληνική και η ευρωπαϊκή νομοθεσία προστατεύουν τα δημιουργήματα της διάνοιας, εξηγήστε εάν συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την πιο πάνω άποψη.

ΘΕΜΑ (Β)

Η Λούση είναι φοιτήτρια της σχολής βιομηχανικού σχεδιασμού του Πανεπιστημίου της Φρουτοπίας. Για να βρει ιδέες για την πτυχιακή της εργασία αγόρασε μέσω ιντερνέτ το βιβλίο του παγκοσμίου φήμης σχεδιαστή Γιάννη Παπατζόν και σκέφτεται να χρησιμοποιήσει κείμενα και εικόνες από το βιβλίο αυτό για να εμπλουτίσει την εργασία της. Η Λούση, έχει όμως κάποιες αμφιβολίες σχετικά με την νομιμότητα τέτοιας συμπεριφοράς. Επειδή εφαρμοστέο στην περίπτωση της είναι το Ελληνικό δίκαιο, και επειδή έχετε παρακολουθήσει το μάθημα Νομικά στο Design, σας συμβουλεύεται και σας ρωτάει:

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]: Μέχρι ποίου σημείου και σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιήσει στην εργασία της το έργο κάποιου άλλου δημιουργού χωρίς την άδεια του;

Επειδή η Λούση δεν έχει ως φοιτήτρια πολλά λεφτά, καθόσον στη Φρουτοπία δεν υπάρχουν φοιτητικά επιδόματα σε χρήμα, εργάζεται και ως δημοσιογράφος σε τοπική εφημερίδα. Η Λούση έχει γράψει μία κριτική για το πιο πρόσφατο έργο του Γιάννη Παπατζόν (μία καρέκλα με υδραυλικές αναρτήσεις που εκτίθεται στον πιο σικ εκθεσιακό χώρο της Φρουτοπίας) και θέλει μαζί με το άρθρο της να δημοσιεύσει και μια φωτογραφία της καρέκλας που τράβηξε η ίδια. Σας ρωτάει λοιπόν:

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]: Μπορεί νόμιμα να δημοσιεύσει την φωτογραφία αυτή; Και

εάν ναι, με ποιες προϋποθέσεις;

Αφού αποφοίτησε από τη σχολή της, η Λούση επειδή έχει επείγουσα ανάγκη εξεύρεσης χρημάτων, αναγκάζεται να εργαστεί σε δύο δουλειές.

Το πρωί, εργάζεται ως δημόσιος υπάλληλος στο Υπουργείο Παιδείας, όπου προσελήφθηκε για να σχεδιάσει το εξώφυλλο του νέου βιβλίου ιστορίας του δημοτικού. Παράλληλα, εν ώρα εργασίας, η Λούση, χρησιμοποιώντας τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του Υπουργείου, επινόησε και σχεδίασε έναν πρωτότυπο λεμονοσύφτη ο οποίος λειτουργεί με μπαταρίες. Επειδή έχει κάποιες νομικές απορίες, σας συμβουλεύεται και σας ρωτάει:

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]: Έχει δικαίωμα η Λούση να απαιτήσει την αναγραφή του ονόματός της στο έργο της, δηλαδή στο εξώφυλλο βιβλίου που σχεδίασε;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 4]: Σε ποιον ανήκουν τα περιουσιακά και τα ηθικά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας για κάθε ένα από τα δύο προαναφερθέντα έργα της (δηλαδή του εξώφυλλου βιβλίου και του λεμονοσύφτη με μπαταρίες);

Το βράδυ, η Λούση δεν εργάζεται σε συγκεκριμένο εργοδότη, αλλά σχεδιάζει σπίτι της πλαστικές κούκλες - μινιατούρες, τις οποίες στη συνέχεια κατασκευάζει η ίδια σε περιορισμένο αριθμό και τις πωλεί παγκοσμίως μέσω του διαδικτύου ως χειροποίητα έργα τέχνης. Με έκπληξη, ανακαλύπτει ότι μία από τις κούκλες της – μία πλαστική μινιατούρα βρέφους – έχει αυτούσια αντιγραφεί από την βελγική εταιρεία ΡουρέΒεβέ και πωλείται σε όλα τα καταστήματα παιχνιδιών.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 5]: Έχει δικαίωμα η βελγική εταιρεία να κατασκευάζει το παραπάνω αντικείμενο και να το πωλήσει σε τρίτους, και γιατί;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2007-8

Εξεταστική 29ης Ιανουαρίου 2008

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω άρθρο, απαντήσετε σε 4 από τις 5 ερωτήσεις που ακολουθούν.

«Τα πανεπιστήμια δεν σέβονται τα πνευματικά δικαιώματα των συγγραφέων»

Του ΒΑΣΙΛΗ ΡΟΥΒΑΛΗ

(Πηγή: Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» - 09/10/2007)

Ο Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Έργων του Λόγου (ΟΣΔΕΛ) ανακοίνωσε τη νέα διανομή ποσού στους δικαιούχους συγγραφείς κι εκδότες, το οποίο ανέρχεται στα 1,223 εκατομμύρια ευρώ.

Σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή του Οργανισμού Αρη Πετρόπουλο, το γεγονός αποτελεί πραγματική ευκαιρία προβολής του έργου που συντελείται από τον ΟΣΔΕΛ, όσο και της ανάγκης για συνολική προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων έναντι του ανεξέλεγκτου καθεστώτος παράνομης αναπαραγωγής - αναδημοσίευσης λογοτεχνικών κι άλλων κειμένων.

«Είναι η τρίτη φορά που γίνεται τέτοιου μεγέθους διανομή χρημάτων σε ανθρώπους του χώρου των γραμμάτων», σχολιάζει ο κ. Πετρόπουλος, καθώς πλέον ο ΟΣΔΕΛ έχει αποκτήσει πρόσβαση στη συνείδηση όλων όσων σχετίζονται με το θέμα της πνευματικής ιδιοκτησίας στη λογοτεχνία, τις επιστημονικές μελέτες, τα δοκίμια, τις μεταφράσεις, την αρθρογραφία σε περιοδικά και εφημερίδες.

Ο Οργανισμός έχει πετύχει να εξορθολογίσει τη σχέση με τις εταιρείες και τους φορείς που αναπαράγουν πνευματικά έργα (αμοιβή 4%) με φωτοτυπίες ή ψηφιακό σκανάρισμα είτε με αναμετάδοση από ραδιόφωνα, τηλεόραση και διαδικτυακούς τόπους. Έχει διαμορφώσει μια συνθήκη νομιμότητας που μέχρι πριν από λίγα χρόνια φαινόταν ανέφικτη. Βέβαια, η παράνομη αναπαραγωγή βιβλίων έχει βαθιές ρίζες στην ελληνική εκδοτική πραγματικότητα, δεν έχει εξαλειφθεί και παραδόξως δεν φαίνεται ότι κάποιοι εμπλεκόμενοι (εταιρείες ηλεκτρονικών μηχανημάτων, εταιρείες χάρτου, πνευματικά ιδρύματα κ.λπ.) θα δεχθούν σύντομα την εύλογη απόδοση δικαιωμάτων σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική.

«Οι δίκες στις οποίες έχει ήδη εμπλακεί ο ΟΣΔΕΛ με τους παρανομούντες αποδίδουν θετικά αποτελέσματα», λέει ο Α. Πετρόπουλος κάνοντας λόγο για άνοδο του ποσοστού (85-90%) των συνεργαζόμενων εταιρειών και περίπου 1.000 δικαιούχους συγγραφείς κι εκδότες που έχουν συμβληθεί με τον διαχειριστικό οργανισμό. «Έχει ενδιαφέρον το γεγονός ότι ο αριθμός των συμβασιούχων αυξάνεται», επισημαίνει, «αλλά δεν έχουν ακόμη προσεγγίσει τον Οργανισμό αυτοί που θίγονται περισσότερο, οι δημιουργοί του εκπαιδευτικού και επιστημονικού συγγράμματος, αφού πρόκειται για εκείνους που υποφέρουν περισσότερο από την παράνομη αναπαραγωγή του έργου τους...».

Ωστόσο, το ποσόν των 1,223 εκατομμυρίων ευρώ που θα διανεμηθεί στους δικαιούχους είναι εντυπωσιακό και, αν μη τι άλλο, υποδηλώνει τη σημαντική βελτίωση που έχει επέλθει. Στην προκειμένη περίπτωση, το ποσόν αφορά την είσπραξη δικαιωμάτων για τα έτη 2005 και 2006. «Τα δικαιώματα των συμβασιούχων δεν χάνονται στον χρόνο.

Ο πρόεδρος του ΟΣΔΕΛ Αρης Πετρόπουλος αισιοδοξεί, αλλά επισημαίνει το κενό των πνευματικών δικαιωμάτων σε Τύπο και εκπαιδευτικά ιδρύματα

Σκεφτήκαμε όμως να κάνουμε μια νόμιμη επιδότηση από τα αδιάθετα ποσά», συμπληρώνει εννοώντας την απόφαση του Δ.Σ. του ΟΣΔΕΛ σύμφωνα με την οποία οποιοσδήποτε δημιουργός έχει εκδώσει έστω και ένα βιβλίο στη συγκεκριμένη διετία θα λάβει το ποσόν των 200 ευρώ τουλάχιστον.

Πέραν της διαφαινόμενης αισιοδοξίας, όμως, ο Αρης Πετρόπουλος κάνει λόγο για την ωρίμανση του ζητήματος γύρω από τη χρήση πνευματικών δικαιωμάτων. Επίκειται η συγκρότηση νέας νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, κάτι που θεωρείται επιτακτική ανάγκη ύστερα από την ατόνηση της επιτροπής, με πρόεδρο τον νομικό Γιώργο Κουμάντο, που συστήθηκε επί υπουργείας Πέτρου Τατούλη.

Ανάμεσα στα άμεσα κι επείγοντα θέματα για τον ΟΣΔΕΛ είναι η προώθηση της νομοθετικής ρύθμισης σχετικά με τον Τύπο και την είσπραξη ποσού δικαιωμάτων από τα καθημερινά δημοσιεύματα. «Δυστυχώς δεν υπάρχει Ινστιτούτο Τύπου όπως σε άλλες χώρες», τονίζει ο γενικός διευθυντής του Οργανισμού, ούτως ώστε να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των δημοσιογράφων, των αρθρογράφων αλλά και των εκδοτών ημερήσιων ή περιοδικών εντύπων. Και ολοκληρώνει λέγοντας ότι «μία ακόμη προτεραιότητα για εμάς είναι το πρόβλημα που υφίσταται με τα ανώτερα κι ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου τα πανεπιστήμια δεν αποδίδουν κάποιο ποσόν στους δικαιούχους για την αναπαραγωγή των βιβλίων τους».

Copyright © 2007 X. K. Τεγόπουλος Εκδόσεις Α.Ε.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1) Τί είναι ο ΟΣΔΕΛ, τί είναι οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ποιος ο ρόλος τους και ποιο το νομικό πλαίσιο λειτουργίας τους; Ποιοι είναι οι σημαντικότεροι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης στην Ελλάδα;

2) Στο πιο πάνω άρθρο γίνεται αναφορά στην «ανάγκη για συνολική προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων έναντι του ανεξέλεγκτου καθεστώτος παράνομης αναπαραγωγής-αναδημοσίευσης λογοτεχνικών κι άλλων κειμένων». Σε ποιες περιπτώσεις είναι παράνομη και σε ποιες όχι, η αναπαραγωγή έργων της διάνοιας και με βάση ποιες διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Κατά τη γνώμη σας, υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα ανεξέλεγκτη αναπαραγωγή έργων του λόγου;

3) Είναι νόμιμη η αξίωση του ΟΣΔΕΛ για την καταβολή αμοιβής στους δημιουργούς έργων του λόγου από όσους αναπαράγουν πνευματικά έργα, και εάν ναι, σε ποιες διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας βασίζεται αυτή η αξίωση;

4) Στο άρθρο, γίνεται αναφορά σε δίκες που διεξάγει ο ΟΣΔΕΛ εναντίον παρανομούμενων. Τί αντικείμενα αφορούν οι δίκες αυτές; Ποιες κυρώσεις προβλέπονται από το νόμο για την παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας; Είναι αρκετές, κατά τη γνώμη σας, για την αποτροπή των προβλημάτων που περιγράφονται από τον Γενικό Διευθυντή του ΟΣΔΕΛ;

5) Ποιο πρόβλημα έχει ανακύψει μεταξύ των Ελληνικών πανεπιστημίων και του οργάνου συλλογικής εκπροσώπησης των συγγραφέων; Είναι νόμιμη και σύμφωνη με

το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας η αξίωση του ΟΣΔΕΛ για την καταβολή από τα πανεπιστήμια δικαιωμάτων για την αναπαραγωγή βιβλίων; Υπό ποιες προϋποθέσεις ο νόμος 2121/1993 προβλέπει την άνευ πληρωμής χρήση έργων του λόγου από εκπαιδευτικά ιδρύματα; Κατά τη γνώμη σας και ανεξάρτητα από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, πρέπει τα πανεπιστήμια να καταβάλουν δικαιώματα για τη χρήση προστατευομένων έργων στα πλαίσια της εκπαιδευτικής και ερευνητικής αποστολής τους;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2007-8

Εξεταστική 9ης Σεπτεμβρίου 2008

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Απόσπασμα από: Μ. Σ. Σαμουηλίδη, **Βιομηχανική ιδιοκτησία και παραγωγή καινοτομίας**, παρουσίαση στο συνέδριο «Ελληνική Βιομηχανία: προς την οικονομία της γνώσης», ΤΕΕ, Αθήνα, 3-5 Ιουλίου 2006.

Η αύξηση της ζήτησης για ΔΕ [Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας] από επιχειρήσεις όλων των μεγεθών, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια αφενός, και η επιφυλακτικότητα που υπάρχει απέναντι στα μονοπώλια αφετέρου, αλλά και η ευαισθησία της κοινής γνώμης στο «πατεντάρισμα των γονιδίων και του λογισμικού», ως ευρέως λέγεται, έχουν διευρύνει τις δημόσιες αντιπαράθεσεις για τις επιπτώσεις των σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων στην τεχνολογική ανάπτυξη και γενικότερα στην έρευνα, στη μεταφορά τεχνολογίας και στην παραγωγή τεχνολογικών καινοτομιών. Υπάρχουν οι μεν, που υποστηρίζουν την ενίσχυση των δικαιωμάτων των εφευρετών, και οι δε που αμφισβητούν ότι η παραχώρηση ισχυρών μονοπωλίων μέσω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ωφελεί εν τέλει την κοινωνία. Ο προβληματισμός αυτός έχει γίνει αντικείμενο πολλών δημοσιεύσεων που στηρίζουν τα συμπεράσματα τους σε θεωρητικά μοντέλα, μελέτες περιπτώσεων ή στατιστικά στοιχεία. Όμως η εγγενής δυσκολία να προβλεφθούν οι μελλοντικές συνέπειες μίας σχετικής νομοθετικής ρύθμισης στην οικονομική ανάπτυξη, που ούτως ή άλλως εξαρτάται και από άλλους παράγοντες, έχει ως αποτέλεσμα τα συμπεράσματα των μελετών αυτών να στηρίζονται πολλές φορές στην εμπειρία των μελετητών. Είναι πάντως σε γενικές γραμμές αποδεκτό, ότι η ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών προς όφελος της κοινωνίας, ευνοείται όταν το σύστημα προστασίας των εφευρέσεων προστατεύει τα δικαιώματα των εφευρετών χωρίς η μονοπωλιακή κατάσταση που δημιουργείται να προκαλεί καταχρηστικές πρακτικές. Στο πλαίσιο αυτό επικεντρώνεται η προσπάθεια σε διεθνές και εθνικό επίπεδο για την διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού συστήματος προστασίας των εφευρέσεων, που θα

- διευκολύνει τους καταθέτες που επιθυμούν διεθνή προστασία, και θα μειώνει το κόστος της,
- ενισχύει τη νομική ασφάλεια που παρέχουν τα ΔΕ,
- ρυθμίζει την προστασία των εφευρέσεων που εμπεριέχουν λογισμικό, των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων, και των εφευρέσεων που στηρίζονται στην παραδοσιακή γνώση,
- διασφαλίζει το σεβασμό των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα ΔΕ, και
- εναρμονίζει τις εθνικές νομοθεσίες. [...]

Σύμφωνα με την πλέον διαδεδομένη αντίληψη για τα δικαιώματα των εφευρετών μέσω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η κοινωνία παραχωρεί στον εφευρέτη το μονοπώλιο εκμετάλλευσης της εφεύρεσης του, για περιορισμένη χρονική διάρκεια και ο εφευρέτης αποκαλύπτει «πλήρως» την εφεύρεση του, δηλαδή περιγράφει την εφεύρεση του τόσο λεπτομερώς, όσο απαιτείται για την αναπαραγωγή της από άλλους. Από τη «συναλλαγή» μεταξύ της κοινωνίας και των εφευρετών ωφελούνται και οι δύο συμβαλλόμενοι: ο εφευρέτης μπορεί να προσδοκά σε οικονομική εκμετάλλευση της εφεύρεσης του και το κοινωνικό σύνολο προσδοκά στη δημιουργία κινήτρων και τη διαμόρφωση ευνοϊκού κλίματος για την πραγματοποίηση νέων εφευρέσεων, την τεχνολογική ανάπτυξη και την ανάπτυξη αλλά και παραγωγή καινοτομικών προϊόντων. Τα επιμέρους αναμενόμενα αποτελέσματα από την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος προστασίας των εφευρέσεων περιγράφονται στις επόμενες παραγράφους:

- Η παραχώρηση του μονοπωλίου εκμετάλλευσης προς τον εφευρέτη αναμένεται να λειτουργήσει ως κίνητρο για επενδύσεις στην τεχνολογική έρευνα, την

πραγματοποίηση νέων εφευρέσεων καθώς επίσης και την ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών από αυτές.

- Η προστασία που παρέχεται στον κάτοχο του διπλώματος αποτελεί σε πολλές περιπτώσεις προϋπόθεση για παραγωγικές επενδύσεις.
- Το μονοπώλιο παραχωρείται για περιορισμένο χρόνο και μετά τη λήξη του η χρήση των εφευρέσεων είναι ελεύθερη. Με τον τρόπο αυτό οι καταναλωτές επωφελούνται από τις εφευρέσεις και τις καινοτομίες που παράγονται από αυτές, πληρώνοντας το τίμημα του μονοπωλιακού καθεστώτος για το χρόνο ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, και αυτό που καθορίζεται από τον ελεύθερο ανταγωνισμό μετά τη λήξη της.
- Μικρές επιχειρήσεις, που στηρίζονται στη γνώση και τη δημιουργική τους ικανότητα, μπορούν να κατοχυρώσουν τα δικαιώματά τους σε εφευρέσεις που πραγματοποιούν, μέσω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εν συνεχεία να τα εκμεταλλευθούν, είτε μεταβιβάζοντας τα ή παραχωρώντας άδειες εκμετάλλευσης. Υπάρχουν δε παραδείγματα εταιρειών, οι οποίες δεν παράγουν και εμπορεύονται οι ίδιες τα καινοτομικά προϊόντα που έχουν εφεύρει, αλλά έχουν έσοδα αποκλειστικά από τη διάθεση των δικαιωμάτων τους στις εφευρέσεις. Επίσης νέες εταιρείες που σκοπεύουν στην εκμετάλλευση της τεχνολογίας τους, έχουν σαφή πλεονεκτήματα στην αναζήτηση επιχειρηματικών κεφαλαίων, αν έχουν κατοχυρώσει τα δικαιώματά τους με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.
- Η κατοχύρωση των δικαιωμάτων μέσω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας διευκολύνει επίσης σε μεγάλο βαθμό τη μεταφορά τεχνολογίας, αφού οι ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι και οι δυνητικοί χρήστες των εφευρέσεων μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες για άδειες εκμετάλλευσης ή μεταβίβαση των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με σχετικά πολύ μεγαλύτερη ευκολία όταν το αντικείμενο της εκμετάλλευσης ή μεταβίβασης είναι καταγεγραμμένο σε ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.
- Η αποκάλυψη της εφεύρεσης αποτελεί ιδιαίτερα θετικό παράγοντα για την κοινωνία. Η διάχυση της γνώσης λειτουργεί καταλυτικά για την παραγωγή νέας γνώσης. Οι πόροι για έρευνα και ανάπτυξη, δημόσιοι ή ιδιωτικοί, μπορούν να κατευθυνθούν για την παραγωγή νέων τεχνολογιών αντί για την αναπαραγωγή ήδη υπάρχουσών και επιχειρήσεις που έχουν ανάγκη από τεχνολογίες, μπορούν να τις αναζητήσουν σε δομημένες βάσεις δεδομένων. Τα τελευταία χρόνια η πρόσβαση σε πολλές βάσεις δεδομένων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας είναι ελεύθερη μέσω διαδικτύου.
- Η συστηματική παρατήρηση των τεχνολογιών που αποκαλύπτονται μέσω διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αποτελεί εργαλείο για τις επιχειρήσεις, αφενός για την παρακολούθηση των ανταγωνιστών και αφετέρου για την παρακολούθηση των τεχνολογικών εξελίξεων στους τομείς που τους ενδιαφέρει, με αποτέλεσμα την ενίσχυση του ανταγωνισμού.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- 1) Συγκρίνετε τους τρόπους με τους οποίους κατοχυρώνονται, αφενός τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και αφετέρου τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
(10%)
- 2) Ποιες κυρώσεις προβλέπονται στην περίπτωση παραβίασης των διατάξεων της νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας;
(10%)
- 3) Γιατί η υπάρχουσα νομοθεσία προστατεύει την πνευματική και τη βιομηχανική ιδιοκτησία; Με ποια επιχειρήματα θα μπορούσε να υποστηριχθεί η ελεύθερη χρήση από τον καθένα όλων των πνευματικών δημιουργημάτων άνευ οποιασδήποτε άδειας και οποιουδήποτε περιορισμού;
(40%)

- 4) Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τον συγγραφέα του παραπάνω κειμένου, αναφορικά με την άποψή του ότι η προστασία των εφευρέσεων έχει πολλαπλά οφέλη για την κοινωνία γενικότερα, και γιατί;

(40%)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο Τεχνολογίας & Καινοτομίας - Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2009-10

Εξεταστική 29ης Ιανουαρίου 2010

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Η πειρατεία στους φορείς ήχου και οπτικοακουστικού υλικού καλπάζει. Το βιβλίο, ως προϊόν πνευματικού έργου, καταφέρνει να διατηρεί χαμηλότερα ποσοστά παράνομων αντιτύπων.

Της Δέσποινας Ντάρτζαλη

“Η πειρατεία το πλήττει όσον αφορά την παράνομη αναπαραγωγή σε φωτοτυπικά κέντρα. Δεν αντιμετωπίζει ούτε τη λεγόμενη πειρατεία του δρόμου, που έχουν τα cd και τα dvd, ούτε το αγγίζει τόσο πολύ ακόμη η διαδικτυακή πειρατεία, που πάλι αφορά κυρίως έργα μουσικής ή οπτικοακουστικά ή λογισμικό”, λέει στη “Μ” η Ευαγγελία Βαγενά, επιστημονική συνεργάτρια του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ). Στο πλαίσιο της Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου ο ΟΠΙ οργάνωσε χθες συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με θέμα το βιβλίο και την πνευματική ιδιοκτησία. Η τελευταία κατοχυρώνεται και προστατεύεται στην Ελλάδα με το νόμο 2121/1993, ο οποίος, σύμφωνα με την κ. Βαγενά, όταν ψηφίστηκε, ήταν πρωτοποριακός, καθώς προέβλεπε ρυθμίσεις που άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. υιοθέτησαν μετέπειτα. “Δεν έχει εντοπιστεί από την εμπειρία και την επαφή μας τόσο με τους δικαιούχους όσο και με τους χρήστες πρόβλημα στη θεωρητική σύλληψη του νόμου, δηλαδή στις διατάξεις. Κάποιες φορές υπάρχουν διαμαρτυρίες για την επιβολή των δικαιωμάτων αυτών είτε όσον αφορά τη διαχείριση από την πλευρά των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης ή όσον αφορά την αντιμετώπιση των δικαστών στις κυρώσεις. Κάποιοι οργανισμοί διαμαρτύρονται περί ελαστικότητας στην επιβολή κυρώσεων”. Εάν το βιβλίο πλήττεται από την παράνομη αναπαραγωγή σε φωτοτυπικά κέντρα, κατά πόσο παρανομούν καθηγητές στην περίπτωση που προτρέπουν τους σπουδάζοντες να προβαίνουν σε μεγάλης έκτασης αναπαραγωγή συγγραμμάτων; “Υπάρχουν στο νόμο συγκεκριμένες περιπτώσεις που επιτρέπεται κάποιος να προβεί στην αναπαραγωγή ενός έργου χωρίς να ζητήσει την άδεια του δημιουργού και να καταβάλλει αμοιβή γι’ αυτήν. Στα άρθρα 18-28 του ν. 2121/93 προβλέπεται ένας περιορισμός για τους σκοπούς της διδασκαλίας, αλλά αναφέρεται σε αποσπάσματα μικρής έκτασης και μόνο για τις εξετάσεις ή για την παράθεσή τους σε βιβλία εγκεκριμένα από το επίσημο πρόγραμμα του υπουργείου Παιδείας. Η αναπαραγωγή στην οποία αναφερθήκατε βλέπτε τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού και την κανονική εκμετάλλευσή του έργου και προφανώς είναι παράνομη”, σημειώνει η κ. Βαγενά. Ο ΟΠΙ, ένα ΝΠΔ, εποπτεύεται από το ΥΠΠΟ και με τη σειρά του εποπτεύει τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των πνευματικών δικαιωμάτων. Όπως αναφέρει η κ. Βαγενά, είναι πλέον πολλές οι περιπτώσεις δημιουργών και χρηστών που απευθύνονται στον ΟΠΙ. “Ο ΟΠΙ έχει ως προτεραιότητά του τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία, αλλά και την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Στο πλαίσιο της προστασίας αποτελούμε κατά κάποιον τρόπο το διαμεσολαβητή. Μάλιστα τώρα υπάρχει και μια νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την τροποποίηση του νόμου και διενεργούνται ακροάσεις όλων των ενδιαφερομένων φορέων”.

ΠΗΓΗ: Εφημερίδα «Μακεδονία», 31-5-2008.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

(1) Στο πιο πάνω άρθρο γίνεται αναφορά στο ότι «Υπάρχουν στο νόμο συγκεκριμένες περιπτώσεις που επιτρέπεται κάποιος να προβεί στην αναπαραγωγή ενός έργου χωρίς να ζητήσει την άδεια του δημιουργού και να καταβάλλει αμοιβή γι’ αυτήν». Σε ποιες περιπτώσεις είναι παράνομη και σε ποιες όχι, η αναπαραγωγή έργων της διάνοιας και με βάση ποιες διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας; Για ποιο λόγο, όπως αναφέρεται στο άρθρο, η αναπαραγωγή η οποία βλέπτε τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού και την κανονική εκμετάλλευσή του έργου, είναι προφανώς παράνομη;

(30%)

(2) Ποια έργα προστατεύονται από τις διατάξεις του Νόμου 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας, και υπό ποιες προϋποθέσεις; Ποια δικαιώματα αναγνωρίζει στο δημιουργό ενός έργου ο Νόμος 2121/1993; Ποιες κυρώσεις προβλέπονται από το νόμο για την παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

(20%)

(3) Εξηγήστε εάν φοιτητής σε δημόσιο Πανεπιστήμιο έχει νόμιμα το δικαίωμα να φωτοτυπήσει νόμιμα κάποιο ή κάποια από τα παρακάτω βιβλία που βρήκε στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου :

- Υπόθεση 1η: φωτοτυπική αναπαραγωγή του συνόλου βιβλίου για προσωπική χρήση του φοιτητή (π.χ. για λόγους μελέτης, ανάγνωσης)
- Υπόθεση 2η: φωτοτυπική αναπαραγωγή του συνόλου βιβλίου του οποίου ο μοναδικός συγγραφέας έχει αποβιώσει το έτος 1909.
- Υπόθεση 3η: φωτοτυπική αναπαραγωγή αποσπασμάτων βιβλίου (εικόνες και κείμενο) για χρήση σε πτυχιακή εργασία.
- Υπόθεση 4η: ηλεκτρονική αναπαραγωγή και αποθήκευση συνόλου βιβλίου σε ελεύθερα προσβάσιμη ιστοσελίδα στο ίντερνετ, ώστε και άλλοι χρήστες του διαδικτύου να μπορούν να το διαβάσουν.

(40%)

(5) Σύμφωνα με το νόμο, οι δανειστικές βιβλιοθήκες είναι υποχρεωμένες ή όχι να καταβάλουν δικαιώματα στους δημιουργούς-συγγραφείς για: α) τα βιβλία τα οποία δανείζουν στους χρήστες τους, και β) τα βιβλία τα οποία φωτοτυπούν οι χρήστες τους;

(10%)

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2011-12
Εξεταστική 3-2-2012

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΘΕΜΑ

Η Λούση έχει προσληφθεί με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ως σχεδιάστρια στην εταιρεία του διάσημου σχεδιαστή Σπάρκ. Αντικείμενο της εργασίας της είναι η σχεδίαση καινοτόμων και πρωτότυπων ιστοσελίδων για πελάτες του γραφείου.

Επειδή έχει κάποιες νομικές απορίες, και μιας και έχετε παρακολουθήσει το μάθημα Νομικά στο Design, σας συμβουλεύεται και σας ρωτάει:

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]: (α) Έχει τη δυνατότητα η Λούση να χρησιμοποιεί ελεύθερα και δωρεάν στις ιστοσελίδες της έργα μουσικής τρίτων; (β) Εάν, ναι υπό ποιες προϋποθέσεις;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]: Επειδή πρέπει να σχεδιάσει κάποια ιστοσελίδα που θα περιέχει το έργο του διάσημου μουσικοσυνθέτη του προηγούμενου αιώνα Μοτζάρτβεν, αναρωτιέται εάν θα πρέπει να πληρώσει κάποια δικαιώματα για αυτό και σε ποιον;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]: Αφού με πολύ κόπο η Λούση σχεδιάζει μια πρωτοποριακή ιστοσελίδα, ζητά από τον εργοδότη της και τον πελάτη να τεθεί και το όνομά της στην ιστοσελίδα ως δημιουργού. Εκείνοι όμως αρνούνται. Είναι νόμιμη η άρνησή τους; Εάν όχι, υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να απαιτήσει τη μνεία του ονόματός της;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 4]: Στη συνέχεια ανατίθεται στη Λούση η σχεδίαση μιας επιστημονικής ιστοσελίδας στην οποία θα εξηγούνται και παρουσιάζονται οι νέες ανακαλύψεις και εφευρέσεις μιας βιομηχανίας σιγαρέτων. Για να υποστηρίξει τα προϊόντα της εταιρείας, χρησιμοποιεί αποσπάσματα από σχετικά επιστημονικά άρθρα χωρίς την άδεια των συγγραφέων τους. Είναι νόμιμη η πρακτική αυτή, και υπό ποιες προϋποθέσεις;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 5]: Επειδή η Λούση εργάζεται γρήγορα και τελειώνει τις δουλειές που τις ανατίθενται πριν τη λήξη του ωραρίου εργασίας της, στον χρόνο που τις απομένει σχεδιάζει μακέτες υψηλής αισθητικής και τεχνοτροπίας για ιστοσελίδες που δεν απευθύνονται σε συγκεκριμένο πελάτη, παρά αποτελούν πρότυπα για μελλοντικές ιστοσελίδες. Ο εργοδότης της, όταν το αντιλαμβάνεται, της αναφέρει ότι όλα τα έργα αυτά ανήκουν στην εταιρεία του επειδή σχεδιάστηκαν εντός της εταιρείας του, στον χρόνο που εκείνος πληρώνει και με δικά του μέσα και υπολογιστές. Είναι βάσιμη η άποψη αυτή; Σε ποιον ανήκουν τα περιουσιακά και ηθικά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στα έργα αυτά;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 6]: Λίγο καιρό αργότερα, σε μια εφημερίδα, αναπαράγονται τμήματα ιστοσελίδας που έχει δημιουργήσει η Λούση. Πρόκειται για άρθρο στο οποίο γίνεται παρουσίαση του σχεδιαστικού γραφείου όπου εργάζεται η Λούση. Έχει δικαίωμα η Λούση να απαγορεύσει τη δημοσίευση αυτή; Έχει δικαίωμα να ζητήσει αμοιβή ή/και αποζημίωση για την εν λόγω δημοσίευση του έργου της;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 7]: Επειδή οι ιστοσελίδες της είναι σχεδιαστικά τελείως πρωτοποριακές, στην Ιταλία αντίπαλο σχεδιαστικό γραφείο αναπαράγει σχεδόν το σύνολο ιστοσελίδας της (και δη των γραφιστικών τμημάτων της) και την μεταπωλεί σε τρίτους ως δικό τους έργο.

(α) Είναι νόμιμο αυτό;

(β) Ποιες κυρώσεις προβλέπονται στην περίπτωση παραβίασης των διατάξεων της νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας; (γ) Έχει δικαίωμα η Λούση ατομικά να ζητήσει την άρση της προσβολής και αποζημίωση;

(δ) Έχει δικαίωμα το σχεδιαστικό γραφείο στο οποίο εργάζεται η Λούση να ζητήσει την άρση της προσβολής και αποζημίωση;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2011-12

Εξεταστική 4ης Σεπτεμβρίου 2012

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

“Η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων”, του Daniel V. Speckhard [τ. Πρέσβης των ΗΠΑ στην Ελλάδα].

Πηγή: Εφημερίδα Καθημερινή 25-4-10.

Η διεθνής κοινότητα θα τιμήσει τη Δευτέρα 26 Απριλίου ως τη δέκατη ετήσια Ημέρα για την Παγκόσμια Προστασία των Πνευματικών Δικαιωμάτων. Η Ελλάδα και οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν ως κοινό στόχο να προστατεύουν τους καλλιτεχνικούς και οικονομικούς δημιουργούς τους από την κλοπή της δημιουργικότητας και του ταλέντου τους.

Η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων ενθαρρύνει την καινοτομία, που αποτελεί τη μηχανή της οικονομικής ανάπτυξης. Βραβεύει τους δημιουργούς και παρακινεί την ανάπτυξη περισσότερο αποτελεσματικών μεθόδων παραγωγής και διανομής. Αποτελεί κίνητρο για τις νέες εσωτερικές αγορές προκαλώντας την εισαγωγή νέων προϊόντων, καθώς και καινούργιες μορφές τεχνολογίας και υπηρεσιών. Ταυτόχρονα βελτιώνει τα προϊόντα που κυκλοφορούν και την ισχύουσα τεχνολογία. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι ότι επιτρέπει τη δημιουργία καινούργιων θέσεων εργασίας αφού ενθαρρύνει τις επενδύσεις.

Το δημιουργικό έργο και όσοι το παράγουν υποφέρουν χωρίς στήριξη του ισχυρού μηχανισμού για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων. Η πλαστογραφία και η πειρατεία αποστερούν τους καλλιτέχνες, τους επιχειρηματίες, και τις επιχειρήσεις από τα πλεονεκτήματα των δημιουργιών τους και των πρωτοποριακών τους έργων. Επίσης, μειώνουν την απασχόληση και συνιστούν απειλή για την ευημερία μιας χώρας. Για παράδειγμα, οι κινηματογραφικές ταινίες, τα μουσικά έργα, και τα βιβλία που παράγονται -και επί των οποίων οι Αμερικανοί δημιουργοί διατηρούν την πνευματική ιδιοκτησία- προσφέρουν εργασία σε περίπου 5,4 εκατομμύρια Αμερικανούς. Αντίστοιχα, η Ελλάδα έχει μια τρομακτική και μακράιωνη παράδοση στους τομείς της τέχνης, της φιλολογίας και της μουσικής. Χωρίς την αποτελεσματική προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων η ιστορικά ισχυρή ομάδα των Ελλήνων συγγραφέων, μουσικών δημιουργών, και άλλων καλλιτεχνών θα χάσει τους καρπούς του δημιουργικού τους ταλέντου.

Καθώς η παγκόσμια οικονομία θα εξελίσσεται, οι επιχειρήσεις που βασίζονται στη γνώση θα αποτελούν το μέλλον της απασχόλησης. Τα πνευματικά δικαιώματα παρέχουν ένα απαραίτητο θεμέλιο για την ανάπτυξη νέων βιομηχανιών που υποστηρίζουν με τη σειρά τους τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε άλλες βασικές και δευτερεύουσες βιομηχανίες. Στις Ηνωμένες Πολιτείες οι επιχειρήσεις που προστατεύουν με συνέπεια τα πνευματικά τους δικαιώματα απασχολούν τη στιγμή αυτή περισσότερους από 18 εκατομμύρια Αμερικανούς, και συνεισφέρουν κατά 40% στην οικονομική μας ανάπτυξη. Ταυτόχρονα, το ετήσιο κόστος από πλαστογραφίες, πειρατεία, και κλοπή της πνευματικής ιδιοκτησίας ανέρχεται σε περίπου 250 δισεκατομμύρια δολάρια και στερεί 750.000 θέσεις εργασίας από Αμερικανούς.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις συνδέονται ευθέως με το σύστημα προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων. Οι ξένοι επενδυτές δεν μεταφέρουν σύγχρονες μορφές τεχνολογίας σε νέες αγορές αν δεν υπάρχει τρόπος αποτελεσματικής προστασίας και προβολής των δικαιωμάτων τους. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ινδία αυξήθηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις αρχές του 1990 όταν η χώρα αυτή εισήγαγε μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τον νόμο περί ευρεσιτεχνίας και σφραγίδας κατασκευαστή, γεγονός που κατέταξε από τότε την Ινδία στις ηγετικές χώρες σε ό, τι αφορά την καινοτομία. Η Βραζιλία θέσπισε καινούργιο νόμο προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων το 1996 και οι άμεσες ξένες επενδύσεις αυξήθηκαν από 4,4 δισεκατομμύρια δολάρια το 1995 σε 32,8 δισεκατομμύρια δολάρια το 2000, δηλαδή, αύξηση 800% σε πέντε χρόνια.

Οι υπολογιστές και η ψηφιακή εποχή έφεραν μια επανάσταση στον τρόπο που επικοινωνούμε με ανθρώπους στην ίδια μας τη χώρα αλλά και με άλλες χώρες που έχουν διαφορετική κουλτούρα και πρέπει να είμαστε προσεκτικοί και να προστατεύουμε την καινοτομία, και να διαμορφώνουμε ένα περιβάλλον που θα ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα. Χωρίς την απαραίτητη προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων τα άτομα και οι επιχειρήσεις έχουν μικρό κίνητρο να εισέλθουν στη δύσκολη και συχνά ακριβή διαδικασία της δημιουργίας του καινούργιου. Και είναι ακριβώς αυτή η ικανότητα για καινοτομία που προκαλεί επενδύσεις και κινεί την οικονομική ανάπτυξη.

Η πνευματική ιδιοκτησία είναι το νόμισμα της σημερινής καινοτόμου παγκόσμιας οικονομίας, και η αποτελεσματική προστασία και εφαρμογή των πνευματικών δικαιωμάτων είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την οικονομική πρόοδο και σταθερότητα. Η διαφύλαξη των πνευματικών δικαιωμάτων διευρύνει το επιχειρηματικό, επενδυτικό, και καλλιτεχνικό περιβάλλον μιας χώρας, ενώ οι ανεπαρκείς συνθήκες προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων πλήττουν όλες τις πλευρές - γιατί προκαλούν απώλεια θέσεων εργασίας για τους πολίτες και απώλεια εσόδων για επιχειρήσεις και κυβερνήσεις. Η ανεπαρκής προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων και η αυξανόμενη παγκόσμια διακίνηση πειρατικών αγαθών υποσκάπτουν την ανάπτυξη οικονομιών που βασίζονται στη γνώση.

Σήμερα, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις - πολλές από τις οποίες μπορεί να φαίνεται ότι έχουν μεγαλύτερη σημασία από τα πνευματικά δικαιώματα. Όμως, τα πνευματικά δικαιώματα παίζουν σημαντικό ρόλο στη βελτίωση των συνθηκών για οικονομική ανάπτυξη - καινοτομία και δημιουργικότητα, φιλικό κλίμα για την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις, και για την είσπραξη φορολογικών εσόδων. Στην προσπάθειά της η Ελλάδα να βγει από την παρούσα οικονομική κρίση, η στιβαρή προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων θα αποτελέσει ζωτικό μέρος της οικονομικής ανάπτυξης.

ΠΗΓΗ - Copyright: <http://www.kathimerini.gr>
http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_economy_100050_25/04/2010_398810

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- 1.** Ποια τα οφέλη της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας κατά το παραπάνω κείμενο;
- 2.** Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τον συγγραφέα αναφορικά με την άποψή του ότι η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας έχει πολλαπλά οφέλη για την κοινωνία γενικότερα, και γιατί;
- 3.** Θεωρείτε ότι το πιο πάνω κείμενο είναι επιστημονικά αμερόληπτο, ή σε αυτό διακρίνονται συγκεκριμένες κοινωνικο-οικονομικές και πολιτικές επιρροές;
- 4.** Με ποιους μηχανισμούς η Ελληνική νομοθεσία κατοχυρώνει αφενός τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και αφετέρου τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας;
- 5.** Με ποια επιχειρήματα θα μπορούσε να υποστηριχθεί η ελεύθερη χρήση από τον καθένα όλων των πνευματικών δημιουργημάτων άνευ οποιασδήποτε άδειας και οποιουδήποτε περιορισμού;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2012-13

Εξεταστική 8ης Φεβρουαρίου 2013

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

“Περίληψη απόφασης Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-135/10 Società Consortile Fonografici (SCF) κατά Marco Del Corso

Το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει στα κράτη μέλη να προβλέπουν, στη νομοθεσία τους, ένα δικαίωμα το οποίο να διασφαλίζει ότι ο χρήστης καταβάλλει εύλογη και ενιαία αμοιβή στους παραγωγούς φωνογραφημάτων σε περίπτωση που φωνογραφήματα τα οποία εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για οποιοδήποτε παρουσίαση στο κοινό. Εξάλλου, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύονται και από το διεθνές δίκαιο, ιδίως από τη συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: συμφωνία TRIPS), τη συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για τις ερμηνείες, τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα (στο εξής: συνθήκη WPPT) και τη διεθνή σύμβαση περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης (στο εξής: σύμβαση της Ρώμης).

Η Società Consortile Fonografici (στο εξής: SCF) ασκεί, στην Ιταλία και το εξωτερικό, δραστηριότητες «collecting» υπό την ιδιότητα του εντολοδόχου για τη διαχείριση, την είσπραξη και την κατανομή των δικαιωμάτων των παραγωγών φωνογραφημάτων που είναι μέλη της.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της ως εντολοδόχος, η SCF διαπραγματεύθηκε με την Ένωση Ιταλών Οδοντιάτρων (Associazione Nazionale Dentisti Italiani) τη σύναψη συλλογικής συμφωνίας για τον προσδιορισμό του ύψους της εύλογης αμοιβής για κάθε «παρουσίαση στο κοινό» φωνογραφημάτων, συμπεριλαμβανομένης της παρουσιάσεως που λαμβάνει χώρα σε ιδιωτικές επαγγελματικές εγκαταστάσεις. Μετά την αποτυχία των διαπραγματεύσεων αυτών, η SCF άσκησε, ενώπιον των ιταλικών δικαστηρίων, αγωγή κατά του οδοντιάτρου M. del Corso με αίτημα να διαπιστωθεί ότι αυτός χρησιμοποιούσε στο ιδιωτικό οδοντιατρείο του στο Τορίνο, ως μουσική υπόκρουση, προστατευόμενα φωνογραφήματα και ότι για τη δραστηριότητα αυτή πρέπει να καταβάλλεται εύλογη αμοιβή.

Το επιληφθέν της διαφοράς Corte d'appello di Torino (Εφετείο του Τορίνο, Ιταλία), ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί από το Δικαστήριο αν η σύμβαση της Ρώμης, η συμφωνία TRIPS και η συνθήκη WPPT είναι απευθείας εφαρμοστέες στην έννομη τάξη της Ένωσης και αν οι ιδιώτες μπορούν να τις επικαλεστούν άμεσα. Εν συνεχεία, ζητεί να διευκρινιστεί αν η έννοια του όρου «παρουσίαση στο κοινό», που περιέχεται στις ως άνω διεθνείς συμβάσεις, συμπίπτει με την έννοια του όρου αυτού στο δίκαιο της Ένωσης και αν καλύπτει τη δωρεάν μετάδοση φωνογραφημάτων εντός ιδιωτικών οδοντιατρείων.

Με την απόφασή του που εκδόθηκε σήμερα, το Δικαστήριο επισημαίνει, καταρχάς, ότι η συμφωνία TRIPS και η συνθήκη WPPT υπογράφηκαν και εγκρίθηκαν από την Ένωση και, επομένως, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης. Όσον αφορά τη σύμβαση της Ρώμης, μολονότι δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξης της Ένωσης, εντούτοις παράγει έμμεσα αποτελέσματα εντός αυτής, δεδομένου ότι η Ένωση υποχρεούται να μην παρακωλύει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που τα κράτη μέλη υπέχουν από την εν λόγω σύμβαση.

Πάντως, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι ιδιώτες δεν μπορούν να επικαλεστούν άμεσα την ως άνω σύμβαση ούτε τη συμφωνία TRIPS ή τη συνθήκη WPPT.

Επιπλέον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η έννοια του όρου «παρουσίαση στο κοινό» που προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως των αντίστοιχων εννοιών που περιέχονται στις διεθνείς αυτές συμβάσεις και κατά τρόπον ώστε να παραμένει σύμφωνη με αυτές.

Εν συνεχεία, το Δικαστήριο απαντά στο ερώτημα αν η έννοια του όρου «παρουσίαση στο κοινό» καλύπτει τη δωρεάν μετάδοση φωνογραφημάτων εντός ιδιωτικών οδοντιατρείων. Συναφώς το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι πρέπει να εκτιμάται η κατάσταση του συγκεκριμένου χρήστη καθώς και του συνόλου των προσώπων στα οποία αυτός παρουσιάζει τα προστατευόμενα φωνογραφήματα. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και διάφορα πρόσθετα κριτήρια, μη αυτοτελή και αλληλεξαρτώμενα.

Μεταξύ των κριτηρίων αυτών περιλαμβάνεται, πρώτον, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο καθοριστικός ρόλος του χρήστη. Συγκεκριμένα, ο χρήστης αυτός προβαίνει σε πράξη παρουσιάσεως οσάκις παρεμβάλλεται, με πλήρη επίγνωση των συνεπειών της συμπεριφοράς του, για να δώσει στους πελάτες του πρόσβαση σε ραδιοτηλεοπτική εκπομπή που περιέχει το προστατευόμενο έργο. Δεύτερον, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ορισμένα εγγενή στην έννοια του κοινού στοιχεία. Στο πλαίσιο αυτό, το «κοινό» αποτελείται από έναν απροσδιόριστο αριθμό δυνητικών αποδεκτών, ενώ εξάλλου προϋποθέτει και έναν αρκετά μεγάλο αριθμό προσώπων. Τρίτον, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι ο κερδοσκοπικός χαρακτήρας μιας «παρουσιάσεως στο κοινό» έχει επίσης σημασία. Επομένως, συνάγεται ότι το κοινό στο οποίο παρουσιάζεται ορισμένο έργο είναι, αφενός, αυτό στο οποίο απευθύνεται ειδικώς ο χρήστης, αφετέρου, αυτό το οποίο αποδέχεται, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, την παρουσίαση στην οποία αυτός προβαίνει και δεν αποτελεί τυχαίο «δέκτη».

Βάσει των κριτηρίων αυτών το Δικαστήριο καταλήγει ότι οδοντίατρος ο οποίος προβαίνει σε δωρεάν μετάδοση φωνογραφημάτων στο οδοντιατρείο του, από την οποία επωφελούνται οι πελάτες του ανεξαρτήτως της βουλήσεώς τους, δεν πραγματοποιεί «παρουσίαση στο κοινό» κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης.

Επομένως, ακόμη και αν ο οδοντίατρος παρεμβαίνει ηθελημένα για τη μετάδοση των φωνογραφημάτων, πάντως οι πελάτες του αποτελούν κατά κανόνα ένα σύνολο προσώπων του οποίου η σύνθεση έχει σε μεγάλο βαθμό οριστικοποιηθεί και, επομένως, συνιστούν ένα συγκεκριμένο σύνολο δυνητικών αποδεκτών, και όχι κοινό γενικά. Όσον αφορά τη σημασία του αριθμού των προσώπων στα οποία παρέχεται η δυνατότητα ακροάσεως του ίδιου φωνογραφήματος στη μετάδοση του οποίου προβαίνει ο οδοντίατρος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, προκειμένου περί των πελατών οδοντιάτρου, η ύπαρξη αυτή πλειόντων προσώπων είναι μικρής αν όχι άνευ σημασίας, δεδομένου ότι ο κύκλος των προσώπων που είναι ταυτόχρονα παρόντα στο ιατρείο του είναι, κατά κανόνα, περιορισμένος. Εξάλλου, ακόμη και αν οι πελάτες αυτοί εναλλάσσονται, εντούτοις δεν αμφισβητείται ότι, καθόσον βρίσκονται στο ιατρείο εκ περιτροπής, δεν είναι, κατά κανόνα, αποδέκτες των ίδιων φωνογραφημάτων και δη αυτών που μεταδίδονται μέσω του ραδιοφώνου. Τέλος, η εν λόγω μετάδοση δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, οι πελάτες οδοντιάτρου μεταβαίνουν στο οδοντιατρείο με μοναδικό σκοπό να τύχουν οδοντιατρικής περιθάλψεως, η δε μετάδοση φωνογραφημάτων ουδόλως είναι συμφυής με την παροχή των σχετικών υπηρεσιών. Οι πελάτες αυτοί τυχαίως και ανεξαρτήτως της βουλήσεώς τους αποκτούν πρόσβαση σε ορισμένα φωνογραφήματα, ανάλογα με τη στιγμή της αφίξεώς τους στο οδοντιατρείο και τη διάρκεια της αναμονής τους σε αυτό, καθώς και με τη φύση της παρεχόμενης σε αυτούς περιθάλψεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να συναχθεί ότι η συνθήκη πελατεία οδοντιάτρου θεωρεί την επίμαχη μετάδοση ως κάτι αναμενόμενο.

Επομένως, η εν λόγω μετάδοση δεν γεννά δικαίωμα εισπράξεως αμοιβής εκ μέρους των παραγωγών φωνογραφημάτων.

ΠΗΓΗ - Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 25/12, Λουξεμβούργο, 15 Μαρτίου 2012

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- 1.** Ποιο πρόβλημα τέθηκε στην παραπάνω απόφαση και πώς το έλυσε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
- 2.** Σε ποιες περιπτώσεις, βάσει του Νόμου 2121/1993, είναι δυνατή η χρήση προστατευομένων έργων χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του δικαιούχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;
- 3.** Ποια συγκεκριμένη διάταξη του Νόμου 2121/1993, που θα μπορούσε και να χρησιμοποιηθεί για παρόμοιες περιπτώσεις στην Ελλάδα, αφορά η πιο πάνω απόφαση;
- 4.** Ποιες κυρώσεις προβλέπονται από το νόμο για την παραβίαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Επαναληπτικές εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2012-13
Εξεταστική 12ης Σεπτεμβρίου 2013

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

ΕΕ: Πιο ευέλικτη νομοθεσία για την «διαδικτυακή» πνευματική ιδιοκτησία EurActiv.gr Πέμ, 06/12/2012

Οι χρήστες του διαδικτύου στην Ευρώπη θα μπορούν να αναπαράγουν τμήματα αρχείων με προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας νόμιμα, σύμφωνα με τις μεταρρυθμίσεις των κανόνων που διέπουν τον κόσμο της «σκοτεινής» online πειρατείας, δήλωσαν χθες (5 Δεκεμβρίου) αξιωματούχοι της ΕΕ.

Εταιρείες διασκέδασης και λογισμικού, οι οποίες λένε ότι χάνουν δισεκατομμύρια δολάρια εσόδων από την πειρατεία, ασκούν πιέσεις στην ΕΕ να θέσει εκτός νόμου την κοινή χρήση και αντιγραφή των ψηφιακών ταινιών, της μουσικής και των εφαρμογών τους.

Η Κομισιόν δήλωσε ότι ελπίζει να βρει μια μέση λύση που θα επιτρέπει στους νόμιμους χρήστες να αντιγράφουν τμήματα ορισμένων αρχείων και θα πατάσει τις σοβαρές παρανομίες.

«Ο στόχος της Κομισιόν είναι να διασφαλίσει ότι τα πνευματικά δικαιώματα παραμένουν σταθερά με αυτό το νέο ψηφιακό πλαίσιο», αναφέρθηκε σε δήλωση της.

Οι αξιωματούχοι είπαν ότι επανασχεδιάζουν τον νόμο της ΕΕ περί πνευματικής ιδιοκτησίας του 2001, όταν οι χαμηλές ταχύτητες του διαδικτύου εμπόδιζαν την online ανταλλαγή μεγάλων ψηφιακών αρχείων.

Η Κομισιόν δήλωσε χθες ότι ένας «διάλογος με τους ενδιαφερόμενους» πρόκειται να ξεκινήσει στις αρχές του 2013 πάνω σε θέματα που χρήζουν βραχυπρόθεσμης προσοχής, όπως η δυνατότητα μεταφοράς των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας πέραν των συνόρων, η ανεπαρκής νομική πρόσβαση της Ευρώπης στην online σύνδεση τηλεόρασης και κινηματογράφου, καθώς και την εναρμόνιση των εισφορών πνευματικών δικαιωμάτων- τους φόρους που επιβάλλονται από 20 κράτη μέλη σε κενούς δίσκους ή άλλες συσκευές που επιτρέπουν την αντιγραφή μουσικής.

Η αναθεώρηση, την οποία επεξεργάζονται οι Επίτροποι Michel Barnier, Neelie Kroes, και Ανδρούλα Βασιλείου, θα ολοκληρωθεί το Δεκέμβριο του 2013. Έτσι θα μπορεί να ισχύσει η νέα νομοθεσία το 2014.

Η «ορθή χρήση» είναι μια έννοια που ήδη δραστηριοποιείται και σε άλλους τομείς της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων, που δίνει, για παράδειγμα, στους κριτικούς βιβλίων το δικαίωμα να συμπεριλαμβάνουν σύντομα αποσπάσματα ή φράσεις από δημοσιεύσεις στα άρθρα τους.

Μόνο η «ορθή χρήση» μπορεί να επιτρέψει στους ανθρώπους να χρησιμοποιήσουν ένα απόσπασμα από το τραγούδι κάποιου άλλου για μια παρωδία στην ιστοσελίδα YouTube.com,

σύμφωνα με μια πηγή της Κομισιόν.

"Το ερώτημα είναι να αυτό το απόσπασμα μπορεί να είναι 30 δευτερόλεπτα ή ένα λεπτό», πρόσθεσε η πηγή.

Οι εταιρείες λογισμικού επιχειρηματολογούν ενάντια στη «δίκαιη χρήση» λέγοντας ότι είναι σχεδόν αδύνατο να αντιγράψουν απλά τμήματα των προγραμμάτων τους.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέρριψε μια παγκόσμια συμφωνία για κλοπή πνευματικών δικαιωμάτων τον Ιούλιο, παραχωρώντας νίκη σε χιλιάδες τεχνοκράτες ακτιβιστές που ισχυρίζονταν ότι η Εμπορική Συμφωνία Καταπολέμησης της Παραποίησης (ACTA) είναι πολύ σκληρή.

Νέοι διαμαρτυρόμενοι διαδήλωσαν σε ολόκληρη την Ευρώπη και υπέγραψαν αιτήσεις που λένε ότι η συμφωνία -που πρόκειται να δώσει στις κυβερνήσεις το δικαίωμα να σταματήσουν την πώληση τα προϊόντων απομίμησης- θα περιορίσει την ελευθερία τους και θα επιτρέψει στους υπαλλήλους να κατασκοπεύουν τις online δραστηριότητες τους.

Σε έγγραφο που διέρρευσε και έχει εξεταστεί από το Reuters, η Κομισιόν παραδέχτηκε ότι η ήττα της ACTA στην Ευρώπη σηματοδοτεί την ανάγκη για πιο ευέλικτη νομοθεσία περί πνευματικών δικαιωμάτων.

ΠΗΓΗ - <http://euractiv.gr/thesmika-themata/ee-pio-eyelikti-nomothesia-gia-tin-diadiktyaki-pneymatikidioktisia>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- 1.** Ποιο πρόβλημα αναδεικνύει το πιο πάνω κείμενο;
- 2.** Με ποιες προϋποθέσεις είναι νόμιμη στην Ελλάδα η αντιγραφή ενός έργου που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα, χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού;
- 3.** Τί είναι η "ορθή χρήση" στην οποία γίνεται μνεία στο πιο πάνω κείμενο; Υπάρχει αυτή η έννοια στο Νόμο 2121/1993 και πώς;
- 4.** Με ποιους μηχανισμούς η Ελληνική νομοθεσία προστατεύει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας;
- 5.** Με ποια επιχειρήματα θα μπορούσε να υποστηριχθεί η ελεύθερη χρήση από τον καθένα όλων των πνευματικών δημιουργημάτων άνευ οποιασδήποτε άδειας και οποιουδήποτε περιορισμού;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2013-4
Εξεταστική 4-2-2014

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΘΕΜΑ

Ο Αιμίλιος, η Μαρουλίτσα και η Μάτα, σπουδαστές στο Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου της Φρουτοπίας, αποφασίζουν με τη βοήθεια του καθηγητή τους Απίκιου, να κάνουν μια έρευνα για την πειρατεία στην βιομηχανία μουσικής. Οι τρεις σπουδαστές μόνοι τους καταστρώνουν ένα πλάνο για το τι θα παρουσιάσουν, συλλέγουν πληροφορίες και εντοπίζουν τα προβλήματα, επισκέπτονται δυσκογραφικές εταιρείες και παίρνουν συνεντεύξεις από ειδικούς που έχουν ασχοληθεί με το θέμα. Κάθε εβδομάδα παρουσιάζουν την πρόοδό τους στον καθηγητή Απίκιο ο οποίος επιβλέπει τη πορεία της έρευνας. Μετά από δυο μήνες οι σπουδαστές παραδίδουν μία εργασία 90 σελίδων (κείμενο με παρατηρήσεις και σχέδια) ενώ στην αρχή υπάρχει πρόλογος του Καθηγητή. Η εργασία αναπαράχθηκε και μοιράστηκε στους φοιτητές του τμήματος ενώ ένα αντίτυπο 'τιμής ένεκεν' στάλθηκε στο Δήμο της περιοχής. Ο καθηγητής με δική του πρωτοβουλία συμφωνεί με φίλο του εκδότη της τοπικής εφημερίδας την τμηματική δημοσίευση της εργασίας στα καθημερινά φύλλα.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Ποιος θεωρείται δημιουργός και αρχικός δικαιούχος της εν λόγω φοιτητικής εργασίας;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Είναι νόμιμη η συμφωνία του εκδότη με τον καθηγητή Απίκιο;

Η θέση του εκδότη διαφοροποιείται αν δεχτούμε την καλή του πίστη (δηλαδή ότι θεωρούσε καλόπιστα πως όλα τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ανήκαν στον καθηγητή Απίκιο);

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Εάν υποθέσουμε ότι τα αποσπάσματα του κειμένου αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του Δήμου που είχε λάβει το δωρεάν αντίτυπο, πως κρίνετε τη συμπεριφορά του Δήμου από άποψη δικαίου πνευματικής ιδιοκτησίας.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 4]

Ποιες κυρώσεις προβλέπονται στην περίπτωση παραβίασης των διατάξεων της νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2013-4
Εξεταστική Ιουνίου 2014

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-117/13 Technische Universität Darmstadt κατά Eugen Ulmer KG

Κατά τον γενικό εισαγγελέα Niilo Jääskinen, ένα κράτος μέλος μπορεί να επιτρέπει στις βιβλιοθήκες να ψηφιοποιούν, χωρίς τη συγκατάθεση των δικαιούχων των σχετικών δικαιωμάτων, βιβλία που ανήκουν στη συλλογή τους προκειμένου να τα διαθέτουν από θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου

Η οδηγία για το δικαίωμα του δημιουργού, μολοντί δεν απονέμει στα κράτη μέλη την εξουσία να παρέχουν στους χρήστες το δικαίωμα να αποθηκεύουν σε φορητή μνήμη (στικάκι) USB βιβλίο που έχει ψηφιοποιηθεί η βιβλιοθήκη, εντούτοις δεν αντιτίθεται καταρχήν στην εκτύπωση του βιβλίου στο πλαίσιο δημιουργίας αντιγράφου για ιδιωτική χρήση

Δυνάμει της οδηγίας για το δικαίωμα του δημιουργού [1], τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή και την παρουσίαση των έργων τους στο κοινό. Εντούτοις, η οδηγία παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να προβλέπουν ορισμένες εξαιρέσεις ή περιορισμούς στο δικαίωμα αυτό. Η δυνατότητα αυτή ισχύει, μεταξύ άλλων, για τις ανοικτές στο κοινό βιβλιοθήκες [2] οι οποίες θέτουν μέσω εξειδικευμένων τερματικών στη διάθεση των χρηστών, για έρευνα ή ιδιωτική μελέτη, έργα που ανήκουν στη συλλογή τους [3]. Στην εξεταζόμενη υπόθεση, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει την έκταση της εν λόγω δυνατότητας την οποία έχει χρησιμοποιήσει η Γερμανία.

Το Bundesgerichtshof έχει επιληφθεί διαφοράς που έχει ανακύψει μεταξύ του τεχνικού πανεπιστημίου του Darmstadt (Technische Universität Darmstadt) και ενός εκδοτικού οίκου, της εταιρίας Eugen Ulmer KG [4]. Ο εκδοτικός οίκος ζητεί α) να απαγορευθεί στο πανεπιστήμιο να ψηφιοποιήσει βιβλίο που περιλαμβάνεται στη συλλογή της βιβλιοθήκης του και που έχει εκδοθεί από την Eugen Ulmer [5] και β) να μην παρέχεται στους χρήστες της βιβλιοθήκης η δυνατότητα να εκτυπώνουν ή να αποθηκεύουν σε φορητή μνήμη USB το βιβλίο από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου που έχουν διαμορφωθεί εντός της βιβλιοθήκης και/ή να μεταφέρουν μαζί τους τις αναπαραγωγές αυτές εκτός των χώρων της βιβλιοθήκης. Το πανεπιστήμιο όντως είχε ψηφιοποιήσει το επίμαχο βιβλίο και το διέθετε από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου [6]. Το πανεπιστήμιο αρνήθηκε την πρόταση του εκδοτικού οίκου να αγοράσει και να χρησιμοποιήσει σε μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου (E-books) τα εγχειρίδια των εκδόσεων του οίκου αυτού.

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας Niilo Jääskinen εκτιμά καταρχάς ότι ακόμη και όταν ο δικαιούχος των σχετικών δικαιωμάτων προτείνει σε βιβλιοθήκη τη σύναψη υπό εύλογους όρους συμβάσεων παραχωρήσεως άδειας για τη χρήση του έργου του, η βιβλιοθήκη μπορεί να επικαλεστεί την εξαίρεση για τα εξειδικευμένα τερματικά [7]. Κατά τον N. Jääskinen, η επίκληση της εξαίρεσεως αυτής παύει να είναι δυνατή μόνο στην περίπτωση που έχει ήδη συναφθεί τέτοια σύμβαση.

Στη συνέχεια, ο γενικός εισαγγελέας συνάγει ότι η οδηγία δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να παρέχουν στις βιβλιοθήκες το δικαίωμα να ψηφιοποιούν τα έργα που περιλαμβάνονται στη συλλογή τους, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για τη διάθεση των ως άνω έργων στο κοινό μέσω εξειδικευμένων τερματικών. Τούτο ισχύει για παράδειγμα όταν πρέπει να προστατεύονται τα πρωτότυπα έργων τα οποία, μολοντί εξακολουθούν να καλύπτονται από το δικαίωμα του δημιουργού, είναι παλαιά, ευαίσθητα ή σπάνια. Το ίδιο μπορεί επίσης να ισχύει στην περίπτωση συγγράμματος το οποίο συμβουλευούνται πολυάριθμοι φοιτητές και του οποίου η αναπαραγωγή θα μπορούσε να προκαλέσει δυσανάλογη φθορά.

Εντούτοις, ο N. Jääskinen διευκρινίζει ότι η οδηγία δεν επιτρέπει τη συνολική ψηφιοποίηση μιας συλλογής αλλά μόνο την ψηφιοποίηση μεμονωμένων έργων. Ειδικότερα, η δυνατότητα χρήσεως των εξειδικευμένων τερματικών δεν πρέπει να εφαρμόζεται αποκλειστικώς και μόνο προκειμένου να αποφεύγεται η αγορά επαρκούς αριθμού τυπωμένων αντιτύπων του συγγράμματος.

Τέλος, ο N. Jääskinen εκτιμά ότι η οδηγία δεν επιτρέπει στους χρήστες των εξειδικευμένων τερματικών να αποθηκεύουν σε φορητή μνήμη USB τα έργα που τίθενται στη διάθεσή τους.

Ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ιδίως ότι η εξαίρεση που έχει προβλεφθεί για τα εξειδικευμένα τερματικά αποτελεί κατά βάση εξαίρεση από το αποκλειστικό δικαίωμα παρουσίας που διαθέτει ο δικαιούχος. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, η έννοια «παρουσίαση» αποκλείει από το πεδίο της εν λόγω εξαίρεσεως τη δυνατότητα αποθηκεύσεως ενός έργου σε φορητή μνήμη USB, διότι στην περίπτωση αυτή δεν πρόκειται για παρουσίαση εκ μέρους της βιβλιοθήκης, αλλά για τη δημιουργία ιδιωτικού ψηφιακού αντιγράφου από τον χρήστη. Επιπλέον, η αναπαραγωγή αυτή, μολοντί μπορεί να είναι χρήσιμη για τον χρήστη, δεν είναι αναγκαία για να διαφυλαχθεί η πρακτική

αποτελεσματικότητα της εξαιρέσεως. Εξάλλου, η επίμαχη εξαίρεση δεν καλύπτει την πράξη με την οποία η βιβλιοθήκη καθιστά προσβάσιμο στον χρήστη το ψηφιακό αντίγραφο που έχει η ίδια δημιουργήσει, προκειμένου να μπορέσει αυτός στη συνέχεια να δημιουργήσει νέο αντίγραφο και να το αποθηκεύσει σε φορητή μνήμη USB.

Ο γενικός εισαγγελέας, μολοντί εκτιμά ότι η εξαίρεση για τα εξειδικευμένα τερματικά δεν καλύπτει ούτε την εκτύπωση σε χαρτί, εντούτοις παρατηρεί ότι η εκτύπωση έργου προσβάσιμου από εξειδικευμένα τερματικά μπορεί να καλύπτεται από άλλες εξαιρέσεις που προβλέπει η οδηγία, ιδίως από την εξαίρεση για τα αντίγραφα προς ιδιωτική χρήση. Συναφώς, ο γενικός εισαγγελέας δεν διαπιστώνει κάποια διαφορά μεταξύ της φωτοτυπώσεως σελίδων τυπωμένου συγγράμματος που βρίσκεται στη συλλογή της βιβλιοθήκης και της εκτυπώσεως σελίδων από ψηφιακό αντίγραφο ενός βιβλίου. Άλλωστε, στην περίπτωση της εκτυπώσεως σε χαρτί δεν υπάρχει ο κίνδυνος εκτεταμένης παράνομης διανομής ο οποίος υφίσταται στην περίπτωση των ψηφιακών αντιγράφων.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκηψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

[1] Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10).

[2] Δηλαδή τις βιβλιοθήκες των οποίων η δραστηριότητα δεν αποσκοπεί, άμεσα ή έμμεσα, σε κανένα οικονομικό ή εμπορικό όφελος. Η δυνατότητα αυτή ισχύει υπό τους ίδιους όρους και για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα μουσεία και τα αρχαία.

[3] «Χρήση με παρουσίαση ή διάθεση, με σκοπό την έρευνα ή την ιδιωτική μελέτη, σε μέλη του κοινού μέσω εξειδικευμένων τερματικών στους χώρους των [προαναφερθέντων] ιδρυμάτων [...] έργων και άλλων προστατευομένων αντικειμένων που δεν υπόκεινται σε όρους αγοράς ή αδείας και τα οποία περιέχονται στις συλλογές τους» (άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο ιδ', της οδηγίας).

[4] Η υπό κρίση διαφορά έχει το χαρακτήρα δίκης-«πιλότου». Υπέρ του πανεπιστημίου έχει παρέμβει ο Deutscher Bibliotheksverband e.V. (Γερμανικός Σύνδεσμος Βιβλιοθηκών) καθώς και το Ευρωπαϊκό Γραφείο για τις βιβλιοθήκες και τα κέντρα πληροφόρησης και τεκμηρίωσης (EBLIDA). Υπέρ του εκδοτικού οίκου έχει παρέμβει η Börsenverein des deutschen Buchhandels (Γερμανική Ένωση Εμπόρων Βιβλίου). Κατά τον γενικό εισαγγελέα, το γεγονός αυτό είναι ενδεικτικό της σημασίας που έχει η υπό κρίση υπόθεση για τις βιβλιοθήκες, τους δημιουργούς και τους εκδοτικούς οίκους (ιδίως τους εκδοτικούς οίκους στον χώρο των επιστημονικών συγγραμμάτων).

[5] Πρόκειται για το εγχειρίδιο του Winfried Schulze «Einführung in die neuere Geschichte» (Εισαγωγή στη Νεότερη Ιστορία).

[6] Τα ψηφιακά αντίτυπα που ήταν προσβάσιμα από τις θέσεις αυτές δεν ήταν περισσότερα από τα τυπωμένα αντίτυπα που περιλαμβάνονταν στη συλλογή της βιβλιοθήκης.

[7] Αυτό σημαίνει ότι η πρόταση δεν έχει ως συνέπεια ότι το επίμαχο έργο πρέπει να θεωρηθεί ότι υπόκειται σε όρους αγοράς ή αδείας κατά την έννοια της μνημονευόμενης στην υποσημείωση 3 διατάξεως της οδηγίας.

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αρ. 78/14, 5 Ιουνίου 2014, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήσετε: α) για ποιο λόγο είναι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρμόδιο σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, β) εάν το πιο πάνω κείμενο αποτελεί οριστική δικαστική απόφαση, και γ) ποιο πρόβλημα τίθεται πιο πάνω και η ποια η Πρόταση του Γενικού Εισαγγελέα προς το Δικαστήριο.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Ποιες περιπτώσεις προβλέπει ο Νόμος 2121/1993 για τη χρήση προστατευομένων έργων χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του δημιουργού.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Ποια διάταξη του Νόμου 2121/1993, που θα μπορούσε να τύχει εφαρμογής για παρόμοιες περιπτώσεις στην Ελλάδα, αφορά το πιο πάνω κείμενο;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων
Εξετάσεις Νομικά στο Design
Επαναληπτικές εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2013-4
Εξεταστική 19-9-2014

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Απόφαση στην υπόθεση C-117/13 Technische Universität Darmstadt κατά Eugen Ulmer KG

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στις βιβλιοθήκες να ψηφιοποιούν, ακόμη και χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του δικαιώματος του δημιουργού, ορισμένα βιβλία που ανήκουν στις συλλογές τους, με σκοπό να τα θέτουν στη διάθεση των χρηστών σε τερματικά που λειτουργούν ως θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου .

Τα κράτη μέλη μπορούν, εντός ορισμένων ορίων και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μία από τις οποίες είναι η καταβολή δίκαιης αποζημίωσης στους δικαιούχους των δικαιωμάτων του δημιουργού, να επιτρέπουν στους χρήστες να εκτυπώνουν σε χαρτί ή να αποθηκεύουν σε φορητή μνήμη USB (στικάκι) τα βιβλία που έχει ψηφιοποιήσει η βιβλιοθήκη

Η οδηγία για το δικαίωμα του δημιουργού [1] παρέχει στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή και την παρουσίαση στο κοινό των έργων τους. Η οδηγία αυτή παρέχει πάντως στα κράτη μέλη την ευχέρεια να προβλέπουν εξαιρέσεις από το δικαίωμα αυτό ή περιορισμούς του δικαιώματος αυτού. Τέτοια ευχέρεια προβλέπεται, μεταξύ άλλων, για τις ανοικτές στο κοινό βιβλιοθήκες, οι οποίες, μέσω εξειδικευμένων τερματικών, θέτουν στη διάθεση των χρηστών, για έρευνα ή ιδιωτική μελέτη, έργα που ανήκουν στη συλλογή τους. Στην παρούσα υπόθεση, το Bundesgerichtshof (γερμανικό Ακυρωτικό δικαστήριο της Γερμανίας) ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει την έκταση της εν λόγω ευχέρειας, της οποίας χρήση έχει κάνει η Γερμανία.

Το Bundesgerichtshof καλείται να επιλύσει μια διαφορά που έχει ανακύψει μεταξύ του Πολυτεχνείου του Darmstadt (Technische Universität Darmstadt) και ενός γερμανικού εκδοτικού οίκου, της εταιρίας Eugen Ulmer KG. Η βιβλιοθήκη του Πολυτεχνείου ψηφιοποίησε ένα βιβλίο που είχε εκδώσει η Eugen Ulmer [2] και στη συνέχεια το έθετε στη διάθεση των χρηστών από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου. Το Πολυτεχνείο δεν δέχτηκε την πρόταση του εκδοτικού οίκου να αγοράζει και να χρησιμοποιεί σε μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου (e-book) τα διδακτικά εγχειρίδια των εκδόσεών του, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και το επίμαχο βιβλίο. Η Eugen Ulmer ζητεί αφενός να απαγορευθεί στο Πολυτεχνείο να ψηφιοποιήσει το επίμαχο βιβλίο και αφετέρου να μην παρέχεται στους χρήστες της βιβλιοθήκης η δυνατότητα να εκτυπώνουν το βιβλίο ή να το αποθηκεύουν σε στικάκι από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου της βιβλιοθήκης και/ή να μεταφέρουν μαζί τους τις αναπαραγωγές αυτές εκτός των χώρων της βιβλιοθήκης.

Το Δικαστήριο, με τη σημερινή απόφαση, διαπιστώνει καταρχάς ότι, ακόμη και αν ο δικαιούχος δικαιωμάτων του δημιουργού προτείνει σε μια βιβλιοθήκη να συνάψει, υπό εύλογους όρους, σύμβαση παραχώρησης άδειας για την εκμετάλλευση ή τη χρήση του έργου του, η βιβλιοθήκη μπορεί να αντιτάξει την εξαίρεση που προβλέπεται σχετικά με τα εξειδικευμένα τερματικά, ειδάλλως δεν θα μπορούσε να επιτελεί το βασικό της έργο ούτε να προάγει το δημόσιο συμφέρον που αντιπροσωπεύει η έρευνα και η ιδιωτική μελέτη.

Το Δικαστήριο αποφαίνεται στη συνέχεια ότι η οδηγία δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να παρέχουν στις βιβλιοθήκες το δικαίωμα να ψηφιοποιούν τα έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους, εφόσον είναι αναγκαίο, προς τον σκοπό έρευνας ή ιδιωτικής μελέτης, να τίθενται

τα έργα αυτά στη διάθεση των ιδιωτών μέσω εξειδικευμένων τερματικών. Πράγματι, το δικαίωμα των βιβλιοθηκών να παρουσιάζουν μέσω εξειδικευμένων τερματικών τα έργα που ανήκουν στις συλλογές τους θα κινδύνευε να καταστεί σε μεγάλο βαθμό κενό περιεχομένου, και μάλιστα να χάσει την πρακτική αποτελεσματικότητά του, αν τα ιδρύματα αυτά δεν είχαν το παρεπόμενο δικαίωμα ψηφιοποίησης των οικείων έργων [3] .

Αντίθετα, το Δικαστήριο κρίνει ότι αυτό το δικαίωμα παρουσίασης των έργων, το οποίο έχουν ενδεχομένως οι ανοικτές στο κοινό βιβλιοθήκες, δεν έχει ως συνέπεια ότι οι ιδιώτες έχουν το δικαίωμα να εκτυπώνουν τα έργα σε χαρτί ή να τα αποθηκεύουν σε στικάκι από τα εξειδικευμένα τερματικά. Συγκεκριμένα, η εκτύπωση ενός έργου σε χαρτί και η αποθήκευσή του σε στικάκι αποτελούν πράξεις αναπαραγωγής, αφού σκοπός τους είναι η δημιουργία ενός αντιγράφου του ψηφιακού αντιτύπου που έχει τεθεί στη διάθεση των ιδιωτών. Αυτές οι πράξεις αναπαραγωγής δεν είναι αναγκαίες για να μπορεί το έργο αυτό να παρουσιάζεται στους χρήστες μέσω εξειδικευμένων τερματικών και συνεπώς δεν καλύπτονται από το δικαίωμα παρουσίασης μέσω εξειδικευμένων τερματικών, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για πράξεις στις οποίες προβαίνουν οι ιδιώτες και όχι η ίδια η βιβλιοθήκη.

Το Δικαστήριο προσθέτει πάντως ότι τα κράτη μέλη μπορούν, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η οδηγία, να προβλέπουν εξαίρεση από το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής, το οποίο έχουν οι δικαιούχοι των δικαιωμάτων του δημιουργού, ή περιορισμό του δικαιώματος αυτού και να επιτρέπουν έτσι στους χρήστες μιας βιβλιοθήκης να εκτυπώνουν τα έργα σε χαρτί ή να τα αποθηκεύουν σε στικάκι από τα εξειδικευμένα τερματικά. Προς τούτο, πρέπει να προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η καταβολή δίκαιης αποζημίωσης στους δικαιούχους αυτούς.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

[1] Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10).

[2] Πρόκειται για το εγχειρίδιο του Winfried Schulze «Einführung in die neuere Geschichte» («Εισαγωγή στη Νεότερη Ιστορία»).

[3] Το Δικαστήριο προσθέτει ότι το παρεπόμενο αυτό δικαίωμα ψηφιοποίησης δεν αντίκειται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ούτε θίγει αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου, διότι η σχετική γερμανική νομοθεσία προβλέπει ότι ο αριθμός αντιτύπων κάθε έργου που τίθεται στη διάθεση των χρηστών μέσω εξειδικευμένων τερματικών δεν πρέπει να υπερβαίνει τον αριθμό των αναλογικών αντιτύπων που έχουν αγοράσει οι βιβλιοθήκες αυτές .

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αρ. 124/14, 11 Σεπτεμβρίου 2014, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήσετε ποιο πρόβλημα τέθηκε προς επίλυση στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς επιλύθηκε.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Ποιες περιπτώσεις προβλέπει ο Νόμος 2121/1993 για τη χρήση προστατευόμενων έργων χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του δημιουργού;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

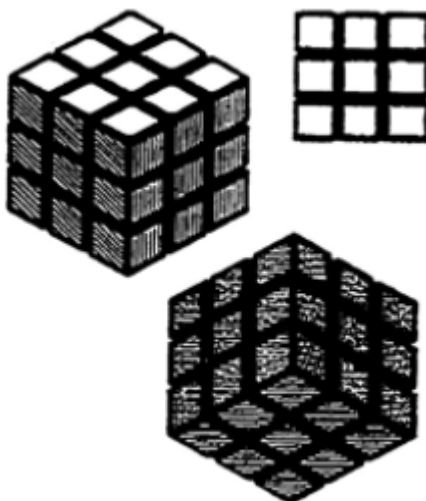
Για ποιους λόγους και με ποιους τρόπους η Ελληνική πολιτεία αλλά και η Ευρωπαϊκή ένωση προστατεύουν τους δημιουργούς με τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων
Εξετάσεις Νομικά στο Design
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2014-5
Εξεταστική 13-2-2015

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
Απόφαση στην υπόθεση T-450/09 Simba Toys GmbH & Co. KG κατά ΓΕΕΑ

Το σχήμα του Κύβου του Ρούμπικ μπορεί να καταχωρισθεί ως κοινοτικό σήμα
Η γραφική παράσταση του κύβου αυτού δεν περιλαμβάνει τεχνική λύση που θα απέκλειε το ενδεχόμενο να τύχει προστασίας ως σήμα.

Κατόπιν αιτήσεως της Seven Towns, βρετανικής εταιρίας που διαχειρίζεται μεταξύ άλλων τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορούν τον Κύβο του Ρούμπικ, το Γραφείο εμπορικών σημάτων της Ένωσης (ΓΕΕΑ) καταχώρισε, το 1999, το σχήμα του κύβου αυτού ως τρισδιάστατο κοινοτικό σήμα για «τρειςδιάστατα παζλ».

Το 2006, η Simba Toys, γερμανική εταιρία κατασκευής παιχνιδιών, ζήτησε από το ΓΕΕΑ την κήρυξη της ακυρότητας του τρισδιάστατου σήματος για τον λόγο ότι, μεταξύ άλλων, περιελάμβανε τεχνική λύση η οποία συνίσταται στη δυνατότητά του περιστροφής, μολονότι μια τέτοια λύση μπορεί να τύχει προστασίας μόνον βάσει διπλώματος ευρεσιτεχνίας και όχι ως σήμα. Το ΓΕΕΑ απέρριψε την αίτησή της. Κατόπιν, η Simba Toys άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως του ΓΕΕΑ.

Με τη [πιο πάνω αναφερόμενη] απόφασή του το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή της Simba Toys.

Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι τα ουσιώδη χαρακτηριστικά γνωρίσματα του επίμαχου σήματος είναι ο ίδιος ο κύβος, αφενός, και η δομή πλέγματος που διακρίνεται σε καθεμία από τις έδρες του κύβου αυτού, αφετέρου. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, οι χοντρές μαύρες γραμμές

οι οποίες αποτελούν μέρος της δομής αυτής και οι οποίες εμφανίζονται στις τρεις απεικονίσεις του κύβου χωρίζοντας το εσωτερικό των εδρών σε τετράγωνα ουδώς υποδηλώνουν δυνατότητα περιστροφής των ατομικών στοιχείων του κύβου και, ως εκ τούτου, δεν επιτελούν καμία τεχνική λειτουργία.

Συγκεκριμένα, η δυνατότητα περιστροφής των κάθετων και οριζόντιων σειρών του Κύβου του Ρούμπικ δεν οφείλεται ούτε στις μαύρες γραμμές ούτε στη δομή πλέγματος, αλλά σε εσωτερικό μηχανισμό του κύβου, ο οποίος δεν είναι ορατός στις γραφικές παραστάσεις του. Κατά συνέπεια, η καταχώριση του σχήματος του Κύβου του Ρούμπικ ως κοινοτικού σήματος δεν μπορεί να απορριφθεί για τον λόγο ότι ενσωματώνει τεχνική λειτουργία.

Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι το επίμαχο σήμα δεν καθιστά δυνατό στον δικαιούχο του να απαγορεύσει σε τρίτους να διαθέτουν στο εμπόριο παντός είδους τρισδιάστατα παζλ με δυνατότητα περιστροφής. Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει πάντως ότι το μονοπώλιο του δικαιούχου περιορίζεται στην αποκλειστική διάθεση στο εμπόριο τρισδιάστατων παζλ σε σχήμα κύβου του οποίου οι έδρες έχουν δομή πλέγματος.

Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι το σχήμα κύβου με δομή πλέγματος αποκλίνει ουσιωδώς από άλλα τρισδιάστατα παζλ που διατίθενται στο εμπόριο. Η δομή αυτή διαθέτει, επομένως, διακριτικό χαρακτήρα το οποίο καθιστά δυνατό στους καταναλωτές να αντιλαμβάνονται ποιος είναι ο κατασκευαστής του προϊόντος για το οποίο έχει καταχωρισθεί το σήμα.

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αρ. 157/14, 25 Νοεμβρίου 2014, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήστε ποιο πρόβλημα τέθηκε προς επίλυση στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς επιλύθηκε.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Τί είναι και πώς προστατεύεται το εμπορικό σήμα;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Τί είναι και πώς προστατεύεται μια εφεύρεση;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 4]

α) Με βάση την πιο πάνω δικαστική απόφαση, θα μπορούσε κάποιος τρίτος να κατασκευάσει και να θέσει σε κυκλοφορία ένα παιχνίδι πανομοιότυπο με τον κύβο του Ρούμπικ;

β) Θα απαντούσατε το ίδιο εάν το εν λόγω παιχνίδι χρησιμοποιούσε τον ίδιο εσωτερικό μηχανισμό με τον κύβο του Ρούμπικ, αλλά είχε διαφορετικό εξωτερικό σχήμα (π.χ. σφαιρικό ή πυραμιδοειδές) ;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων
Εξετάσεις Νομικά στο Design
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2014-5
Εξεταστική 4-9-2015

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Απόφαση στην υπόθεση C-117/13 Technische Universität Darmstadt κατά Eugen Ulmer KG

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στις βιβλιοθήκες να ψηφιοποιούν, ακόμη και χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου του δικαιώματος του δημιουργού, ορισμένα βιβλία που ανήκουν στις συλλογές τους, με σκοπό να τα θέτουν στη διάθεση των χρηστών σε τερματικά που λειτουργούν ως θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου

Τα κράτη μέλη μπορούν, εντός ορισμένων ορίων και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μία από τις οποίες είναι η καταβολή δίκαιης αποζημίωσης στους δικαιούχους των δικαιωμάτων του δημιουργού, να επιτρέπουν στους χρήστες να εκτυπώνουν σε χαρτί ή να αποθηκεύουν σε φορητή μνήμη USB (στικάκι) τα βιβλία που έχει ψηφιοποιήσει η βιβλιοθήκη

Η οδηγία για το δικαίωμα του δημιουργού ¹ παρέχει στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή και την παρουσίαση στο κοινό των έργων τους. Η οδηγία αυτή παρέχει πάντως στα κράτη μέλη την ευχέρεια να προβλέπουν εξαιρέσεις από το δικαίωμα αυτό ή περιορισμούς του δικαιώματος αυτού. Τέτοια ευχέρεια προβλέπεται, μεταξύ άλλων, για τις ανοικτές στο κοινό βιβλιοθήκες, οι οποίες, μέσω εξειδικευμένων τερματικών, θέτουν στη διάθεση των χρηστών, για έρευνα ή ιδιωτική μελέτη, έργα που ανήκουν στη συλλογή τους.

Στην παρούσα υπόθεση, το Bundesgerichtshof (γερμανικό Ακυρωτικό δικαστήριο της Γερμανίας) ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει την έκταση της εν λόγω ευχέρειας, της οποίας χρήση έχει κάνει η Γερμανία.

Το Bundesgerichtshof καλείται να επιλύσει μια διαφορά που έχει ανακύψει μεταξύ του Πολυτεχνείου του Darmstadt (Technische Universität Darmstadt) και ενός γερμανικού εκδοτικού οίκου, της εταιρίας Eugen Ulmer KG. Η βιβλιοθήκη του Πολυτεχνείου ψηφιοποίησε ένα βιβλίο που είχε εκδώσει η Eugen Ulmer ² και στη συνέχεια το έθετε στη διάθεση των χρηστών από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου. Το Πολυτεχνείο δεν δέχτηκε την πρόταση του εκδοτικού οίκου να αγοράζει και να χρησιμοποιεί σε μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου (e-book) τα διδακτικά εγχειρίδια των εκδόσεών του, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και το επίμαχο βιβλίο. Η Eugen Ulmer ζητεί αφενός να απαγορευθεί στο Πολυτεχνείο να ψηφιοποιήσει το επίμαχο βιβλίο και αφετέρου να μην παρέχεται στους χρήστες της βιβλιοθήκης η δυνατότητα να εκτυπώνουν το βιβλίο ή να το αποθηκεύουν σε στικάκι από τις θέσεις ηλεκτρονικού αναγνωστηρίου της βιβλιοθήκης και/ή να μεταφέρουν μαζί τους τις αναπαραγωγές αυτές εκτός των χώρων της βιβλιοθήκης.

Το Δικαστήριο, με τη σημερινή απόφαση, διαπιστώνει καταρχάς ότι, ακόμη και αν ο δικαιούχος δικαιωμάτων του δημιουργού προτείνει σε μια βιβλιοθήκη να συνάψει, υπό εύλογους όρους, σύμβαση παραχώρησης άδειας για την εκμετάλλευση ή τη χρήση του έργου του, η βιβλιοθήκη μπορεί να αντιτάξει την εξαίρεση που προβλέπεται σχετικά με τα εξειδικευμένα τερματικά, ειδάλλως δεν θα μπορούσε να επιτελεί το βασικό της έργο ούτε να προάγει το δημόσιο συμφέρον που αντιπροσωπεύει η έρευνα και η ιδιωτική μελέτη.

Το Δικαστήριο αποφαινεται στη συνέχεια ότι η οδηγία δεν απαγορεύει στα κράτη μέλη να παρέχουν στις βιβλιοθήκες το δικαίωμα να ψηφιοποιούν τα έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους, εφόσον είναι αναγκαίο, προς τον σκοπό έρευνας ή ιδιωτικής μελέτης, να τίθενται τα έργα αυτά στη διάθεση των ιδιωτών μέσω εξειδικευμένων τερματικών. Πράγματι, το δικαίωμα των βιβλιοθηκών να παρουσιάζουν μέσω εξειδικευμένων τερματικών τα έργα που ανήκουν στις συλλογές τους θα κινδύνευε να καταστεί σε μεγάλο βαθμό κενό περιεχομένου, και μάλιστα να χάσει την πρακτική αποτελεσματικότητά του, αν τα ιδρύματα αυτά δεν είχαν το παρεπόμενο δικαίωμα ψηφιοποίησης των οικείων έργων ³.

Αντίθετα, το Δικαστήριο κρίνει ότι αυτό το δικαίωμα παρουσίασης των έργων, το οποίο έχουν ενδεχομένως οι ανοικτές στο κοινό βιβλιοθήκες, δεν έχει ως συνέπεια ότι οι ιδιώτες έχουν το δικαίωμα να εκτυπώνουν τα έργα σε χαρτί ή να τα αποθηκεύουν σε στικάκι από τα εξειδικευμένα τερματικά. Συγκεκριμένα, η εκτύπωση ενός έργου σε χαρτί και η αποθήκευσή του σε στικάκι αποτελούν πράξεις αναπαραγωγής, αφού σκοπός τους είναι η δημιουργία ενός αντιγράφου του ψηφιακού αντιτύπου που έχει τεθεί στη διάθεση των ιδιωτών. Αυτές οι πράξεις αναπαραγωγής δεν είναι αναγκαίες για να μπορεί το έργο αυτό να παρουσιάζεται στους χρήστες μέσω εξειδικευμένων τερματικών και συνεπώς δεν καλύπτονται από το δικαίωμα παρουσίασης μέσω εξειδικευμένων τερματικών, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για πράξεις στις οποίες προβαίνουν οι ιδιώτες και όχι η ίδια η βιβλιοθήκη.

Το Δικαστήριο προσθέτει πάντως ότι τα κράτη μέλη μπορούν, εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η οδηγία, να προβλέπουν εξαίρεση από το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής, το οποίο έχουν οι δικαιούχοι των δικαιωμάτων του δημιουργού, ή περιορισμό του δικαιώματος αυτού και να επιτρέπουν έτσι στους χρήστες μιας βιβλιοθήκης να εκτυπώνουν τα έργα σε χαρτί ή να τα αποθηκεύουν σε στικάκι από τα εξειδικευμένα τερματικά. Προς τούτο, πρέπει να προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η καταβολή δίκαιης αποζημίωσης στους δικαιούχους αυτούς.

¹ Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10).

² Πρόκειται για το εγχειρίδιο του Winfried Schulze «Einführung in die neuere Geschichte» («Εισαγωγή στη Νεότερη Ιστορία»).

³ Το Δικαστήριο προσθέτει ότι το παρεπόμενο αυτό δικαίωμα ψηφιοποίησης δεν αντίκειται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ούτε θίγει αδικαιολογήτως τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου, διότι η σχετική γερμανική νομοθεσία προβλέπει ότι ο αριθμός αντιτύπων κάθε έργου που τίθεται στη διάθεση των χρηστών μέσω εξειδικευμένων τερματικών δεν πρέπει να υπερβαίνει τον αριθμό των αναλογικών αντιτύπων που έχουν αγοράσει οι βιβλιοθήκες αυτές.

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αρ. 124/14 11-9-2014, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήσετε ποιο πρόβλημα τέθηκε προς επίλυση στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς επιλύθηκε.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Τί είναι και πώς προστατεύεται η πνευματική ιδιοκτησία; Ποιες κυρώσεις προβλέπονται σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων των δημιουργών;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Εξηγήστε εάν φοιτητής σε δημόσιο Πανεπιστήμιο έχει νόμιμα το δικαίωμα να φωτοτυπήσει νόμιμα κάποιο ή κάποια από τα παρακάτω βιβλία που βρήκε στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου :

Υπόθεση 1η: φωτοτυπική αναπαραγωγή του συνόλου βιβλίου για προσωπική χρήση του φοιτητή (π.χ. για λόγους μελέτης, ανάγνωσης)

Υπόθεση 2η: φωτοτυπική αναπαραγωγή του συνόλου βιβλίου του οποίο ο μοναδικός συγγραφέας έχει αποβιώσει το έτος 1909.

Υπόθεση 3η: φωτοτυπική αναπαραγωγή αποσπασμάτων βιβλίου (εικόνες και κείμενο) για χρήση σε πτυχιακή εργασία.

Υπόθεση 4η: ηλεκτρονική αναπαραγωγή και αποθήκευση συνόλου βιβλίου σε ελεύθερα προσβάσιμη ιστοσελίδα στο ίντερνετ, ώστε και άλλοι χρήστες του διαδικτύου να μπορούν να το διαβάζουν.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων

Εξετάσεις Νομικά στο Design

Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2015-6
Εξεταστική 5-2-2016

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αποφάσεις στις υποθέσεις T-525/13 και T-526/13

H&M Hennes & Mauritz κατά ΓΕΕΑ - Yves Saint Laurent (Τσάντες χειρός)

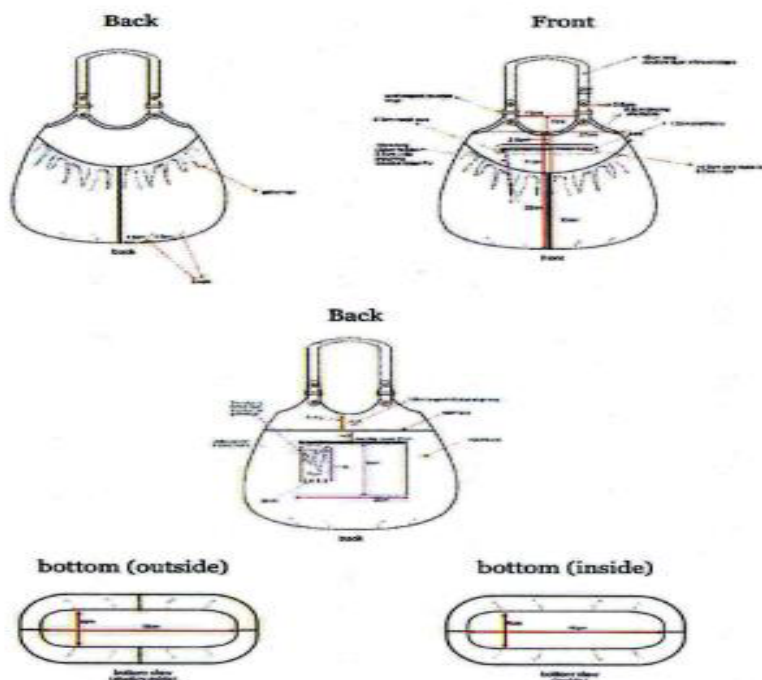
Το Γενικό Δικαστήριο της ΕΕ απορρίπτει τις προσφυγές της H&M κατά της καταχώρισης δύο υποδειγμάτων τσάντας χειρός της εταιρίας Yves Saint Laurent

Κατά τον κανονισμό επί των κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων¹, τα καταχωρισθέντα σχέδια ή υποδείγματα θεωρούνται ότι παρουσιάζουν ατομικό χαρακτήρα εάν η συνολική εντύπωση που προκαλούν στον ενημερωμένο χρήστη² διαφέρει από την εντύπωση που προκαλεί στον ίδιο χρήστη κάθε σχέδιο ή υπόδειγμα το οποίο έχει διατεθεί στο κοινό πριν από την ημερομηνία καταθέσεως της αιτήσεως για την καταχώριση. Ο ατομικός χαρακτήρας σχεδίου ή υποδείγματος εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό ελευθερίας του δημιουργού κατά την εκπόνηση του οικείου σχεδίου ή υποδείγματος.

Το 2006, το Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ) ενέκρινε την καταχώριση δύο κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων της γαλλικής εταιρίας Yves Saint Laurent (YSL) που προορίζονταν να εφαρμοσθούν στις «τσάντες χειρός»:

Το 2009, η εταιρία H&M Hennes & Mauritz (H&M) υπέβαλε ενώπιον του ΓΕΕΑ δύο αιτήσεις κηρύξεως ακυρότητας των σχεδίων ή υποδειγμάτων που καταχώρισε η YSL, προβάλλοντας ως λόγο ακυρότητας ότι αυτά στερούνταν ατομικού χαρακτήρα. Προς στήριξη της αιτήσεώς της, η H&M επικαλέστηκε το προγενέστερο υπόδειγμα που παρατίθεται κατωτέρω:

Κατόπιν της απορρίψεως των εν λόγω αιτήσεων κηρύξεως της ακυρότητας, η H&M άσκησε δύο προσφυγές ενώπιον του ΓΕΕΑ, οι οποίες απορρίφθηκαν με αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 2013. Το ΓΕΕΑ, στο πλαίσιο της εξετάσεως του ατομικού χαρακτήρα του αμφισβητούμενου σχεδίου ή υποδείγματος, έκρινε ότι, παρόλο που τα σχέδια ή υποδείγματα της YSL και της H&M είχαν κοινά χαρακτηριστικά, οι διαφορές όσον αφορά το σχέδιο, τη δομή και τα επιφανειακά τελειώματα διαδραμάτιζαν καθοριστικό ρόλο στη συνολική εντύπωση που προκαλούσαν οι τσάντες αυτές. Συναφώς, το ΓΕΕΑ έκρινε ότι ο βαθμός ελευθερίας του δημιουργού ήταν μεγάλος, αλλά ότι, εν προκειμένω, δεν εξάλειψε, από την άποψη του ενημερωμένου χρήστη, τις σημαντικές διαφορές, που διέκριναν τις δύο επίμαχες τσάντες.

Η H&M ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης την ακύρωση των αποφάσεων του ΓΕΕΑ.

Με τις σημερινές αποφάσεις του, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει τις προσφυγές της H&M.

Αντιθέτως προς την άποψη της H&M, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι η εκτίμηση του βαθμού ελευθερίας του δημιουργού δεν συνιστά αφηρημένο στάδιο που προηγείται της συγκρίσεως της συνολικής εντυπώσεως που προκαλεί κάθε επίμαχο σχέδιο ή υπόδειγμα. Το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι η εκτίμηση του ατομικού χαρακτήρα ενός σχεδίου ή υποδείγματος δεν μπορεί να εξαρτάται μόνον από τον σχετικό με την ελευθερία του δημιουργού παράγοντα. Αντιθέτως, ο παράγοντας αυτός αποτελεί στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη διότι παρέχει τη δυνατότητα μετριάσεως της εν λόγω εκτιμήσεως.

Όσον αφορά τη σύγκριση των συνολικών εντυπώσεων που προκαλούν οι δύο αμφισβητούμενες τσάντες, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά την απόφαση του ΓΕΕΑ, οι τσάντες της YSL διαφέρουν από την τσάντα της H&M λόγω τριών χαρακτηριστικών που επηρεάζουν καθοριστικά τη συνολική οπτική εμφάνισή τους, τα οποία είναι το γενικό σχέδιο, η δομή και το επιφανειακό τελείωμα της τσάντας. Το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει την εκτίμηση του ΓΕΕΑ στο συμπέρασμα ότι τα σχέδια ή υποδείγματα της YSL δημιουργούν στον ενημερωμένο χρήστη διαφορετική συνολική εντύπωση από εκείνη που δημιουργούσε το σχέδιο ή υπόδειγμα της H&M. Θεωρεί ότι οι διαφορές μεταξύ των επίμαχων σχεδίων ή υποδειγμάτων είναι σημαντικές³ και ότι οι μεταξύ τους ομοιότητες⁴ είναι ασήμαντες στη συνολική εντύπωση που αυτά δημιουργούν. Στην περίπτωση των σχεδίων ή υποδειγμάτων της YSL, η προκαλούμενη εντύπωση είναι αυτή ενός υποδείγματος τσάντας χαρακτηριζόμενου από βασικές γραμμές και από σχεδιαστική απλότητα, ενώ, στην περίπτωση του σχεδίου ή υποδείγματος της H&M, δίδεται η εντύπωση μιας πιο «περίτεχνης» τσάντας, χαρακτηριζόμενης από στρογγυλότητες, με την επιφάνεια διανθισμένη με διακοσμητικά σχέδια. Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα λουριά και η χειρολαβή των σχεδίων ή υποδειγμάτων των δύο σημάτων είναι προδήλως δεκτικά διαφορετικών χρήσεων στον βαθμό που τα σχέδια ή υποδείγματα της YSL αναπαριστούν μια τσάντα που είναι αποκλειστικά χειρός, ενώ το σχέδιο ή υπόδειγμα της H&M αναπαριστά μια τσάντα που φοριέται στον ώμο

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

1 Κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001 (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1).

2 Με τον όρο ενημερωμένος χρήστη νοείται ο χρήστης που επιδεικνύει ιδιαίτερη επιμέλεια, είτε λόγω της επαγγελματικής πείρας του είτε λόγω της ευρείας γνώσης του οικείου τομέα που διαθέτει. Ο χρήστης αυτός γνωρίζει τα διάφορα σχέδια ή υποδείγματα που υπάρχουν στον οικείο τομέα, διαθέτει ορισμένες γνώσεις ως προς τα στοιχεία που συνήθως περιλαμβάνουν τα εν λόγω σχέδια ή υποδείγματα και, λόγω του ενδιαφέροντός του για τα εν λόγω προϊόντα, επιδεικνύει σχετικά υψηλό βαθμό προσοχής όταν τα χρησιμοποιεί.

3 Ειδικότερα, στις αποφάσεις του της 8ης Ιουλίου 2013, το ΓΕΕΑ έκρινε ότι το κύριο σώμα των σχεδίων ή υποδειγμάτων της YSL έχει μια μορφή που γινόταν αντιληπτή ως ορθογώνια, η οποία δίδει την εντύπωση ενός αντικειμένου σχετικώς γωνιώδους. Αντιθέτως, στο κύριο σώμα του σχεδίου ή υποδείγματος της H&M, η εντύπωση στρογγυλότητας κυριαρχεί στο περίγραμμά του. Ακολούθως, το ΓΕΕΑ έκρινε ότι το κύριο σώμα των σχεδίων ή υποδειγμάτων του YSL εμφανίζεται ως να είχε κατασκευαστεί από ένα και μόνο τεμάχιο δέρματος, ενώ οι δύο όψεις του κυρίου σώματος του σχεδίου ή υποδείγματος της H&M ήταν χωρισμένες σε τρία τμήματα με ραφές. Τέλος, το ΓΕΕΑ υπογράμμισε ότι το επιφανειακό τελείωμα των σχεδίων ή υποδειγμάτων της YSL είναι εντελώς λείο (εκτός από δύο μικρές ραφές στις κατώτερες γωνίες), ενώ, την επιφάνεια του σχεδίου ή υποδείγματος της H&M την διέτρεχαν έντονα διακοσμητικά σχέδια που προεξείχαν και ήταν ανάγλυφα.

4 Τα κοινά χαρακτηριστικά των δύο επίμαχων σχεδίων ή υποδειγμάτων της τσάντας είναι το ανώτερο περίγραμμά τους και η παρουσία χειρολαβής υπό μορφή λουριού(ών) συνδεδεμένου(ων) με το κύριο σώμα των τσαντών με ένα σύστημα δακτυλίων ενισχυμένο με καρφιά. Στις αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 2013 το ΓΕΕΑ ανέφερε μεταξύ άλλων ότι ο τρόπος που χρησιμοποιούνται οι δακτύλιοι αυτοί στις επίμαχες τσάντες είναι πολύ διαφορετικός, στον βαθμό που, σε αντίθεση με το σχέδιο ή υπόδειγμα του H&M, είναι πολύ ορατοί και αφήνουν το φως να περάσει στα σχέδια ή υποδείγματα της YSL, λεπτομέρεια που ήταν προφανής στον ενημερωμένο χρήστη.

ΠΗΓΗ: Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 98/15, 10 Σεπτεμβρίου 2015, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήσετε ποιο πρόβλημα τίθεται πιο πάνω και ποια λύση δόθηκε από το Δικαστήριο.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Εξηγήστε με ποιες διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (είτε της πνευματικής, είτε της βιομηχανικής ιδιοκτησίας) θα μπορούσε σωρευτικά να προστατευθεί μια τσάντα χειρός και πώς;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Θα ήταν νόμιμη η αναπαραγωγή τσάντας χειρός στις εξής περιπτώσεις και γιατί:

- Α) Αυτούσια αντιγραφή τσάντας χειρός με μη κατατεθειμένο σχέδιο/υπόδειγμα, που φέρει το σήμα H&M;
- Β) Αυτούσια αντιγραφή τσάντας χειρός με μη κατατεθειμένο σχέδιο/υπόδειγμα χωρίς κάποιο λογότυπο ή σήμα;
- Γ) Αυτούσια αντιγραφή τσάντας χειρός με κατατεθειμένο σχέδιο/υπόδειγμα;
- Δ) Αυτούσια αντιγραφή τσάντας χειρός με μη κατατεθειμένο σχέδιο/υπόδειγμα, αλλά υψηλής και πρωτότυπης αισθητικής που παραπέμπει σε έργο τέχνης;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων
Εξετάσεις Νομικά στο Design
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2015-6
Εξεταστική 30-9-2016

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Απόφαση στην υπόθεση C-484/14 Tobias Mc Fadden κατά Sony Music Entertainment Germany GmbH

Ο επιτηδευματίας που προσφέρει στο κοινό δωρεάν πρόσβαση σε δίκτυο Wi-Fi δεν υπέχει ευθύνη για προσβολή δικαιώματος του δημιουργού στην οποία προέβησαν οι χρήστες του δικτύου

Ωστόσο, ο ως άνω επιτηδευματίας μπορεί να υποχρεωθεί να προστατεύσει το δίκτυό του με χρήση κωδικού ώστε να θέσει τέρμα στην προσβολή ή προς πρόληψή της

Ο Tobias Mc Fadden είναι διαχειριστής ενός καταστήματος τεχνικού εξοπλισμού εικόνας και ήχου, εντός του οποίου παρέχεται στο κοινό δωρεάν πρόσβαση σε δίκτυο Wi-Fi, προκειμένου να ελκύεται η προσοχή των δυνητικών πελατών στα προϊόντα και τις υπηρεσίες του. Το 2010, διατέθηκε παράνομα στο κοινό για τηλεφόρτωση μέσω του δικτύου αυτού ένα μουσικό έργο, τα δικαιώματα του οποίου έχει η Sony. Το Landgericht München I (1ο πρωτοδικείο Μονάχου, Γερμανία), το οποίο επιλήφθηκε της διαφοράς μεταξύ της Sony και του T. Mc Fadden, εκτιμά ότι ο T. Mc Fadden δεν προσέβαλε ο ίδιος τα συγκεκριμένα δικαιώματα του δημιουργού. Εξετάζει όμως τη δυνατότητα να θεωρηθεί ότι ο T. Mc Fadden ευθύνεται εμμέσως για την προσβολή αυτή λόγω της μη προστασίας του δικτύου του Wi-Fi. Διατηρώντας αμφιβολίες ως προς το αν η οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο¹ αντιτίθεται σε μια τέτοια έμμεση ευθύνη, το Landgericht υπέβαλε μια σειρά ερωτημάτων στο Δικαστήριο.

Συγκεκριμένα, η οδηγία αποκλείει την ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών για παράνομη δραστηριότητα τρίτου, όταν η παροχή τους συνίσταται σε «απλή μετάδοση (mere conduit)» των πληροφοριών. Ο ως άνω αποκλεισμός της ευθύνης ισχύει υπό την επιφύλαξη ότι πληρούνται τρεις σωρευτικές προϋποθέσεις, ήτοι ότι 1) ο φορέας παροχής υπηρεσιών δεν πρέπει να αποτελεί την αφετηρία της μεταδόσεως των πληροφοριών, 2) δεν πρέπει να επιλέγει τον αποδέκτη της μεταδόσεως και 3) δεν πρέπει να επιλέγει ούτε να τροποποιεί τις πληροφορίες που αποτελούν το αντικείμενο της μεταδόσεως.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο διαπιστώνει κατ' αρχάς ότι η δωρεάν διάθεση στο κοινό δικτύου Wi-Fi προκειμένου να ελκύεται η προσοχή των δυνητικών πελατών στα προϊόντα και τις υπηρεσίες ενός καταστήματος αποτελεί «υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας» κατά την έννοια της οδηγίας.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι, στην περίπτωση που πληρούνται οι ως άνω τρεις προϋποθέσεις, δεν υφίσταται ευθύνη του παρόχου των υπηρεσιών ο οποίος, όπως ο T. Mc Fadden, παρέχει πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών. Επομένως, **ο δικαιούχος δικαιωμάτων του δημιουργού δεν μπορεί να ζητήσει από τον παρέχοντα τις υπηρεσίες αποζημίωση με το αιτιολογικό ότι το δίκτυο αυτό χρησιμοποιήθηκε από τρίτους για την προσβολή των δικαιωμάτων του.** Εφόσον η αγωγή αποζημιώσεως δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, αποκλείεται επίσης η δυνατότητα του δικαιούχου των δικαιωμάτων να ζητήσει επιστροφή των εξόδων οχλήσεως ή των δικαστικών εξόδων της αγωγής.

Αντιθέτως, η οδηγία δεν αντιτίθεται στο να ζητήσει ο δικαιούχος των δικαιωμάτων από εθνική αρχή ή δικαστήριο να υποχρεωθεί ο παρέχων τις υπηρεσίες να θέσει τέρμα στην προσβολή των

δικαιωμάτων του δημιουργού στην οποία προβαίνουν οι πελάτες του ή να προβεί σε ενέργειες για την πρόληψη μιας τέτοιας προσβολής.

Τέλος, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δικαστική διαταγή που διατάσσει **την προστασία της συνδέσεως στο διαδίκτυο με χρήση κωδικού** μπορεί να διασφαλίσει την ισορροπία μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των δικαιούχων τους και, αφετέρου, του δικαιώματος της επιχειρηματικής ελευθερίας των παρεχόντων πρόσβαση και του δικαιώματος της ελευθερίας πληροφόρησης των χρηστών του δικτύου. Το Δικαστήριο επισημαίνει, ειδικότερα, ότι ένα τέτοιο μέτρο ενδέχεται να αποτρέψει τους χρήστες της συνδέσεως από το να προσβάλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Συναφώς, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, για να διασφαλιστεί η επίτευξη του αποτρεπτικού αυτού αποτελέσματος, πρέπει να υποχρεώνονται οι χρήστες, για να μη μπορούν να ενεργούν ανώνυμα, να αποκαλύπτουν την ταυτότητά τους πριν λάβουν τον απαιτούμενο κωδικό χρήσεως.

Αντιθέτως, η οδηγία αποκλείει ρητώς τη λήψη μέτρου ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδονται μέσω ενός δικτύου. Ομοίως, μέτρο που συνίσταται στην πλήρη διακοπή της συνδέσεως στο διαδίκτυο χωρίς να εξεταστεί η λήψη μέτρων που θίγουν σε μικρότερο βαθμό την επιχειρηματική ελευθερία του παρέχοντος την εν λόγω σύνδεση, δεν θα μπορούσε να συμβιβάσει τα ως άνω αντιτιθέμενα μεταξύ τους δικαιώματα.

¹ Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») (ΕΕ L178, σ.1).

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αρ. 99/2016 15-9-2016, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήσετε ποιο πρόβλημα τέθηκε προς επίλυση στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς επιλύθηκε.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Εξηγήσετε ποιες οι συνέπειες της πιο πάνω απόφασης για: α) τους απλούς χρήστες του διαδικτύου, β) του παρόχους υπηρεσιών ίντερνετ, και γ) τους επαγγελματίες που προσφέρουν στο κοινό δωρεάν πρόσβαση σε δίκτυο Wi-Fi.

Σε τί ενέργειες θα συμβουλευάτε κάθε μία από τις πιο πάνω κατηγορίες ατόμων ώστε να εναρμονιστούν με την εν λόγω απόφαση;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Τί είναι και πώς προστατεύεται η πνευματική ιδιοκτησία; Ποιες κυρώσεις προβλέπονται σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων των δημιουργών;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων
Εξετάσεις Νομικά στο Design
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2016-7
Εξεταστική 7-2-2017

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

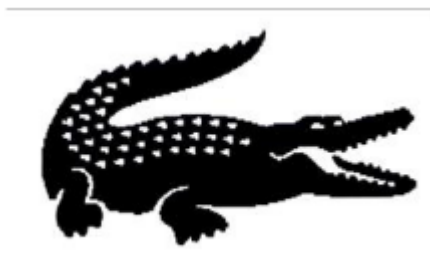
Απόφαση στην υπόθεση T-364/13: Eugenia Mocek, Jadwiga Wenta, KAJMAN Firma Handlowo-Usługowo-Produkcyjna κατά ΓΕΕΑ

Κατά το Γενικό Δικαστήριο , η φήμη του σήματος Lacoste αποτελεί λόγο για να μην επιτρέπεται η καταχώριση απεικονίσεων κροκοδείλου ή αλιγάτορα για προϊόντα από δέρμα , ενδύματα και υποδήματα

Το 2007 η πολωνική εταιρία Eugenia Mocek , Jadwiga Wenta , KAJMAN Firma Handlowo - Usługowo - Produkcyjna (Mocek και Wenta) ζήτησε από το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ) να καταχωρίσει ως κοινοτικό σήμα για διάφορα προϊόντα και υπηρεσίες (μεταξύ άλλων , για τσάντες , ενδύματα και μαξιλάρια για ζώα , υποδήματα και μισθώσεις ακινήτων) το ακόλουθο εικονιστικό σημείο :

Η γαλλική εταιρία Lacoste άσκησε ανακοπή κατά της ως άνω αιτήσεως καταχωρίσεως , στηριζόμενη στο δικό της προγενέστερο κοινοτικό σήμα , το οποίο είναι το εξής :

Το ΓΕΕΑ δέχθηκε εν μέρει την ανακοπή της Lacoste και απέρριψε την αίτηση καταχωρίσεως του σημείου της Mocek και Wenta για τα προϊόντα από δέρμα, τα ενδύματα και τα υποδήματα . Κατόπιν τούτου , η Mocek και Wenta άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως του ΓΕΕΑ.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή και, ως εκ τούτου, επικυρώνει την απορριπτική απόφαση επί της αιτήσεως καταχώρισεως του σημείου της Mocek και Wenta για τα προϊόντα από δέρμα, τα ενδύματα και τα υποδήματα.

Το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει κατά αρχάς αν συντρέχει κίνδυνος συγχύσεως των αντιπαρατιθέμενων σημείων, όπερ θα μπορούσε να συμβαίνει αν υπήρχε μεταξύ τους κάποιος βαθμός οπτικής, φωνητικής και εννοιολογικής ομοιότητας. Όπως και το ΓΕΕΑ, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά, πρώτον, ότι τα αντιπαρατιθέμενα σημεία παρουσιάζουν μια αμυδρή ομοιότητα από οπτικής απόψεως, δεδομένου ότι έχουν ως κοινό τους στοιχείο την απεικόνιση ενός ερπετού της τάξεως των κροκοδειλοειδών και ότι το ευρύ κοινό διατηρεί γενικώς στη μνήμη του μια ατελή εικόνα των σημάτων (σε αμφοτέρες τις περιπτώσεις, η μορφή ερπετού της τάξεως των κροκοδειλοειδών, σε προφίλ και με κυρτή ουρά). Εν συνεχεία, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δεν τίθεται ζήτημα συγκρίσεως σε φωνητικό επίπεδο, αφού το σήμα της Lacoste δεν περιέχει λεκτικά στοιχεία, εν αντιθέσει προς το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση. Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι, από εννοιολογικής πλευράς, υφίσταται μια τουλάχιστον μέτρια ομοιότητα μεταξύ των αντιπαρατιθέμενων σημείων, στο μέτρο που τα εικονιστικά στοιχεία και των δύο παραπέμπουν στην ιδέα ενός ερπετού της τάξεως των κροκοδειλοειδών. Το Γενικό Δικαστήριο ελέγχει, στη συνέχεια, κατά πόσον η αμυδρή οπτική και η μέτρια εννοιολογική ομοιότητα των αντιπαρατιθέμενων σημείων αρκούν για συναχθεί το συμπέρασμα ότι συντρέχει κίνδυνος συγχύσεώς τους, λαμβανομένου υπόψη του αδιαμφισβήτητου γεγονότος ότι το σήμα της Lacoste έχει αποκτήσει διά της χρήσεώς του ισχυρό διακριτικό χαρακτήρα για τα προϊόντα από δέρμα (ιδίως για τις τσάντες), τα ενδύματα και τα υποδήματα. Το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει ότι, όσον αφορά αυτές τις τρεις κατηγορίες προϊόντων, υπάρχει πράγματι κίνδυνος συγχύσεως, δεδομένου ότι είναι πιθανόν το ευρύ κοινό να πιστέψει ότι τα προϊόντα που φέρουν τα αντιπαρατιθέμενα σημεία προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή από επιχειρήσεις οι οποίες συνδέονται οικονομικώς. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι η απεικόνιση του αλιγάτορα της Mocek και Wenta θα μπορούσε να γίνει αντιληπτή ως παραλλαγή της απεικόνισης του κροκοδείλου της Lacoste, καθόσον η τελευταία είναι πολύ γνωστή στο ευρύ κοινό.

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αρ. 109/15 30-9-2015, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήσετε ποιο πρόβλημα τέθηκε προς επίλυση στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς επιλύθηκε.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Τί είναι σήμα και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να προστατευτεί ένα σήμα;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Δημιουργός λογοτύπων, όπως τα 2 επίμαχα σήματα που απεικονίζουν κροκοδειλοειδή, χρησιμοποιώντας ποιες διατάξεις μπορεί να προστατεύσει σωρευτικά τις δημιουργίες του;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 4]

Τί είναι και πώς προστατεύεται η πνευματική ιδιοκτησία; Εν προκειμένω θα μπορούσε να προστατευτεί το κάθε ένα από τα 2 επίμαχα σήματα που απεικονίζουν κροκοδειλοειδή από τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας;

Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων
Εξετάσεις Νομικά στο Design
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2017-8
Εξεταστική 26-1-2018

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
Απόφαση στην υπόθεση T-893/16: Xiaomi, Inc. Κατά
Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)

H Apple επιτυγχάνει να αποτρέψει την καταχώριση του «MI PAD» ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ηλεκτρονικές συσκευές και για υπηρεσίες (τηλ)επικοινωνιών

Ειδικότερα, η απόκτηση διακριτικού χαρακτήρα μέσω της χρήσης πρέπει να αποδεικνύεται ως προς όλα τα οικεία κράτη μέλη

Το 2014 η κινεζική εταιρία Xiaomi, η οποία ειδικεύεται στους τομείς των ηλεκτρονικών προϊόντων και της κινητής τηλεφωνίας, υπέβαλε αίτηση προς το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) για την καταχώριση του λεκτικού σημείου «MI PAD» ως σήματος της Ένωσης για ηλεκτρονικές συσκευές και για υπηρεσίες (τηλ)επικοινωνιών. Η εταιρία Apple άσκησε ανακοπή κατά της καταχώρισης του ως άνω σημείου, επικαλούμενη το προγενέστερο σήμα της IPAD το οποίο έχει καταχωρισθεί για πανομοιότυπα ή παρόμοια προϊόντα και υπηρεσίες.

Το 2016 το EUIPO έκανε δεκτή την ανακοπή της Apple: αφού διαπίστωσε ότι υπήρχε σημαντικός βαθμός ομοιότητας μεταξύ των αντιπαρατιθέμενων σημείων, το EUIPO έκρινε ότι οι διαφορές μεταξύ των δύο σημείων δεν ήταν επαρκείς για να αποκλειστεί η ύπαρξη κινδύνου σύγχυσης και ότι το οικείο κοινό θα διαμόρφωνε την αντίληψη ότι το σήμα MI PAD αποτελεί παραλλαγή του σήματος IPAD.

Η Xiaomi, η οποία δεν έμεινε ικανοποιημένη με την απόφαση του EUIPO, προσέφυγε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζητώντας την ακύρωση της ως άνω αποφάσεως.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή της Xiaomi και επιβεβαιώνει ότι το σημείο MI PAD δεν μπορεί να καταχωρισθεί ως σήμα της Ένωσης.

Όσον αφορά τη σύγκριση των δύο σημείων, το Γενικό Δικαστήριο επικυρώνει τις εκτιμήσεις του EUIPO: από οπτική άποψη, τα αντιπαρατιθέμενα σημεία παρουσιάζουν υψηλό βαθμό ομοιότητας λόγω του ότι η λέξη IPAD αναπαράγεται εξ ολοκλήρου εντός του σημείου MI PAD, λόγω του ότι τα δύο σημεία συμπίπτουν όσον αφορά την αλληλουχία γραμμάτων «ipad» και λόγω του ότι αυτά διαφέρουν μόνον ως προς την παρουσία του συμπληρωματικού γράμματος «m» στην αρχή του MI PAD. Από φωνητική άποψη, τα αντιπαρατιθέμενα σημεία παρουσιάζουν μέτριο βαθμό ομοιότητας για το αγγλόφωνο τμήμα του οικείου κοινού (είναι όντως πιθανό ότι αυτό το τμήμα του οικείου κοινού πρόκειται να εκλάβει το πρόθεμα «mi» ως αναφερόμενο στην αγγλική κτητική αντωνυμία «my» και ότι πρόκειται, ως εκ τούτου, να προφέρει καθ' όμοιο τρόπο το «i» του MI PAD και του IPAD) και υψηλό βαθμό ομοιότητας για το μη αγγλόφωνο τμήμα (αυτό το τμήμα του κοινού θα έχει την τάση να προφέρει το «i» καθ' όμοιο τρόπο όσον αφορά αμφότερα τα σήματα). Τέλος, από εννοιολογική άποψη, τα αντιπαρατιθέμενα σημεία παρουσιάζουν μέτριο βαθμό

ομοιότητας για το αγγλόφωνο τμήμα του οικείου κοινού (το κοινό στοιχείο «rad» πρόκειται να γίνει αντιληπτό υπό την έννοια ότι σημαίνει ηλεκτρονική ταμπλέτα, ενώ τα στοιχεία «mi» και «i» πρόκειται να γίνουν αντιληπτά ως προθέματα που χαρακτηρίζουν το κοινό στοιχείο «rad», χωρίς να μεταβάλλουν σημαντικά την εννοιολογική φόρτιση του εν λόγω κοινού στοιχείου) και ουδέτερο βαθμό ομοιότητας για το μη αγγλόφωνο τμήμα (δεδομένου ότι το κοινό στοιχείο «rad» δεν έχει κάποια σημασία για αυτό το τμήμα του κοινού, τα αντιπαρατιθέμενα σημεία, εξεταζόμενα στο σύνολό τους, στερούνται ειδικής εννοιολογικής φόρτισης).

Το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει επίσης ότι, βάσει της κατ' αυτόν τον τρόπο διεξαχθείσας συγκρίσεως και λαμβανομένου υπόψη ότι τα καλυπτόμενα από τα δύο σήματα προϊόντα και υπηρεσίες είναι πανομοιότυπα ή παρόμοια, το EUIPO ορθώς συνήγαγε ότι υπήρχε κίνδυνος σύγχυσης του κοινού. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά, όπως εκτίμησε και το EUIPO, ότι, αφενός, η διαφορά μεταξύ των αντιπαρατιθέμενων σημείων, που έγκειται στην παρουσία του συμπληρωματικού γράμματος «m» στην αρχή του MI PAD, δεν είναι επαρκής για να αντισταθμιστεί ο υψηλός βαθμός ομοιότητας των δύο σημείων από οπτική και φωνητική άποψη και ότι, αφετέρου, το οικείο κοινό πρόκειται να σχηματίσει την πεποίθηση ότι τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση (ή από οικονομικώς συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις) και πρόκειται να διαμορφώσει την αντίληψη ότι το σήμα MI PAD του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση αποτελεί παραλλαγή του προγενέστερου σήματος IPAD.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους, το Γενικό Δικαστήριο επικυρώνει την απόφαση του EUIPO.

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΥΠΟΥ αρ. 129/17 5-12-2017, <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

(η κάθε ερώτηση είναι ισότιμη)

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήστε ποιο πρόβλημα τέθηκε προς επίλυση στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς επιλύθηκε.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Τί είναι σήμα;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να προστατευτεί ένα σήμα στο Ελληνικό δίκαιο;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 4]

Πώς κατοχυρώνεται ένα σήμα πανελλαδικά και πώς πανευρωπαϊκά;

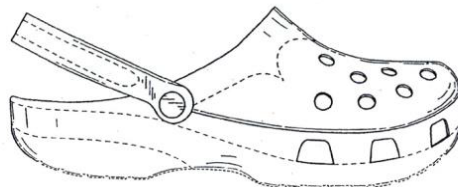
Πανεπιστήμιο Αιγαίου - Τμ. Μηχ. Σχεδίασης Προϊόντων κ' Συστημάτων
Εξετάσεις Νομικά στο Design
Εξετάσεις χειμερινού εξαμήνου 2017-8
Εξεταστική 21-9-2018

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παρακάτω κείμενο, απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
Απόφαση στην υπόθεση T-651/16 : Crocs, Inc κατά EUIPO

Το Γενικό Δικαστήριο επικυρώνει την ακύρωση της καταχώρισης του σχεδίου της Crocs λόγω της δημοσιοποίησής του πριν την καταχώρισή του

Βάσει κανονισμού της Ένωσης προστατεύονται τα κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα, εφόσον είναι νέα και έχουν ατομικό χαρακτήρα¹. Ένα σχέδιο δεν δύναται να θεωρηθεί νέο εάν, μεταξύ άλλων, δημοσιοποιήθηκε πριν τους 12 μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας της διεκδικούμενης προτεραιότητας², εκτός εάν η δημοσιοποίηση αυτή λογικά δεν ήταν δυνατόν να γίνει γνωστή στους ειδικευμένους κύκλους του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης.³ Στις 22 Νοεμβρίου 2004, η Western Brands LLC υπέβαλε στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)⁴ αίτηση καταχώρισης του κατωτέρω σχεδίου ως κοινοτικού σχεδίου για υποδήματα, διεκδικώντας την προτεραιότητα αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας στις Ηνωμένες Πολιτείες, η οποία κατατέθηκε στις 28 Μαΐου 2004.

Στις 8 Φεβρουαρίου 2005, το σχέδιο καταχωρίστηκε ως κοινοτικό σχέδιο. Στις 3 Νοεμβρίου 2005, το κοινοτικό σχέδιο μεταβιβάστηκε στην εταιρία Crocs.

Το 2013, η γαλλική εταιρία Gifi Diffusion κατέθεσε ενώπιον του EUIPO αίτηση κήρυξης ακυρότητας του σχεδίου, προβάλλοντας ότι αυτό δεν ήταν νέο. Η Gifi υποστήριξε ότι το σχέδιο δημοσιοποιήθηκε πριν τις 28 Μαΐου 2003, ήτοι πριν από την περίοδο των δώδεκα μηνών που προηγείται της διεκδικούμενης προτεραιότητας (ήτοι της ημερομηνίας κατά την οποία κατατέθηκε αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής).

Με απόφαση της 6ης Ιουνίου 2016, το EUIPO κήρυξε άκυρο το σχέδιο, κρίνοντας ότι αυτό είχε δημοσιοποιηθεί πριν τις 28 Μαΐου 2003 και, κατά συνέπεια, δεν ήταν νέο. Κατά το EUIPO, η δημοσιοποίηση του σχεδίου είχε λάβει χώρα μέσω (i) της έκθεσής του στον ιστότοπο της Crocs (ii) έκθεσης σε ναυτικό σαλόνι στο Fort Lauderdale στη Φλόριδα (Ηνωμένες Πολιτείες) και (iii) της διάθεσης προς πώληση των σαμπό στα οποία είχε εφαρμοστεί το σχέδιο.

Η Crocs άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω απόφασης ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η εταιρία υποστήριξε ότι η δημοσιοποίηση του σχεδίου στο διαδίκτυο αφορούσε γεγονότα τα οποία, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, λογικά δεν ήταν δυνατόν να γίνουν

γνωστά στους ειδικευμένους κύκλους του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή της Crocs και επικυρώνει την απόφασή του EUIPO⁵.

Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει, όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον το σχέδιο είχε δημοσιοποιηθεί πριν τις 28 Μαΐου 2003, ότι η Crocs δεν αμφισβητεί το υποστατό των τριών περιστατικών δημοσιοποίησης που έλαβε υπόψη του το EUIPO.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δεν απαιτείται τα πραγματικά περιστατικά το οποία συνιστούν τη δημοσιοποίηση να έχουν λάβει χώρα στο έδαφος της Ένωσης. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο αποφαίνεται ότι το EUIPO δεν υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έκρινε ότι, βάσει των ανωτέρω τριών περιστατικών δημοσιοποίησης, τουλάχιστον εάν αυτά εξετασθούν ως σύνολο, το επίμαχο σχέδιο δημοσιοποιήθηκε πριν τις 28 Μαΐου 2003.

Επιπροσθέτως, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι η Crocs δεν απέδειξε ότι τα τρία αυτά περιστατικά δημοσιοποίησης που έλαβε υπόψη το EUIPO, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, λογικά δεν ήταν δυνατόν να γίνουν γνωστά στους ειδικευμένους κύκλους του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης (ήτοι στους επαγγελματίες της πώλησης και της κατασκευής υποδημάτων).

Το Γενικό Δικαστήριο σημειώνει, ιδίως, ότι η Crocs ούτε απέδειξε αρκούντως κατά νόμον ότι κατασκευαστές υποδημάτων που δραστηριοποιούνται εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών δεν μπορούσαν να εντοπίσουν τον ιστότοπό της, ούτε απέδειξε ότι οι εν λόγω επαγγελματίες δεν γνώριζαν το ναυτικό σαλόνι του Fort Lauderdale, λαμβανομένου υπόψη του διεθνούς του χαρακτήρα και της θερμής υποδοχής που έτυχε σε αυτό η έκθεση των επίμαχων σαμπό. Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι τα σαμπό πωλούνταν σε μεγάλο αριθμό πολιτειών των Η.Π.Α. και ότι, συνεπώς, είναι απίθανο, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που έχουν οι εμπορικές τάσεις της αμερικανικής αγοράς για την αγορά της Ένωσης, η εν λόγω διάθεση προς πώληση να μην έγινε αντιληπτή από τους ειδικευμένους κύκλους του συγκεκριμένου κλάδου οι οποίοι δραστηριοποιούνται εντός της Ένωσης.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα

² Άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού.

³ Άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού.

⁴ Την εποχή εκείνη το Γραφείο ονομαζόταν ακόμη Γραφείο Εναρμόνισης στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (ΓΕΕΑ).

⁵ Το Γενικό Δικαστήριο εξέδωσε σήμερα και την απόφασή του στην υπόθεση T-424/16 Gifi Diffusion κατά EUIPO, στην οποία η εταιρία Gifi είχε ζητήσει την ακύρωση της απόρριψης της αίτησής της για κήρυξη ακυρότητας του σχεδίου των υποδημάτων της Crocs. Η Gifi προέβαλε, μεταξύ άλλων, ότι το σχέδιο δεν είναι νέο, λόγω της προγενέστερης δημοσιοποίησης πανομοιότυπων σχεδίων. Η Gifi προσκόμισε αποδείξεις επ' αυτού, ιδίως δε εικόνες 27 σχεδίων παρόμοιων προς αυτό της Crocs. Με την απόφασή αυτή, το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την απόφασή του EUIPO λόγω του ότι αυτό παρέλειψε να λάβει θέση, στην απόφασή του, σχετικά με 6 σχέδια που επικαλέστηκε η Gifi, χωρίς να αιτιολογή την παράλειψη αυτή.

ΠΗΓΗ: Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αρ. 31/18 14-3-2018. <http://curia.europa.eu>

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

(η κάθε ερώτηση είναι ισότιμη)

[ΕΡΩΤΗΣΗ 1]

Εξηγήσετε ποιο πρόβλημα τέθηκε προς επίλυση στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πώς επιλύθηκε.

[ΕΡΩΤΗΣΗ 2]

Εάν παρόμοιο πρόβλημα είχε τεθεί σε Ελληνικό Δικαστήριο βάση του ελληνικού Νόμου περί βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, ποια θα ήταν η απόφαση;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 3]

Πώς κατοχυρώνεται ένα βιομηχανικό σχέδιο πανελλαδικά και πώς πανευρωπαϊκά;

[ΕΡΩΤΗΣΗ 4]

Τί είναι το EUIPO;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΝΟΜΟΣ 2121/1993 (ΦΕΚ Α-25) « Πνευματική ιδιοκ/σία, συγγενικά δικαιώματα»

Κωδικοποιημένος όπως ισχύει με όλες τις τροποποιήσεις.

Πηγή κωδικοποίησης: Sakoulas-Online.gr - Λ. Κοτσίρης, Δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας και κοινοτικό κεκτημένο, 7η έκδ., 2017

Ν. 2121/1993 Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα (ΦΕΚ Α' 25/4.3.1993)[1]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 1

Πνευματική ιδιοκτησία

1. Οι πνευματικοί δημιουργοί με τη δημιουργία του έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα).

2. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν τις εξουσίες, που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2

Αντικείμενο του Δικαιώματος

1. Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, ιδίως τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις, με κείμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα, με μουσική ή χωρίς, οι χορογραφίες και οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτηριστικά έργα και οι λιθογραφίες, τα αρχιτεκτονικά έργα, οι φωτογραφίες, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη.

2. Νοούνται επίσης ως έργα οι μεταφράσεις, οι διασκευές, οι προσαρμογές και οι άλλες μετατροπές έργων ή εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης, καθώς και οι συλλογές έργων ή συλλογές εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης ή απλών γεγονότων και στοιχείων, όπως οι εγκυκλοπαιδείες, και οι ανθολογίες (και οι βάσεις δεδομένων), εφόσον η επιλογή ή η διευθέτηση του περιεχομένου τους είναι πρωτότυπη. Η προστασία των έργων της παρούσας 402παραγράφου γίνεται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων στα προϋπάρχοντα έργα, που χρησιμοποιήθηκαν ως αντικείμενο των μετατροπών ή των συλλογών.

2. α. Αντικείμενο προστασίας είναι και οι βάσεις δεδομένων οι οποίες λόγω της επιλογής ή διευθέτησης του περιεχομένου τους αποτελούν πνευματικά δημιουργήματα. Η

προστασία αυτή δεν εκτείνεται στο περιεχόμενο των βάσεων δεδομένων και δεν θίγει κανένα από τα δικαιώματα που υφίστανται στο περιεχόμενο αυτό. Ως βάση δεδομένων νοείται η συλλογή έργων, δεδομένων ή άλλων ανεξάρτητων στοιχείων, διευθετημένων κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο και ατομικώς προσιτών με ηλεκτρονικά μέσα ή με άλλο τρόπο.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου 7 του παρόντος νόμου, θεωρούνται ως έργα λόγου προστατευόμενα κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και το προπαρασκευαστικό υλικό του σχεδιασμού τους. Η προστασία παρέχεται σε κάθε μορφή έκφρασης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι ιδέες και οι αρχές στις οποίες βασίζεται οποιοδήποτε στοιχείο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, περιλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες βασίζονται τα συστήματα διασύνδεσής του, δεν προστατεύονται κατά τον παρόντα νόμο. Ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή θεωρείται πρωτότυπο εφόσον είναι προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού του.

4. Η προστασία του παρόντος νόμου είναι ανεξάρτητη από την αξία και τον προορισμό του έργου, καθώς και από το γεγονός ότι το έργο προστατεύεται ενδεχομένως και από άλλες διατάξεις.

5. Η προστασία του παρόντος νόμου δεν εκτείνεται σε επίσημα κείμενα με τα οποία εκφράζεται η άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας και ιδίως σε νομοθετικά, διοικητικά ή δικαστικά κείμενα, καθώς και στις εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης, στις ειδήσεις και στα απλά γεγονότα ή στοιχεία.

Άρθρο 3

Το περιουσιακό δικαίωμα

1. Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στους δημιουργούς ιδίως την εξουσία (δικαίωμα) να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

α) Την εγγραφή και την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των έργων τους με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει.

β) Τη μετάφραση των έργων τους.

γ) Τη διασκευή, την προσαρμογή ή άλλες μετατροπές των έργων τους.

δ) όσον αφορά το πρωτότυπο ή τα αντίτυπα (αντίγραφα) των έργων τους, τη διανομή τους στο κοινό με οποιαδήποτε μορφή μέσω πώλησης ή με άλλους τρόπους. Το δικαίωμα διανομής εντός της Κοινότητας αναλώνεται μόνο εάν η πρώτη πώληση ή η με οποιονδήποτε άλλο τρόπο πρώτη μεταβίβαση της κυριότητας του πρωτοτύπου ή των αντιτύπων εντός της Κοινότητας πραγματοποιείται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.

ε) Την εκμίσθωση και το δημόσιο δανεισμό, όσον αφορά το πρωτότυπο ή τα αντίτυπα των έργων τους. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται από οποιαδήποτε πώληση ή άλλη πράξη διανομής του πρωτοτύπου ή των αντιτύπων. Τα δικαιώματα αυτά δεν εφαρμόζονται σε σχέση με τα έργα αρχιτεκτονικής και τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών. Η εκμίσθωση και ο δημόσιος δανεισμός νοούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην οδηγία 92/100 του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 1992 (ΕΕΕΚ αριθμ. L 346/61 27.11.1992).

στ) Τη δημόσια εκτέλεση των έργων τους.

ζ) Τη μετάδοση ή αναμετάδοση των έργων τους στο κοινό με τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με 403οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παραλλήλως προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων.

η) Την παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στα έργα αυτά, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται με οποιαδήποτε πράξη παρουσίασης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης.

θ) Την εισαγωγή αντιτύπων των έργων τους που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού ή, εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αν το δικαίωμα της εισαγωγής αντιτύπων στην Ελλάδα είχε συμβατικά διατηρηθεί από τον δημιουργό (άρθρα 2, 3 παρ. 1 και 3, 4 Οδηγίας 2001/29 ΕΕΕΚ αριθμ. L 167/10 22.6.2001).

2. Δημόσια θεωρείται κάθε χρήση ή εκτέλεση ή παρουσίαση του έργου, που κάνει το έργο προσιτό σε κύκλο προσώπων ευρύτερο από το στενό κύκλο της οικογένειας και το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, ανεξαρτήτως από το αν τα πρόσωπα αυτού του ευρύτερου κύκλου βρίσκονται στον ίδιο ή σε διαφορετικούς χώρους.

3. Ο δημιουργός βάσης δεδομένων έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει ή να απαγορεύει: α) την προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή της βάσης δεδομένων με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, β) τη μετάφραση, προσαρμογή, διευθέτηση και οποιαδήποτε άλλη μετατροπή της βάσης δεδομένων, γ) οποιαδήποτε μορφή διανομής της βάσης δεδομένων ή αντιγράφων της στο κοινό. Η πρώτη πώληση αντιγράφου της βάσης δεδομένων στην Κοινότητα από το δικαιούχο, ή με τη συγκατάθεσή του, συνεπάγεται ανάλωση του δικαιώματος μεταπώλησης του εν λόγω αντιγράφου στην Κοινότητα. δ) οποιαδήποτε ανακοίνωση, επίδειξη ή παρουσίαση της βάσης δεδομένων στο κοινό, ε) οποιαδήποτε αναπαραγωγή, διανομή, ανακοίνωση, επίδειξη ή παρουσίαση στο κοινό των αποτελεσμάτων των πράξεων που αναφέρονται στο στοιχείο β'. ο νόμιμος χρήστης βάσης δεδομένων ή αντιγράφων της μπορεί να εκτελέσει χωρίς άδεια του δημιουργού, οποιαδήποτε από τις παραπάνω πράξεις οι οποίες είναι αναγκαίες για την πρόσβαση στο περιεχόμενο της βάσης δεδομένων και την κανονική χρησιμοποίησή της. Στο μέτρο που ο νόμιμος χρήστης δικαιούται να χρησιμοποιεί τμήμα μόνο της βάσης δεδομένων, η προηγούμενη διάταξη εφαρμόζεται μόνο για το τμήμα αυτό. Συμφωνίες αντίθετες προς τις ρυθμίσεις των δύο αμέσως προηγούμενων εδαφίων είναι άκυρες (άρθρα 5. 6 παρ. 1 και 15 οδηγίας 96/9).

4. Αναπαραγωγή ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για ιδιωτικούς σκοπούς δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 4

Το ηθικό δικαίωμα

1. Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως τις εξουσίες: α) της απόφασης για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό (δημοσίευση) β) της αναγνώρισης της πατρότητάς του πάνω στο έργο και ειδικότερα την εξουσία να απαιτεί, στο μέτρο του δυνατού, τη μνεία του ονόματός του στα αντίτυπα του έργου του και σε κάθε δημόσια χρήση του έργου του ή, αντίθετα, να κρατάει την

ανωνυμία του ή να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο γ) της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης, περικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου του, καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό δ) της προσπέλασης στο έργο του, έστω και αν το περιουσιακό δικαίωμα στο έργο ή η κυριότητα στον υλικό φορέα του έργου ανήκει σε άλλον, οπότε η προσπέλαση πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο που προκαλεί τη μικρότερη δυνατή ενόχληση στο δικαιούχο ε) προκειμένου περί έργων λόγου ή επιστήμης, 404της υπαναχώρησης από συμβάσεις μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή εκμετάλλευσής του ή άδειας εκμετάλλευσής του εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία της προσωπικότητάς του εξαιτίας μεταβολής στις πεποιθήσεις του ή στις περιστάσεις και με καταβολή αποζημίωσης στον αντισυμβαλλόμενο για τη θετική του ζημία.

2. Στην τελευταία περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, η υπαναχώρηση ενεργεί μετά την καταβολή της αποζημίωσης. Αν μετά την υπαναχώρηση, ο δημιουργός αποφασίσει και πάλι να προβεί σε μεταβίβαση ή εκμετάλλευση του έργου ή έργου παραπλήσιου, οφείλει κατά προτεραιότητα να προσφέρει στον παλαιό αντισυμβαλλομένο του τη δυνατότητα να ανακαταρτίσει την παλαιά σύμβαση με όρους όμοιους ή ανάλογους προς εκείνους που ίσχυαν κατά το χρόνο της υπαναχώρησης.

3. Το ηθικό δικαίωμα είναι ανεξάρτητο από το περιουσιακό δικαίωμα και παραμένει στο δημιουργό ακόμα και μετά τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος.

Άρθρο 5

Δικαίωμα παρακολούθησης

1. Ο δημιουργός του πρωτοτύπου έργου τέχνης έχει δικαίωμα παρακολούθησης που είναι το ανεκχώρητο και αναπαλλοτρίωτο μεταξύ ζώντων δικαίωμα είσπραξης ενός ποσοστού επί του τιμήματος κάθε μεταπώλησης του εν λόγω έργου μετά την πρώτη μεταβίβασή του από το δημιουργό ή για λογαριασμό του. Παραίτηση από το δικαίωμα παρακολούθησης δεν χωρεί. Το δικαίωμα αυτό ισχύει αποκλειστικά σε κάθε μεταπώληση στην οποία συμμετέχουν, ως πωλητές, αγοραστές ή ενδιάμεσοι, επαγγελματίες της αγοράς έργων τέχνης, όπως οίκοι δημοπρασιών, γκαλερί έργων τέχνης και γενικά οποιοσδήποτε έμπορος έργων τέχνης. Το ποσοστό αυτό καταβάλλεται από τον πωλητή. Όταν συμπράττει και ενδιάμεσος επαγγελματίας της αγοράς έργων τέχνης, η ευθύνη για την καταβολή του ποσοστού βαρύνει αυτόν και τον πωλητή εις ολόκληρον (άρθρο 1 παράγραφοι 1, 2 και 4 της Οδηγίας 2001/84).

2. Ως «πρωτότυπα έργα τέχνης» νοούνται τα έργα εικαστικών τεχνών, όπως οι πίνακες, τα κολάζ, τα έργα ζωγραφικής, τα σχέδια, οι εικόνες χαρακτηριστικής, χαλκογραφίες και λιθογραφίες, τα γλυπτά, τα εργόχειρα χαλιά τοίχου (ταπισερί), τα κεραμικά και έργα υαλουργίας και οι φωτογραφίες, εφόσον τα έργα αυτά έχουν δημιουργηθεί εξ ολοκλήρου από τον δημιουργό ή πρόκειται για αντίτυπα που θεωρούνται ως πρωτότυπα έργα τέχνης. Τα αντίτυπα έργων τέχνης, τα οποία έχουν δημιουργηθεί ή παραχθεί σε περιορισμένο αριθμό από τον ίδιο τον δημιουργό ή υπό την ευθύνη του, θεωρούνται ως «πρωτότυπα έργα τέχνης» για την εφαρμογή του δικαιώματος παρακολούθησης. Κατά κανόνα τα αντίτυπα αυτά πρέπει να είναι αριθμημένα, να έχουν υπογραφεί ή να έχουν κατ' άλλο τρόπο εγκριθεί από τον δημιουργό (άρθρο 2 της Οδηγίας 2001/84).

3. Το ποσοστό που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ορίζεται βάσει των ακόλουθων συντελεστών:

α) 5% για το τμήμα της τιμής πώλησης έως 50.000,00 ευρώ.

- β) 3% για το τμήμα της τιμής πώλησης από 50.000,01 έως 200.000,00 ευρώ.
- γ) 1% για το τμήμα της τιμής πώλησης από 200.000,01 έως 350.000,00 ευρώ.
- δ) 0,5% για το τμήμα της τιμής πώλησης από 350.000,01 έως 500.000,00 ευρώ.
- ε) 0,25% για το τμήμα της τιμής πώλησης που υπερβαίνει τα 500.000,00 ευρώ.

Το συνολικό ποσοστό δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 12.500,00 ευρώ (άρθρα 3 και 4 της Οδηγίας 2001/84).

4. Οι τιμές πώλησης που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο νοούνται προ φόρων (άρθρο 5 της Οδηγίας 2001/84).

5. Το παραπάνω ποσοστό καταβάλλεται στον δημιουργό και μετά το θάνατό του στους κληρονόμους 405ή άλλους αιτία θανάτου δικαιοδόχους του.

6. Η διαχείριση και προστασία του δικαιώματος παρακολούθησης μπορεί να ανατεθεί σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού, για την κατηγορία των έργων τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 2 (άρθρο 6 της Οδηγίας 2001/84).

7. Επί τριετία μετά τη μεταπώληση, οι δικαιούχοι και οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης μπορούν να απαιτούν από οποιονδήποτε επαγγελματία της αγοράς έργων τέχνης που μνημονεύεται στην παράγραφο 1, κάθε πληροφορία απαραίτητη για την καταβολή του ποσοστού που οφείλεται επί της μεταπώλησης. Το δικαίωμα συλλογής πληροφοριών έχει και το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος (άρθρο 9 της Οδηγίας 2001/84).

8. Η διάρκεια προστασίας του δικαιώματος παρακολούθησης είναι αντίστοιχη με εκείνη που προβλέπεται στα άρθρα 29, 30, 31 παράγραφοι 1 και 2 του νόμου αυτού. (άρθρο 8 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2001/84).

9. Οι δημιουργοί που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι δικαιοδόχοι τους απολαύουν του δικαιώματος παρακολούθησης, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, εφόσον η νομοθεσία της χώρας της ιθαγένειας του δημιουργού ή του δικαιοδόχου του προστατεύει το δικαίωμα παρακολούθησης στη συγκεκριμένη χώρα υπέρ των Ελλήνων δημιουργών ή δημιουργών από άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υπέρ των δικαιοδόχων τους. Το δικαίωμα παρακολούθησης εφαρμόζεται και για τους δημιουργούς που δεν είναι υπήκοοι κράτους-μέλους, αλλά έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα (άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2001/84).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 6

Αρχικός δικαιούχος

1. Ο δημιουργός ενός έργου είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου.

2. Τα δικαιώματα αποκτώνται πρωτογενώς χωρίς διατυπώσεις.

Άρθρο 7

Έργα συνεργασίας, συλλογικά και σύνθετα

1. Έργα συνεργασίας θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με την άμεση σύμπραξη δύο ή περισσότερων δημιουργών. Οι δημιουργοί ενός έργου, που είναι προϊόν συνεργασίας, είναι οι αρχικοί συνδικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου. Αν δεν συμφωνήθηκε αλλιώς, το δικαίωμα ανήκει κατά ίσα μέρη στους συνδημιουργούς.

2. Συλλογικά έργα θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με τις αυτοτελείς συμβολές περισσότερων δημιουργών κάτω από την πνευματική διεύθυνση και το συντονισμό ενός φυσικού προσώπου. Το φυσικό αυτό πρόσωπο είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του συλλογικού έργου. Οι δημιουργοί των επιμέρους συμβολών είναι αρχικοί δικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί των συμβολών τους, εφόσον αυτές είναι δεκτικές χωριστής εκμετάλλευσης.

3. Όταν ένα έργο είναι σύνθετο, απαρτιζόμενο από τμήματα που έχουν δημιουργηθεί χωριστά, οι δημιουργοί των τμημάτων αυτών είναι αρχικοί συνδικαιούχοι των δικαιωμάτων επί του σύνθετου έργου και αποκλειστικοί αρχικοί δικαιούχοι των δικαιωμάτων του τμήματος, που δημιούργησε ο καθένας εφόσον αυτό είναι δεκτικό χωριστής εκμετάλλευσης.

406Άρθρο 8

Έργα μισθωτών

Επί έργων που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος είναι ο δημιουργός. Αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, στον εργοδότη μεταβιβάζονται αυτοδικαίως εκείνες μόνο οι εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα, που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης.

«Το περιουσιακό δικαίωμα επί των έργων που δημιουργήθηκαν από τους απασχολούμενους με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στο Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ., σε εκτέλεση του υπηρεσιακού τους καθήκοντος μεταβιβάζεται αυτοδικαίως στον εργοδότη, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία»[2].

Άρθρο 9

Οπτικοακουστικά έργα

Ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης.

Άρθρο 10

Τεκμήρια

1. Τεκμαίρεται ως δημιουργός του έργου το πρόσωπο του οποίου το όνομα εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τον τρόπο, που συνήθως χρησιμοποιείται για την ένδειξη του δημιουργού. Το ίδιο ισχύει και αν εμφανίζεται ψευδώνυμο εφόσον το ψευδώνυμο δεν αφήνει αμφιβολία ως προς την ταυτότητα του προσώπου.

2. Τεκμαίρεται ως δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας σε συλλογικά έργα, σε προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών ή σε οπτικοακουστικά έργα το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, του οποίου το όνομα ή η επωνυμία εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τον τρόπο, που συνήθως χρησιμοποιείται για την ένδειξη του δικαιούχου.

3. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως στους δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων ως προς το προστατευόμενο αντικείμενό τους, καθώς και στους κατασκευαστές βάσεων δεδομένων για το ειδικής φύσης δικαίωμά τους (άρθρο 5 εδάφιο β της Οδηγίας 2004/48).

4. Κατά των τεκμηρίων των προηγούμενων παραγράφων επιτρέπεται αντίθετη απόδειξη.

Άρθρο 11

Αρχικοί δικαιούχοι κατά πλάσμα

1. Λογίζεται έναντι των τρίτων ως αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος όποιος καθιστά νομίμως προσιτό στο κοινό έργο ανώνυμο ή με ψευδώνυμο. Μετά την εμφάνιση του πραγματικού δημιουργού του έργου, αυτός αποκτά τα παραπάνω δικαιώματα στην κατάσταση όπου βρίσκονται από τις ενέργειες του πλασματικού δικαιούχου.

2. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου το ηθικό δικαίωμα ανήκει στον κατά πλάσμα δικαιούχο κατά το μέτρο που δικαιολογείται από την ιδιότητά του αυτή.

407ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ, ΑΣΚΗΣΗ

Άρθρο 12

Μεταβίβαση

1. Το περιουσιακό δικαίωμα μπορεί να μεταβιβασθεί μεταξύ ζώντων ή αιτία θανάτου.

2. Το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων. Μετά το θάνατο του δημιουργού, το ηθικό δικαίωμα περιέρχεται στους κληρονόμους του, που οφείλουν να το ασκούν σύμφωνα με τη θέληση του δημιουργού, εφόσον τέτοια θέληση έχει ρητά εκφρασθεί.

Άρθρο 13

Συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης

1. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να καταρτίζει συμβάσεις, με τις οποίες αναθέτει στον αντισυμβαλλόμενο και αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει εξουσίες, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα (συμβάσεις εκμετάλλευσης).

2. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να επιτρέπει σε κάποιον άλλον την άσκηση εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό του δικαίωμα (άδειες εκμετάλλευσης).

3. Οι συμβάσεις και οι άδειες εκμετάλλευσης μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές. Οι αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον

αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια κατ' αποκλεισμό οποιουδήποτε τρίτου. Οι μη αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες, στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια παράλληλα προς το δημιουργό και άλλους αντισυμβαλλόμενους. Όταν υπάρχει σύμβαση ή άδεια εκμετάλλευσης ο αντισυμβαλλόμενος νομιμοποιείται, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία να ζησει, στο δικό του όνομα, τη δικαστική προστασία των εξουσιών, που ασκεί από παράνομες προσβολές τρίτων.

4. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης θεωρούνται μη αποκλειστικές.

5. Η σύμβαση ή η άδεια δεν μπορεί ποτέ να περιλαμβάνει το σύνολο των μελλοντικών έργων του δημιουργού και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αναφέρεται και σε τρόπους εκμετάλλευσης που δεν ήταν γνωστοί κατά το χρόνο της κατάρτισης των σχετικών δικαιωπραξιών.

6. Τα δικαιώματα εκείνου που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση ή που αποκτά τη δυνατότητα εκμετάλλευσης δεν μπορούν να μεταβιβασθούν μεταξύ ζώντων χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού.

Άρθρο 14

Τύπος των δικαιωπραξιών

Δικαιωπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, την ανάθεση ή την άδεια εκμετάλλευσης και την άσκηση του ηθικού δικαιώματος είναι άκυρες αν δεν καταρτισθούν εγγράφως. Την ακυρότητα μπορεί να επικαλεσθεί μόνο ο πνευματικός δημιουργός.

Άρθρο 15

Έκταση της μεταβίβασης και των συμβάσεων και αδειών εκμετάλλευσης

1. Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος και οι συμβάσεις εκμετάλλευσης ή άδειας εκμετάλλευσης του δικαιώματος αυτού μπορούν να είναι περιορισμένες από την 408άποψη των εξουσιών, του σκοπού, της διάρκειας, της τοπικής ισχύος και της έκτασης ή των μέσων εκμετάλλευσης.

2. Αν δεν καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης και αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη, η διάρκεια αυτή θεωρείται ότι περιορίζεται σε πέντε χρόνια.

3. Αν δεν καθορίζεται η τοπική ισχύς της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές ισχύουν στη χώρα όπου καταρτίστηκαν.

4. Αν δεν καθορίζεται η έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης για τα οποία γίνεται η μεταβίβαση ή συμφωνείται η εκμετάλλευση ή η άδεια εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές αφορούν την έκταση και τα μέσα, που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης ή της άδειας.

5. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή παροχής αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης, εκείνος που αποκτά το δικαίωμα ή την άδεια είναι

υποχρεωμένος, μέσα σε εύλογο χρόνο, να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης.

Άρθρο 16

Συναίνεση του δημιουργού ως άσκηση του ηθικού δικαιώματος

Η συναίνεση του δημιουργού για πράξεις ή παραλείψεις, που αλλιώς θα αποτελούσαν προσβολή του ηθικού δικαιώματος, αποτελεί τρόπο άσκησης του δικαιώματος αυτού και δεσμεύει το δημιουργό.

Άρθρο 17

Μεταβίβαση του υλικού φορέα

Η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, σε πρωτότυπο ή αντίγραφο ή αντίτυπο, δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν παρέχει στο νέο κτήτορα εξουσίες εκμετάλλευσης του έργου, εκτός αν εγγράφως έχει συμφωνηθεί το αντίθετο ήδη με τον αρχικό δικαιούχο του περιουσιακού δικαιώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 18

Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση

1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός έργου, που έχει νομίμως δημοσιευθεί εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται για ιδιωτική χρήση εκείνου που την κάνει. Δεν αποτελεί ιδιωτική χρήση η χρήση στο πλαίσιο μιας επιχείρησης ή μιας υπηρεσίας ή ενός οργανισμού.

2. Η ελευθερία της αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση δεν ισχύει όταν με την αναπαραγωγή εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου ή βλάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα των δημιουργών και ιδίως: α) όταν αναπαράγεται αρχιτεκτονικό έργο σε μορφή κτιρίου ή άλλης παρεμφερούς κατασκευής β) όταν αναπαράγεται, με τεχνικά μέσα, έργο των εικαστικών τεχνών, που κυκλοφορεί σε περιορισμένο αριθμό ή η γραφική παράσταση μουσικού έργου.

3. Εάν για την ελεύθερη αναπαραγωγή του έργου για ιδιωτική χρήση χρησιμοποιούνται 409 τεχνικά μέσα, όπως συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλοι υλικοί φορείς πρόσφοροι για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι υλικοί φορείς ψηφιακής αντιγραφής -ιδίως CDRW, CDR, DVD και άλλα αποθηκευτικά μέσα χωρητικότητας κάτω του ενός (1) TByte ή ίσο και άνω του ενός (1) TByte, ηλεκτρονικοί υπολογιστές στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι δικτυωμένες φορητές συσκευές (tablets) και τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα (smartphones) με μέγεθος εσωτερικής μνήμης τυχαίας προσπέλασης (RAM) άνω των 4 GB, συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή, φωτοτυπικές συσκευές και χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες, σαρωτές και εκτυπωτές, οφείλεται εύλογη

αμοιβή στο δημιουργό του έργου και στους κατά την παρούσα διάταξη δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων, με εξαίρεση τα προς εξαγωγή είδη. Η εύλογη αμοιβή καθορίζεται ως εξής:

α) Η αμοιβή για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι δικτυωμένες φορητές συσκευές (tablets) με μέγεθος εσωτερικής μνήμης τυχαίας προσπέλασης (RAM) άνω των 4 GB ορίζεται σε 2% της αξίας τους. Η αμοιβή κατανέμεται στους πνευματικούς δημιουργούς, στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας και στους εκδότες εντύπων. Η κατανομή των ποσοστών της εύλογης αμοιβής επί των ηλεκτρονικών υπολογιστών στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης της κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας δικαιούχων, ο τρόπος είσπραξης και καταβολής καθορίζονται με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 11.

β) Η αμοιβή για τις συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλους υλικούς φορείς πρόσφορους για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι υλικοί φορείς ψηφιακής αντιγραφής εκτός των αποθηκευτικών μέσων χωρητικότητας κάτω του 1 TByte όπως επίσης και για συσκευές ή εξαρτήματα ανεξάρτητα εάν λειτουργούν σε συνάρτηση ή μη με ηλεκτρονικούς υπολογιστές και χρησιμοποιούνται για την ψηφιακή αντιγραφή, μετεγγραφή ή με άλλο τρόπο αναπαραγωγή ορίζεται σε 6% της αξίας. Η αμοιβή κατανέμεται κατά 55% στους πνευματικούς δημιουργούς, 25% στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και 20% στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας.

γ) Σε 4% της αξίας των φωτοτυπικών συσκευών, των σαρωτών, των εκτυπωτών του χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες, καθώς και των αποθηκευτικών μέσων χωρητικότητας κάτω του 1 TByte. Η αμοιβή κατανέμεται εξ ημισείας μεταξύ των πνευματικών δημιουργών και των εκδοτών εντύπων.

Στην έννοια των φωτοτυπικών συσκευών συμπεριλαμβάνεται και κάθε πολυμηχάνημα το οποίο έχει τη δυνατότητα φωτοαντιγραφικής αναπαραγωγής.

Σε κάθε περίπτωση από τις ανωτέρω ο υπολογισμός της αξίας γίνεται κατά την εισαγωγή ή τη διάθεση από το εργοστάσιο. Η αμοιβή καταβάλλεται από τους εισαγωγείς ή από τους παραγωγούς των αντικειμένων αυτών και σημειώνεται στο τιμολόγιο, εισπράττεται δε από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν με έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού και καλύπτουν εν όλω ή εν μέρει την ενδιαφερόμενη κατηγορία των δικαιούχων.

Στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου, ο ΟΠΙ, βάσει εξειδικευμένης μελέτης που διενεργεί και στην οποία λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη της τεχνολογίας, την ελληνική, την ενωσιακή και τη διεθνή αγορά, μπορεί να εισηγείται στον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού 410 ρυθμίσεις αναφορικά με τα τεχνικά μέσα και τα χαρακτηριστικά τους, το ποσοστό της αμοιβής επί της αξίας τους, τις κατηγορίες δικαιούχων, καθώς και τα ποσοστά αμοιβής ανά κατηγορία.

4. α) Όποιος εισάγει ή αποκτά ενδοκοινοτικά ή παράγει και διαθέτει τεχνικά μέσα ή/ και χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες που σύμφωνα με την παράγραφο 3 υπόκεινται στην καταβολή εύλογης αμοιβής, υποχρεούται εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου να δηλώνει εγγράφως και υπευθύνως κατά το ν. 1599/1986 προς τον ΟΠΙ:

αα) την ποσότητα και τη συνολική αξία των τεχνικών μέσων ή/και χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες που κατά περίπτωση εισήγαγε ή απέκτησε ενδοκοινοτικά ή παρήγαγε και διέθεσε κατά το αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο ανά κατηγορία και τύπο τεχνικού μέσου και ββ) ότι αυτή είναι πράγματι η ποσότητα και συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη.

β) Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης έχει το δικαίωμα να ζητήσει οποτεδήποτε από οποιονδήποτε οφειλέτη, κοινοποιώντας του σχετική γραπτή πρόσκληση, να δηλώσει εγγράφως και υπευθύνως κατά το ν. 1599/1986 προς τον ΟΠΙ:

αα) την ποσότητα και συνολική αξία των τεχνικών μέσων ή/και χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπία ανά κατηγορία και τύπο τεχνικού μέσου αναλυτικά, που σύμφωνα με την παράγραφο 3 υπόκεινται στην καταβολή εύλογης αμοιβής και τα οποία κατά περίπτωση εισήγαγε ή απέκτησε ενδοκοινοτικά ή παρήγαγε και διέθεσε,

ββ) ότι αυτή είναι πράγματι η ποσότητα και συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη.

Μέσα σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλει στον ΟΠΙ την ως άνω υπεύθυνη δήλωση υπογραμμένη από τον ίδιο, όταν πρόκειται για ατομική επιχείρηση, ή από τον κατά το Καταστατικό εκπρόσωπό του, όταν πρόκειται για εταιρεία.

γ) Αν ο υπόχρεος παραλείπει να υποβάλει την παραπάνω δήλωση εντός της προθεσμίας των περιπτώσεων α' και β' της παρούσας παραγράφου ή εκπληρώνει την υποχρέωσή του αυτή ελλιπώς ή εσφαλμένα, οφείλει να καταβάλει το διπλάσιο της εύλογης αμοιβής που προβλέπεται στην παράγραφο 3 και στην περίπτωση αυτή έχουν εφαρμογή και οι παραγράφοι 6, 7, 8, 9 του παρόντος άρθρου.

5. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δεν δικαιούνται να ζητήσουν από τον ίδιο οφειλέτη την υποβολή νέας υπεύθυνης δήλωσης πριν παρέλθουν έξι (6) τουλάχιστον μήνες από την υποβολή της αμέσως προηγούμενης.

6. Αν ο οφειλέτης δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης της παραγράφου 4, το Μονομελές Πρωτοδικείο, που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, διατάσσει αυτόν που έχει κληθεί για άμεση υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης, με την καταδίκη, σε κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσής του, χρηματικής ποινής υπέρ του αιτούντος οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, τριών χιλιάδων (3.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

7. Αν ο οφειλέτης, μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη δημοσίευση της παραπάνω απόφασης, δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης, αίρεται ως προς αυτόν, ανεξάρτητα από κάθε άλλη κύρωση, ο χρονικός περιορισμός των έξι (6) μηνών, κατά τα ανωτέρω, και οποιοσδήποτε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης δικαιούται να ζητήσει από αυτόν υποβολή υπεύθυνης δήλωσης κάθε μήνα. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται ως προς καθεμία υπεύθυνη δήλωση οι διατάξεις της αμέσως προηγούμενης παραγράφου.

8. Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης, με δικές του δαπάνες, δικαιούται να ζητήσει 411τον έλεγχο της ακρίβειας του περιεχομένου οποιασδήποτε υπεύθυνης δήλωσης από έναν ορκωτό ελεγκτή που ορίζεται από τον Οργανισμό Πνευματικής ιδιοκτησίας. Σε περίπτωση άρνησης του οφειλέτη να δεχθεί τον ανωτέρω έλεγχο, η διενέργειά του διατάσσεται από το μονομελές πρωτοδικείο, σύμφωνα με όσα ορίζονται παραπάνω. Η εκάστοτε έκθεση του ορκωτού ελεγκτή κατατίθεται στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας και αντίγραφο αυτής δικαιούται να λάβει κάθε οργανισμός συλλογικής

διαχείρισης. Η διενέργεια νέου ελέγχου κατ' αίτηση άλλων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης για την ίδια δήλωση αποκλείεται.

9. Τα δικαιώματα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους έχουν κατ' αλληλίων και όλες οι επιχειρήσεις που εισάγουν ή παράγουν ή διαθέτουν [ή πωλούν] τεχνικά μέσα και υλικούς φορείς που υπόκεινται στην αμοιβή του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση διενέργειας ελέγχου από ορκωτό ελεγκτή, η σχετική δαπάνη βαρύνει την επιχείρηση που ζήτησε τη διενέργειά του.

10. Σε περίπτωση κατά την οποία για την καταβολή της εύλογης αμοιβής επιλέγεται ο εισαγωγέας, είτε πρόκειται για εισαγωγή είτε για ενδοκοινοτική απόκτηση των αναφερόμενων στην παράγραφο 3 του άρθρου 18 του ν. 2121/1993 υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή άλλων τεχνικών μέσων, η αμοιβή υπολογίζεται επί της αξίας που αναγράφεται στο τιμολόγιο του ξένου οίκου, η δε προβλεπόμενη από το παρόν άρθρο σημείωση επί του τιμολογίου γίνεται επί του τιμολογίου διάθεσης των εν λόγω υλικών φορέων και τεχνικών μέσων και αναφέρει απλώς ότι στην τιμή διάθεσης περιλαμβάνεται και η υπολογισθείσα επί της ανωτέρω αξίας αμοιβή της παραγράφου 3 του άρθρου 18 του ν. 2121/1993. Η αμοιβή καθίσταται απαιτητή τρεις (3) μήνες από την εισαγωγή.

11. Όταν στην ίδια κατηγορία ή υποκατηγορία δικαιούχων υπάρχουν περισσότεροι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και η συμφωνία για τη μεταξύ τους κατανομή του ποσοστού της εύλογης αμοιβής δεν έχει επιτευχθεί μέχρι την 1η Απριλίου εκάστου έτους, η κατανομή των ποσοστών της εύλογης αυτής αμοιβής στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης της κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας δικαιούχων, ο τρόπος είσπραξης και καταβολής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Ο.Π.Ι.). Η απόφαση του Ο.Π.Ι. διαμορφώνεται σύμφωνα με τις απόψεις των ενδιαφερόμενων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την καλή πίστη, τα συναλλακτικά ήθη και τις ακολουθούμενες πρακτικές σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που δεν συμφωνούν με την απόφαση του Ο.Π.Ι., μπορούν να ζητήσουν από το Μονομελές Πρωτοδικείο δικάζον κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να καθορίσει άλλη κατανομή, οι οφειλότες όμως υποχρεούνται να καταβάλουν στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης την εύλογη αμοιβή με βάση την απόφαση του Ο.Π.Ι. Η καταβολή αυτή συνεπάγεται την εξόφληση και ελευθέρωσή τους.

12[3]. Αλλοδαπές, μη εγκατεστημένες στην Ελλάδα εταιρείες που έχουν ειδικώς αδειοδοτηθεί σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 4 (α) του Τελωνειακού Κώδικα, όπως εισηχθη με το ν. 4132/2013 (Α' 59) και την υπουργική απόφαση 1126/12.6.2013 (Β' 1420), δεν είναι υπόχρεες για την καταβολή εύλογης αμοιβής του άρθρου 18 παρ. 3 του ν. 2121/1993 (Α' 25) για τα προϊόντα που εισάγουν υπό το καθεστώς αναστολής καταβολής του οφειλόμενου Φ.Π.Α. Η οφειλόμενη στους δικαιούχους εύλογη αμοιβή του άρθρου 18 παρ. 3 του ν. 2121/1993, καταβάλλεται από τον πρώτο εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας αγοραστή που αποκτά τα προϊόντα από τις αδειοδοτηθείσες σύμφωνα με το καθεστώς 412του άρθρου 29 παρ. 4 (α) του Τελωνειακού Κώδικα αλλοδαπές εταιρείες, προκειμένου να τα διαθέσει στο εσωτερικό της Χώρας, σημειώνεται δε (ως ποσοστό και ποσό) στο φορολογικό στοιχείο που εκδίδεται από τις ανωτέρω εταιρείες κατά την παράδοση των ανωτέρω προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας και εισπράττεται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, όπως στο παρόν άρθρο ορίζεται. Οι εταιρείες του άρθρου 29 παρ. 4(α) Τ.Κ. υποχρεούνται να γνωστοποιούν στους δικαιούχους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης τα στοιχεία των παραδόσεών τους στο εσωτερικό της χώρας (με πλήρη στοιχεία αγοραστή, ποσότητας, αξίας, κωδικού είδους, ημερομηνία αγοράς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο κριθεί απαραίτητο για την είσπραξη της αμοιβής) με τριμηνιαίες καταστάσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 10

του παρόντος άρθρου. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού μπορεί να ρυθμίζονται λεπτομέρειες που αφορούν στην εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 19

Παράθεση αποσπασμάτων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου νομίμως δημοσιευμένου για την υποστήριξη της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου, εφόσον η παράθεση των αποσπασμάτων αυτών είναι σύμφωνη προς τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η παράθεση του αποσπάσματος πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 20

Σχολικά βιβλία και ανθολογίες

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, που χρησιμοποιούνται ως βιβλία διδασκαλίας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή από άλλο αρμόδιο υπουργείο κατά το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, έργων του λόγου ενός ή περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς. Η ρύθμιση αυτή αφορά μόνο την έντυπη αναπαραγωγή.

2. Μετά το θάνατο του δημιουργού, επιτρέπεται χωρίς την άδεια των δικαιοδόχων του και χωρίς αμοιβή η αναπαραγωγή σε ανθολογίες έργων του λόγου περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς.

3. Η αναπαραγωγή, όπως ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν πρέπει να εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου από το οποίο παίρνονται τα κείμενα και πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 21

Αναπαραγωγή για διδασκαλία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, σύντομων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων συντόμου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, 413στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 22

Βιβλιοθήκες και αρχεία[4]

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός πρόσθετου αντίτυπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία, που έχουν αντίτυπο του έργου στη μόνιμη συλλογή τους, προκειμένου να διατηρήσουν το αντίτυπο αυτό ή να το μεταβιβάσουν σε άλλη, μη κερδοσκοπική, βιβλιοθήκη ή αρχείο. Η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο αν είναι αδύνατη η προμήθεια ενός τέτοιου αντίτυπου από την αγορά σε σύντομο χρόνο και με εύλογους όρους.

2[5]. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, ο δημόσιος δανεισμός έργων από τις βιβλιοθήκες των δημοσίων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (σχολικές βιβλιοθήκες) καθώς και από τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες που είναι μέλη του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών[6].

Άρθρο 23

Αναπαραγωγή κινηματογραφικών έργων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Κινηματογραφίας, η αναπαραγωγή κινηματογραφικής ταινίας με το σκοπό της διατήρησής της στο Εθνικό Κινηματογραφικό Αρχείο, όταν ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας αρνιέται καταχρηστικά να την επιτρέψει και εφόσον πρόκειται για έργο ιδιαίτερης καλλιτεχνικής αξίας.

Άρθρο 24

Αναπαραγωγή για σκοπούς δικαστικών ή διοικητικών

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή έργου για να χρησιμοποιηθεί σε δικαστική ή διοικητική διαδικασία, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Άρθρο 25

Χρήση για λόγους ενημέρωσης

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό: α) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό, για λόγους περιγραφής επίκαιρων γεγονότων με μέσα μαζικής επικοινωνίας έργων, που βλέπονται ή ακούγονται κατά τη διάρκεια ενός τέτοιου γεγονότος β) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό με μέσα μαζικής επικοινωνίας προς το σκοπό της ενημέρωσης επί επίκαιρων γεγονότων πολιτικών λόγων, προσφωνήσεων, κηρυγμάτων, δικανικών αγορεύσεων 414 ή άλλων έργων παρόμοιας φύσης, καθώς και περιλήψεων ή αποσπασμάτων από διαλέξεις, εφόσον τα έργα αυτά παρουσιάζονται δημόσια.

2. Η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό πρέπει, όταν αυτό είναι δυνατό, να συνοδεύονται από την ένδειξη της πηγής και του ονόματος του δημιουργού.

Άρθρο 26

Χρήση εικόνων με έργα σε δημόσιους χώρους

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η περιστασιακή αναπαραγωγή και διάδοση με μέσα μαζικής επικοινωνίας εικόνων με έργα

αρχιτεκτονικής, εικαστικών τεχνών, φωτογραφίας ή εφαρμοσμένων τεχνών, που βρίσκονται μόνιμως σε δημόσιο χώρο.

Άρθρο 27

Δημόσια παράσταση ή εκτέλεση σε ειδικές περιστάσεις

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η δημόσια παράσταση ή εκτέλεση έργου: α) σε περίπτωση επίσημων τελετών, στο μέτρο που δικαιολογείται από τη φύση αυτών των τελετών β) στο πλαίσιο της δραστηριότητας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από το προσωπικό και τους μαθητές ή σπουδαστές του ιδρύματος εφόσον το κοινό απαρτίζεται αποκλειστικά από αυτούς ή από τους γονείς των μαθητών ή σπουδαστών ή όσους έχουν την επιμέλεια αυτών ή όσους συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες του ιδρύματος.

Άρθρο 27Α.

Ορισμένες χρήσεις ορφανών έργων[7]

1. Επιτρέπεται να καθίστανται προσιτά στο κοινό με την έννοια της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 και να αναπαράγονται για σκοπούς ψηφιοποίησης, διάθεσης στο κοινό, ευρετηρίασης, καταλογογράφησης, συντήρησης ή αποκατάστασης (επιτρεπόμενες χρήσεις) από προσιτές στο κοινό βιβλιοθήκες, εκπαιδευτικά ιδρύματα ή μουσεία, αρχεία ή ιδρύματα κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς, καθώς και από δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (φορείς χρήσης ορφανών έργων) έργα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους, στα οποία κανένας δικαιούχος δικαιωμάτων δεν έχει ταυτοποιηθεί ή ακόμα και αν έχει ταυτοποιηθεί, δεν έχει εντοπιστεί παρά τη διενέργεια επιμελούς αναζήτησης από τους φορείς χρήσης ορφανών έργων, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος άρθρου (ορφανά έργα).

2. Η παρούσα ρύθμιση εφαρμόζεται αποκλειστικά σε:

α. έργα που δημοσιεύθηκαν με τη μορφή βιβλίων, επιστημονικών περιοδικών, εφημερίδων, περιοδικών ή άλλων γραπτών κειμένων που περιλαμβάνονται στις συλλογές προσιτών στο κοινό βιβλιοθηκών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή μουσείων, καθώς και στις συλλογές αρχείων ή ιδρυμάτων κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς,

β. κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα που περιλαμβάνονται στις συλλογές προσιτών στο κοινό βιβλιοθηκών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή μουσείων, καθώς και στις συλλογές αρχείων ή ιδρυμάτων κινηματογραφικής ή ακουστικής κληρονομιάς,

γ. κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα και φωνογραφήματα που παράχθηκαν από 415 δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς μέχρι τις 31.12.2002 και περιλαμβάνονται στα αρχεία τους,

δ. έργα ή άλλο προστατευόμενο αντικείμενο που έχει ενσωματωθεί ή συμπεριληφθεί ή συνιστά αναπόσπαστο τμήμα των παραπάνω έργων ή φωνογραφημάτων. Τα έργα των περιπτώσεων α', β', γ', δ' προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και συγγενικά δικαιώματα και έχουν δημοσιευτεί για πρώτη φορά σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή, αν δεν έχουν δημοσιευτεί, έχουν μεταδοθεί για πρώτη φορά σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν τα έργα αυτά δεν έχουν δημοσιευθεί ή

μεταδοθεί, χρησιμοποιούνται από τους φορείς χρήσης ορφανών έργων μόνον εφόσον: α) έχουν διατεθεί ήδη στο κοινό από οποιονδήποτε από τους φορείς χρήσης ορφανών έργων (έστω με τη μορφή δανεισμού) με τη συναίνεση των δικαιούχων και β) μπορεί βάσιμα να υποτεθεί ότι οι δικαιούχοι δεν θα είχαν αντίρρηση στις επιτρεπόμενες από το παρόν άρθρο χρήσεις τους.

3. Αν ένα έργο ή ένα φωνογράφημα έχει περισσότερους από έναν δικαιούχους και δεν έχουν όλοι ταυτοποιηθεί ή, ακόμα και αν έχουν ταυτοποιηθεί, δεν έχουν εντοπιστεί όλοι μετά τη διενέργεια και καταγραφή επιμελούς αναζήτησης, σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στις παραγράφους 6 και 7, το έργο ή το φωνογράφημα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους υπό την προϋπόθεση ότι οι κάτοχοι των δικαιωμάτων που έχουν ταυτοποιηθεί και εντοπιστεί έχουν, όσον αφορά τα δικαιώματα που κατέχουν, εξουσιοδοτήσει τους φορείς χρήσης ορφανών έργων να προβούν στις επιτρεπόμενες χρήσεις σε σχέση με τα δικαιώματά τους.

4. Η χρήση των ορφανών έργων είναι επιτρεπτή από τους φορείς χρήσης ορφανών έργων για την επίτευξη και μόνο στόχων που σχετίζονται με τη δημοσίου συμφέροντος αποστολή τους και ειδικότερα τη συντήρηση, την αποκατάσταση και την παροχή πολιτιστικής και εκπαιδευτικής πρόσβασης στα έργα και τα φωνογραφήματα που περιλαμβάνονται στις συλλογές τους. Οι φορείς χρήσης ορφανών έργων μπορούν να παράγουν έσοδα στο πλαίσιο των επιτρεπόμενων χρήσεων με αποκλειστικό σκοπό να καλύπτουν τις δαπάνες τους για την ψηφιοποίηση και τη διάθεση στο κοινό ορφανών έργων.

5. Οι φορείς χρήσης ορφανών έργων αναφέρουν σε κάθε χρήση του ορφανού έργου το όνομα των ταυτοποιημένων δημιουργών και δικαιούχων και την εξής επισήμανση: «Ορφανό έργο: [...] [αριθμός καταχώρισης στην Ενιαία Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων του Γραφείου Εναρμόνισης της Εσωτερικής Αγοράς]».

6. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας καθορίζονται οι κατάλληλες πηγές για τη διενέργεια της καλόπιστης επιμελούς αναζήτησης από τους φορείς χρήσης ορφανών έργων για την ταυτοποίηση και τον εντοπισμό των δικαιούχων σύμφωνα με την παράγραφο 1 πριν από τη χρήση τους για κάθε έργο ή φωνογράφημα, συμπεριλαμβανόμενων έργων και προστατευόμενων αντικειμένων που περιλαμβάνονται σε αυτό. Η επιμελής αναζήτηση διενεργείται από τους φορείς χρήσης ορφανών έργων ή από τρίτους κατ' εντολή των φορέων, στο κράτος-μέλος της πρώτης δημοσίευσης ή -ελλείψει δημοσίευσης- της πρώτης μετάδοσης. Για τα κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα, ο παραγωγός των οποίων έχει την έδρα ή τη συνήθη διαμονή του σε ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η επιμελής αναζήτηση διενεργείται στο κράτος-μέλος της έδρας ή της συνήθους διαμονής του. Αν τα έργα δεν έχουν δημοσιευθεί ή μεταδοθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2, η επιμελής αναζήτηση διεξάγεται στο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο φορέας χρήσης ορφανών έργων που έχει διαθέσει στο κοινό το έργο. Όταν υπάρχουν στοιχεία που υποδεικνύουν ότι πρέπει να γίνει έρευνα σε πηγές άλλων χωρών, θα πρέπει να διεξάγεται η σχετική έρευνα και σε αυτές.

4167. Οι φορείς χρήσης ορφανών έργων που διενεργούν την επιμελή αναζήτηση τηρούν μητρώο της αναζήτησης καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης του ορφανού έργου και για επτά (7) έτη μετά την παύση της και παρέχουν συγκεκριμένες πληροφορίες στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ο οποίος και τις διαβιβάζει αμέσως στην Ενιαία Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων του Γραφείου Εναρμόνισης της Εσωτερικής Αγοράς. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν:

α) πλήρη περιγραφή του ορφανού έργου και των ονομάτων των ταυτοποιημένων δημιουργών και δικαιούχων,

β) τα αποτελέσματα της επιμελούς αναζήτησης που έχει διενεργηθεί από τους φορείς χρήσης ορφανών έργων, τα οποία οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι ένα έργο ή ένα φωνογράφημα θεωρείται ορφανό,

γ) δήλωση των φορέων χρήσης ορφανών έργων σε σχέση με τις επιτρεπόμενες χρήσεις, στις οποίες προτίθενται να προβούν,

δ) τυχόν αλλαγή του καθεστώτος του ορφανού έργου (γνωστοποίηση νέων στοιχείων που τους έχουν κοινοποιηθεί),

ε) στοιχεία επικοινωνίας του φορέα χρήσης ορφανών έργων,

στ) οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που εξειδικεύονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Οργανισμού, σύμφωνα με τη σχετική διαδικασία που ορίζεται από το Γραφείο Εναρμόνισης της Εσωτερικής Αγοράς αναφορικά με τη Βάση Δεδομένων.

8. Διενέργεια επιμελούς αναζήτησης δεν απαιτείται για έργα, τα οποία ήδη βρίσκονται καταχωρισμένα στην Ενιαία Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων του Γραφείου Εναρμόνισης της Εσωτερικής Αγοράς ως ορφανά. Έργο ή φωνογράφημα θεωρείται ορφανό, αν έχει χαρακτηριστεί ως ορφανό σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της Ε.Ε.

9. Αν εμφανιστεί δικαιούχος έργου ή φωνογραφήματος ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου που έχει καταχωριστεί ως ορφανό, δικαιούται να θέσει τέλος στο καθεστώς του έργου ως ορφανού αναφορικά με τα δικαιώματα του και να ζητήσει τη διακοπή της χρήσης του έργου από τον φορέα χρήσης ορφανών έργων, καθώς και την καταβολή αποζημίωσης για τη χρήση του έργου του που έχει πραγματοποιήσει ο φορέας. Η λήξη του καθεστώτος ενός έργου ως ορφανού συνιστά ευθύνη του φορέα χρήσης ορφανών έργων που το χρησιμοποιεί. Ο φορέας χρήσης ορφανών έργων κρίνει εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών, υπολογιζόμενων από την επομένη της κατάθεσης της αίτησης του εμφανιζόμενου ως δικαιούχου, αν η αίτηση και τα προσκομισθέντα από αυτόν στοιχεία επαρκούν για να θεμελιώσουν δικαίωμα του επί του συγκεκριμένου ορφανού έργου και είτε προβαίνει στο χαρακτηρισμό του ως «μη ορφανού» είτε απορρίπτει την αίτηση. Αν ο φορέας χρήσης ορφανών έργων, δεν αποφανθεί επί της αίτησης εντός της ως άνω προθεσμίας ή αν παρόλο που έχει κάνει δεκτή την αίτηση, συνεχίζει να χρησιμοποιεί το έργο, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 63Α έως και 66Δ. Αν ένα έργο καθίσταται «μη ορφανό», σύμφωνα με την Ενιαία Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων του Γραφείου Εναρμόνισης της Εσωτερικής Αγοράς, ο φορέας χρήσης ορφανών έργων υποχρεούται σε διακοπή της χρήσης του εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της σχετικής ειδοποίησης από το ως άνω Γραφείο.

Η αποζημίωση ανέρχεται στο ήμισυ της αμοιβής που συνήθως ή κατά νόμο καταβάλλεται για το είδος της χρήσης που πραγματοποίησε ο φορέας χρήσης ορφανών έργων και αποδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη του καθεστώτος ενός έργου ως ορφανού. Αν δεν συμφωνήσουν τα μέρη, οι όροι, η προθεσμία και το ύψος της αποζημίωσης καθορίζονται από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

41710. Σε κάθε περίπτωση, εάν αποδειχθεί ότι λόγω πλημμελούς και κακόπιστης αναζήτησης ένα έργο αναγνωρίστηκε εσφαλμένα ως ορφανό, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 63Α έως και 66Δ.

11. Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας δεν φέρει καμία ευθύνη για τη διενέργεια της επιμελούς αναζήτησης εκ μέρους του φορέα χρήσης ορφανών έργων και τη θέση ενός έργου σε καθεστώς ορφανού, καθώς και για τη λήξη του εν λόγω καθεστώτος.

12. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τις διατάξεις για τα ανώνυμα ή ψευδώνυμα έργα, καθώς και τις ρυθμίσεις σχετικά με τη διαχείριση δικαιωμάτων βάσει του παρόντος νόμου.

Άρθρο 28

Έκθεση και αναπαραγωγή εικαστικών έργων

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο κοινό έργων των εικαστικών τεχνών μέσα σε μουσεία, που έχουν την κυριότητα του υλικού φορέα όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, ή στο πλαίσιο εκθέσεων, που οργανώνονται σε μουσεία.

2. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο κοινό και η αναπαραγωγή σε καταλόγους έργου των εικαστικών τεχνών στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της πώλησης του έργου.

3. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων, η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο εφόσον δεν παρεμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου και δεν βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού.

Άρθρο 28Α

Αναπαραγωγή προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή του έργου προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων προσώπων, για χρήσεις που συνδέονται άμεσα με την αναπηρία και δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, στο βαθμό που απαιτείται λόγω της συγκεκριμένης αναπηρίας. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού μπορούν να καθορισθούν οι όροι εφαρμογής της ρύθμισης, καθώς και η εφαρμογή της σε άλλες κατηγορίες προσώπων με αναπηρίες (άρθρο 5 παρ. 3 περίπτωση β' Οδηγίας 2001/29).

Άρθρο 28Β

Εξαίρεση από το δικαίωμα αναπαραγωγής

Εξαιρούνται από το δικαίωμα αναπαραγωγής οι προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής, οι οποίες είναι μεταβατικές ή παρεπόμενες και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου, έχουν δε ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέψουν: α) την εντός δικτύου μετάδοση μεταξύ τρίτων μέσω διαμεσολαβητή ή β) τη νόμιμη χρήση, ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, και οι οποίες δεν έχουν καμία ανεξάρτητη οικονομική σημασία. (άρθρο 5 παρ. 1 Οδηγίας 2001/29).

Άρθρο 28Γ

Ρήτρα γενικής εφαρμογής επί των περιορισμών

Οι περιορισμοί που προβλέπονται στο τέταρτο κεφάλαιο του Ν. 2121/1993, όπως ισχύει, εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν

αδικοιολόγητα τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου (άρθρο 5 παρ. 5 Οδηγίας 2001/29).

418ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 29

Η διάρκεια γενικώς

1. Η πνευματική ιδιοκτησία διαρκεί όσο η ζωή του δημιουργού και εβδομήντα (70) χρόνια μετά το θάνατό του, που υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους το οποίο έπεται του θανάτου του δημιουργού.

2. Μετά τη λήξη της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, το Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Πολιτισμού, μπορεί να ασκεί τις εξουσίες αναγνώρισης της πατρότητας του δημιουργού και τις εξουσίες προστασίας της ακεραιότητας του έργου που απορρέουν από το ηθικό δικαίωμα κατά το άρθρο 4 παρ. 1 περιπτ. β' και γ' του παρόντος νόμου.

Άρθρο 30

Έργα συνεργασίας και μουσικές συνθέσεις με στίχους[8]

1. Για τα έργα συνεργασίας η πνευματική ιδιοκτησία διαρκεί όσο η ζωή του τελευταίου επιζώντος δημιουργού και εβδομήντα (70) έτη μετά τον θάνατό του, που υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους το οποίο έπεται του θανάτου του τελευταίου επιζώντος δημιουργού.

2. Η διάρκεια προστασίας για μουσικές συνθέσεις με στίχους είναι ίση με την αναφερόμενη στην παράγραφο 1 διάρκεια, εφόσον και οι δύο συνεισφορές, του συνθέτη και του στιχουργού, έχουν δημιουργηθεί ειδικά για τη συγκεκριμένη μουσική σύνθεση με στίχους

Άρθρο 31

Ειδική έναρξη της διάρκειας

1. Για τα ανώνυμα ή ψευδώνυμα έργα η πνευματική ιδιοκτησία Διαρκεί εβδομήντα (70) χρόνια από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται εκείνου κατά το οποίο το έργο κατέστη νομίμως προσιτό στο κοινό, εκτός εάν, πριν από την πάροδο αυτής της χρονικής περιόδου, ο δημιουργός αποκαλύπτει την ταυτότητά του ή το υιοθετηθέν από το δημιουργό ψευδώνυμο δεν αφήνει καμία αμφιβολία για την ταυτότητά του, οπότε εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες.

2. Όταν ένα έργο δημοσιεύεται σε τόμους, τμήματα, τεύχη, αριθμούς ή επεισόδια και η διάρκεια προστασίας αρχίζει από τη στιγμή που το έργο κατέστη νομίμως προσιτό στο κοινό, ή διάρκεια προστασίας υπολογίζεται για κάθε μέρος χωριστά.

3. Η διάρκεια προστασίας ενός οπτικοακουστικού έργου λήγει εβδομήντα (70) έτη μετά το θάνατο του τελευταίου επιζώντος μεταξύ των ακόλουθων προσώπων: του κύριου σκηνοθέτη, του σεναριογράφου, του συγγραφέα διαλόγων και του συνθέτη μουσικής που γράφτηκε ειδικά για να χρησιμοποιηθεί στο οπτικοακουστικό έργο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 32

Ποσοστιαία αμοιβή

1. Η αμοιβή, που οφείλει να καταβάλλει ο αντισυμβαλλόμενος στο δημιουργό για 419δικαιοπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή εξουσιών από αυτό, την ανάθεση άδεια εκμετάλλευσης, συμφωνείται υποχρεωτικά σε ορισμένο ποσοστό, το ύψος του οποίου καθορίζεται ελεύθερα μεταξύ των μερών. Βάση για τον υπολογισμό του ποσοστού είναι όλα ανεξαιρέτως τα ακαθάριστα έσοδα ή τα έξοδα ή τα συνδυασμένα ακαθάριστα έσοδα και έξοδα, που πραγματοποιούνται από τη δραστηριότητα του αντισυμβαλλομένου και προέρχονται από την εκμετάλλευση, του έργου. Κατ' εξαίρεση, η αμοιβή μπορεί να υπολογίζεται σε ορισμένο ποσό στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) η βάση υπολογισμού της ποσοστιαίας αμοιβής είναι πρακτικά αδύνατο να προσδιορισθεί ή ελλείπουν τα μέσα ελέγχου για την εφαρμογή του ποσοστού β) τα έξοδα που απαιτούνται για τον υπολογισμό και τον έλεγχο είναι δυσανάλογα με την αμοιβή που πρόκειται να εισπραχθεί γ) η φύση ή οι συνθήκες της εκμετάλλευσης καθιστούν αδύνατη την εφαρμογή του ποσοστού, ιδίως όταν η συμβολή του δημιουργού δεν αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του συνόλου του πνευματικού δημιουργήματος ή όταν η χρήση του έργου έχει δευτερεύοντα χαρακτήρα σε σχέση με το αντικείμενο της εκμετάλλευσης.

2. Η υποχρεωτική συμφωνία της αμοιβής σε ποσοστό, που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις, εφόσον δεν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο, και δεν αφορά τα έργα που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και κάθε είδους διαφήμιση.

Άρθρο 33

Ρυθμίσεις για τη σύμβαση έντυπης έκδοσης και δικαιώματα μεταφραστή

1. Η αμοιβή, που οφείλει να καταβάλει ο εκδότης έντυπης έκδοσης στο δημιουργό για την αναπαραγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία του έργου ή αντιτύπων αυτού, συμφωνείται σε ορισμένο ποσοστό επί της λιανικής τιμής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων. Όταν η σύμβαση έντυπης έκδοσης αφορά λογοτεχνικό έργο όπως διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα, ποίημα, δοκίμιο, κριτικό δοκίμιο, θεατρικό έργο, ταξιδιωτικό έργο, βιογραφία, που εκδίδεται στην πρωτότυπη του γλώσσα με τη μορφή βιβλίου, εξαιρουμένων των βιβλίων τσέπης, η αμοιβή που οφείλει να καταβάλλει ο εκδότης στο δημιουργό μετά την πώληση των χιλίων (1.000) αντιτύπων δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 10% επί της τιμής λιανικής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων.

2. Κατ' εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου η αμοιβή του δημιουργού μπορεί να συμφωνηθεί σε ορισμένο ποσό στις εξής περιπτώσεις: α) συλλογικά έργα β) εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, ανθολογίες έργων τρίτων γ) σχολικά βιβλία και βοηθήματα δ) λευκώματα, ημερολόγια, ατζέντες, πρακτικοί οδηγοί, έντυπα παιχνίδια και εκπαιδευτικό υλικό όπως χάρτες, άτλαντες ε) πρόλογοι, σχολιασμοί, εισαγωγές, παρουσιάσεις στ) εικονογραφήσεις και φωτογραφικό υλικό έντυπων ειδήσεων ζ) μη λογοτεχνικά

εικονογραφημένα παιδικά βιβλία η) πολυτελείς εκδόσεις περιορισμένου αριθμού εντύπων θ) περιοδικά, εφημερίδες.

3. Εάν υπάρχουν περισσότεροι δημιουργοί, και η μεταξύ τους σχέση δεν έχει ρυθμιστεί διαφορετικά, η ποσοστιαία αμοιβή κατανέμεται σε αυτούς ανάλογα με την έκταση της συμβολής του καθενός. Σε περίπτωση που ένας ή περισσότεροι δημιουργοί δεν προστατεύονται κατά τις διατάξεις των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, οι προστατευόμενοι δημιουργοί παίρνουν το ποσοστό αμοιβής που συμφωνήθηκε ή αυτό το οποίο θα έπαιρναν κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αν προστατεύονταν όλοι οι δημιουργοί.

4. Σε περίπτωση εκμίσθωσης ή δανεισμού αντιτύπων από τρίτων, η αμοιβή για την 420παροχή της αναγκαίας άδειας κατανέμεται σε ίσα μέρη ανάμεσα στο δημιουργό και τον εκδότη.

5. Στις περιπτώσεις που αμοιβή του δημιουργού καθορίζεται σε ποσοστό επί της λιανικής πώλησης, όλα τα αντίτυπα του έργου πρέπει να φέρουν την υπογραφή του συγγραφέα, εκτός αν συμφωνηθεί άλλος τρόπος ελέγχου. Με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί εντός εξαμήνου από της ισχύος του παρόντος νόμου, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού και έπειτα από ακροάσεις των ενδιαφερόμενων επαγγελματικών κλάδων, θα καθορισθεί άλλος τρόπος ελέγχου του αριθμού των πωλούμενων αντιτύπων.

6. Η αμοιβή που οφείλει να καταβάλλει ο εκδότης έντυπης έκδοσης στο μεταφραστή ενός έργου για τη μετάφραση, την αναπαραγωγή και θέση σε κυκλοφορία του έργου, συμφωνείται σε ορισμένο ποσοστό επί της τιμής λιανικής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 4 και 5 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως.

7. Το όνομα του μεταφραστή αναφέρεται υποχρεωτικά και με εμφανή τρόπο στη σελίδα του κύριου τίτλου του βιβλίου. Μετά από συμφωνία με τον εκδότη, το όνομα του μεταφραστή μπορεί να αναφέρεται και στο εξώφυλλο του βιβλίου.

Άρθρο 34

Ρυθμίσεις για τη σύμβαση οπτικοακουστικής παραγωγής

1. Στη σύμβαση για τη δημιουργία οπτικοακουστικού έργου ανάμεσα στον παραγωγό και τον πνευματικό δημιουργό πρέπει να ορίζονται οι συγκεκριμένες εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα που μεταβιβάζονται στον παραγωγό. Στην αντίθετη περίπτωση, η σύμβαση επιφέρει μεταβίβαση στον παραγωγό εκείνων των εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, που είναι αναγκαίες για την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου, σύμφωνα με το σκοπό της σύμβασης. Το οπτικοακουστικό έργο θεωρείται περατωμένο όταν εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό το πρότυπο παραγωγής αντιτύπων προς εκμετάλλευση. Για κάθε παραμόρφωση, περικοπή ή άλλη τροποποίηση της οριστικής μορφής του οπτικοακουστικού έργου, όπως έχει εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό, απαιτείται προηγούμενη άδεια αυτού. Το ηθικό δικαίωμα των δημιουργών των επί μέρους συμβολών δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μόνο σε σχέση με την οριστική μορφή του οπτικοακουστικού έργου, όπως έχει εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό.

2. Στη σύμβαση ανάμεσα στον παραγωγό και τους δημιουργούς των επί μέρους συμβολών, που ενσωματώθηκαν σε οπτικοακουστικό έργο, πρέπει να ορίζονται οι συγκεκριμένες εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα, που μεταβιβάζονται στον

παραγωγό. Στην αντίθετη περίπτωση, η σύμβαση ανάμεσα στον παραγωγό και τους δημιουργούς των επιμέρους συμβολών, εκτός των μουσικοσυνθετών και των στιχουργών, επιφέρει μεταβίβαση στον παραγωγό εκείνων των εξουσιών, που είναι αναγκαίες για την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου σύμφωνα με το σκοπό της σύμβασης. Το περιουσιακό δικαίωμα σε σχέση με άλλες χρήσεις των συμβολών παραμένει στους δημιουργούς, εφόσον οι συμβολές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητα από το οπτικοακουστικό έργο. Ως δημιουργοί των επί μέρους συμβολών θεωρούνται ιδίως ο σεναριογράφος, ο συγγραφέας διαλόγων, ο συνθέτης μουσικής, ο διευθυντής φωτογραφίας, ο σκηνογράφος, ο ενδυματολόγος, ο ηχολήπτης και ο επεξεργαστής τελικής σύνθεσης (Μοντέρ).

3. Ο πνευματικός δημιουργός διατηρεί το δικαίωμα χωριστής αμοιβής για κάθε τρόπο εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού έργου. Η αμοιβή αυτή καθορίζεται σε ορισμένο ποσοστό, το ύψος του οποίου συμφωνείται στη σχετική σύμβαση. Βάση για τον υπολογισμό του ποσοστού είναι όλα ανεξαιρέτως τα ακαθάριστα έσοδα ή τα έξοδα ή τα συνδυασμένα 421ακαθάριστα έσοδα και έξοδα, που πραγματοποιούνται από την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου. Ο παραγωγός του οπτικοακουστικού έργου υποχρεούται μια φορά το χρόνο να παρέχει εγγράφως στον πνευματικό δημιουργό κάθε πληροφορία, που αφορά την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου, επιδεικνύοντάς του όλα τα σχετικά έγγραφα. Από τη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου εξαιρούνται οι διαφημιστικές ταινίες μικρού μήκους.

4. Στην περίπτωση εκμίσθωσης υλικών φορέων εικόνας ή ήχου και εικόνας πάνω στους οποίους έχει εγγραφεί οπτικοακουστικό έργο, ο πνευματικός δημιουργός διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα εύλογης αμοιβής για την εκμίσθωση. Η ρύθμιση εφαρμόζεται και στην περίπτωση εκμίσθωσης υλικών φορέων ήχου.

Άρθρο 35

Ρυθμίσεις για τη ραδιοφωνική και τηλεοπτική μετάδοση

1. Εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία σε περίπτωση επανάληψης της μετάδοσης ενός έργου από το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση δεν χρειάζεται άλλη συναίνεση του δημιουργού πέρα από την αρχική, ο ραδιοτηλεοπτικός όμως οργανισμός υποχρεούται να καταβάλει πρόσθετη αμοιβή στο δημιουργό που ορίζεται για την πρώτη επανάληψη σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του ποσού που αρχικά συμφωνήθηκε και για κάθε επόμενη σε ποσοστό 20%. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει στις σχέσεις των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης με τους χρήστες που ρυθμίζονται στο άρθρο 56 του παρόντος νόμου.

2. Η σύμβαση ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής μετάδοσης, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, δεν δίνει στον αντισυμβαλλόμενο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό την εξουσία να επιτρέψει σε τρίτους τη μετάδοση ή αναμετάδοση του έργου στο κοινό με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παράλληλα προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων.

3. Η παρουσίαση έργου στο κοινό μέσω δορυφόρου συντελείται αποκλειστικά στο Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο έδαφος του οποίου, κάτω από τον έλεγχο και την ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, τα σήματα που περιέχουν προγράμματα εισάγονται σε μια αδιάκοπη αλυσίδα μετάδοσης προς το δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος. Εάν τα σήματα που περιέχουν προγράμματα έχουν κωδικοποιημένη μορφή, τότε υπάρχει παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου, εφόσον τίθενται στη διάθεση του κοινού από το ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό ή με τη συγκατάθεση του τα μέσα για την αποκωδικοποίηση του προγράμματος. Σε περίπτωση που η

παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου τελείται σε μη κοινοτικό κράτος, το οποίο δεν παρέχει επίπεδο προστασίας που προβλέπεται δυνάμει του νόμου αυτού, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, ισχύουν τα εξής: i) εάν τα σήματα που περιέχουν προγράμματα εκπέμπονται στο δορυφόρο από σταθμό μετάδοσης προς δορυφόρο που ευρίσκεται σε ένα Κράτος-Μέλος, η πράξη παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου θεωρείται ότι έχει τελεστεί στο εν λόγω Κράτος-Μέλος και τα δικαιώματα μπορούν να ασκηθούν κατά του προσώπου που θέτει σε λειτουργία το σταθμό μετάδοσης προς δορυφόρο, ii) εάν δεν χρησιμοποιείται σταθμός μετάδοσης προς δορυφόρο που ευρίσκεται σε Κράτος-Μέλος, αλλά την πράξη παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου την έχει αναθέσει ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός εγκατεστημένος σε Κράτος-Μέλος, η πράξη αναθεωρείται ότι έχει τελεστεί στο Κράτος-Μέλος στο οποίο ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός έχει την κύρια εγκατάστασή του στην Κοινότητα και τα δικαιώματα μπορούν να ασκηθούν κατά του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού. Ως παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου θεωρείται η πράξη της εισαγωγής, κάτω από τον έλεγχο και με ευθύνη του ραδιο422τηλεοπτικού οργανισμού, των σημάτων που περιέχουν προγράμματα τα οποία προορίζονται για λήψη από το κοινό σε μια αδιάκοπη αλυσίδα μετάδοσης προς το δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος. Η άδεια για την παρουσίαση έργου στο κοινό μέσω δορυφόρου αποκτάται μόνο με συμφωνία.

4. Η καλωδιακή αναμετάδοση εκπομπών από άλλα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα γίνεται όσον αφορά την πνευματική ιδιοκτησία σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο νόμο αυτόν και βάσει ατομικών ή συλλογικών συμβάσεων μεταξύ των δημιουργών και των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων. Όταν δεν έχει συναφθεί συμφωνία σχετικά με την έγκριση της καλωδιακής αναμετάδοσης μιας εκπομπής, οποιοδήποτε από τα ενδιαφερόμενα μέρη έχει τη δυνατότητα να ζητεί τη συνδρομή ενός ή περισσότερων μεσολαβητών που επιλέγει από πίνακα μεσολαβητών τον οποίο καταρτίζει ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας κάθε δύο χρόνια. Ο Οργανισμός Πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να ζητά τη γνώμη των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης και των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων για την κατάρτιση του πίνακα αυτού. Οι μεσολαβητές μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις προς τα μέρη. Θεωρείται ότι όλα τα μέρη αποδέχονται την πρόταση αυτή, εάν κανένα από αυτά δεν προβάλλει αντιρρήσεις μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την κοινοποίηση της πρότασης. Ως «καλωδιακή αναμετάδοση» θεωρείται η χωρίς αλλοιώσεις και περικοπές ταυτόχρονη αναμετάδοση, μέσω συστημάτων καλωδίων ή μικροκυμάτων και με σκοπό τη λήψη τους από το κοινό, αρχικής ενσύρματης ή ασύρματης, έστω και δορυφορικής μετάδοσης, από Κράτος-Μέλος, τηλεοπτικών ή ραδιοφωνικών προγραμμάτων που προορίζονται για λήψη από το κοινό.

5[9]. Το δικαίωμα του δημιουργού να παρέχει άδεια ή να αρνείται την παροχή αδείας σε επιχείρηση εκμετάλλευσης καλωδιακού δικτύου για την αναμετάδοση εκπομπής μέσω καλωδίου ασκείται μόνο μέσω οργανισμών συλλογικής διαχείρισης. Όταν ο δημιουργός δεν έχει αναθέσει τη διαχείριση του δικαιώματος καλωδιακής αναμετάδοσης σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης που έχει αναλάβει με έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, τη διαχείριση των δικαιωμάτων της ίδιας κατηγορίας, μπορεί να διαχειρίζεται το δικαίωμα καλωδιακής αναμετάδοσης. Όταν υπάρχουν περισσότεροι από ένας οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης, για τα δικαιώματα της ίδιας κατηγορίας, ο δημιουργός είναι ελεύθερος να επιλέξει μεταξύ τους τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, τον οποίον εξουσιοδοτεί να διαχειρίζεται το δικαίωμα καλωδιακής αναμετάδοσης. Ο δημιουργός που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο έχει τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τους δικαιούχους, που έχουν αναθέσει τη διαχείριση στον οργανισμό και μπορεί να αξιώσει τα δικαιώματα αυτά μέσα σε διάστημα τριών (3) ετών από την ημερομηνία της καλωδιακής αναμετάδοσης του έργου.

6[10]. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται στα δικαιώματα που ασκούνται από ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, όσον αφορά στις δικές του μεταδόσεις, ανεξάρτητα από το αν τα σχετικά δικαιώματα είναι δικά του ή του έχουν μεταβιβαστεί από άλλους δημιουργούς ή άλλους δικαιούχους.

7[11]. Προκειμένου για δευτερεύουσα σύγχρονη, ακέραιη και αμετάβλητη μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων μέσω καλωδίων ή άλλων υλικών αγωγών, η συλλογική διαχείριση της σχετικής εξουσίας των δημιουργών είναι υποχρεωτική.

4238[12]. Οι διατάξεις των παραγράφων 5 έως 8 εφαρμόζονται αναλόγως στη διαχείριση και την προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων που ρυθμίζονται στις διατάξεις του όγδοου κεφαλαίου του ν. 2121/1993.

Άρθρο 36

Αμοιβή για θεατρική παράσταση

1. Τα συγγραφικά δικαιώματα των θεατρικών συγγραφέων καθορίζονται σε ποσοστό επί των ακαθάριστων εισπράξεων μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων.

2. Τα ελάχιστα όρια των ποσοστών αυτών καθορίζονται σε 22% για τα κρατικά θέατρα και σε 10% για τα ιδιωτικά θέατρα, συνολικά για ολόκληρο το πρόγραμμα μιας παράστασης με έργα πρωτότυπα ή με μεταφράσεις ή διασκευές κλασικών έργων, αρχαίων ή νεότερων. Το ελάχιστο όριο ορίζεται σε 5% για τη μετάφραση έργων του σύγχρονου διεθνούς δραματολογίου. Αν στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται έργα περισσότερων συγγραφέων, η αμοιβή κατανέμεται μεταξύ τους ανάλογα με τη χρονική διάρκεια του έργου του καθενός.

Άρθρο 37

Εκτέλεση μουσικής σε κινηματογράφους

Το ελάχιστο όριο της αμοιβής των δημιουργών για την εκτέλεση μουσικών συνθέσεων με στίχους ή χωρίς, περιλαμβανομένων σε κινηματογραφικές ταινίες, σε αίθουσες ή χώρους κινηματογράφων είναι 1% επί των ακαθάριστων εισπράξεων μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων.

Άρθρο 38

Δικαιώματα φωτογράφων

1. Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης, που αφορούν δημοσίευση φωτογραφίας σε εφημερίδα ή περιοδικό ή άλλο μέσο μαζικής ενημέρωσης, καλύπτει, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, τη δημοσίευση της φωτογραφίας στη συγκεκριμένη εφημερίδα ή το συγκεκριμένο περιοδικό ή το συγκεκριμένο μέσο μαζικής ενημέρωσης, στο οποίο αναφερόταν η μεταβίβαση ή η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης, καθώς και τη διατήρησή της στο αρχείο τους. Για κάθε δημοσίευση μετά την πρώτη, οφείλεται το μισό της τρέχουσας αμοιβής. Η δημοσίευση φωτογραφίας από αρχείο εφημερίδας ή περιοδικού ή άλλου μέσου μαζικής ενημέρωσης, που έχει μεταβιβασθεί δεν επιτρέπεται χωρίς την αναφορά του τίτλου της εφημερίδας ή του περιοδικού ή του ονόματος του μέσου μαζικής ενημέρωσης, στο αρχείο των οποίων έχει περιέλθει αρχικά με νόμιμο τρόπο η φωτογραφία.

2. Εφόσον για τη δημοσίευση της φωτογραφίας παραχωρείται το πρωτότυπο της φωτογραφικής αποτύπωσης, η παραχώρηση αυτή, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, αφορά μόνο τη χρήση του πρωτοτύπου που πρέπει να επιστρέφεται στο φωτογράφο μετά την πραγματοποίηση της χρήσης για την πρώτη δημοσίευση.

3. Ο φωτογράφος διατηρεί το δικαίωμα αναζήτησης και επιστροφής των φωτογραφιών του, που δεν έχουν δημοσιευθεί σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα μετά την παρέλευση τριμήνου από τη σύμβαση ή την άδεια εκμετάλλευσης προς τη συγκεκριμένη εφημερίδα ή το συγκεκριμένο περιοδικό ή άλλο μέσο μαζικής ενημέρωσης.

4. Σε κάθε δημοσίευση φωτογραφίας, πρέπει να αναφέρεται το όνομα του φωτογράφου. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μεταβίβασης αρχείου εφημερίδας ή περιοδικού ή 424άλλου μέσου μαζικής ενημέρωσης.

5. Ο ιδιοκτήτης εφημερίδας ή περιοδικού δεν μπορεί να εκδίδει βιβλία ή λευκώματα και να πραγματοποιεί εκθέσεις χρησιμοποιώντας ως υλικό φωτογραφίες του μισθωτή φωτογράφου χωρίς την άδειά του. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση δανεισμού.

Άρθρο 39

Ακυρότητα αντίθετων συμφωνιών

Συμφωνίες, που προβλέπουν ρυθμίσεις διαφορετικές ή ύψος αμοιβών χαμηλότερο από τα καθοριζόμενα με τα προηγούμενα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου, είναι, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στο νόμο, άκυρες κατά το μέτρο που περιέχουν ρήτρες δυσμενέστερες για τους δημιουργούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ ΒΑΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 40

Έργα μισθωτών

Το περιουσιακό δικαίωμα σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, που δημιουργήθηκε από μισθωτό σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοδότη του, μεταβιβάζεται αυτοδικαίως στον εργοδότη, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία.

Άρθρο 41

Εξάντληση δικαιώματος

Η πρώτη πώληση αντιγράφου ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή μέσα στην ευρωπαϊκή Κοινότητα από το δημιουργό ή με τη συγκατάθεσή του εξαντλεί το δικαίωμα διάθεσης του αντιτύπου αυτού μέσα στην κοινότητα με εξαίρεση του δικαιώματος ελέγχου των μεταγενέστερων εκμισθώσεων του προγράμματος ή ενός αντιγράφου του.

Άρθρο 42

Περιορισμοί

1. Εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η αναπαραγωγή, η μετάφραση, η προσαρμογή, η διασκευή ή οποιαδήποτε άλλη μετατροπή ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, όταν οι πράξεις αυτές είναι αναγκαίες για την κατά προορισμό χρησιμοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης και της διόρθωσης σφαλμάτων, από το πρόσωπο που το απέκτησε νομίμως.

2. Δεν εμπίπτει στον περιορισμό της προηγούμενης παραγράφου και χρειάζεται άδεια του δημιουργού η αναπαραγωγή που είναι αναγκαία για τη φόρτωση, την εμφάνιση στην οθόνη, την εκτέλεση, τη μεταβίβαση ή την αποθήκευση του προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

3. Ο νόμιμος χρήστης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή δεν μπορεί να εμποδιστεί συμβατικά να παραγάγει, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, ένα εφεδρικό αντίγραφο του προγράμματος στο μέτρο που αυτό είναι απαραίτητο για τη χρήση.

4254. Επιτρέπεται στο νόμιμο χρήστη αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η παρακολούθηση, η μελέτη ή η δοκιμή της λειτουργίας του προγράμματος προκειμένου να εντοπισθούν οι ιδέες και αρχές που αποτελούν τη βάση οποιουδήποτε στοιχείου του προγράμματος, εάν οι ενέργειες αυτές γίνονται κατά τη διάρκεια πράξης που αποτελεί νόμιμη χρήση του προγράμματος. Αντίθετη συμφωνία δεν επιτρέπεται.

5. Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση πέραν από τις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 43

Αποσυμπίληση

1. Επιτρέπεται στο νόμιμο χρήστη αντιγράφου προγράμματος, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η ενέργεια των πράξεων, που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 42, εφόσον είναι απαραίτητη προκειμένου να ληφθούν οι αναγκαίες πληροφορίες για τη διαλειτουργικότητα ενός ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή με άλλα προγράμματα, εφόσον οι αναγκαίες για τη διαλειτουργικότητα πληροφορίες δεν ήταν ήδη ευκόλως και ταχέως προσιτές στο νόμιμο χρήστη και εφόσον οι πράξεις περιορίζονται στα μέρη του αρχικού προγράμματος, που είναι απαραίτητα για τη διαλειτουργικότητα αυτή.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν επιτρέπουν, οι πληροφορίες που ελήφθησαν κατ' εφαρμογή τους: α) να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς άλλους εκτός από την επίτευξη της διαλειτουργικότητας του ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος β) να ανακοινωθούν σε άλλα πρόσωπα εκτός από τις περιπτώσεις όπου αυτό απαιτείται για τη διαλειτουργικότητα του ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή γ) να χρησιμοποιηθούν για την επεξεργασία, την παραγωγή ή την εμπορία προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, του οποίου η έκφραση είναι κατά βάση όμοια προς το αρχικό πρόγραμμα ή για οποιαδήποτε άλλη πράξη που προσβάλλει την πνευματική ιδιοκτησία του δημιουργού.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να ερμηνευθούν έτσι ώστε να επιτρέπεται η εφαρμογή τους κατά τρόπο που θα έβλαπτε την κανονική εκμετάλλευση του προγράμματος του ηλεκτρονικού υπολογιστή ή θα προκαλούσε αδικαιολόγητη βλάβη στα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού του.

Άρθρο 44

Το άρθρο 44 καταργήθηκε με την παρ. 8 άρθρ. 8 Ν. 2557/1997

Άρθρο 45

Ισχύς άλλων διατάξεων και συμφωνιών

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγουν άλλες νομικές διατάξεις, που αφορούν ιδίως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, τον αθέμιτο ανταγωνισμό, το εμπορικό απόρρητο, την προστασία των ημιαγωγών προϊόντων ή το δίκαιο των συμβάσεων.

2. Συμφωνίες αντίθετες προς τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 42 και προς το άρθρο 43 είναι άκυρες.

Άρθρο 45Α

Δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων

1. Ο κατασκευαστής βάσης δεδομένων έχει το δικαίωμα να απαγορεύει την εξαγωγή 426ή/και επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων, αξιολογούμενου ποιοτικά ή ποσοτικά, εφόσον η απόκτηση, ο έλεγχος ή η παρουσίαση του περιεχομένου της βάσης δεδομένων καταδεικνύουν ουσιώδη ποιοτική ή ποσοτική επένδυση. Κατασκευαστής βάσης δεδομένων είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει την πρωτοβουλία και επωμίζεται τον κίνδυνο των επενδύσεων. Δεν θεωρείται κατασκευαστής ο εργολάβος βάσης δεδομένων (άρθρο 7 παρ. 1 οδηγίας 96/9)

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου: α) «Εξαγωγή» θεωρείται η μόνιμη ή προσωρινή μεταφορά του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου βάσης δεδομένων σε άλλο υλικό φορέα με οποιοδήποτε μέσο ή με οποιαδήποτε μορφή και β) «επαναχρησιμοποίηση» νοείται η πάσης μορφής διάθεση στο κοινό του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων με διανομή αντιγράφων, εκμίσθωση, μετάδοση με άμεση επικοινωνία ή με άλλες μορφές. Η πρώτη πώληση αντιγράφου μιας βάσης δεδομένων στην Κοινότητα από το δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του συνιστά ανάληψη του δικαιώματος ελέγχου της μεταπώλησης του εν λόγω αντιγράφου στην Κοινότητα. Ο δανεισμός στο κοινό δεν συνιστά πράξη εξαγωγής ή επαναχρησιμοποίησης (άρθρο 7 παρ. 2 Οδηγίας 96/9).

3. Το δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ισχύει ανεξάρτητα από το εάν η εν λόγω βάση δεδομένων ή το περιεχόμενό της προστατεύεται με τις διατάξεις για την πνευματική ιδιοκτησία ή με άλλες διατάξεις. Η προστασία βάσει του δικαιώματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν θίγει ενδεχόμενα δικαιώματα επί του περιεχομένου τους. Το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων μπορεί να μεταβιβασθεί με αντάλλαγμα ή χωρίς αντάλλαγμα ή να παραχωρηθεί η εκμετάλλευσή του με άδεια ή σύμβαση (άρθρο 7 παρ. 3 και 4 Οδηγίας 96/9).

4. Δεν επιτρέπεται η επανειλημμένη και συστηματική εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση επουσιωδών μερών του περιεχομένου της βάσης δεδομένων, εφόσον συνεπάγεται τη διενέργεια πράξεων που έρχονται σε σύγκρουση με την κανονική εκμετάλλευση της βάσης δεδομένων ή θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα του κατασκευαστή της βάσης (άρθρο 7 παρ. 5 Οδηγίας 96/9).

5. Ο κατασκευαστής βάσης δεδομένων που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού με οποιονδήποτε τρόπο δεν μπορεί να εμποδίσει το νόμιμο χρήστη της βάσης να εξάγει ή/και να επαναχρησιμοποιεί επουσιώδη μέρη του περιεχομένου της αξιολογούμενα ποιοτικά ή ποσοτικά για οποιονδήποτε σκοπό. Εάν ο νόμιμος χρήστης δικαιούται να εξάγει ή/και να επαναχρησιμοποιεί τμήμα μόνο της βάσης δεδομένων, η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται μόνο για το τμήμα αυτό. Ο νόμιμος χρήστης βάσης δεδομένων που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού με οποιονδήποτε τρόπο δεν μπορεί: α) να εκτελεί πράξεις που έρχονται σε σύγκρουση με την κανονική εκμετάλλευση της βάσης αυτής ή θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα του κατασκευαστή της, β) να προξενεί ζημία στους δικαιούχους του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων για τα έργα ή τις ερμηνείες ή εκτελέσεις που περιέχονται στην εν λόγω βάση δεδομένων. Συμφωνίες αντίθετες προς τις ρυθμίσεις που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο είναι άκυρες (άρθρα 8 και 15 Οδηγίας 96/9).

6. Ο νόμιμος χρήστης της βάσης δεδομένων που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού με οποιονδήποτε τρόπο μπορεί, χωρίς την άδεια του κατασκευαστή της βάσης δεδομένων, να εξάγει ή και/να επαναχρησιμοποιήσει ουσιώδες μέρος του περιεχομένου της: α) όταν πρόκειται για εξαγωγή, για εκπαιδευτικούς ή ερευνητικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή και στο βαθμό που αυτό δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο μη εμπορικό σκοπό, β) όταν πρόκειται για εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση για λόγους δημόσιας ασφάλειας ή για σκοπούς διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας. Το δικαίωμα ειδικής φύσης ισχύει για 427 τις βάσεις δεδομένων των οποίων οι κατασκευαστές ή οι δικαιούχοι είναι υπήκοοι Κράτους-Μέλους ή έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο έδαφος της Κοινότητας. Εφαρμόζεται επίσης στις εταιρείες και επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία Κράτους-Μέλους και οι οποίες έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας. Όταν η συγκεκριμένη Εταιρία ή επιχείρηση έχει μόνο την καταστατική της έδρα στο έδαφος της Κοινότητας, οι δραστηριότητές της πρέπει να συνδέονται πραγματικά και αδιάλειπτα με την οικονομία ενός Κράτους-Μέλους (άρθρα 9 και 11 Οδηγίας 96/9).

7. Το δικαίωμα που προβλέπεται στο άρθρο αυτό ισχύει από την περάτωση της κατασκευής της βάσης δεδομένων και λήγει δεκαπέντε (15) έτη μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται της ημερομηνίας περάτωσης. Στην περίπτωση βάσης δεδομένων η οποία έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού, με οποιονδήποτε τρόπο, πριν από τη λήξη της περιόδου που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο, η διάρκεια της προστασίας του δικαιώματος που προβλέπεται στο παρόν άρθρο λήγει δεκαπέντε (15) έτη μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους το οποίο έπεται της ημερομηνίας κατά την οποία η βάση τέθηκε για πρώτη φορά στη διάθεση του κοινού. Οποιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση, αξιολογούμενη ποιοτικά ή ποσοτικά, του περιεχομένου μιας βάσης δεδομένων, ιδίως οποιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση εξαιτίας της διαδοχικής σώρευσης προσθηκών, διαγραφών ή μετατροπών, που έχουν ως αποτέλεσμα να θεωρείται ότι πρόκειται για νέα ουσιώδη επένδυση, αξιολογούμενη ποιοτικά ή ποσοτικά, παρέχει στη βάση που προκύπτει από την επένδυση αυτή δικαίωμα ίδιας διάρκειας προστασίας (άρθρο 10 Οδηγίας 96/9).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 46

Άδεια από ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες

1. Ως ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες θεωρούνται τα πρόσωπα που ερμηνεύουν ή εκτελούν με οποιονδήποτε τρόπο έργα του πνεύματος όπως οι ηθοποιοί, οι μουσικοί, οι τραγουδιστές, οι χορωδοί, οι χορευτές, οι καλλιτέχνες κουκλοθέατρου, θεάτρου σκιών, θεάματος ποικιλιών (βαριετέ) ή ιπποδρόμου (τσίρκου).

2. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

α) την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους σε υλικό φορέα,

β) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, όσον αφορά την εγγραφή σε υλικό φορέα της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους,

γ) τη διανομή στο κοινό του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης, με πώληση ή με άλλους τρόπους. Το δικαίωμα διανομής δεν αναλώνεται εντός της Κοινότητας όσον αφορά τον υλικό φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης, εκτός από την περίπτωση της πρώτης πώλησης εντός της Κοινότητας, που πραγματοποιείται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του,

δ) την εκμίσθωση και το δημόσιο δανεισμό του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται από οποιαδήποτε πώληση ή άλλη πράξη διανομής των ως άνω υλικών φορέων,

ε) τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, καθώς και την παρουσίαση στο κοινό του υλικού φορέα με την 428παράνομη εγγραφή της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσης,

στ) τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής τους, εκτός αν η μετάδοση αυτή αποτελεί αναμετάδοση νόμιμης μετάδοσης,

ζ) την παρουσίαση στο κοινό της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής τους, που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, η) τη διάθεση στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στην εγγραφή σε υλικό φορέα της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος. Το δικαίωμα αυτό δεν αναλώνεται με οποιαδήποτε πράξη διάθεσης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης (άρθρα 2, 3 παρ. 2 και 3, 4 Οδηγίας 2001/29).

3. Η άδεια που απαιτείται για την ενέργεια των πράξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία στην οποία να ορίζονται συγκεκριμένα οι πράξεις για τις οποίες δίνεται η άδεια, θεωρείται ότι έχει δοθεί, όταν ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης συνδέεται μ' εκείνον που επιχειρεί αυτές τις πράξεις με σύμβαση εργασίας, που έχει ως σκοπό την ενέργεια αυτών των συγκεκριμένων πράξεων. Ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα αμοιβής για την ενέργεια καθεμιάς από τις πράξεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου σε κάθε τρόπο εκμετάλλευσης της ερμηνείας ή εκτέλεσης του, ειδικότερα, ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης διατηρεί το δικαίωμα εύλογης αμοιβής για την εκμίσθωση, χωρίς να μπορεί να παραιτηθεί από αυτό, εάν έχει δώσει σε παραγωγό υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας άδεια για την εκμίσθωση του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας του.

4. Σε περίπτωση ερμηνείας ή εκτέλεσης από σύνολο, οι μετέχοντες σε αυτό ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ορίζουν με πλειοψηφία και εγγράφως έναν αντιπρόσωπό τους για

την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου. Αυτή η αντιπροσώπευση δεν αφορά το διευθυντή της ορχήστρας ή της χορωδίας, του σολίστ, τους πρωταγωνιστές και το σκηνοθέτη. Αν δεν έχει ορισθεί αντιπρόσωπος σύμφωνα με το εδάφιο α της παρούσας παραγράφου, η άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου γίνεται από το διευθυντή του συνόλου.

5. Απαγορεύεται η μεταβίβαση εν ζωή των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου, καθώς και η παραίτηση από αυτά. Είναι δυνατή η ανάθεση της διαχείρισης και προστασίας των δικαιωμάτων αυτών σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 47

Άδεια από παραγωγούς υλικών φορέων

1. Οι παραγωγοί φωνογραφημάτων (παραγωγοί υλικών φορέων ήχου) έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή απαγορεύουν:

α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, όσον αφορά τα φωνογραφήματά τους,

β) τη διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων που έχουν παραγάγει με πώληση ή με άλλους τρόπους. Το δικαίωμα διανομής δεν αναλώνεται εντός της Κοινότητας, όσον αφορά τους ως άνω υλικούς φορείς, εκτός από την περίπτωση της πρώτης πώλησης εντός της Κοινότητας που πραγματοποιείται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του,

γ) την εκμίσθωση ή το δημόσιο δανεισμό των ως άνω υλικών φορέων. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται από οποιαδήποτε πώληση ή άλλη πράξη διανομής των ως άνω υλικών φορέων,

429δ) τη διάθεση στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στα φωνογραφήματά τους, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει. Το δικαίωμα αυτό δεν αναλώνεται με οποιαδήποτε πράξη διάθεσης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης,

ε) την εισαγωγή των ως άνω υλικών φορέων που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή τους ή, εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αν το δικαίωμα της εισαγωγής τους στην Ελλάδα είχε συμβατικά διατηρηθεί από τον παραγωγό (άρθρα 2, 3 παρ. 2 και 3, 4 Οδηγίας 2001/29).

2. Οι παραγωγοί οπτικοακουστικών έργων (παραγωγοί υλικών φορέων εικόνας ή ήχου και εικόνας) έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή απαγορεύουν:

α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίτυπα (αντίγραφα) των ταινιών τους,

β) τη διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων που έχουν παραγάγει με πώληση ή με άλλους τρόπους. Το δικαίωμα διανομής δεν αναλώνεται εντός της Κοινότητας, όσον αφορά τους ως άνω υλικούς φορείς, εκτός από την περίπτωση της πρώτης πώλησης εντός της Κοινότητας που πραγματοποιείται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του,

γ) την εκμίσθωση ή το δημόσιο δανεισμό των ως άνω υλικών φορέων. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται από οποιαδήποτε πώληση ή άλλη πράξη διανομής των ως άνω υλικών φορέων,

δ) τη διάθεση στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των ταινιών τους. Το δικαίωμα αυτό δεν αναλώνεται με οποιαδήποτε πράξη διάθεσης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης,

ε) την εισαγωγή των ως άνω υλικών φορέων που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή τους ή, εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αν το δικαίωμα της εισαγωγής τους στην Ελλάδα είχε συμβατικά διατηρηθεί από τον παραγωγό,

στ) τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της δορυφορικής μετάδοσης ή καλωδιακής αναμετάδοσης των ως άνω υλικών φορέων, καθώς και την παρουσίαση αυτών στο κοινό (άρθρα 2, 3 παρ. 2 και 3, 4 Οδηγίας 2001/29).

3. Ως παραγωγός υλικού φορέα ήχου νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πρωτοβουλία και ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη εγγραφή σειράς ήχων μόνο. Ως παραγωγός υλικού φορέα εικόνας ή ήχου και εικόνας νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πρωτοβουλία και ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη εγγραφή σειράς εικόνων με ή χωρίς ήχο. με την παρ. 2 άρθρ. 81.

Άρθρο 48

Άδεια από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς

1. Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

α) την αναμετάδοση των εκπομπών τους με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, β) την παρουσίαση στο κοινό των εκπομπών τους σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο,

γ) την εγγραφή των εκπομπών τους σε υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, είτε οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται ενσυρμάτως είτε ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης,

430δ) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, όσον αφορά την υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους που μεταδίδονται ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης, ε) τη διανομή στο κοινό των υλικών φορέων με την εγγραφή των εκπομπών τους, μέσω πώλησης ή με άλλους τρόπους. Το δικαίωμα διανομής δεν αναλώνεται εντός της Κοινότητας, όσον αφορά τους υλικούς φορείς με την εγγραφή των εκπομπών, εκτός από την περίπτωση της πρώτης πώλησης εντός της Κοινότητας που πραγματοποιείται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του, στ) την εκμίσθωση και το δημόσιο δανεισμό του υλικού φορέα με την εγγραφή των εκπομπών τους. Τα δικαιώματα αυτά δεν αναλώνονται από οποιαδήποτε πώληση ή άλλη πράξη διανομής του ως άνω υλικού φορέα, ζ) τη διάθεση στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στην υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει. Το δικαίωμα αυτό δεν αναλώνεται με οποιαδήποτε πράξη διάθεσης στο κοινό με την έννοια της παρούσας ρύθμισης (άρθρα 2, 3 παρ. 2 και 3, 4 Οδηγίας 2001/29).

2. Οι ραδιοηλεκτρονικοί οργανισμοί δεν έχουν το δικαίωμα που προβλέπεται στο εδάφιο γ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όταν αναμεταδίδουν απλώς μέσω καλωδίου εκπομπές ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών.

Άρθρο 49

Δικαίωμα εύλογης αμοιβής

1[13]. Όταν υλικός φορέας ήχου που έχει νόμιμα εγγραφεί χρησιμοποιείται για ραδιοηλεκτρονική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, ή για παρουσίαση στο κοινό, ο χρήστης οφείλει εύλογη και ενιαία αμοιβή στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, των οποίων η ερμηνεία ή η εκτέλεση έχει εγγραφεί στον υλικό φορέα, και στους παραγωγούς των υλικών αυτών φορέων. Η αμοιβή αυτή καταβάλλεται υποχρεωτικά σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των σχετικών δικαιωμάτων «ύστερα από αίτηση των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης»[14]. Οι οργανισμοί αυτοί υποχρεούνται να διαπραγματεύονται, να συμφωνούν τις αμοιβές, να προβάλλουν τις σχετικές αξιώσεις για την καταβολή και να εισπράττουν τις σχετικές αμοιβές από τους χρήστες.

2. Το δικαίωμα εύλογης αμοιβής των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών που προβλέπεται από την πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου είναι ανεκχώρητο, με την επιφύλαξη της υποχρεωτικής ανάθεσης της είσπραξης και διαχείρισης στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

3. Οι εισπραττόμενες αμοιβές κατανέμονται εξ ημισείας μεταξύ ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και παραγωγών των υλικών φορέων. Η κατανομή των εισπραττόμενων αμοιβών μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και μεταξύ των παραγωγών γίνεται κατά τις μεταξύ τους συμφωνίες που περιέχονται στον κανονισμό του κάθε οργανισμού συλλογικής διαχείρισης.

4. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν δικαίωμα εύλογης αμοιβής για τη ραδιοηλεκτρονική αναμετάδοση της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους που μεταδίδεται ραδιοηλεκτρονικά. Το δικαίωμα εύλογης αμοιβής που προβλέπεται από την παρούσα παράγραφο είναι ανεκχώρητο και είναι δυνατή μόνο η ανάθεση της είσπραξης και διαχείρισης στους 431 οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

5[15]. Όταν υλικός φορέας εικόνας ή ήχου και εικόνας που έχει νόμιμα εγγραφεί χρησιμοποιείται για ραδιοηλεκτρονική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια ή για παρουσίαση στο κοινό, ο χρήστης οφείλει εύλογη αμοιβή στους ερμηνευτές ή εκτελεστές των οποίων η ερμηνεία έχει εγγραφεί στους υλικούς αυτούς φορείς. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται η παράγραφος 1 εδάφια β, γ, , καθώς και οι παράγραφοι 2 και 4 του παρόντος άρθρου.

6[16].

7. Εκκρεμείς δίκες κατά την ίδρυση του ενιαίου οργανισμού συλλογικής διαχείρισης συνεχίζονται από τους αρχικούς διαδίκους έως την αμετάκλητη περάτωσή τους.

Άρθρο 50

Ηθικό δικαίωμα

1. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους το δικαίωμα αναγνώρισης και προβολής της πατρότητάς τους πάνω στην ερμηνεία ή την εκτέλεση τους και το δικαίωμα της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης της ερμηνείας ή της εκτέλεσης αυτής.

2. Μετά το θάνατο του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη το δικαίωμα αυτό περιέρχεται στους κληρονόμους του.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 12 παράγραφος 2 και του άρθρου 16 εφαρμόζονται αναλόγως και στο ηθικό δικαίωμα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών.

Άρθρο 51

Δικαιώματα εκδοτών

Εκδότες εντύπων έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή όποιες άλλες μεθόδους, για σκοπούς εκμετάλλευσης, της στοιχειοθεσίας και της σελιδοποίησης των έργων που έχουν εκδώσει.

Άρθρο 51Α

Προστασία προηγουμένως αδημοσίευτων έργων

Κάθε πρόσωπο το οποίο, μετά τη λήξη της προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, για πρώτη φορά δημοσιεύει νομίμως ή παρουσιάζει νομίμως στο κοινό έργο προηγουμένως αδημοσίευτο, δικαιούται προστασίας ανάλογης με το περιουσιακό δικαίωμα του δημιουργού. Η διάρκεια προστασίας του δικαιώματος αυτού είναι είκοσι πέντε (25) έτη από τη στιγμή που για πρώτη φορά το έργο δημοσιεύθηκε νομίμως ή παρουσιάστηκε νομίμως στο κοινό και υπολογίζεται από την 1η Ιανουαρίου του έτους το οποίο έπεται της πρώτης νόμιμης δημοσίευσης ή παρουσίασης στο κοινό.

Άρθρο 52

Τύπος άδειας, περιορισμοί και διάρκεια δικαιωμάτων καθώς και ρύθμιση άλλων θεμάτων

Τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 46 έως 51 διέπονται από τους ακόλουθους κανόνες: α) οι δικαιοπραξίες, που αφορούν τα δικαιώματα αυτά, ισχύουν μόνο εφόσον έγιναν γραπτώς, β) οι περιορισμοί, που προβλέπονται για το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, ισχύουν αναλόγως και γι' αυτά, γ) η διάρκεια των δικαιωμάτων των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών που προβλέπονται στα άρθρα 46 και 49 του νόμου αυτού ορίζεται σε πενήντα (50) χρόνια μετά την ημερομηνία της ερμηνείας ή εκτέλεσης, αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τη διάρκεια της ζωής του καλλιτέχνη. Ωστόσο,

– αν η ενσωμάτωση της ερμηνείας ή εκτέλεσης επί άλλου μέσου εκτός φωνογραφήματος, δημοσιευθεί ή παρουσιασθεί νομίμως στο κοινό εντός της περιόδου αυτής, τα δικαιώματα διαρκούν πενήντα (50) έτη από την ημερομηνία της πρώτης αυτής δημοσίευσης ή της πρώτης αυτής παρουσίασης στο κοινό, ανάλογα με το ποια έγινε πρώτη,

– αν η ενσωμάτωση της ερμηνείας ή εκτέλεσης επί φωνογραφήματος δημοσιευθεί ή παρουσιασθεί νομίμως στο κοινό εντός της περιόδου αυτής, τα δικαιώματα διαρκούν

εβδομήντα (70) έτη από την ημερομηνία της πρώτης αυτής δημοσίευσης ή της πρώτης αυτής παρουσίασης στο κοινό, ανάλογα με το ποια έγινε πρώτη.

δ) Τα δικαιώματα των παραγωγών φωνογραφήματων (παραγωγών υλικών φορέων ήχου) λήγουν πενήντα έτη μετά την πραγματοποίηση της υλικής ενσωμάτωσης. Ωστόσο, εάν το φωνογράφημα έχει δημοσιευθεί νομίμως κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, τα δικαιώματα λήγουν εβδομήντα έτη από την ημερομηνία της πρώτης νόμιμης δημοσίευσης. Εάν δεν έχει πραγματοποιηθεί νόμιμη δημοσίευση κατά την περίοδο που μνημονεύεται στο πρώτο εδάφιο και εάν το φωνογράφημα έχει παρουσιαστεί νομίμως στο κοινό κατά την περίοδο αυτή, τα δικαιώματα λήγουν εβδομήντα έτη από την ημερομηνία της πρώτης νόμιμης παρουσίασης στο κοινό. Ωστόσο, αν λόγω εκπνοής της διάρκειας προστασίας η οποία παρέχεται βάσει της παρούσας παραγράφου, στη διατύπωσή της πριν τροποποιηθεί από την Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, τα δικαιώματα των παραγωγών φωνογραφήματων δεν προστατεύονται πλέον από τις 22 Δεκεμβρίου 2002, η παρούσα παράγραφος δεν συνεπάγεται την εκ νέου έναρξη προστασίας τους. (άρθρο 11 παρ. 2 Οδηγίας 2001/29).

αα) Αν πενήντα έτη από τη νόμιμη δημοσίευση του φωνογραφήματος ή -ελλείψει τέτοιας δημοσίευσης- πενήντα (50) έτη από τη νόμιμη παρουσίαση του στο κοινό, ο παραγωγός φωνογραφήματος παύει να προσφέρει προς πώληση αντίγραφα του φωνογραφήματος σε επαρκή ποσότητα που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς ή να το καθιστά διαθέσιμο στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, κατά τέτοιο τρόπο ώστε το κοινό να μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτό σε τόπο και χρόνο που επιλέγει ο καθένας ατομικά, ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση με την οποία παραχώρησε στον παραγωγό φωνογραφήματος την εκμετάλλευση τουλάχιστον των δικαιωμάτων του αναπαραγωγής, διανομής και διάθεσης στο κοινό στην υλική ενσωμάτωση των ερμηνειών ή εκτελέσεων του. Το δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης αυτής μπορεί να ασκηθεί αν ο παραγωγός δεν εκτελέσει αμφοτέρες τις πράξεις εκμετάλλευσης που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο εντός ενός (1) έτους από την έγγραφη κοινοποίηση σε αυτόν από τον ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη της πρόθεσης του να καταγγείλει τη σύμβαση σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο. Αν τα εν λόγω δικαιώματα έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτο, σύμφωνα με την υποπερίπτωση ζζ', η έγγραφη καταγγελία ασκείται κατά του παραγωγού, όπως αυτός ορίζεται στην υποπερίπτωση ζζ'. Παραίτηση του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη από το δικαίωμα καταγγελίας είναι άκυρη. Όταν ένα φωνογράφημα 433περιέχει την υλική ενσωμάτωση των ερμηνειών ή εκτελέσεων περισσότερων ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, αυτοί μπορούν να καταγγείλουν τις συμβάσεις του πρώτου εδαφίου, εφαρμοζόμενης της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 46. Αν δεν οριστεί αντιπρόσωπος, εφαρμόζονται οι διατάξεις για την κοινωνία δικαιώματος. Η καταγγελία της σύμβασης του πρώτου εδαφίου σύμφωνα με την παρούσα υποπερίπτωση έχει ως έννομη συνέπεια τη λήξη των δικαιωμάτων του παραγωγού φωνογραφήματος και οποιουδήποτε τρίτου αντλεί δικαιώματα από αυτόν.

ββ) Όπου μια σύμβαση του πρώτου εδαφίου της υποπερίπτωσης αα παρέχει στον ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη δικαίωμα να αξιώσει μη επαναλαμβανόμενη αμοιβή, ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης δικαιούται να λαμβάνει ετήσια συμπληρωματική αμοιβή από τον παραγωγό φωνογραφήματος για κάθε πλήρες έτος που έπεται του πεντηκοστού έτους από τη νόμιμη δημοσίευση του φωνογραφήματος ή -ελλείψει τέτοιας δημοσίευσης- του πεντηκοστού έτους από τη νόμιμη παρουσίαση του φωνογραφήματος στο κοινό. Η καταβολή πρέπει να πραγματοποιείται εντός έξι (6) μηνών από τη λήξη της εκάστοτε οικονομικής χρήσης. Παραίτηση του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη από το δικαίωμα της ετήσιας συμπληρωματικής αμοιβής είναι άκυρη.

γγ) Το συνολικό ποσό που διατίθεται από έναν παραγωγό φωνογραφήματος για την πληρωμή της ετήσιας συμπληρωματικής αμοιβής που αναφέρεται στην υποπερίπτωση ββ' αντιστοιχεί στο 20% των ακαθάριστων εσόδων που έχει αποκομίσει ο παραγωγός φωνογραφήματος, κατά τη διάρκεια του έτους που προηγείται αυτού για το οποίο καταβάλλεται η εν λόγω αμοιβή, από την αναπαραγωγή, τη διανομή και τη διάθεση του συγκεκριμένου φωνογραφήματος, μετά το πεντηκοστό έτος από τη νόμιμη δημοσίευση του φωνογραφήματος ή -ελλείψει τέτοιας δημοσίευσης- μετά το πεντηκοστό έτος από τη νόμιμη παρουσίαση του φωνογραφήματος στο κοινό.

δδ) Το δικαίωμα της συμπληρωματικής αμοιβής της υποπερίπτωσης ββ' διαχειρίζονται οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης των ερμηνευτών-εκτελεστών καλλιτεχνών.

εε) Οι παραγωγοί φωνογραφήματων υποχρεούνται κατόπιν αιτήσεως να παρέχουν ετησίως και συνολικά (για όλους τους ερμηνευτές-εκτελεστές καλλιτέχνες, οι οποίοι δικαιούνται την ετήσια συμπληρωματική αμοιβή και για όλα τα φωνογραφήματα) στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, οι οποίοι διαχειρίζονται την ετήσια συμπληρωματική αμοιβή της υποπερίπτωσης ββ, οποιαδήποτε πληροφορία ενδέχεται να είναι αναγκαία προκειμένου να εξασφαλισθεί η καταβολή της αμοιβής αυτής.

στστ) Σε περίπτωση που ένας ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης δικαιούται επαναλαμβανόμενες πληρωμές, δεν αφαιρούνται από τις πληρωμές αυτές οι προκαταβολές ή οι οποιοσδήποτε συμβατικά καθορισμένες κρατήσεις σε σχέση με το συγκεκριμένο φωνογράφημα που έχουν καταβληθεί στον ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη μετά το πεντηκοστό έτος από τη νόμιμη δημοσίευση του φωνογραφήματος ή -ελλείψει τέτοιας δημοσίευσης- το πεντηκοστό έτος από τη νόμιμη παρουσίαση του φωνογραφήματος στο κοινό.

ζζ) Ως παραγωγός φωνογραφήματος για το σκοπό των παραπάνω υποπεριπτώσεων αα' έως στστ' νοείται ο πρωτογενής δικαιούχος ή ο καθολικός ή οιονεί καθολικός δικαιούχος αυτού ή οποιοσδήποτε τρίτος στον οποίο έχουν μεταβιβαστεί τα σχετικά δικαιώματα.

ε) Η διάρκεια των δικαιωμάτων των παραγωγών οπτικοακουστικών έργων (παραγωγών υλικών φορέων εικόνας ή ήχου και εικόνας) ορίζεται σε πενήντα (50) χρόνια μετά την υλική ενσωμάτωση. Ωστόσο, αν εντός της περιόδου αυτής γίνει νόμιμη δημοσίευση ή νόμιμη παρουσίαση του υλικού φορέα στο κοινό, τα δικαιώματα αυτά διαρκούν πενήντα (50) χρόνια από την ημερομηνία της πρώτης δημοσίευσης ή της πρώτης αυτής παρουσίας στο κοινό ανάλογα με το ποια έγινε πρώτη.

434στ) η διάρκεια των δικαιωμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που προβλέπονται στο άρθρο 48 του νόμου αυτού ορίζεται σε πενήντα (50) χρόνια μετά την πρώτη μετάδοση μιας εκπομπής, είτε αυτή μεταδίδεται ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης ή οποιουδήποτε άλλου τρόπου μετάδοσης.

ζ) η διάρκεια του δικαιώματος των εκδοτών που προβλέπεται στο άρθρο 51 του νόμου αυτού ορίζεται σε πενήντα (50) χρόνια μετά την τελευταία έκδοση του έργου.

η) η διάρκεια που καθορίζεται στις περιπτώσεις γ' δ', ε' και στ' του παρόντος άρθρου υπολογίζεται από την 1η Ιανουαρίου του έτους το οποίο έπεται του γενεσιουργού γεγονότος.

θ) Για τους σκοπούς της παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου και της καλωδιακής αναμετάδοσης, τα δικαιώματα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, καθώς και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του όγδοου κεφαλαίου του νόμου αυτού, εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 35 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 53

Προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας

Η προστασία, που προβλέπεται από τα άρθρα 46 έως 52 του παρόντος νόμου, αφήνει ακέραιη και δεν επηρεάζει κατά κανένα τρόπο την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Καμία από τις διατάξεις που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο που θίγει την προστασία αυτή. Εάν οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, οι παραγωγοί υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί και οι εκδότες εντύπων έχουν αποκτήσει, εκτός από το συγγενικό δικαίωμα και δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας στο έργο, το δικαίωμα αυτό και το συγγενικό δικαίωμα υπάρχουν παράλληλως και παρέχουν τις εξουσίες που απορρέουν από το κάθε δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ[17]

Άρθρο 54

Ανάθεση διαχείρισης[18]

1. Οι δημιουργοί μπορούν να αναθέτουν σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης και προστασίας, που έχουν αποκλειστικά αυτόν το σκοπό, τη διαχείριση ή την προστασία ή τη διαχείριση και την προστασία του περιουσιακού τους δικαιώματος ή εξουσιών που απορρέουν από αυτό. Το ίδιο ισχύει και για τους δωρεοδόχους των δημιουργών, καθώς και για τους καθολικούς ή αιτία θανάτου διαδόχους, όπως επίσης και για το ίδρυμα που συνιστά ο δημιουργός. Οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν με οποιαδήποτε εταιρική μορφή. Αν λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, τότε οι μετοχές της εταιρείας αυτής είναι υποχρεωτικώς ονομαστικές στο σύνολό τους. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 2 έως 4 του άρθρου 24 του ν. 1746/1988. Η κοινοποίηση που προβλέπεται από την 435παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 1746/1988 γίνεται μόνο προς το Υπουργείο Πολιτισμού. Οι παραπάνω οργανισμοί μπορούν επίσης να λειτουργήσουν και ως αστικοί συνεταιρισμοί κατά το ν. 1667/1983. Στην τελευταία περίπτωση α) όπου στο ν. 1667/1986 αναφέρεται, με οποιαδήποτε αρμοδιότητα, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας τις αρμοδιότητές του αναλαμβάνει το Υπουργείο Πολιτισμού β) οι συνεταιρισμοί αυτοί μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν σε πανελλήνια βάση κατ' εξαίρεση της αρχής της τοπικότητας γ) επιτρέπεται και όλα τα μέλη του συνεταιρισμού να είναι νομικά πρόσωπα, δ) το καταστατικό των συνεταιρισμών αυτών μπορεί να προβλέπει: αα) όρους, εσωτερικές διαδικασίες και όργανα που αποφασίζουν για την εισδοχή, την αποχώρηση ή τον αποκλεισμό συνεταίρου, κατά παρέκκλιση από τους όρους, τις διαδικασίες και τα όργανα που προβλέπονται στις παραγράφους 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 2 του ν. 1667/1986, ββ) ότι, στην περίπτωση αποχώρησης ή αποκλεισμού συνεταίρου ή μη απόκτησης της ιδιότητας του συνεταίρου από τους κληρονόμους, δεν υπάρχει αξίωση του συνεταίρου ή των κληρονόμων για απόδοση των συνεταιριστικών τους μερίδων ή καταβολή της αξίας αυτών ή ότι υπάρχει αξίωση για απόδοση μόνο της ονομαστικής αξίας των μερίδων, γγ) τη δυνατότητα απόκτησης

απεριόριστου αριθμού προαιρετικών μερίδων από τους συνεταίρους, δδ) το εν ζωή αμεταβίβαστο των συνεταιριστικών μερίδων, εε) κατηγορίες συνεταίρων είτε χωρίς δικαίωμα ψήφου είτε με αριθμό ψήφων ανά συνεταίρο ανεξάρτητα από τον αριθμό των υποχρεωτικών ή προαιρετικών μερίδων του κάθε συνεταίρου, στ) τον περιορισμό τι) δικαιώματος του β' εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1667/1986 για λόγους προστασίας των θεμιτών συμφερόντων των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, ζζ) ότι οι νέοι συνεταίροι δεν έχουν καθόλου ή έχουν για ορισμένο μόνο χρόνο μετά την ίδρυση του συνεταιρισμού, υποχρέωση καταβολής, εκτός από το ποσό της μερίδας τους, και εισφοράς ανάλογης προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού. ε) οι συνεταιρισμοί αυτοί είναι πάντοτε περιορισμένης ευθύνης και οι συνεταίροι δεν ευθύνονται προσωπικά για τα χρέη των συνεταιρισμών στ) Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού μπορούν να ρυθμίζονται τα θέματα των άρθρων 5, 6, 7 και 8 του ν. 1667/1986, καθώς και εν γένει θέματα εσωτερικών, σχέσεων των συνεταιρισμών αυτών, ανάλογα προς τα ισχύοντα στα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν με αντίστοιχη ή παρεμφερή μορφή.

2. Προκειμένου για δευτερεύουσα σύγχρονη, ακέραιη και αμετάβλητη μετάδοση ραδιοηλεκτροπτικών προγραμμάτων μέσω καλωδίων ή άλλων υλικών αγωγών, η συλλογική διαχείριση της σχετικής εξουσίας των δημιουργών είναι υποχρεωτική.

3. Η ανάθεση μπορεί να γίνεται είτε με μεταβίβαση του δικαιώματος ή των σχετικών εξουσιών προς το σκοπό της διαχείρισης ή της προστασίας είτε με παροχή σχετικής πληρεξουσιότητας. Η ανάθεση γίνεται εγγράφως και κάθε φορά για ορισμένο χρόνο που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από τρία χρόνια. Η ανάθεση αφορά όλα τα έργα του δημιουργού που είναι κατάλληλα για την εκμετάλλευση με την εξουσία στην οποία αναφέρεται η ανάθεση ή ορισμένα από αυτά. Σε περίπτωση αμφιβολίας τεκμαίρεται ότι η ανάθεση αφορά όλα τα έργα, συμπεριλαμβανομένων και των μελλοντικών έργων για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τρία χρόνια.

4. Κάθε οργανισμός, που έχει ή πρόκειται να αναλάβει τη συλλογική διαχείριση ή προστασία των εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα των δημιουργών, υποχρεούται, πριν αρχίσει τη λειτουργία του, να καταθέσει στο Υπουργείο Πολιτισμού σχετική δήλωση συνοδευόμενη από τον Κανονισμό που συντάσσεται από τον οργανισμό και πρέπει πάντως να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία: α) το ύψος του Κεφαλαίου του οργανισμού 436β) το Καταστατικό ή το εταιρικό σύμφωνο αν πρόκειται για εταιρεία γ) τον υπεύθυνο εκπρόσωπο του οργανισμού, όπως επίσης και τα πρόσωπα που διοικούν τον οργανισμό, τα οποία πρέπει να μην έχουν καταδικαστεί για κακούργημα ή για πλημμέλημα κατά της ιδιοκτησίας ή της περιουσίας και να παρέχουν τα εχέγγυα επαγγελματικού ήθους δ) τον αριθμό των δημιουργών, που έχουν αναθέσει στον οργανισμό τη διαχείριση εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό τους δικαίωμα ε) τη νομική μορφή της ανάθεσης της διαχείρισης στ) τη διάρκεια της ανάθεσης ζ) το χρόνο, τις αρχές και τον τρόπο διανομής των αμοιβών στους δικαιούχους και η) το ύψος των εξόδων διαχείρισης, όπως επίσης και κάθε στοιχείο που είναι απαραίτητο για να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα και η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του οργανισμού. Το Υπουργείο Πολιτισμού ελέγχει τη δήλωση και τον Κανονισμό του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης και, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος νόμου, χορηγεί την έγκριση για τη λειτουργία του οργανισμού αυτού. Κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων του Κανονισμού πρέπει να ανακοινώνεται στο Υπουργείο Πολιτισμού και να εγκρίνεται από αυτό. Σε αντίθετη περίπτωση εξακολουθεί να ισχύει ο αρχικός Κανονισμός του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, όπως είχε εγκριθεί από το Υπουργείο κατά την έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού.

5. Το Υπουργείο Πολιτισμού ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου και του Κανονισμού κατά τη λειτουργία του οργανισμού, ο οποίος έχει την υποχρέωση να θέτει στη διάθεση των οργάνων του Υπουργείου τα βιβλία του και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο για την αποτελεσματική άσκηση του ελέγχου αυτού. Οι οργανισμοί υπόκεινται στον έλεγχο των ορκωτών λογιστών ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, εκτός αν πρόκειται για οργανισμούς μη κερδοσκοπικούς.

6. Σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρής παράβασης ή επανειλημμένων παραβάσεων του νόμου ή του Κανονισμού, παρά τη σχετική προειδοποίηση του Υπουργού Πολιτισμού, επιφυλασσομένων των διατάξεων για άλλες κυρώσεις, ο Υπουργός Πολιτισμού μπορεί να επιβάλλει στον οργανισμό που διέπραξε την παράβαση διοικητικό πρόστιμο 500.000 έως 10.000.000 δραχμών. Τα όργανα ελέγχου που θα διαπιστώνουν τις παραβάσεις, η διαδικασία επιβολής του προστίμου ύστερα από ακρόαση του ενδιαφερομένου, καθώς και τυχόν αναπροσαρμογή των παραπάνω ποσών θα καθορισθούν με προεδρικά διατάγματα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού.

7. Όπου στις διατάξεις του παρόντος νόμου χρησιμοποιείται ο όρος «Κανονισμός», εννοείται ο Κανονισμός της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

8. Η προϋπόθεση του άρθρου 54 παρ. 4 στοιχείο η του νόμου αυτού δεν απαιτείται όταν ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης πληροί τρεις προϋποθέσεις:

α) επιδιώκει τους σκοπούς του χωρίς κέρδος για τον ίδιο,

β) αποτελείται, διοικείται και ελέγχεται αποκλειστικά από τους ίδιους τους δημιουργούς, με δυνατότητα εκλογής ή διορισμού στο διοικητικό και τυχόν εποπτικό συμβούλιο προσωπικοτήτων που λόγω της θέσης ή της ειδικότητάς τους μπορούν να προσφέρουν αξιόλογες υπηρεσίες στον εν λόγω οργανισμό εφόσον η συμμετοχή των τελευταίων δεν αναιρεί τη διοίκηση και τον έλεγχο του οργανισμού από τα μέλη του και

γ) τα μέλη του οργανισμού αυτού θα ήταν εξαναγκασμένα εκ των πραγμάτων να αναθέσουν τη διαχείριση και την προστασία των δικαιωμάτων τους σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που δεν συγκεντρώνουν τις δύο παραπάνω υπό α και β προϋποθέσεις.

9. Σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρής παράβασης ή επανειλημμένων παραβάσεων του νόμου ή του κανονισμού και ειδικότερα εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 54 παράγραφος 4 με βάση τις οποίες χορηγήθηκε η έγκριση λειτουργίας ενός οργανισμού 437 συλλογικής διαχείρισης, ο Υπουργός Πολιτισμού μπορεί με εισήγηση του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας να άρει προσωρινά ή οριστικά την έγκριση λειτουργίας του συγκεκριμένου οργανισμού συλλογικής διαχείρισης.

10[19], [20]. Ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού δύναται, μετά από γνώμη του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας, και εφόσον συντρέχει σοβαρή πιθανολόγηση ότι ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του και ιδίως να εισπράξει και να διασφαλίσει την απόδοση στους δικαιούχους των ποσών που εισπράττει για λογαριασμό τους, λόγω ενδεικτικά αρνητικών ιδίων κεφαλαίων, να λάβει ως προληπτικό διοικητικό μέτρο το διορισμό προσωρινού επιτρόπου με θητεία έξι (6) μηνών και δυνατότητα ανανέωσης για μία (1) μόνο φορά με διάρκεια έως τρεις (3) μήνες.

Ο προσωρινός επίτροπος διασφαλίζει την είσπραξη από τους χρήστες και την απόδοση προς τους δικαιούχους των ποσών που οι τελευταίοι εισπράττουν. Συγχρόνως, ο προσωρινός επίτροπος ασκεί στο όνομα του οργανισμού κάθε ένδικο βοήθημα ή μέσο

για την προάσπιση των συμφερόντων των δικαιούχων και εκπροσωπεί τον οργανισμό δικαστικά και εξώδικα τόσο για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των δικαιούχων αλλά και για κάθε διαφορά που προκύπτει από απόφαση ή ενέργεια του ίδιου. Για την επίτευξη των σκοπών αυτών, ο προσωρινός επίτροπος υποκαθιστά τη διοίκηση από τη δημοσίευση του διορισμού του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παράλληλα, ο προσωρινός επίτροπος επεμβαίνει αποφασιστικώς, ακυρώνοντας άμεσα κάθε πράξη ή απόφαση που δεν λαμβάνεται από τον ίδιο τον επίτροπο, προκειμένου να μη διακοπεί η λειτουργία του οργανισμού ή οδηγηθεί σε πτώχευση.

Για τα λοιπά θέματα διοίκησης, το ΔΣ υποχρεούται να ενημερώνει τον προσωρινό επίτροπο, ο οποίος, εάν διαφωνεί με την εν λόγω απόφαση ή ενέργεια που μπορεί να πλήξει τη βιωσιμότητα του οργανισμού ή τα συμφέροντα των δικαιούχων, αποφασίζει ο ίδιος.

Ο προσωρινός επίτροπος επιλέγεται από τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού μεταξύ προσώπων εγνωσμένου κύρους και ανάλογης επαγγελματικής εμπειρίας σε θέματα διοίκησης επιχειρήσεων ή οργανισμών ή οικονομικά ή νομικά θέματα.

Ο διορισμός προσωρινού επιτρόπου δεν επιτρέπεται να προβληθεί ως λόγος τροποποίησης ή καταγγελίας οποιασδήποτε σύμβασης ή συμφωνίας στην οποία είναι συμβαλλόμενος ο οργανισμός.

Τα όργανα διοίκησης και οι εργαζόμενοι του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης υποχρεούνται να παρέχουν αμέσως στον προσωρινό επίτροπο οποιοδήποτε στοιχείο ή πληροφορία τους ζητηθεί και να διευκολύνουν την άσκηση των καθηκόντων του.

Η ευθύνη του προσωρινού επιτρόπου κατά την άσκηση των καθηκόντων του περιορίζεται σε δόλο και βαριά αμέλεια.

Για την υποβοήθηση του έργου του προσωρινού επιτρόπου, ο ΟΠΙ δύναται, μετά από πρόταση του προσωρινού επιτρόπου, να συνάπτει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με νομικούς, 438οικονομικούς ή τεχνικούς συμβούλους, καθώς και με προσωπικό διοικητικής υποστήριξης, ύστερα από έγκριση των προσώπων και της αμοιβής τους από τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Επιτρέπεται η απόσπαση στον ΟΠΙ τακτικών υπαλλήλων Υπουργείων, Ανεξάρτητων Αρχών, καθώς και νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου εντός Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίοι διατίθενται για την υποβοήθηση του έργου του προσωρινού επιτρόπου. Η απόσπαση διενεργείται κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν το σύνολο των αποδοχών της οργανικής τους θέσης. Η καταβολή των ανωτέρω αποδοχών βαρύνει τον προϋπολογισμό του ΟΠΙ.

Η διάρκεια των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, καθώς και των αποσπάσεων δεν δύναται να υπερβαίνει τη διάρκεια της θητείας του προσωρινού επιτρόπου.

Η αμοιβή του προσωρινού επιτρόπου καθορίζεται, ύστερα από εισήγηση του ΟΠΙ, με την απόφαση διορισμού του και βαρύνει, μαζί με τα έξοδα διαχείρισης και τις αμοιβές των προσώπων που προσλαμβάνονται για την υποβοήθηση του έργου του, όπως προβλέπεται ανωτέρω, τον προϋπολογισμό του ΟΠΙ.

Σχετικά με την αποζημίωση για εργασία καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου των προσώπων που υποβοηθούν τον προσωρινό επίτροπο, εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης α' της υποπαραγράφου 2 της παραγράφου Γ' του άρθρου 20 του ν. 4354/2015 (Α' 176). Η αποζημίωση για την ως άνω καθ' υπέρβαση του υποχρεωτικού ωραρίου απασχόληση βεβαιώνεται από τον προσωρινό επίτροπο και βαρύνει τον προϋπολογισμό του ΟΠΙ.

Ο επίτροπος υποβάλλει στον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού συνοπτική έκθεση πεπραγμένων στο τέλος κάθε μήνα, προγραμματισμό για τον επόμενο και συνολική έκθεση με τη λήξη της θητείας του.

Η θητεία του προσωρινού επιτρόπου λήγει με την παρέλευση του χρόνου για τον οποίο διορίστηκε. Άλλως, ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού δύναται με αιτιολογημένη απόφασή του να ανακαλέσει το διορισμό του προσωρινού επιτρόπου για λόγους που ανάγονται στην άσκηση των καθηκόντων του ή στην ανάγκη εξυγίανσης του οργανισμού[21].

Άρθρο 55

Αρμοδιότητες των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης[22], [23]

Άρθρο 56

Σχέσεις με τους χρήστες[24], [25]

439Άρθρο 57

Σχέσεις με τους δημιουργούς[26], [27]

Άρθρο 58

Εφαρμογή στα συγγενικά δικαιώματα[28], [29]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 59

Επιβολή και τήρηση προδιαγραφών

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να καθοριστούν προδιαγραφές για τις συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργων έτσι ώστε να εμποδίζεται ή να περιορίζεται η χρησιμοποίηση των συσκευών ή του άλλου υλικού για πράξεις που προσβάλουν την κανονική εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων.

Άρθρο 60

Επιβολή χρήσης συστημάτων ελέγχου

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να επιβληθεί η χρήση συσκευών ή συστημάτων που επιτρέπουν τον προσδιορισμό των αναπαραγόμενων ή χρησιμοποιούμενων έργων και την έκταση ή τη

συχνότητα της αναπαραγωγής ή της χρήσης, εφόσον δεν βλάπτονται αδικαιολογήτως τα νόμιμα συμφέροντα των χρηστών.

Άρθρο 61

Ένδειξη ελέγχου

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να προβλεφθεί ότι η κυκλοφορία υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας επιτρέπεται μόνο εφόσον φέρουν επικολλημένο στο περικάλυμμα ή σε άλλο εμφανές σημείο ειδικό επίσημα ή ταινία ελέγχου ή άλλη αναγνωριστική ένδειξη οποιουδήποτε τύπου που παρέχεται από τον κατά περίπτωση αρμόδιο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης και πιστοποιεί ότι η διάθεση στο εμπόριο ή η κατ' άλλον τρόπο κυκλοφορία του υλικού 440φορέα δεν αποτελεί προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού.

Άρθρο 62

Απαγόρευση αποκωδικοποίησης

Απαγορεύεται χωρίς την άδεια του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού που μεταδίδει, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παράλληλα προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρου προγράμματα κωδικοποιημένα, η διάθεση, η χρήση και η κατοχή με σκοπό χρήσης ή διάθεσης συσκευών αποκωδικοποίησης.

Άρθρο 63

Παρεμπόδιση της προσβολής ή της εξακολούθησής της

1. Σε κάθε περίπτωση όπου επίκειται η τέλεση πράξης προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας όπως όταν, χωρίς να υπάρχει η απαιτούμενη άδεια του δημιουργού, πρόκειται να γίνει δημόσια εκτέλεση θεατρικού ή κινηματογραφικού ή μουσικού έργου, η κατά τόπον αρμόδια αστυνομική αρχή οφείλει να απαγορεύει την πράξη αυτή ύστερα από αίτηση του δημιουργού ή των δικαιιοδόχων του. Η εισαγγελική αρχή, εφόσον της ζητηθεί, οφείλει να δώσει σχετική εντολή στην αστυνομική αρχή. Το ίδιο ισχύει και όταν η δημόσια εκτέλεση άρχισε με άδεια του δημιουργού, αλλά η καταβολή της οφειλόμενης αμοιβής καθυστερεί περισσότερο από δύο μέρες.

2. Προκειμένου να χορηγηθεί η κατά το νόμο απαιτούμενη άδεια του Δήμου για τη χρήση μουσικών οργάνων ή για την καταλληλότητα του χώρου ή όποια άλλη άδεια σχετική με χώρο όπου πρόκειται να εκτελεστούν δημόσια μουσικές συνθέσεις ή άλλα έργα των οποίων η διαχείριση έχει ανατεθεί σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, απαιτείται η προσαγωγή έγγραφης άδειας δημόσιας εκτέλεσης χορηγούμενης από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης της εξουσίας δημόσιας εκτέλεσης.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση προσβολής των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων που προβλέπονται από τα άρθρα 46, 47 και 48 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Απόδειξη

1. Όταν ένας διάδικος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία επαρκή προς στήριξη των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής δικαιωμάτων του παρόντος νόμου, ενώ παράλληλα επικαλείται αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, το δικαστήριο ύστερα από αίτηση του διαδίκου, μπορεί να διατάξει την προσκόμιση των αποδεικτικών αυτών στοιχείων από τον αντίδικο. Αν συντρέχει προσβολή των δικαιωμάτων σε εμπορική κλίμακα, το δικαστήριο μπορεί επίσης, ύστερα από αίτηση διαδίκου, να διατάξει τη γνωστοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου. Η ύπαρξη περισσότερων αντιτύπων θεωρείται επαρκής ένδειξη προσβολής σε εμπορική κλίμακα. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο φροντίζει για τη διασφάλιση της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 της Οδηγίας 2004/48).

2. Ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του διαδίκου, ελεγχόμενο από το δικαστήριο ως 441προς την αναλογικότητά του, που υποβάλλεται με την αγωγή ή και αυτοτελώς στο πλαίσιο δίκης για προσβολή δικαιωμάτων του παρόντος νόμου, ο πρόεδρος επί πολυμελούς δικαστηρίου ή ο δικαστής του μονομελούς δικαστηρίου μπορεί και πριν από την ορισμένη δικάσιμο να διατάσσει την παροχή από τον αντίδικο πληροφοριών για την προέλευση και για τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή παροχής των υπηρεσιών, που προσβάλλουν δικαίωμα του παρόντος νόμου. Το ίδιο μπορεί να διατάσσεται και κατά οποιουδήποτε άλλου προσώπου, το οποίο: (α) βρέθηκε να κατέχει τα παράνομα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα. (β) βρέθηκε να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα (γ) διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος ή (δ) υποδείχθηκε από πρόσωπο των τριών προηγούμενων εδαφίων ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών.

3. Οι πληροφορίες της παραγράφου 2 περιλαμβάνουν, εφόσον ενδείκνυται: (α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, προμηθευτών και λοιπών προηγούμενων κατόχων του προϊόντος ή της υπηρεσίας, καθώς και των παραληπτών χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής, (β) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που αφορά στα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

4. Οι παράγραφοι 2 και 3 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων, οι οποίες: (α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης ενημέρωσης, (β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που γνωστοποιούνται βάσει των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, (γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης ή (δ) παρέχουν τη δυνατότητα άρνησης της παροχής πληροφοριών που θα υποχρέωναν το κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 πρόσωπο να παραδεχθεί τη συμμετοχή του ιδίου ή των στενών συγγενών του στην προσβολή δικαιωμάτων του παρόντος νόμου ή (ε) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (άρθρο 8 της Οδηγίας 2004/48).

5. Αν ο διάδικος κληθεί και αδικαιολόγητα δεν προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία κατά την παράγραφο 1, οι αντίστοιχοι προς απόδειξη ισχυρισμοί του διαδίκου που ζήτησε την προσκόμιση ή τη γνωστοποίηση των αποδεικτικών στοιχείων θεωρούνται ομολογημένοι. Όποιος αδικαιολόγητα παραβεί διαταγή του δικαστηρίου κατά την παράγραφο 2

καταδικάζεται εκτός από τα δικαστικά έξοδα και σε χρηματική ποινή ύψους πενήντα χιλιάδων (50.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, που περιέρχεται στο δημόσιο ταμείο.

Άρθρο 63B

Δικαστικά έξοδα

Στις υποθέσεις του παρόντος νόμου τα εν γένει δικαστικά έξοδα και τέλη περιλαμβάνουν υποχρεωτικά και κάθε άλλη συναφή δαπάνη, όπως τα έξοδα των μαρτύρων, τις αμοιβές των πληρεξουσίων δικηγόρων, τις αμοιβές των πραγματογνωμόνων και τεχνικών συμβούλων των διαδίκων και τις δαπάνες για την ανακάλυψη των προσβολών, στις οποίες ευλόγως υποβλήθηκε ο νικήσας διάδικος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 173 επ. του Κ.Πολ.Δ. (άρθρο 14 της Οδηγίας 2004/48).

Άρθρο 64

Ασφαλιστικά μέτρα και συντηρητική απόδειξη

1. Εφόσον πιθανολογείται προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 ή του δικαιώματος ειδικής φύσης του 442 κατασκευαστή βάσης δεδομένων, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου και αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Αντί για συντηρητική κατάσχεση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απογραφή των αντικειμένων αυτών περιλαμβανομένης και της φωτογράφησής τους. Στις παραπάνω περιπτώσεις εφαρμόζεται υποχρεωτικώς το άρθρο 687 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ. και χορηγείται υποχρεωτικώς προσωρινή διαταγή κατά το άρθρο 691 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ. (άρθρο 7 της Οδηγίας 2004/48).

2. Το δικαστήριο διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα ή συντηρητική απόδειξη χωρίς να είναι αναγκαίος ο ειδικός προσδιορισμός των έργων, που απειλούνται με προσβολή ή προσβάλλονται.

3. Το δικαστήριο μπορεί να λαμβάνει κατά του καθ' ου ασφαλιστικά μέτρα, με σκοπό να προληφθεί κάθε επικείμενη προσβολή δικαιωμάτων του παρόντος νόμου ή να απαγορευθεί προσωρινά η συνέχιση της προσβολής, εφόσον απαιτείται, με την απειλή καταβολής χρηματικής ποινής κατ' άρθρο 947 Κ.Πολ.Δ., για κάθε προσβολή ή συνέχιση των προσβολών των εν λόγω δικαιωμάτων. Για τη διαπίστωση της παράβασης του διαταχθέντος ασφαλιστικού μέτρου ή της συναφούς διατάξεως του άρθρου 691 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ. εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων 686 επ. Κ.Πολ.Δ. Το δικαστήριο μπορεί να εξαρτήσει τη συνέχιση της εν λόγω προσβολής από την παροχή εγγύησης με σκοπό να διασφαλισθεί η αποζημίωση του δικαιούχου. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να διατάσσει τη συντηρητική κατάσχεση ή τη δικαστική μεσεγγύηση των εμπορευμάτων, για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαιώματα του παρόντος νόμου, προκειμένου να εμποδισθεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στο εμπόριο.

4. Στις περιπτώσεις προσβολών που διαπράττονται σε εμπορική κλίμακα το δικαστήριο μπορεί να διατάσσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων του φερόμενου ως παραβάτη, περιλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών. Προς τούτο, το δικαστήριο μπορεί να διατάσσει οποιονδήποτε κατέχει τις σχετικές πληροφορίες να προβεί στη γνωστοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ή να εξασφαλίσει την προσήκουσα πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες.

5. Η απόφαση περί των ασφαλιστικών μέτρων των παραγράφων 3 και 4 μπορεί να λαμβάνεται, εφόσον ενδείκνυται, χωρίς να ακουστεί η άλλη πλευρά κατ' άρθρο 687 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ., ιδίως όταν τυχόν καθυστέρηση θα μπορούσε να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στον αιτούντα. Όταν στις περιπτώσεις αυτές η απόφαση ή η διαταγή του δικαστηρίου δεν κοινοποιείται κατά νόμο στον καθ' ου πριν ή κατά την εκτέλεση αυτής, η κοινοποίηση αυτής στον καθ' ου γίνεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την εκτέλεση, διαφορετικά οι διαδικαστικές πράξεις που συνιστούν αυτή καθίστανται άκυρες.

6. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1, 3 και 4 το δικαστήριο μπορεί να διατάσσει τα μέτρα με τον όρο να δοθεί από τον αιτούντα εγγύηση, που καθορίζεται με την απόφασή του ή την προσωρινή διαταγή ή και χωρίς εγγύηση και τάσσει υποχρεωτικώς προθεσμία για την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση κατά το άρθρο 693 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ., που δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα ημέρες. Αν περάσει άπρακτη η προθεσμία αυτή αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο.

7. Αν τα ανωτέρω ασφαλιστικά μέτρα ανακληθούν εξαιτίας οποιασδήποτε πράξης ή παράλειψης του αιτούντος ή αν διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι δεν υπήρξε προσβολή ή απειλή προσβολής των δικαιωμάτων του παρόντος νόμου, το δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει τον αιτούντα, εφόσον ενήργησε καταχρηστικά, ύστερα από αίτηση του καθ' ου, να καταβάλει στον καθ' ου προσήκουσα αποζημίωση για κάθε ζημία που υπέστη εξαιτίας των εν λόγω μέτρων (άρθρα 7 και 9 της Οδηγίας 2004/48).

Άρθρο 64Α

Ασφαλιστικά μέτρα

Οι δικαιούχοι μπορούν να ζητήσουν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των διαμεσολαβητών, οι υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού ή συγγενικού δικαιώματος. Το ίδιο ισχύει και για το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων (άρθρο 8 παρ. 3 Οδηγίας 2001/29).

Άρθρο 65

Αστικές κυρώσεις

1. Σε κάθε περίπτωση προσβολής ή επαπειλούμενης προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή του συγγενικού δικαιώματος ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει κατά περίπτωση την αναγνώριση του δικαιώματός του, την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον. Η άρση της προσβολής μπορεί να περιλαμβάνει κατ' αίτηση του ενάγοντος ενδεικτικά: α) την απόσυρση από το εμπόριο των εμπορευμάτων που κρίθηκε ότι προσβάλλουν δικαίωμα του παρόντος νόμου και, εφόσον απαιτείται, των υλικών που κυρίως χρησίμευσαν στη δημιουργία ή την κατασκευή των εν λόγω εμπορευμάτων, β) την οριστική απομάκρυνση αυτών από το εμπόριο ή γ) την καταστροφή αυτών. Τα δικαιώματα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής έχουν οι δικαιούχοι και κατά διαμεσολαβητή, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή δικαιωμάτων του παρόντος νόμου (άρθρα 10 παρ. 1 και 11 της Οδηγίας 2004/48).

2 Όποιος υπαιτίως προσέβαλε την πνευματική ιδιοκτησία ή τα συγγενικά δικαιώματα άλλου υποχρεούται σε αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης. Η αποζημίωση δεν μπορεί να είναι κατώτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως ή κατά νόμο καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έκανε χωρίς την άδεια ο υπόχρεος.

3. Αντί για αποζημίωση και χωρίς να απαιτείται υπαιτιότητα του υποχρέου ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει είτε την καταβολή του ποσού κατά το οποίο ο υπόχρεος έγινε πλουσιότερος από την εκμετάλλευση του έργου ή του αντικειμένου συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενης στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου χωρίς άδεια του δημιουργού ή του δικαιούχου είτε την καταβολή του κέρδους που ο υπόχρεος αποκόμισε από την εκμετάλλευση αυτή.

4[30]. Το δικαστήριο καταδικάζοντας σε παράλειψη πράξης απειλεί για κάθε παράβαση χρηματική ποινή οκτακοσίων ογδόντα (880) έως δύο χιλιάδων εννιακοσίων (2.900) ευρώ υπέρ του δημιουργού ή του δικαιούχου συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου καθώς και προσωπική κράτηση έως ένα έτος. Το ίδιο ισχύει και όταν η καταδίκη γίνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 947 του Κ.Πολ.Δ.

5. Οι αστικές κυρώσεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης δεν κατέβαλε σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης την αμοιβή που προβλέπεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 18 του παρόντος νόμου.

6. Οι αστικές κυρώσεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στην περίπτωση προσβολής 444του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του δημιουργού βάσης δεδομένων, καθώς και του δικαιώματος ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων.

Άρθρο 65Α

Διοικητικές κυρώσεις

1. Όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου αναπαράγει, πωλεί ή κατ' άλλον τρόπο διανέμει στο κοινό ή κατέχει με σκοπό διανομής πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, ανεξαρτήτως άλλων κυρώσεων, υπόκειται σε διοικητικό πρόστιμο ίσο με χίλια (1.000) ευρώ για κάθε παράνομο αντίτυπο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

2[31]. Πλανόδιος ή στάσιμος (εκτός καταστήματος) που καταλαμβάνεται να διανέμει στο κοινό με πώληση ή με άλλους τρόπους ή να κατέχει με σκοπό διανομής υλικούς φορείς ήχου, στους οποίους έχει εγγραφεί έργο που αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων, υπόκειται σε διοικητικό πρόστιμο ίσο με το γινόμενο των τεμαχίων των παράνομων υλικών φορέων που αποτελούν αντικείμενο της προσβολής επί είκοσι (20) ευρώ ανά τεμάχιο υλικού φορέα ήχου κατά την έκθεση κατάσχεσης που συντάσσεται κατά τη σύλληψη του δράστη. Το ελάχιστο ποσό του διοικητικού προστίμου ορίζεται σε χίλια (1.000) ευρώ. Το ίδιο ισχύει και για την αναπαραγωγή και διανομή υλικών φορέων ήχου εντός καταστημάτων.

2.Α[32]. Όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου προβαίνει σε αναπαραγωγή φωνογραφημάτων αποθηκευμένων σε οποιοδήποτε τεχνικό μέσο αποθήκευσης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι σκληροί δίσκοι ενσωματωμένοι ή μη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, υπόκειται σε διοικητικό πρόστιμο ίσο με χίλια (1.000) ευρώ.

3. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού μπορεί να αυξομειώνονται τα προβλεπόμενα στις

παραγράφους 1 και 2 ποσά υπολογισμού και ελάχιστου ορίου του διοικητικού προστίμου.

4. Αρμόδιες για τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου και την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων είναι η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.), οι Αστυνομικές, Λιμενικές και Τελωνειακές Αρχές, οι οποίες μετά τη διαπίστωση της παράβασης, ενημερώνουν τους δικαιούχους μέσω του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, καθορίζονται η διαδικασία επιβολής και είσπραξης του προστίμου, οι αρμόδιες υπηρεσίες είσπραξης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 66

Ποινικές κυρώσεις

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 15.000 ευρώ όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο πολυμερών διεθνών συμβάσεων για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφει έργα ή αντίτυπα, αναπαράγει αυτά άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα, με οποιαδήποτε μορφή, εν όλω ή εν μέρει, μεταφράζει, διασκευάζει, προσαρμόζει ή μετατρέπει αυτά, προβαίνει σε διανομή αυτών στο κοινό με πώληση ή με άλλους τρόπους ή κατέχει με σκοπό διανομής, εκμισθώνει, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει 445ραδιοτηλεοπτικά κατά οποιονδήποτε τρόπο, παρουσιάζει στο κοινό έργα ή αντίτυπα με οποιονδήποτε τρόπο, εισάγει αντίτυπα του έργου που παρήχθησαν παράνομα στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού και γενικά εκμεταλλεύεται έργα, αντίγραφα ή αντίτυπα που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή προσβάλλει το ηθικό δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για τη δημοσίευση του έργου στο κοινό, καθώς και να παρουσιάζει αυτό αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές (άρθρο 8 παρ. 1 Οδηγίας 2001/29).

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο διεθνών συμβάσεων για την προστασία συγγενικών δικαιωμάτων προβαίνει στις ακόλουθες πράξεις:

A) Χωρίς την άδεια των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών: α) εγγράφει σε υλικό φορέα την ερμηνεία ή εκτέλεση, β) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους σε υλικό φορέα, γ) προβαίνει σε διανομή στο κοινό του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης ή κατέχει με σκοπό διανομής, δ) εκμισθώνει τον υλικό φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης, ε) μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά με οποιονδήποτε τρόπο τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση, εκτός αν η μετάδοση αυτή αποτελεί αναμετάδοση νόμιμης μετάδοσης, στ) παρουσιάζει στο κοινό τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, ζ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος, στην εγγραφή σε υλικό φορέα της ερμηνείας ή της εκτέλεσής τους.

B) Χωρίς την άδεια των παραγωγών φωνογραφημάτων (παραγωγών υλικών φορέων ήχου): α) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, τα φωνογραφήματά τους, β) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων ή κατέχει με σκοπό διανομής, γ) εκμισθώνει τους ως άνω υλικούς φορείς, δ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε

οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, στα φωνογραφήματά τους, ε) εισάγει τους ως άνω υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή του.

Γ) Χωρίς την άδεια των παραγωγών οπτικοακουστικών έργων (παραγωγών υλικών φορέων εικόνας ή ήχου και εικόνας): α) αναπαράγει άμεσα ή έμμεσα, προσωρινά ή μόνιμα με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, το πρωτότυπο και τα αντίτυπα των ταινιών τους, β) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των ως άνω υλικών φορέων συμπεριλαμβανομένων και των αντιγράφων τους ή κατέχει με σκοπό διανομής, γ) εκμισθώνει τους ως άνω υλικούς φορείς, δ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στο πρωτότυπο και τα αντίτυπα των ταινιών τους, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, ε) εισάγει τους ως άνω υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή του, στ) μεταδίδει ραδιοηλεκτρονικά τους ως άνω υλικούς φορείς με οποιονδήποτε τρόπο συμπεριλαμβανομένης και της δορυφορικής μετάδοσης ή καλωδιακής αναμετάδοσης, καθώς και της παρουσίας στο κοινό.

Δ) Χωρίς την άδεια των ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών:

α) αναμεταδίδει τις εκπομπές τους με οποιονδήποτε τρόπο, β) παρουσιάζει στο κοινό τις εκπομπές τους σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο, γ) εγγράφει τις εκπομπές τους σε υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, είτε οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται ενσυρμάτως είτε ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης, δ) προβαίνει σε άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, της υλικής ενσωμάτωσης των 446εκπομπών τους, ε) προβαίνει σε διανομή στο κοινό των υλικών φορέων με την εγγραφή των εκπομπών τους, στ) εκμισθώνει τον υλικό φορέα με την εγγραφή των εκπομπών τους, ζ) διαθέτει στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση, όπου και όταν ο ίδιος επιλέγει, στην υλική ενσωμάτωση των εκπομπών τους (άρθρο 8 παρ. 1 οδηγίας 2001/29).

3[33]. Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημιά που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή έξι χιλιάδων (6000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ. Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα ή σε εμπορική κλίμακα ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι 10 ετών και χρηματική ποινή δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ καθώς και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη. Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ' επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για αδικήματα του παρόντος άρθρου ή για παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας που ίσχυαν πριν απ' αυτό με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητική της ελευθερίας. «Η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων σε μορφή κακουργήματος εκδικάζεται από το αρμόδιο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων.

4. Με την ποινή των παραγράφων 1, 2 και 3 τιμωρείται όποιος δεν κατέβαλε σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης την αμοιβή που προβλέπεται στο άρθρο 18 παρ. 3 του παρόντος νόμου. «Με την ίδια ποινή τιμωρείται και ο οφειλέτης ο οποίος μετά την έκδοση της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου δεν υποβάλλει την υπεύθυνη δήλωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 παρ. 6 του παρόντος νόμου.

5. Με την ποινή της παρ. 1 τιμωρείται όποιος : α) χρησιμοποιεί ή «διανέμει» ή κατέχει με σκοπό διανομής συστήματα ή μέσα που έχουν ως μοναδικό σκοπό να διευκολύνουν τη

χωρίς άδεια αφαίρεση ή εξουδετέρωση τεχνικού συστήματος που προστατεύει ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή β) κατασκευάζει ή εισάγει ή χρησιμοποιεί ή διανέμει ή κατέχει με σκοπό διανομής συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργου που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 59 του παρόντος νόμου γ) κατασκευάζει, εισάγει ή χρησιμοποιεί ή «διανέμει» ή κατέχει με σκοπό «διανομής» αντικείμενα ή ενεργεί πράξεις που μπορούν να ματαιώσουν το αποτέλεσμα των παραπάνω προδιαγραφών δ) αναπαράγει ή χρησιμοποιεί έργα χωρίς χρησιμοποίηση των συσκευών ή χωρίς εφαρμογή των συστημάτων που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 60 του παρόντος νόμου ε) «διανέμει» ή κατέχει με σκοπό να «διανείμει» υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας χωρίς το ειδικό επίσημα ή την ταινία ελέγχου που θα έχει προβλεφθεί κατά το άρθρο 61 του παρόντος νόμου.

6[34]. Κατ' εξαίρεση της διάταξης του άρθρου 82 παράγραφος 10 εδάφιο β' του ΠΚ, σε περίπτωση μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής, το ποσό μετατροπής ορίζεται στο πενταπλάσιο των ορίων του ποσού μετατροπής που προβλέπεται κάθε φορά στον Ποινικό Κώδικα».

7. Αν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστάσεις, η χρηματική ποινή δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από το ήμισυ του ελάχιστου ορίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον παρόντα νόμο.

4478[35]. Όποιος χωρίς δικαίωμα προβαίνει σε προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή της βάσης δεδομένων, σε μετάφραση, προσαρμογή, διευθέτηση και οποιαδήποτε άλλη μετατροπή της βάσης δεδομένων, σε διανομή της βάσης δεδομένων ή αντιγράφων της, σε ανακοίνωση, επίδειξη ή παρουσίαση της βάση δεδομένων στο κοινό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ».

9[36]. Όποιος προβαίνει σε εξαγωγή ή/και επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων χωρίς άδεια του κατασκευαστή τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ».

10. Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά σε προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, η, κατά τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους, ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από τον δράστη έχει ως αποτέλεσμα την άρση του αξιοποίνου όταν η προσβολή αφορά σε ποσότητα μέχρι πενήντα (50) προγράμματα.

11[37]. Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά σε υλικούς φορείς ήχου, στους οποίους έχει εγγραφεί έργο που αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, η, κατά τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους, ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από τον δράστη συνεπάγεται τη μη άσκηση της ποινικής δίωξης και την κατάργηση της τυχόν αξιόποινης όταν η προσβολή αφορά σε ποσότητα μέχρι πεντακόσιους (500) παράνομους υλικούς φορείς ήχου.

11.Α[38]. Όταν το αντικείμενο της προσβολής αφορά φωνογραφήματα (μουσικές συνθέσεις) αποθηκευμένα σε οποιοδήποτε τεχνικό μέσο αποθήκευσης ή ηλεκτρονικό υπολογιστή, η κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 65Α και υπό τους προβλεπόμενους όρους ανεπιφύλακτη καταβολή του διοικητικού προστίμου από το δράστη συνεπάγεται τη μη άσκηση της ποινικής δίωξης και την κατάργηση της τυχόν αξιόποινης, όταν αντικείμενο προσβολής είναι μέχρι 1.000 μουσικές συνθέσεις

12[39]. Η καταβολή του προστίμου, καθώς και η μη άσκηση ή κατάργηση της ποινικής δίωξης δεν απαλλάσσουν τους δράστες από την υποχρέωση καταβολής των αναλογούντων πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, αποζημιώσεων και λοιπών επιβαρύνσεων στους δικαιούχους αυτών κατά τις διατάξεις των σχετικών νόμων.

13. Σε περίπτωση υποτροπής εντός του αυτού οικονομικού έτους το διοικητικό πρόστιμο που προβλέπεται στο άρθρο 65Α διπλασιάζεται.

Άρθρο 66Α

Τεχνολογικά μέτρα

1. Ως «τεχνολογικά μέτρα» νοούνται κάθε τεχνολογία, μηχανισμός ή συστατικό στοιχείο που, με το συνήθη τρόπο λειτουργίας του, αποσκοπεί στο να εμποδίσει ή να περιορίσει πράξεις, σε σχέση με έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, που δεν έχουν επιτραπεί από τον δικαιούχο πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος, συμπεριλαμβανομένου 448και του δικαιώματος ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων. Τα τεχνολογικά μέτρα θεωρούνται «αποτελεσματικά» όταν η χρήση του προστατευόμενου έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ελέγχεται από τους δικαιούχους μέσω της εφαρμογής διαδικασίας ελέγχου της πρόσβασης ή προστασίας, όπως κρυπτογράφηση, διατάραξη της μετάδοσης ή άλλη μετατροπή του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ή προστατευτικού μηχανισμού ελέγχου της αντιγραφής, ο οποίος επιτυγχάνει το στόχο της προστασίας (άρθρο 6 παρ. 3 Οδηγίας 2001/29).

2. Απαγορεύεται, χωρίς την άδεια του δικαιούχου, η εξουδετέρωση κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου, την οποία πραγματοποιεί κάποιος εν γνώσει του ή έχοντας βάσιμους λόγους που του επιτρέπουν να γνωρίζει ότι επιδιώκει αυτόν το σκοπό (άρθρο 6 παρ. 1 οδηγίας 2001/29).

3. Απαγορεύεται, χωρίς την άδεια του δικαιούχου, η κατασκευή, η εισαγωγή, η διανομή, η πώληση, η εκμίσθωση, η διαφήμιση για πώληση ή εκμίσθωση ή η κατοχή για εμπορικούς σκοπούς, συσκευών, προϊόντων, συστατικών στοιχείων ή η παροχή υπηρεσιών που: α) αποτελούν αντικείμενο προώθησης, διαφήμισης ή εμπορίας με σκοπό την εξουδετέρωση της προστασίας, ή β) πέρα από την εξουδετέρωση της προστασίας έχουν σκοπό εμπορικό ή χρήση περιορισμένης σημασίας ή γ) έχουν πρωτίστως σχεδιασθεί, παραχθεί, προσαρμοσθεί ή πραγματοποιηθεί για να επιτρέψουν ή να διευκολύνουν την εξουδετέρωση της προστασίας, οποιωνδήποτε αποτελεσματικών τεχνολογικών μέτρων (άρθρο 6 παρ. 2 Οδηγίας 2001/29).

4. Η άσκηση δραστηριοτήτων κατά παράβαση των ανωτέρω διατάξεων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 15.000 ευρώ και συνεπάγεται τις αστικές κυρώσεις του άρθρου 65 του Ν. 2121/1993. Το Μονομελές Πρωτοδικείο μπορεί να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με τον Κ.Πολ.Δ. εφαρμοζόμενης και της ρύθμισης του άρθρου 64 του Ν. 2121/1993, όπως ισχύει (άρθρο 6 παρ. 1 και 2 Οδηγίας 2001/29).

5. Για τους περιορισμούς (εξαιρέσεις) που προβλέπονται στο τέταρτο κεφάλαιο του Ν. 2121/1993, όπως ισχύει, και αφορούν τη φωτοτυπική αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση (άρθρο 18), την αναπαραγωγή για διδασκαλία (άρθρο 21), την αναπαραγωγή από βιβλιοθήκες και αρχεία (άρθρο 22), την αναπαραγωγή για σκοπούς δικαστικούς ή διοικητικούς (άρθρο 24), καθώς και την αναπαραγωγή προς όφελος προσώπων με αναπηρίες (άρθρο 28 Α), η έννομη προστασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου δεν θίγει την υποχρέωση των δικαιούχων να παρέχουν στους επωφελούμενους από τις ανωτέρω εξαιρέσεις τα μέσα, προκειμένου αυτοί να

επωφεληθούν από τις εν λόγω εξαιρέσεις στον αναγκαίο βαθμό, εφόσον έχουν εκ του νόμου πρόσβαση στο προστατευόμενο έργο ή αντικείμενο. Εάν οι δικαιούχοι δεν λάβουν εκούσια μέτρα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι συμφωνίες μεταξύ δικαιούχων και τρίτων που επωφελούνται από τις εξαιρέσεις, τόσο οι δικαιούχοι όσο και οι τρίτοι που επωφελούνται από τις παραπάνω εξαιρέσεις ζητούν τη συνδρομή ενός ή περισσότερων μεσολαβητών που επιλέγονται από πίνακα μεσολαβητών τον οποίο καταρτίζει ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Οι μεσολαβητές υποβάλλουν προτάσεις προς τα ενδιαφερόμενα μέρη. Θεωρείται ότι όλα τα μέρη αποδέχονται την πρόταση αυτή, εάν κανένα από αυτά δεν προβάλλει αντίρρηση μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την κοινοποίηση της πρότασης. Στην αντίθετη περίπτωση η διαφορά επιλύεται από το Εφετείο Αθηνών, το οποίο δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν εφαρμόζονται σε έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα που διατίθενται στο κοινό βάσει όρων που έχουν συμφωνηθεί συμβατικά, κατά τρόπο ώστε το κοινό να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν θέλει (άρθρο 6 παρ. 4 Οδηγίας 2001/29).

449Άρθρο 66B

Πληροφορίες για το καθεστώς των δικαιωμάτων

1. Ως «πληροφορία για το καθεστώς των δικαιωμάτων» νοείται κάθε παρεχόμενη από τον δικαιούχο πληροφορία, η οποία επιτρέπει την αναγνώριση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου με συγγενικό δικαίωμα ή με το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων, καθώς και την αναγνώριση του δημιουργού ή οποιουδήποτε άλλου δικαιούχου. Νοούνται επίσης οι πληροφορίες σχετικές με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρήσης του έργου ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων, καθώς και κάθε αριθμός ή κωδικός που αντιπροσωπεύει τις πληροφορίες αυτές (άρθρο 7 παρ. 2 Οδηγίας 2001/29).

2. Απαγορεύεται σε κάθε πρόσωπο να προβαίνει εν γνώσει του χωρίς την άδεια του δικαιούχου σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ενέργειες:

α) αφαίρεση ή αλλοίωση οποιασδήποτε πληροφορίας με ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων, β) διανομή, εισαγωγή προς διανομή, ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, παρουσίαση στο κοινό ή διάθεση στο κοινό έργων ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων με συγγενικό δικαίωμα ή με το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων, από τα οποία έχουν αφαιρεθεί ή αλλοιωθεί άνευ αδείας οι πληροφορίες ηλεκτρονικής μορφής σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων, αν το πρόσωπο αυτό γνωρίζει ή έχει βάσιμο λόγο να γνωρίζει ότι με την ενέργεια αυτή προτρέπει, επιτρέπει, διευκολύνει ή συγκαλύπτει προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού ή των συγγενικών δικαιωμάτων ή του δικαιώματος ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων (άρθρο 7 παρ. 1 οδηγίας 2001/29).

3. Η παράβαση των ανωτέρω διατάξεων τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2.900 15.000 ευρώ και συνεπάγεται τις αστικές κυρώσεις του άρθρου 65 του Ν. 2121/1993, όπως ισχύει. Το Μονομελές Πρωτοδικείο μπορεί να διατάξει ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με τον Κ.Πολ.Δ., εφαρμοζόμενης και της ρύθμισης του άρθρου 64 του Ν. 2121/1993, όπως ισχύει (άρθρο 7 Οδηγίας 2001/29).

Άρθρο 66Γ

Δημοσιότητα αποφάσεων

Αποφάσεις αστικών ή ποινικών δικαστηρίων που αφορούν σε δικαιώματα του παρόντος νόμου μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενάγοντος και με δαπάνες του παραβάτη, να

διατάσσουν τα ενδεικνυόμενα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης, καθώς και της πλήρους ή μερικής δημοσίευσής της στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή στο διαδίκτυο.

Άρθρο 66Δ

Κώδικες δεοντολογίας και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρηματικές ή επαγγελματικές ενώσεις, καθώς και οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας καταρτίζουν κώδικες δεοντολογίας με σκοπό να συμβάλουν σε εθνικό, κοινοτικό ή διεθνές επίπεδο στην επιβολή των δικαιωμάτων του παρόντος νόμου, συνιστώντας ειδικότερα τη χρήση κωδικού στους οπτικούς δίσκους για τον προσδιορισμό της προέλευσης της κατασκευής τους. Οι κώδικες δεοντολογίας και η ενδεχόμενη αξιολόγηση της εφαρμογής τους διαβιβάζονται στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Εθνικός ανταποκριτής για τα δικαιώματα του παρόντος νόμου ορίζεται ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

450Άρθρο 66Ε

Κυρώσεις για προσβολές δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο[40]

1. Αν προσβάλλεται στο διαδίκτυο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικό δικαίωμα, ο δικαιούχος μπορεί να ακολουθήσει την περιγραφόμενη στις επόμενες παραγράφους διαδικασία. Ως δικαιούχος για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου νοείται ο δικαιούχος του οποίου το δικαίωμα προσβάλλεται στο διαδίκτυο, καθώς και οποιοσδήποτε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας, στον οποίο έχει ανατεθεί η διαχείριση ή η προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων. Η παρούσα διαδικασία δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις προσβολών που τελούνται από τελικούς χρήστες με την τηλεφόρτωση έργων (downloading) ή με τη ρευμάτωση δεδομένων συνεχούς ροής (streaming) ή σε περιπτώσεις ανταλλαγής αρχείων μέσω ομότιμων δικτύων (peer to peer), οι οποίες επιτρέπουν την απευθείας ανταλλαγή μεταξύ τελικών χρηστών έργων σε ψηφιακή μορφή ή σε περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών αποθήκευσης δεδομένων με την τεχνική υπολογιστικού νέφους (cloud computing). Η παρούσα διαδικασία δεν θίγει τη διαδικασία που προβλέπεται από τον Κανονισμό Διαχείρισης και Εκχώρησης Ονομάτων Χώρου (domain names) με κατάληξη .gr της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), ο οποίος καταρτίζεται με απόφαση της ΕΕΤΤ.

2. Για την εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο παρόν άρθρο συνιστάται, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, Επιτροπή για τη γνωστοποίηση διαδικτυακής προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, η οποία συνεπικουρείται από το προσωπικό του ΟΠΙ. Η Επιτροπή είναι τριμελής και αποτελείται από τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΙ με αναπληρωτή του τον αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΙ, έναν εκπρόσωπο της ΕΕΤΤ και τον αναπληρωτή του, που τους ορίζει ο πρόεδρος της ΕΕΤΤ, έναν εκπρόσωπο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τον αναπληρωτή του, οριζόμενους από τον Πρόεδρο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο πρόεδρος του ΟΠΙ και γραμματέας είναι ο εκπρόσωπος της ΕΕΤΤ. Η Επιτροπή έχει τριετή θητεία.

3. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής. Για τον καθορισμό της αμοιβής των συμμετεχόντων στην Επιτροπή ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως τροποποιήθηκαν με τις όμοιες του άρθρου 52 του ν. 4369/2016 (Α' 33). Στην απόφαση του πρώτου εδαφίου καθορίζεται και το τέλος που καταβάλλει ο ενδιαφερόμενος υπέρ του ΟΠΙ μαζί με την αίτησή του στην Επιτροπή ως τέλος εξέτασης της υπόθεσής του. Το τέλος αυτό προκαταβάλλεται και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση έναρξης της διαδικασίας.

4. Ο δικαιούχος υποβάλλει στην Επιτροπή αίτηση είτε αυτοπροσώπως είτε ηλεκτρονικά για άρση της προσβολής. Συμπληρώνει την ειδικά προδιατυπωμένη και αναρτημένη στην ιστοσελίδα του ΟΠΙ αίτηση προς την Επιτροπή, στην οποία επισυνάπτει κάθε έγγραφο που αναφέρεται σε αυτήν ως υποχρεωτικό, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο πρόσφορο να αποδείξει το δικαίωμά του. Προϋπόθεση του παραδεκτού υποβολής της αίτησης είναι ο δικαιούχος να έχει κάνει χρήση της αντίστοιχης διαδικασίας που προβλέπεται από τον πάροχο και η διαδικασία αυτή, ενώ έχει ολοκληρωθεί εντός εύλογου χρόνου, να μην έχει τελεσφορήσει.

4515. Η Επιτροπή εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της αίτησης αποφασίζει είτε:

α) να θέσει την υπόθεση στο αρχείο είτε β) να συνεχίσει τη διαδικασία.

α) Η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με πράξη της Επιτροπής, στην οποία αναφέρονται τουλάχιστον ένας από τους ακόλουθους λόγους:

αα) μη χρήση της προδιατυπωμένης αίτησης,

ββ) έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης,

γγ) ύπαρξη εκκρεμοδικίας μεταξύ των ίδιων μερών ή έκδοση οριστικής απόφασης επί της εξεταζόμενης διαφοράς,

δδ) έλλειψη αρμοδιότητας,

εε) έλλειψη λόγων και επαρκών αποδεικτικών στοιχείων (προδήλως αβάσιμη),

στστ) απόσυρση της αίτησης πριν από την εξέτασή της,

ζζ) μη καταβολή του τέλους εξέτασης της υπόθεσης σύμφωνα με την παράγραφο 3 και,

ηη) λήψη άδειας χρήσης δικαιωμάτων.

β) Αν συνεχιστεί η διαδικασία, η Επιτροπή ενημερώνει ταυτόχρονα εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη λήψη της αίτησης τους παρόχους πρόσβασης στο διαδίκτυο και, όπου είναι εφικτό, τον πάροχο υπηρεσίας φιλοξενίας και τους διαχειριστές ή/και τους ιδιοκτήτες των αναφερόμενων στην αίτηση ιστοσελίδων. Η γνωστοποίηση αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον τον ακριβή προσδιορισμό των δικαιωμάτων που υποστηρίζεται ότι προσβάλλονται, τις διατάξεις του νόμου που κατά δήλωση του δικαιούχου παραβιάζονται, περίληψη των γεγονότων και των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων, το αρμόδιο πρόσωπο προς το οποίο μπορεί να υποβληθούν αντιρρήσεις, τους όρους τερματισμού της διαδικασίας και αναφορά της δυνατότητας εκούσιας συμμόρφωσης των εμπλεκόμενων. Ο αποδέκτης της ως άνω γνωστοποίησης μπορεί να συμμορφωθεί εκουσίως στο αίτημα του αιτούντος ή να λάβει

από αυτόν τη σχετική άδεια εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της λήψης της γνωστοποίησης. Εναλλακτικά μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις στην Επιτροπή εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της λήψης της γνωστοποίησης αποστέλλοντας ταυτόχρονα όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, από τα οποία προκύπτει, ιδίως, ότι δεν υφίσταται προσβολή. Οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν ως το διπλάσιο με απόφαση της Επιτροπής. Στην περίπτωση της εκούσιας συμμόρφωσης του αποδέκτη της γνωστοποίησης εκδίδεται απόφαση της Επιτροπής στην οποία αναφέρεται ρητά η οικειοθελής συμμόρφωσή του. Στην περίπτωση της λήψης άδειας χρήσης δικαιωμάτων η υπόθεση τίθεται στο αρχείο. Μετά τη λήξη της προθεσμίας για υποβολή αντιρρήσεων και όπου κρίνεται απαραίτητο, η Επιτροπή αιτείται από οποιοδήποτε μέρος την προσκόμιση επιπλέον στοιχείων εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών.

6. Η Επιτροπή εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από τη λήξη των ανωτέρω προθεσμιών εξετάζει την υπόθεση και το αργότερο εντός σαράντα (40) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης κοινοποιεί στους αποδέκτες της γνωστοποίησης και στον αιτούντα απόφαση με την οποία:

α) είτε θέτει την υπόθεση στο αρχείο με αιτιολογημένη πράξη της, αν δεν διαπιστωθεί προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και συγγενικών δικαιωμάτων,

β) είτε, αν διαπιστωθεί προσβολή, εκδίδει αιτιολογημένη απόφασή της, με την οποία καλεί τους αποδέκτες αυτής να συμμορφωθούν με αυτήν εντός προθεσμίας όχι μεγαλύτερης των τριών (3) εργάσιμων ημερών από την επίδοσή της προς αυτούς.

Σε περίπτωση που οι προθεσμίες της παραγράφου 5 παραταθούν με απόφαση της Επιτροπής βάσει 452του έβδομου εδαφίου της, η προθεσμία των σαράντα (40) εργάσιμων ημερών του πρώτου εδαφίου της παρούσας επεκτείνεται σε εξήντα (60) εργάσιμες ημέρες. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή το συγγενικό δικαίωμα προσβάλλεται, καλεί τους αποδέκτες της γνωστοποίησης να απομακρύνουν το περιεχόμενο που προσβάλλει το δικαίωμα από την ιστοσελίδα στην οποία αυτό έχει αναρτηθεί παράνομα ή να διακόψουν την πρόσβαση σε αυτό. Εάν η ιστοσελίδα στην οποία βρίσκεται το περιεχόμενο φιλοξενείται σε διακομιστή (server) που βρίσκεται εντός της ελληνικής επικράτειας, η Επιτροπή καλεί τους αποδέκτες της γνωστοποίησης να απομακρύνουν το συγκεκριμένο περιεχόμενο. Σε περίπτωση προσβολών μεγάλης κλίμακας, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει αντί για την απομάκρυνση του περιεχομένου διακοπή της πρόσβασης σε αυτό. Αν η ιστοσελίδα φιλοξενείται σε διακομιστή εκτός της ελληνικής επικράτειας, η Επιτροπή καλεί τον πάροχο πρόσβασης στο διαδίκτυο να διακόψει την πρόσβαση στο περιεχόμενο.

7. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς το διατακτικό της απόφασης, η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο ποσού πεντακοσίων (500) έως χιλίων (1.000) ευρώ για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης. Μεταξύ των κριτηρίων που λαμβάνονται υπόψη είναι η βαρύτητα της προσβολής και η επανάληψή της. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Αθλητισμού καθορίζονται η διαδικασία επιβολής και είσπραξης του προστίμου, οι αρμόδιες υπηρεσίες είσπραξης, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

8. Η έναρξη της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής δεν αναστέλλει ούτε επηρεάζει την άσκηση αξιώσεων για την ίδια διαφορά ενώπιον των δικαστηρίων. Αν όμως έχει ασκηθεί προσφυγή από τον ίδιο αιτούντα με το ίδιο αίτημα ενώπιον των δικαστηρίων, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο από την Επιτροπή. Επίσης, η έκδοση απόφασης από την Επιτροπή δεν στερεί από τα εμπλεκόμενα μέρη το δικαίωμα να διεκδικήσουν την προστασία των έννομων συμφερόντων τους ενώπιον των δικαστηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 67

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Η πνευματική ιδιοκτησία στα δημοσιευμένα έργα διέπεται από το δίκαιο του κράτους όπου το έργο έγινε για πρώτη φορά νομίμως προσιτά στο κοινό. Η πνευματική ιδιοκτησία στα αδημοσίευτα έργα διέπεται από το δίκαιο της ιθαγένειας του δημιουργού τους.
2. Τα συγγενικά δικαιώματα διέπονται από το δίκαιο του κράτους όπου πραγματοποιήθηκε η ερμηνεία ή η εκτέλεση ή όπου παρήχθησαν οι υλικοί φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή από όπου έγινε η ραδιοτηλεοπτική εκπομπή ή όπου έγινε η έντυπη έκδοση.
3. Σε κάθε περίπτωση διέπεται από το κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμοστέο δίκαιο ο καθορισμός του υποκειμένου του δικαιώματος, το αντικείμενό του, το περιεχόμενό του, η διάρκειά του και οι περιορισμοί πλην των τυχόν προβλεπόμενων από το δίκαιο αυτό μη εκουσίων αδειών εκμετάλλευσης. Η ένδικη προστασία διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ζητείται η προστασία.
4. Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται εφόσον δεν ορίζουν άλλως διεθνείς συμβάσεις κυρωμένες από την Ελλάδα. Προκειμένου για κράτη που δεν συνδέονται με την Ελλάδα με διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή ορισμένου αντικειμένου της ή ορισμένου συγγενικού δικαιώματος, οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται εφόσον το κράτος του οποίου το δίκαιο πρέπει να εφαρμοστεί παρέχει ανάλογη προστασία στην πνευματική ιδιοκτησία σε έργα που έγιναν στην Ελλάδα για πρώτη φορά 453προσιτά στο κοινό ή σε συγγενικά δικαιώματα που απορρέουν από πράξεις που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα.

Άρθρο 68

Μη αναδρομικότητα του νόμου

1. Έργα των οποίων έχει λήξει η διάρκεια της προστασίας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου παραμένουν εκτός προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.
2. Η προστασία που προβλέπεται από τα άρθρα 2 παράγραφος 3 και 40 έως 53 παρέχεται από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου σε προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών που δημιουργήθηκαν ή σε συγγενικά δικαιώματα από πράξεις που έγιναν στο παρελθόν.
3. Συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διέπονται από το προγενέστερο δίκαιο για ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Άρθρο 68Α

Διαχρονικό δίκαιο

- 1[41]. Η διάρκεια προστασίας που προβλέπεται στα άρθρα 29, 30 παρ. 1, 31 και 52 εφαρμόζεται σε όλα τα έργα και αντικείμενα προστασίας με συγγενικά δικαιώματα, τα οποία προστατεύονταν σε ένα τουλάχιστον κράτος-μέλος την 1.7.1995 κατ' εφαρμογή

εθνικών νομοθεσιών για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα. Οι τρίτοι οι οποίοι ανέλαβαν την εκμετάλλευση έργων ή αντικειμένων συγγενικών δικαιωμάτων, που είχαν γίνει κοινό κτήμα πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου μπορούν να συνεχίσουν την εκμετάλλευση αυτή με τους ίδιους τρόπους, με τα ίδια μέσα και στην ίδια έκταση μέχρι 1.1.1999. Η διάρκεια προστασίας που προβλέπεται στο άρθρο 30 παράγραφος 2 εφαρμόζεται στις μουσικές συνθέσεις με στίχους, εφόσον είτε η μουσική σύνθεση είτε οι στίχοι προστατεύονταν σε ένα τουλάχιστον κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1η Νοεμβρίου 2013 και στις μουσικές συνθέσεις με στίχους που δημιουργήθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή, υπό την επιφύλαξη οποιωνδήποτε πράξεων εκμετάλλευσης που έχουν διενεργηθεί πριν από την 1η Νοεμβρίου 2013 και κεκτημένων δικαιωμάτων από τρίτους. Σε περίπτωση που λόγω της παρούσας διάταξης αναβιώσουν δικαιώματα, τα οποία έχουν μεταβιβαστεί ή άλλως εκχωρηθεί σε τρίτους βάσει άδειας ή σύμβασης εκμετάλλευσης, από την επέκταση αυτή της διάρκειας προστασίας επωφελείται ο τελευταίος δικαιούχος ή ειδικός διάδοχος αυτού. Σε αντίθετη περίπτωση επωφελείται ο κληρονόμος του δημιουργού. Η διάρκεια προστασίας που προβλέπεται στις περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 52 εφαρμόζεται για τις υλικές ενσωματώσεις των ερμηνειών ή εκτελέσεων και για τα φωνογραφήματα σε σχέση με τα οποία ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης και ο παραγωγός φωνογραφήματος προστατεύονται ακόμα, δυνάμει των διατάξεων αυτών με τη μορφή που είχαν στις 30 Οκτωβρίου 2011, όπως αυτές ίσχυαν την 1η Νοεμβρίου 2013, καθώς και για τις ενσωματώσεις των ερμηνειών ή εκτελέσεων και των φωνογραφήματων που δημιουργήθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή.

1α. Ελλείψει σαφών ενδείξεων στη σύμβαση περί του αντιθέτου, μια σύμβαση εκμετάλλευσης της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης δ' του άρθρου 52, η οποία έχει συναφθεί πριν την 1η Νοεμβρίου 2013, θεωρείται ότι συνεχίζει να παράγει αποτελέσματα και μετά το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης δεν θα προστατευόταν 454πλέον, σύμφωνα με την περίπτωση γ' του άρθρου 52, όπως ίσχυε πριν την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/77/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο.

2. Οι συμφωνίες που αφορούν την εκμετάλλευση έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας, οι οποίες ίσχυαν πριν από την 1.1.1995, υπάγονται από 1.1.2000 στις διατάξεις του άρθρου 35 παρ. 3 του νόμου αυτού, εφόσον λήγουν μετά την ημερομηνία αυτή. Εφόσον μια διεθνής συμφωνία συμπαραγωγής που είχε συναφθεί πριν από την 1.1.1995 μεταξύ συμπαραγωγού από ένα Κράτος-Μέλος και ενός ή περισσότερων συμπαραγωγών από άλλα Κράτη-Μέλη ή τρίτες χώρες, προβλέπει ρητά σύστημα κατανομής σε γεωγραφικές περιοχές των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης μεταξύ των συμπαραγωγών για όλους τους τρόπους παρουσίασης στο κοινό, χωρίς διάκριση της ρύθμισης που ισχύει για την παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου από τις διατάξεις που εφαρμόζονται στους άλλους τρόπους παρουσίασης, και εφόσον η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου θα έθιγε την αποκλειστικότητα, και ιδίως τη γλωσσική αποκλειστικότητα, ενός των συμπαραγωγών ή των εκδοχέων του σε συγκεκριμένο έδαφος, για την παροχή άδειας παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου από έναν συμπαραγωγό ή τους εκδοχείς του απαιτείται η συναίνεση του δικαιούχου της εν λόγω αποκλειστικότητας είτε πρόκειται για συμπαραγωγό είτε για εκδοχέα.

3. Οι ρυθμίσεις για τα ορφανά έργα που προβλέπονται στο άρθρο 27Α εφαρμόζονται σε όλα τα έργα και φωνογραφήματα που προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικά δικαιώματα για πρώτη φορά από τις 29.10.2014 και εφεξής, ενώ δεν επηρεάζουν το κύρος πράξεων που έχουν συναφθεί και δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί πριν από την ως άνω ημερομηνία.

Άρθρο 69

Σύσταση Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας

1[42]. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα και επωνυμία Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Ο.Π.Ι.) που εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού, με σκοπό την προστασία των πνευματικών δημιουργών και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, την εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την εφαρμογή του παρόντος νόμου και των συναφών διεθνών συμβάσεων, τη νομοπαρασκευαστική εργασία σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και γενικά την εκπροσώπηση της Ελλάδας σε όλους τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ο ΟΠΙ μπορεί, επίσης, να διοργανώνει κάθε είδους σεμινάρια με σκοπό την επιμόρφωση και ενημέρωση των δικαστών, δικηγόρων, διοικητικών υπαλλήλων, δημιουργών, δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, εκπαιδευτικών, φοιτητών και σπουδαστών, για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, αλλά και να παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης, σε ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων και συλλογικής διαχείρισης, καθώς και υπηρεσίες χρονοσήμανσης, δηλαδή υπηρεσίες παροχής βεβαίαις χρονολογίας σε σχέση με έργα ή αντικείμενα προστασίας, που ενδέχεται να προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και συγγενικό δικαίωμα (υπηρεσίες χρονοσήμανσης).

2. Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας επιχορηγείται με εισφορά ύψους 1% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων εκάστου οργανισμού συλλογικής διαχείρισης που καταβάλλεται το αργότερο μέχρι την 31η Οκτωβρίου εκάστου έτους με βάση τον ισολογισμό του προηγούμενου έτους και εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων. 455Οι ετήσιοι ισολογισμοί των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης κατατίθενται στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας και στο Υπουργείο Πολιτισμού. Τα παραπάνω ισχύουν και για τους οργανισμούς συλλογικής προστασίας οι οποίοι υποχρεούνται να συντάσσουν ετήσιο ισολογισμό ο οποίος κατατίθεται στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας και στο Υπουργείο Πολιτισμού. Ως ακαθάριστα έσοδα λαμβάνονται τα έσοδα, όπως αυτά ορίζονται από το Ενιαίο Λογιστικό Σχέδιο. Επιχορηγείται επίσης από διεθνείς οργανισμούς, από Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, από δωρεές, κληροδοτήματα και κάθε άλλη επιχορήγηση από τρίτους όπως επίσης και από τα έσοδα που προκύπτουν από παροχή υπηρεσιών. Ο Ο.Π.Ι. για την έναρξη λειτουργίας του επιχορηγείται εφάπαξ με ειδική χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό του ΥΠ.ΠΟ. ύψους είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών. Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας μπορεί επίσης να επιχορηγείται από τις πιστώσεις του Υπουργείου Πολιτισμού ή από τα έσοδα των αριθμολαχείων ΛΟΤΤΟ και ΠΡΟ-ΤΟ.

3. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Πολιτισμού, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζονται το αντικείμενο και οι ειδικότερες αρμοδιότητες του Οργανισμού στο πλαίσιο του σκοπού του, ο τρόπος και η διαδικασία ασκήσεως των αρμοδιοτήτων αυτών, τα της διοίκησης και ελέγχου διαχείρισης του Οργανισμού, τα του προσωπικού και της οργάνωσής του, τα ποσά των αμοιβών για την παροχή υπηρεσιών που μπορεί εκάστοτε να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και γενικά ο τρόπος επιλογής του αναγκαίου για τη στελέχωση Οργανισμού επιστημονικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, η μισθοδοσία αυτού, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

4. Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας αποτελεί κοινωφελές νομικό πρόσωπο. Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας δεν υπάγεται στο δημόσιο τομέα ούτε στις διατάξεις του δημόσιου λογιστικού ούτε στις διατάξεις για τις δημόσιες προμήθειες και τα δημόσια έργα και σε άλλες συναφείς διατάξεις. Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και διέπεται από το ιδιωτικό δίκαιο.

5. Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας απολαμβάνει όλων των διοικητικών, οικονομικών και δικαστικών ατελειών, καθώς και όλων των δικονομικών και ουσιαστικών προνομίων του Δημοσίου.

6. Ο Κανονισμός Ανάθεσης Συμβάσεων Έργων, Μελετών, Προμηθειών και παροχής Υπηρεσιών προς τον ΟΠΙ καταρτίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΙ.

Άρθρο 70

Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν

1. Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υποχρεούνται, μέσα σε δώδεκα μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να υποβάλουν στο Υπουργείο Πολιτισμού την κατά το άρθρο αυτό δήλωση συνοδευόμενη από το σχετικό Κανονισμό και γενικά να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Σωματεία δημιουργών που κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν διαχειριστική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 του ν. 4301/1929 και 43 του ν. 1597/1986 μπορούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητα αυτή για εικοσιτέσσερις ακόμη μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

456 Άρθρο 71

Εφαρμογή Κοινοτικών Οδηγιών

1. Τα άρθρα 2 παρ. 3 και 40 έως 45 του παρόντος νόμου αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 14ης Μαΐου 1991 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

2. Τα άρθρα 3 παρ. 1, περίπτωση δ, 9, 34, 46, 47, 48, 49, 52 και 53 αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Νοεμβρίου 1992 σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διάνοιας.

3[43]. Τα άρθρα 35 παρ. 3 και 4, 35 παρ. 5 έως 8, 52 η και 68Α παρ. 2 του νόμου αυτού, αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 93/83/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1993 περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση.

4[44]. Τα άρθρα 11, 29 παράγραφος 1, 30 παράγραφος 1, 31, 51Α, 52 γ, δ, ε, στ και ζ, καθώς και 68Α παράγραφος 1 του νόμου αυτού αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 93/98/Ε.Ο.Κ. του Συμβουλίου της 29ης Οκτωβρίου 1993 περί εναρμόνισης της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος, καθώς και πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων.

5. Τα άρθρα 2α, 3 παρ. 3, 45Α, 64 τελευταίο εδάφιο, 65 παρ. 6, 65 παρ. 9 και 10, 72 παρ. 8 του νόμου αυτού, θεσπίζονται σε εφαρμογή της οδηγίας 96/9/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 1996 σχετικά με τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων.

6. Τα άρθρα 3 παρ. 1, 28Α, 28Β και 28Γ, 46 παρ. 2, 47 παρ. 1 και 2, 48 παρ. 1, 52 στοιχείο δ, 64Α, 66 παρ. 1 και 2, 66Α και 66Β του νόμου αυτού αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.

7. Το άρθρο 5 αποτελεί εφαρμογή της Οδηγίας 2001/84/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 σχετικά με το δικαίωμα παρακολούθησης υπέρ του δημιουργού ενός πρωτοτύπου έργου τέχνης.

8. Τα άρθρα 10 παρ. 3, 63Α, 63Β, 64, 65 παρ. 1, 66Γ και 66Δ αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 2004/48 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

9[45]. Τα άρθρα 30 παράγραφος 2, 52 περίπτωση γ' δεύτερο εδάφιο, 52 περίπτωση δ' δεύτερο και τρίτο εδάφιο, 52 περίπτωση δ' υποπεριπτώσεις α' έως ζζ', 68Α παράγραφος 1 τρίτο έως έκτο εδάφιο και 68Α παράγραφος 1α αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 2011/77/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2011 για τροποποίηση της Οδηγίας 2006/116/ΕΚ για τη διάρκεια προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων.

10. Τα άρθρα 27Α και 68Α παράγραφος 3 αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 2012/28/ΕΕ 457του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων.

Άρθρο 72

Κατάργηση διατάξεων και ρύθμιση άλλων θεμάτων

1. Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται με το νόμο αυτόν. Ειδικότερα καταργούνται οι νόμοι ΓΥΠΓ/1909 και 2387/1920, το ν.δ. 12/15 Ιουνίου 1926, οι νόμοι 4186/1929, 4301/1929 και 4489/1930, το άρθρο 2 παρ. 1 του ν.δ. 619/1941, το ν.δ. 2179/1943, οι νόμοι 763/1943, 1136/1944 και 56/1944, το άρθρο 12 του ν. 3188/1955, το ν.δ. 4264/1962, το άρθρο 4 του ν. 1064/1980, τα άρθρα 5 και 10 έως 22 του ν. 1075/1980, το άρθρο 19 του ν. 1348/1983 και τα άρθρα 3, 40, 43 και 46 του ν. 1597/1986.

2. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 988/1943.

3[46].

4. Μέχρι την 1η Ιουλίου 1994 δεν εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 49, όταν υλικός φορέας ήχου χρησιμοποιείται για παρουσίαση στο κοινό σε καφενεία ή εστιατόρια, που βρίσκονται σε δήμους ή κοινότητες κάτω από 5.000 κατοίκους.

5. Το άρθρο 38 παράγραφος 4 εδάφιο α του παρόντος νόμου εφαρμόζεται για τη δημοσίευση οποιασδήποτε φωτογραφίας.

6[47].

7. Το σωματείο υπό την επωνυμία ΕΝΩΣΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣΥΝΘΕΤΩΝ ΣΤΙΧΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Σ.Ε.) μπορεί να συνεχίσει να ασκεί τη διαχειριστική δραστηριότητά του ως οργανισμός συλλογικής διαχείρισης μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1999.

8. Οι ρυθμίσεις που αφορούν το δικαίωμα του δημιουργού βάσης δεδομένων, καθώς και το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων δεν θίγουν τις διατάξεις που διέπουν ιδίως το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, τα συγγενικά δικαιώματα ή άλλα δικαιώματα ή υποχρεώσεις που υφίστανται επί των δεδομένων, των έργων ή άλλων στοιχείων ενσωματωμένων σε βάση δεδομένων, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, τα σχέδια και υποδείγματα, την προστασία των εθνικών θησαυρών, πολιτιστικών αγαθών και αρχαίων έργων, το δίκαιο του ανταγωνισμού, το εμπορικό απόρρητο, την ασφάλεια, την εμπιστευτικότητα, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, καθώς και την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα ή το ενοχικό δίκαιο.

9[48]. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, μπορεί να κωδικοποιείται διοικητικά στο σύνολό της η νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία, τα συγγενικά δικαιώματα και τη συλλογική διαχείριση, να αλλάζει η σειρά και η αρίθμηση των διατάξεων και να συνενώνονται ομοειδείς διατάξεις και γενικά να επέρχεται κάθε τροποποίηση αναγκαία για τη διοικητική κωδικοποίηση της νομοθεσίας αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Άρθρα 73-76

[Δεν περιλαμβάνονται καθώς δεν αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα].

458ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 77

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, εκτός από το άρθρο 69, η ισχύς του οποίου αρχίζει έξι μήνες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην εφημερίδα της κυβερνήσεως. Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα 3 Μαρτίου 1993

=====
[1]. Όπως τροποποιήθηκε με το α. 4 του ν. 2173/1993 (ΦΕΚ Α/208/ 16.12.1993), το α. 59 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ Α/90/13.6.1994), τα α. 3 και 10 του ν. 2435/1996 (ΦΕΚ Α/189/20.8.1996), το α. 8 του ν. 2557/1997 (ΦΕΚ Α/271/24.12.1997), το α. 7 του ν. 2819/2000 (ΦΕΚ Α/84/15.3.2000), το α. 14 του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ Α/212/10.9.2002), το α. 81 του ν. 3057/2002 (ΦΕΚ Α/239/10.10.2002), α. 10 παρ. 33 του ν. 3207/2003 (ΦΕΚ Α 302/24.12.2003), τα α. 1, 2 και 4 του ν. 3524/2007 (ΦΕΚ Α/15/26.1.2007) το α. 46 του ν. 3905/2010 (ΦΕΚ Α/219/23.12.2010), τα α. 1-10 του ν. 4212/2013 (ΦΕΚ 257/3.12.2013, το α. 15 ν. 4463/2017(ΦΕΚ Α/40/30.3.2017) και το α. 54 ν. 4481.2017 (ΦΕΚ Α/100 /20.7.2017).

[2]. Το άνω εντός «» εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 17 άρθρ. 8 Ν. 2557/1997, Α 271/ 24.12.1997

[3]. Η παράγραφος 12 προστέθηκε με το άρθρο 235 παρ. 2 Ν. 4281/2014, ΦΕΚ Α 160/ 8.8.2014.

[5]. Η δεύτερη παράγραφος προστέθηκε από το α. 54 παρ. 3 α του ν. 4481/2017, όπου και ορίζεται ότι έναρξη ισχύος της είναι η 4.3.1993, δηλαδή, από την έναρξη ισχύος του ν. 2121/1993.

[13]. Το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 1 καταργήθηκαν από το α. 54 παρ. 6 α του ν. 4481/2017.

[14]. Οι εντός «» λέξεις προστέθηκαν με την παράγραφο 2 άρθρου 46 Ν. 3905/2010, ΦΕΚ Α' 219/23.12.2010.

[15]. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 διαγράφηκε η παραπομπή στο τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 1 του α. 49 από το α. 54 παρ. 6 β του ν. 4481/2017.

[17]. Σύμφωνα με την παρ. 12 του α. 53 του ν. 4481/2017, σε όσες διατάξεις του ν. 2121/1993, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας γίνεται παραπομπή δια άρθρων 54 έως 58 του ν. 2121/1993 νοείται, από 20 Ιουλίου 2017, παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1 έως 54 του ν. 4481/2017.

[18]. Οι παράγραφοι 1 έως 9 του παρόντος άρθρου έχουν καταργηθεί από το α. 54 παρ. 1 του ν. 4481/2017 με την επιφύλαξη του α. 53 παρ. 12 και α. 54 παρ. 14 του ν. 4481/2017.

[19]. Εξακολουθεί να ισχύει η παράγραφος 10 ,η οποία είχε προστεθεί με το α. 15 του ν. 4463/2017, και πλέον έχει τροποποιηθεί από το α. 54 παρ. 15 α του ν 4481/2017 με έναρξη ισχύος τις 30.3.2017.

[20]. Σύμφωνα με το α. 54 παρ. 15 β του ν 4481/2017, η παράγραφος 10 του παρόντος άρθρου παύει να εφαρμόζεται α) αν ανακληθεί ο ορισμός του προσωρινού επιτρόπου ή παυθεί με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού για οποιονδήποτε από τους προβλεπόμενους στην πιο πάνω διάταξη λόγους ή β) αν διοριστεί Επίτροπος σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 52 τ?? ?. 4481/2017.ου Ν. 4481/2017.

[21]. Σύμφωνα με την παρ. 12 του α. 53 του Ν. 4481/2017, σε όσες διατάξεις του ν. 2121/1993, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας γίνεται παραπομπή στα άρθρα 54 έως 58 του ν. 2121/1993 νοείται, από 20 Ιουλίου 2017, παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1 έως 54 του Ν. 4481/2017.

[23]. Σύμφωνα με την παρ. 12 του α. 53 του Ν. 4481/2017, σε όσες διατάξεις του ν. 2121/1993, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας γίνεται παραπομπή στα άρθρα 54 έως 58 του ν. 2121/1993 νοείται, από 20 Ιουλίου 2017, παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1 έως 54 του Ν. 4481/2017.

[25]. Σύμφωνα με την παρ. 12 του α. 53 του Ν. 4481/2017, σε όσες διατάξεις του ν. 2121/1993, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας γίνεται παραπομπή στα άρθρα 54 έως 58 του ν. 2121/1993 νοείται, από 20 Ιουλίου 2017, παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1 έως 54 του Ν. 4481/2017.

[27]. Σύμφωνα με την παρ. 12 του α. 53 του Ν. 4481/2017, σε όσες διατάξεις του ν. 2121/1993, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας γίνεται παραπομπή στα άρθρα 54 έως 58 του ν. 2121/1993 νοείται, από 20 Ιουλίου 2017, παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1 έως 54 του Ν. 4481/2017.

[29]. Σύμφωνα με την παρ. 12 του α. 53 του Ν. 4481/2017, σε όσες διατάξεις του ν. 2121/1993, καθώς και σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη της κείμενης νομοθεσίας γίνεται παραπομπή στα άρθρα 54 έως 58 του ν. 2121/1993 νοείται, από 20 Ιουλίου 2017, παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 1 έως 54 του Ν. 4481/2017.

[44]. Η παράγραφος 4 έχει αντικατασταθεί από το α. 54 παρ. 12 β του ν. 4481/2017.

[45]. Η παράγραφος 9 έχει αντικατασταθεί από το α. 54 παρ. 12 γ του ν. 4481/2017.